

ਰਾਗਾਂਜਲੀ

ਰਾਗਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ
ਗੁਰਬਾਣੀ

ਪ੍ਰਚਲਤ
ਅਤੇ
ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਰਾਗ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ

- ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ : ਲੇਖਕ
ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ
68 Hazel Close
Twickenham (Middlesex)
TW2 7NR (UK)
Email: gurbuxsingh@gmail.com
Tel: + 44 74436 57800
www.gurbaniraags.com
- ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ : 2016
(ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅਗਲਾ ਅੰਕ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ)
- ISBN : 978-93-82191-83-4
- Title Design by : ਦਰਸ਼ ਕੌਰ (11 ਸਾਲ)
- ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਹੂਜਾ
ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੈਪੀਟਲ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼
25/7, ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ,
ਫੇਜ਼-2, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - 160002
ਫੋਨ: 0172-5077345, 5073345
- ਛਾਪਣ ਵਾਲੇ : ਸਵੀਤਾਰ ਪ੍ਰੈਸ
- ਮੁੱਲ : 325/- ਰੁਪਏ

ਅਪਣੇ ਵਾਰਸ
ਦਰਸ ਅਤੇ ਅੰਗਦ
ਦੇ ਨਾਂ

ENDORSEMENT

I have known Shri Gurbux Singh since 1995 and have had the privilege of working with him on a number of projects in which his skills as a musician and as a composer have been invaluable. These projects have included his solo performances, examining and developing graded syllabuses. Therefore it gives me great pleasure to see his work 'Raganjli'.

Shri Gurbux Singh was trained in India under Sardar Mohinder Singh who had won president award in Thumri singing. After moving to England in 1965 he continued to pursue his passion for classical music under the tutelage of Sardar Mohan Singh Musapuri and Professor Yash Pal of Chandigarh. He has taught students of vocal music voluntarily in his local Gurudwara for over 22 years thus passing on his considerable knowledge and expertise. Since retiring in 2001 from teaching engineering and mathematics at Richmond upon Thames College he has devoted his time fully in the pursuit of music.

Raganjli has been a major project of Shri Gurbux Singh for the past 5 years. All those who are reasonably well versed in classical music will find Raganjli a source of beautiful compositions in well-known ragas as well as in many rare ragas. It consists of 112 Ragas with 150 compositions and every Raga is preceded by its description. The text of the compositions is from Gurbani and the pieces are mostly composed in the purist and rather intricate classical style with a few compositions in Kirtan style.

For music lovers, teachers and serious students of classical vocal music, this book will be a valuable source of knowledge about both common and rare ragas as well as a source of unique and beautiful crafted pieces in the traditional classical style.

Dr. Frances Shepherd

Founder and Honorary Director
Pandit Ram Sahai Sangit Vidyalaya
Middlesex,
UB2 4BQ
UK

ਮੇਰਾ ਵਿਰਸਾ

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲੀ ਪਰ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਗੂੜ੍ਹਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਰਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਉਸਤਾਦ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜੋ ਮੈਰਿਸ ਕਾਲਜ ਔਫ ਮਿਊਜ਼ਿਕ (ਲਖਨਊ) ਦੇ ਸਿਖਸ਼ਤ ਸਨ - ਘਰ ਆਮ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬੰਦਿਸ਼ ਸਿਖਾ ਜਾਂਦੇ। ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਉਹ ਬੰਦਿਸ਼ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਰਾਜਾ ਸਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ - ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ - ਨਾਲ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਵਾਜੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਦਫਤਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀਰਾ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਬਾਵਾ ਕਾਨ੍ਹਦਾਸ - ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਗਰਾਮੋਫੋਨ ਰੀਕਾਰਡ ਸਨ - ਵੀ ਆਉਂਦੇ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸਾਡੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਚੌਧਰੀ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਮਿੱਤਰ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤ ਅਸਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਾਸੋਂ ਸਿੱਖੇ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭੈਣ ਜੀ ਬੀਬੀ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲੀ ਲਾਈ ਸੰਗੀਤ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ, ਫੇਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਬਕ ਲਏ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਠੁਮਰੀ ਗਾਇਨ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ - ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਗਿਰਦੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਲੈਤ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਅੱਠ ਸਾਲ ਇੰਜਨਿਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ, ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਲਿੱਲੂ ਬਕਾਇਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹੀ।

ਵਲੈਤ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਗੁਣੀ ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ “ਮੂਸਾਪੁਰੀ” ਜੀ ਪਾਸੋਂ 17 ਸਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੀ। ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਫੇਰੀ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਿਵਾਸੀ ਆਗਰਾ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਯਸ਼ਪਾਲ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਵਡਮੁੱਲੇ ਗੁਰ ਸਿੱਖੇ ਅਤੇ ਜਦ ਉਹ ਵਲੈਤ ਆਏ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਭਾਗ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ।

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੋਲਨ ਨਿਵਾਸੀ (ਜੋ ਆਪ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਖਲੀਲ ਜ਼ਿਬਰਾਨ ਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ) ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕੋਇਲ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਹੋਰੀਂ ਤਰਜਮਾਂ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਸੁਣ ਕੇ। ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਸਿਰਫ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਨੌਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ੈਕਰ ਜੈਕਿਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਹੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ, ਜਾਗ ਦਾ ਛਿੱਟਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸੋ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਗਦਾਰੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਦਰਸਾ ਕੇ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰੁਪਦ, ਧਮਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਹੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਗੁਣੀ ਜਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੜਤਾਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਪਰ ਕਾਫੀ ਬੰਦਿਆਂ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹਨ।

ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਆਸ਼ਰਯ ਝਾ “ਰਾਮਰੰਗ” ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਸਰਦਾਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ, ਸੈਂਕੜੇ ਸਫੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਛਪ ਕੇ ਆਏ ਖਰੜੇ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਸਿਤਾਰ ਨਵਾਜ਼ ਸਰਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਾਗਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਛਾਪਣਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾ ਉੱਦਮ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੜ ਨਿਵਾਸੀ ਮਿੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਕਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਛਪਣ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਹਾਂ।

ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਮੈਂ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਕਈ ਰਾਗ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗਾ ਜੇ ਗੁਣੀ ਪਾਠਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਣ।

ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ

ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ

68 Hazel Close

Twickenham (Middlesex)

TW2 7NR (UK)

Email: gurbuxsingh@gmail.com

Tel: + 44 74436 57800

ਤਤਕਰਾ

ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
ਬਿਲਾਵਲ	੧ - ੬	ਆਸਾਵਰੀ	੧੦੮ - ੧੧੦
ਦੁਰਗਾ	੭ - ੮	ਦੇਵਗੰਧਾਰ	੧੧੧ - ੧੧੨
ਦੇਸਕਾਰ	੯ - ੧੨	ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ	੧੧੩ - ੧੧੪
ਭੁਪਾਲੀ	੧੩ - ੧੫	ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੧੧੫ - ੧੧੭
ਕਲਿਆਨ	੧੬ - ੨੧	ਬਹਾਰ	੧੧੮ - ੧੧੯
ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ	੨੨ - ੨੪	ਕੇਦਾਰਾ	੧੨੦ - ੧੨੩
ਖਮਾਜ	੨੫ - ੨੬	ਹਮੀਰ	੧੨੪ - ੧੨੭
ਬਿਹਾਰਾ	੨੭ - ੩੦	ਮਾਰਗ ਬਿਹਾਰਾ	੧੨੮ - ੧੨੯
ਭੈਰਉ	੩੧ - ੩੨	ਪੂਰੀਆ ਕਲਿਆਨ	੧੩੦ - ੧੩੧
ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ	੩੩ - ੩੭	ਬਸੰਤ	੧੩੨ - ੧੩੪
ਸਾਰੰਗ	੩੮ - ੪੮	ਭਟਿਆਰ	੧੩੫ - ੧੩੬
ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ	੪੯ - ੫੧	ਵੈਰਾਗੀ	੧੩੭ - ੧੪੧
ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਰੰਗ	੫੨ - ੫੩	ਨਟ ਭੈਰਉ	੧੪੨ - ੧੪੩
ਪਹਾੜੀ	੫੪ - ੫੭	ਭਟਿਆਰੀ ਭੈਰਉ	੧੪੪ - ੧੪੫
ਤਿਲੰਗ	੫੮ - ੬੬	ਸ਼ਿਵਮਤ ਭੈਰਉ	੧੪੬ - ੧੪੮
ਮਾਲਕੋਸ	੬੭ - ੭੦	ਗੁਣਕਲੀ	੧੪੯ - ੧੫੧
ਸ਼ੰਕਰਾ	੭੧ - ੭੩	ਰਾਮਕਲੀ	੧੫੨ - ੧੫੩
ਟੋਡੀ	੭੪ - ੭੭	ਸ਼ਿਵਰੰਜਣੀ	੧੫੪ - ੧੫੫
ਗੁਜਰੀ	੭੮ - ੮੦	ਮਿਸ਼ਰ ਸ਼ਿਵਰੰਜਣੀ	੧੫੫ - ੧੫੬
ਪੂਰਬੀ	੮੧ - ੮੩	ਕਿਰਵਾਨੀ	੧੫੭ - ੧੬੩
ਮਧੁਵੰਤੀ	੮੪ - ੮੬	ਜੈਜੈਵੰਤੀ	੧੬੪ - ੧੬੫
ਆਸਾ	੮੭ - ੯੦	ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ	੧੬੬ - ੧੬੭
ਦੇਵਗਿਰੀ ਬਿਲਾਵਲ	੯੧ - ੯੨	ਸੋਰਠ	੧੬੮ - ੧੭੦
ਯਮਨੀ ਬਿਲਾਵਲ	੯੩ - ੯੫	ਦੇਸ	੧੭੧ - ੧੭੩
ਨਟ ਬਿਲਾਵਲ	੯੬ - ੯੭	ਪਟਚੀਪ	੧੭੪ - ੧੭੬
ਕੁਕੁਭ ਬਿਲਾਵਲ	੯੮ - ੧੦੦	ਭੀਮਪਲਾਸੀ	੧੭੭ - ੧੮੦
ਸਰਪਰਦਾ ਬਿਲਾਵਲ	੧੦੧ - ੧੦੨	ਰਾਗੋਸ਼ਵਰੀ	੧੮੧ - ੧੮੨
ਹੇਮੰਤ	੧੦੩ - ੧੦੭	ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ	੧੮੩ - ੧੮੫

ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
ਰਾਜੇਸ਼ੁਰੀ	੧੮੬ - ੧੮੭	ਤੁਖਾਰੀ	੨੫੪ - ੨੫੫
ਧਾਨੀ	੧੮੮ - ੧੯੧	ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ	੨੫੬ - ੨੫੮
ਸਿਧੜਾ	੧੯੨ - ੧੯੩	ਮੀਆਂ ਕੀ ਸਾਰੰਗ	੨੫੯ - ੨੬੧
ਭੀਮ	੧੯੪ - ੧੯੫	ਸਰਸਵਤੀ ਸਾਰੰਗ	੨੬੨ - ੨੬੩
ਪਲਾਸੀ	੧੯੬ - ੧੯੭	ਲੰਕਾਦਹਨ ਸਾਰੰਗ	੨੬੪ - ੨੬੫
ਮਾਲਗੁੰਜੀ	੧੯੮ - ੧੯੯	ਕੁਲਾਰ ਸਾਰੰਗ	੨੬੬ - ੨੬੭
ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ	੨੦੦ - ੨੦੧	ਜੋਗ	੨੬੮ - ੨੬੯
ਨਟ	੨੦੨ - ੨੦੩	ਜੋਗਕੋਸ	੨੭੦ - ੨੭੧
ਗੌਡ	੨੦੪ - ੨੦੫	ਚੰਦਰ ਕੋਸ	੨੭੨ - ੨੭੩
ਸੂਹੀ	੨੦੬ - ੨੦੭	{ ਚੰਦਰ ਕੋਸ (ਪੁਰਾਣਾ) }	੨੭੫ - ੨੮੧
ਕਾਲਿੰਗੜਾ	੨੦੮ - ੨੧੦	{ ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ }	
ਗਉੜੀ	੨੧੧ - ੨੧੨	ਕੌਸ਼ਿਕ ਰੰਜਣੀ	੨੮੨ - ੨੮੩
ਬਾਖਜ਼ਰ	੨੧੩ - ੨੧੫	ਗੋਪਿਕਾ ਬਸੰਤ	੨੮੪ - ੨੮੫
ਸ਼ੋਭਾਵਰੀ	੨੧੬ - ੨੧੭	ਕੌਸੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੨੮੬ - ੨੮੮
ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾ	੨੧੮ - ੨੧੯	ਸੂਹਾ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੨੮੯ - ੨੯੦
ਚਾਰੂਕੇਸੀ	੨੨੦ - ੨੨੧	ਅਸ਼ਾਕ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੨੯੧ - ੨੯੨
ਲੀਲਾਵਤੀ	੨੨੨ - ੨੨੩	ਮੇਘ	੨੯੩ - ੨੯੫
ਅਸ਼ਾਕ	੨੨੪ - ੨੨੫	ਸੂਰਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ	੨੯੬ - ੨੯੮
ਭੈਰਵੀ	੨੨੬ - ੨੨੮	ਸਰਸਵਤੀ ਮਲ੍ਹਾਰ	੨੯੯ - ੩੦੦
ਸ਼ੁੱਧ ਭੈਰਵੀ	੨੨੯ - ੨੩੧	ਸਰਸਵਤੀ	੩੦੧ - ੩੦੨
ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ	੨੩੨ - ੨੩੩	ਪੂਰੀਆ	੩੦੩ - ੩੦੪
ਵਿਭਾਸ ਭੈਰਉ	੨੩੪ - ੨੩੭	ਜੈਤ	੩੦੫ - ੩੦੬
ਵਿਭਾਸ ਮਾਰਵਾ	੨੩੮ - ੨੩੯	ਸਿਰੀਰਾਗ	੩੦੭ - ੩੦੯
ਅਹੀਰ ਵਿਭਾਸ	੨੪੦ - ੨੪੧	ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ	੩੧੦ - ੩੧੨
ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ	੨੪੨ - ੨੪੪	ਰੇਵਾ	੩੧੩ - ੩੧੪
ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਟੋਡੀ	੨੪੫ - ੨੪੮	ਜੈਤਸਰੀ	੩੧੫ - ੩੧੬
ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਟੋਡੀ	੨੪੯ - ੨੫੧	ਤ੍ਰਿਵੇਨੀ	੩੧੭ - ੩੧੯
ਮੁਲਤਾਨੀ	੨੫੨ - ੨੫੩	ਉੱਤਰੀ ਗੁਣਕਲੀ	੩੨੦ - ੩੨੧

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ

ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਆਸ਼ਰੀਯ ਰਾਗ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ, ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਪੈਵਤ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਬਿਲਾਵਲ ਜਾਂ ਕਲਿਆਨ ਰਾਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਸਰਲ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਸਚਿਆਈ ਨਹੀਂ। ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਠਨ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਚਾਲ ਵਕ੍ਰ ਹੈ: ਜਿਵੇਂ ਸਰਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਰ ਗ ਪ ਮ ਗ, ਧ ਗ ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਸ।

ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਲਪ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਕ੍ਰ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਲੱਈਆ ਬਿਲਾਵਲ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਬਿਲਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡ ਜੀ ਦੀ ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਭਾਗ ਦੋ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਸ਼ੁੱਧ ਬਿਲਾਵਲ ਦੀ ਐਸੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਲੱਭਣੀ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਛੱਡਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਵਰਜਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿੱਖਰਦਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ ਤਾਨਾਂ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਲੱਈਆ ਬਿਲਾਵਲ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਬਿਲਾਵਲ / ਬਿਲਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ, ਹਾਂ, ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਬਿਲਾਵਲ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹੈ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ, ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਸ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ - ਗ ਮ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਪ ਮ ਗ, ਰ ਗ ਪ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਰ ਗ ਪ - ਧ ਨੁ ਧ ਪ - ਧ ਪ ਮ ਗ, ਰ ਗ ਪ - ਧ ਗ ਪ ਮ ਗ, ਰ ਗ ਪ ਮ ਗ, ਰ ਗ ਰ ਸ, ਗ ਰ ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਨ ਸ, ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਧ ਗ ਪ ਮ ਗ ਰ ਗ ਪ, ਪ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਰ ਸ।

ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ ॥

ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਸੰਗਤਿ ਦੁਰਜਨ ਕੀ ਤਾ ਤੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਗਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਦੋਨੋ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅਉਰੁ ਮਾਨੁ ਅਪਮਾਨਾ ॥

ਹਰਖ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹੈ ਅਤੀਤਾ ਤਿਨਿ ਜਗਿ ਤਤੁ ਪਛਾਨਾ ॥੧॥

ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਦੋਊ ਤਿਆਗੈ ਖੋਜੈ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਨਾ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਖੇਲੁ ਕਠਨੁ ਹੈ ਕਿਨਹੂੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਨਾ ॥੨॥ (ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

	ਗ ਪ ਗੁਪ ਧਨੁ	ਧ ਪ ਮ ਗ	ਮ ਰ ਗ ਰਗ
	ਸਾ ਽ ਧੋਂ ਽	ਮ ਨ ਕਾ ਽	਽ ਮਾ ਽ ਨੁ
ਪੁਪੁ	ਮ ਗ ਗ	ਗ - ਗ ਗੁਗ	ਗ ਮ ਰ ਸ
ਤਿਆ	਽ ਗ ਉ	ਕਾ ਽ ਮ ਕ੍ਰੋਂ	਽ ਧ ਸੰ ਽
ਗ	ਗ ਮ ਰ	ਗ ਪ ਗੁਪ ਧਨੁ	ਧ ਪ ਗ ਪ
ਗ	ਤ ਦੁ ਰ	ਜ ਨ ਕੀ ਽	ਤਾ ਽ ਤੇਂ ਽
ਮ	- ਗ ਗ	ਗ ਪ ਗੁਪ ਧਨੁ	
ਭਾ	਽ ਗ ਉ	ਸਾ ਽ ਧੋਂ ਽	
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

		ਪ ਪ ਪ ਪ	ਨ ਧ ਨ -
		ਸੁ ਖ ਦੁ ਖ	ਦੋ ਽ ਨੋਂ ਽
ਸੰ	ਸੰ ਸੰ ਸੰ	ਪ੍ਰਸੰ ਗੰ ਗੰ ਮੰ	ਰੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ
ਸ	ਮ ਕ ਰ	ਅ ਉ ਰ ਮਾ	਽ ਨ ਅ ਪ
ਨ	ਰੰ ਸੰ -	ਗੁਪ ਨ ਨ ਸੰ	ਧ ਧ ਪ ਮ
ਮਾ	਽ ਨਾ ਽	ਅ ਉ ਰ ਮਾ	਽ ਨ ਅ ਪ
ਮ	ਧ ਪ -	ਗ - ਗ ਗੁਗ	
ਮਾ	਽ ਨਾ ਽	ਕਾ ਽ ਮ ਕ੍ਰੋਂ	
x	2	0	3

ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥

ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਉਬਰੈ ਤਿਤੈ ਲੈਹੁ ਉਬਾਰਿ ॥

ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੁਖੁ ਵੇਖਾਲਿਆ ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥

ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਸੁਝਈ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ॥ (ਸਲੋਕ ਮਃ ੩)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਧਨੁ	ਧਪ	ਗਪ	ਮਗ
ਜ	ਗ	ਤ	ਜ	ਲੰ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ਖ	ਲੈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਰ	ਸ	-
ਆ	ਪ	ਣੀ	ੜ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਜਿ	ੜ	ਤ	ਦੁ	ਆ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ਉ	ੜ	ੜ	ਬ	ਰੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	-
ਤਿ	ੜ	ਤੈ	ੜ	ਲੈ	ੜ	ਹੁ	ਉ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਰ	ਸ	-
ਆ	ਪ	ਣੀ	ੜ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
0				3				x				2			

ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੂ ਲਾਲਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੇਰੀ ਨ ਤੂਟੈ ਫੋਰੀ ਨ ਛੂਟੈ ਐਸੀ ਮਾਧੋ ਖਿੰਚ ਤਨੀ ॥੧॥

ਦਿਨਸੁ ਰੈਨਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਸਤੁ ਹੈ ਤੂ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੀ ॥੨॥

ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਕਉ ਅਕਥ ਕਥਾ ਜਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ॥੩॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸੁ ਕਹੀਅਤ ਹੈ ਮੋਹਿ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਠਾਕੁਰ ਅਪੁਨੀ ॥੪॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥)

ਅਸਥਾਈ

					ਗ	-	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	-	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਨ	
					ਮੂ	ਠ	ਲਾ	ਲ	ਨ	ਸਿਓ	ਠ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਬ		
ਸੰ	-	ਨ	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	-	ਨ	ਧ	ਨ
ਨੀ	-	ਮੂ	ਠ	ਲਾ	ਠ	ਲ	ਨ	ਸਿਓ	ਠ	ਠ	ਪ੍ਰੀ	ਠ	ਤ	ਠ	ਬ	
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗ	ਪ	ਮ	-	
ਨੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰੀ	ਨ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	
ਗ	ਰ	ਗ	ਮ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ
ਛੋ	ਠ	ਰੀ	ਨ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
ਸੰ	-	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ									
ਨੀ	ਠ	ਮੂ	ਠ	ਲਾ	ਠ	ਲ	ਨ									
x				2				0				2				

ਅੰਤਰਾ

												ਪ	ਪ	ਨੁ	ਨ	
												ਦਿ	ਨ	ਸੁ	ਰੈ	
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	
ਠ	ਨ	ਮ	ਨ	ਮਾ	ਠ	ਹਿ	ਬ	ਸ	ਤ	ਹੈ	ਠ	ਕ	ਰ	ਕਿ	ਰ	
ਰ	-	ਸ	-	ਗ	-	ਪ	-	-	-	-	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	
ਪਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਪ੍ਰ	ਠ	ਅ	ਠ	ਪ	
ਸੰ	-	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ									
ਨੀ	ਠ	ਮੂ	ਠ	ਲਾ	ਠ	ਲ	ਨ									
x				2				0				3				

ਨੋਟ : ਇਹ ਬੰਦਿਸ਼ ਆਗਰਾ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਯਸ਼ ਪਾਲ ਜੀ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ।

ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮਨ ਮਹਿ ਸਿੰਚਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਮ ॥੧॥

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਹੁ ਨੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਾ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਭਾਗ ॥ ਹਰਿ ਚਰਨੀ ਤਾ ਕਾ ਮਨੁ ਲਾਗ ॥੨॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

					ਪ	-	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ			
					ਐ	ੜ	ਸੀ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਕ			
ਪ	-	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਨ
ਰਹੁ	ੜ	ਮ	ਨ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਆ	ੜ	ਠ	ਪ	ਹ	ਰ	ਪ੍ਰ	ਭ
ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਗੁਮੁ	ਰੁਗੁ								
ਜਾ	ੜ	ਨ	ਹੁ	ਨੇੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜੜ								
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

					ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਨ
					ਮ	ਨ	ਮ	ਹਿ	ਸਿੰ	ੜ	ਚ	ਹੁ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਅ	ਨ	ਦਿ	ਨ	ਨ
ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	
ਹ	ਰ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ੜ	ਮ	ੜ,	ਐ	ੜ	ਸੀ	ੜ	
x				2				0				3

ਬਿਲਾਵਲ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਤਾਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਰਣਾਈ ॥
 ਚਉਗਿਰਦ ਹਮਾਰੈ ਰਾਮ ਕਾਰ ਦੁਖੁ ਲਗੈ ਨ ਭਾਈ ॥੧॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਭੋਟਿਆ ਜਿਨਿ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ॥
 ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਅਉਖਧੁ ਦੀਆ ਏਕਾ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਾਖਿ ਲੀਏ ਤਿਨਿ ਰਖਨਹਾਰਿ ਸਭ ਬਿਆਧਿ ਮਿਟਾਈ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਰਪਾ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਭਏ ਸਹਾਈ ॥੨॥ (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ	ਨੁਧੁ	ਪੁਮੁ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	-	-
ਤਾ	ੜੜ	ਤੀੜ	ਵਾ	ੜ	ਉ	ਨ	ਲ	ੜ	ਗ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ

ਗ	-	ਮ	ਰੁ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਪਾ	ੜ	ਰ	ਬੁਹੁ	ਮ	ਸ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
x			2		3		x			2		3	

ਅੰਤਰਾ ੧

ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਗਮ	ਰ	ਗ	ਪ	-	ਨੁ	ਨ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਕਾ	ੜ	ਰ	ੜ	ਗਿਰ	ਦ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਧਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਧਨੁ	ਧਪੁ	ਮਗ	ਪ,	ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-
ਭਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ਈ,	ਦੁ	ਖ	ਲ	ਗੈ	ੜ	ਨਾ	ੜ
x			2		3		ਗ	-	ਮ	ਰੁ	ਗ		
							ਪਾ	ੜ	ਰ	ਬੁਹੁ	ਮ		
							x			2		3	

ਅੰਤਰਾ ੨

ਗਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	-	ਪ	ਪ	-	-	-
ਸੁਭ	ਗੁ	ਰ	ਪੂ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਭੇ	ੜ	ਟਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧਨੁ	ਸੰ,
ਜਿ	ਨ	ੜ	ਬ	ਣ	ਤ	ਬ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈੜ	ੜ,
ਸੰ	ਨੁ	ਪਮ											
ਤਾ	ੜੜ	ਤੀੜ											
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਦੁਰਗਾ

ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਇਸ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਬਹੁਤ ਚਮਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪੈਵਤ ਨੂੰ ਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਓਢਵ ਰਾਗ ਗਾਉਣ ਵਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਸ਼ਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਤੇ ਜਲਧਰ ਕੇਦਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਚਮ ਇਸ ਦਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸਰਧੁ-ਸ, ਸਰਮਰ-ਧੁਸ, ਸਧੁਸਰਮ-ਮਰ-ਧੁਸ, ਸਰਮਰ-ਪ-ਮਪ ਮਰਧੁਸ, ਸਰਮਰਪ-ਮਪਧ-ਪ-ਧਮਪਧਮਰ-ਪ-ਮਪਧ-ਮਪਧ ਸੰ-ਸੰਰੰਸੰ, ਸੰਰੰਮੰਰੰ-ਧਸੰ, ਸੰਧਪਮਰਰਪ-ਪਧਮਰ-ਸਧੁ-ਸ।

ਦੁਰਗਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥
 ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ ॥
 ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਠ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥
 ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥ (ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁਪੁ	ਧੁਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ
ਪੁਸ	ਠੁ	ਰ	ਨ	ਜੋ	ਠ	ਤ	ਜ	ਗੈ	ਠ	ਘ	ਟ	ਮੈ	ਠ	ਠ	ਠ
ਮੁਪੁ	ਧੁਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪੁਪੁ
ਪੁਸ	ਠੁ	ਰ	ਨ	ਜੋ	ਠ	ਤ	ਜ	ਗੈ	ਠ	ਘ	ਟ	ਮੈ	ਠ	ਠ	ਤੁਬੁ
ਪ	-	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮੁਰ	-	ਰ	ਰ	ਸ	ਮੁਧੁ	ਸ	-
ਖਾ	ਠ	ਲ	ਸ	ਤਾ	ਠ	ਹਿ	ਨ	ਖਾ	ਠ	ਲ	ਸ	ਜਾ	ਠ	ਨੈ	ਠ,
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਜਾ	ੜ	ਗ	ਤ	ਜੋ	ੜ	ਤ	ਜ	ਪੈ	ੜ	ਨਿ	ਸ	ਬਾ	ੜ	ਸ	ਰ
ਧ	-	ਧ	ਧ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਧ	ਪ	ਮ	-	ਪ,	ਪੁਪੁ
ਏ	ੜ	ਕ	ਬਿ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਨ	ਨੈ	ੜ	ਕ	ਨ	ਆ	ੜ	ਨੇ,	ਤੁਬ
ਪ	-	ਪ	ਪ												
ਖਾ	ੜ	ਲ	ਸ												
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਦੇਸਕਾਰ

ਇਸ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦੇ ਓਢਵ ਰਾਗ ਦੇ ਸੁਰ ਬਿਲਕੁਲ ਭੁਪਾਲੀ ਰਾਗ ਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁਧ ਪਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਨਿਆਸ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਇਹ ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਪਾਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਧ ਸ ਰ ਗ ਪ ਧ - ਪ, ਗ ਪ ਧ - ਧ - ਪ - ਗ ਪ ਗ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਪ ਧ - ਪ - ਧ - ਗ ਪ, ਪ ਧ ਗ ਪ ਧ - ਗ ਪ ਧ - ਗ ਪ - ਗ ਪ ਧ - ਧ - ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਸੰ - ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਪ ਧ - ਗ ਪ ਗ ਰ ਸ, ਧ ਗ ਪ - ਧ - ਸੰ - ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਧ ਪ - ਗ ਪ ਧ ਪ ਗ ਰ ਸ।

ਦੇਸਕਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੂਕੇ ਹਰੇ ਕੀਏ ਖਿਨ ਮਾਹੇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੰਚਿ ਜੀਵਾਏ ॥੧॥
ਕਾਟੇ ਕਸਟ ਪੂਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਸੇਵਕ ਕਉ ਦੀਨੀ ਅਪੁਨੀ ਸੇਵ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਮਿਟਿ ਗਈ ਚਿੰਤ ਪੁਨੀ ਮਨ ਆਸਾ ॥ ਕਰੀ ਦਇਆ ਸਤਿਗੁਰਿ ਗੁਣਤਾਸਾ ॥੨॥
ਦੁਖ ਨਾਠੇ ਸੁਖ ਆਇ ਸਮਾਏ ॥ ਢੀਲ ਨ ਪਰੀ ਜਾ ਗੁਰਿ ਫੁਰਮਾਏ ॥੩॥
ਇਛ ਪੁਨੀ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਮਿਲੇ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸੁਫਲ ਫਲੇ ॥੪॥ (ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ੍ਰੰ	- ਧ ਪ	ਗ ਪ ਧ ਪ	ਧ - ਗ ਪ	ਗ ਰ ਸ -
ਸੂ	s ਕੇ s	ਹ ਰੇ s ਕੀ	ਏ s ਖਿ ਨ	ਮਾ s ਹੇ s
ਪ	ਪ ਗ ਗ	ਪ -ਪੁ ਧ ਪੁਧੁ	ਸੰ - ਸੰ ਸੰ	ਧੁਸੰ ਧੁਪੁ ਗੁਰੁ ਸ
ਅ	ਮ ਰਿ ਤ	ਦ੍ਰਿ sਸੁ ਟ sੁ	ਸੰ s ਚ ਜੀ	ਵਾਸੁ sੁ sੁ ਏ
ਪੁਧੁ	ਧੁਸੰ ਧ ਪ	ਗ ਪ ਧ ਪ	ਧ - ਗ ਪ	
ਸੂs	sੁ ਕੇ s	ਹ ਰੇ s ਕੀ	ਏ s ਖਿ ਨ	
0		3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਧ -	ਪ ਗ	ਗ -ਪੁ ਧ ਧ	ਸੰ - ਸੰ ਸੰ
ਕਾ ਽	ਟੇ ਽	ਕ ਽ਸ ਟ ਪੂ	ਰੇ ਽ ਗੁ ਰ
ਸੰ -	ਗੰ ਰੰ	ਸੰ ਧ ਪ ਧ	ਗ ਗ ਪ -
ਸੇ ਽	ਵ ਕ	ਕੋ ਽ ਦੀ ਨੀ	ਅ ਪ ਨੀ ਽
	ਗ ਗ ਰ	ਗ ਪੁਪੁ ਧ ਪੁਧ	ਸੰ - ਸੰ ਸੰ
਽ ਅਮ	ਰਿ ਤ	ਦਿ੍ ਽ਸੁ ਟ ਽ਸੁ	ਸੰ ਽ ਚ ਜੀ
ਸੁਰੁ	ਗੁਪੁ	ਗੁਰੁ ਸੁਰੁ	ਗੁ
ਸੁ਽	ਕੇ਽	ਹ ਰੇ ਽	ਕੀ
0	3	x	2

ਦੇਸਕਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਅਲਖ ਨਿਰੰਜਨੁ ਆਖੀਐ ਅਕਲ ਅਜੋਨਿ ਅਕਾਲ ਅਪਾਰਾ॥
 ਰਵਿ ਸਸਿ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਲੰਘਿ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਰਮੇਸਰੁ ਪਿਆਰਾ॥
 ਜਗ ਮਗ ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਤਰੀ ਜਗ ਜੀਵਨ ਜਗ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰਾ॥
 ਨਮਸਕਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚਿ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਆਦੇਸੁ ਉਧਾਰਾ॥
 ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਛਿਅ ਦਰਸਨਾਂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਾਰਗਿ ਸਚੁ ਅਚਾਰਾ॥
 ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਇਸਨਾਨੁ ਦਿੜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਨਿਸਤਾਰਾ॥
 ਗੁਰੂ ਅਰਜਨੁ ਸਚੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ ਰ	ਗ ਪ	ਗ ਪ ਧ ਪ	ਧ ਧ ਗ ਪ
ਗੁ ਰੂ	ਅ ਰ	ਜ ਨ ਸ ਚ	ਸਿ ਰ ਜ ਨ
ਸੁਰੁ	ਗੁਪੁ	ਗੁਰੁ ਸੁਰੁ	ਗ ਪ - ਪ -
ਗੁ਽	ਰੂ਽	ਅੁ਽ ਰੁ਽	ਜ ਨ ਽ਸੁ ਽ਚੁ
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਪ	-	ਧ	ਪੁਧੁ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਧ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਅ	ਲ	ਖ	ਨਿ	ਰੰ	ੜ	ਜ	ਨੁੜ	ਆ	ੜ	ੜ	ਖੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਧ	ਗ	-	ਪ	ਪ	ਧ	-	ਧ	-	-
ਅ	ਕ	ਲ	ਅ	ਜੋ	ੜ	ਨ	ਅ	ਕਾ	ੜ	ਲ	ਅ	ਪਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ
ਗ	ਪ	ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪੁਧੁ	ਸੰ	-	ਧ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧ	-	-
ਅ	ਕ	ਲ	ਅ	ਜੋ	ੜ	ਨ	ਅੁੜ	ਕਾ	ੜ	ਲ	ਅ	ਪਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ
ਗ	ਪ	ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪੁਧੁ	ਸੰ	-	ਧ	ਪ	ਧੁਸੰ	ਧੁਪੁ	ਗੁਰੁ	ਸ	-
ਅ	ਕ	ਲ	ਅ	ਜੋ	ੜ	ਨ	ਅੁੜ	ਕਾ	ੜ	ਲ	ਅ	ਪਾੁੜ	ੜੁੜ	ੜੁੜ	ੜੁੜ	ਰਾ
ਸੁਰੁ	ਗੁਪੁ	ਗੁਰੁ	ਸੁਰੁ	ਗ	ਪ	-ਧੁ	-ਪੁ	ਧ	ਧ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰ	ਸ	-	,
ਗੁੜ	ਰੂੜ	ਅੁੜ	ਰੁੜ	ਜ	ਨ	ੜੁਸੁ	-ਚੁ	ਸਿ	ਰ	ਜ	ਨ	ਹਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	,
0				3				x				2				

ਦੇਸਕਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਆਸ ਪਿਆਰੇ ॥ ਜਮਕੰਕਰ ਨਸਿ ਗਏ ਵਿਚਾਰੇ ॥੧॥
 ਤੂ ਚਿਤਿ ਆਵਹਿ ਤੇਰੀ ਮਇਆ ॥ ਸਿਮਰਤ ਨਾਮ ਸਗਲ ਰੋਗ ਖਇਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਅਨਿਕ ਦੂਖ ਦੇਵਹਿ ਅਵਰਾ ਕਉ ॥ ਪਹੁਚਿ ਨ ਸਾਕਹਿ ਜਨ ਤੇਰੇ ਕਉ ॥੨॥
 ਦਰਸ ਤੇਰੇ ਕੀ ਪਿਆਸ ਮਨਿ ਲਾਗੀ ॥ ਸਹਜ ਅਨੰਦ ਬਸੈ ਬੈਰਾਗੀ ॥੩॥
 ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ਸੁਣੀਜੈ ॥ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਦੀਜੈ ॥੪॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਧ	-	ਧ	-	ਪੁਪੁ	ਗ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਸ	-	ਰ	
ਰੇ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਪਿਆ	ਸ	ਮ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗੀ	ਸ	ਹ	ਜ	ੜ	ਅ	
ਗ	ਪ	ਧ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰ	ਸ,	ਪ	ਗ	ਪ	-	ਪ	
ਨੰ	ੜ	ਦ	ਬ	ਸੈ	ੜ	ਬੈ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਗੀ,	ਦ	ਰ	ਸ	ੜ	ਤੇ	
x				2				0				3				

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	-	ਧ
ਮ	ਲ	ਕੀ	ऽ	ਆ	ऽ	ਸ	ਪਿ	ਆ	ऽ	ਰੇ	ਜ	ਮ	ਕੰ	ऽ	ऽ	ਸੰ
ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਗੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਧ	ਪ	ਗੁਪੁ	ਗੁਰੁ	ਸ,	ਸ	ਧੁ	ਸ	-	ਰ	ਧ
ਕ	ਰ	ਨ	ਸ	ਗੁਏ	ऽऽ	ऽ	ਵਿ	ਚੁਏ	ऽऽ	ਰੇ	ਸ	ਹ	ਜ	ऽ	ਅ	ਧ
ਗ	ਪ	ਧ	ਧ	ਸੰ	-											
ਨੰ	ऽ	ਦ	ਬ	ਸੈ	ऽ											
x				2				0				3				

ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ

ਭੂਪ ਕਲਿਆਨ ਜਾਂ ਭੁਪਾਲੀ, ਕਲਿਆਨ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਲਿਆਨ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਲਿਆਨ ਰਾਗ ਦੇ ਸੁਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਪਾਲੀ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਇਖਤਿਆਰ ਕਰ ਲਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਸੁਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਰਾਗ ਦੇਸਕਾਰ ਬਣੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਭੁਪਾਲੀ। ਭੁਪਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਧੈਵਤ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਰਾਗ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਗਦਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਇਹ ਰਾਗ ਦੇਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਣ ਨਾਲ ਉਲਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਦੇਸਕਾਰ ਅਤੇ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਲਗਾਵ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਦੇਸਕਾਰ : ਸ ਰ ਗ ਪ - ਧ - ਪ, ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਪ ਧ ਪ,

ਭੁਪਾਲੀ : ਸ ਰ ਗ - ਪ ਗ ਧ ਪ ਗ - ਗ ਪ ਧ ਸੰ - ਧ ਪ ਗ,

ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਪੂਰਵਾਂਗ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਤਿੰਨਾਂ ਸਪਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਧ ਪ - ਧ ਸ, ਸ ਧ ਸ ਰ ਗ - ਗ ਰ ਸ ਧ ਸ, ਧ ਸ ਰ ਗ - ਰ ਗ ਰ ਸ,
ਸ ਰ ਗ - ਰ ਗ ਪ ਗ - ਗ ਪ ਧ ਪ ਗ - ਰ ਗ ਰ ਸ, ਗ ਰ ਗ ਪ - ਗ - ਗ ਪ ਧ ਪ
ਗ ਰ - ਗ ਪ ਧ ਪ ਗ ਪ - ਗ ਪ ਧ ਪ ਧ ਸੰ, ਗ ਪ ਧ ਸੰ - ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਰੰ - ਧ ਸੰ, ਸੰ
ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਧ ਪ - ਧ ਪ ਗ - ਰ ਗ ਰ ਸ, ਸ ਧ ਸ ਰ ਗ - ਰ - ਸ।

ਭੁਪਾਲੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ॥

ਜਬ ਤੇ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮੋਹਿ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ ॥੧॥

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਨੋ ਸੋ ਭਲ ਮਾਨਿਓ ਏਹ ਸੁਮਤਿ ਸਾਧੂ ਤੇ ਪਾਈ ॥੨॥

ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੈ ਪੇਖਿ ਪੇਖਿ ਨਾਨਕ ਬਿਗਸਾਈ ॥ (ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ - ਗ ਗ	ਗ ਰ ਗ ਪ	ਗ ਰ ਸ	ਸ ਧ ਸ - ਰ
ਈ ੜ ਸ ਭ	ਤਾ ੜ ਤ ਪ	ਰਾ ੜ ਈ	ਬਿ ਸ ਰ ੜ ਗ
ਸੰ ਸੰ ਧ ਪ	ਗ ਰ ਗ ਪ	ਗ ਰ ਸ,	ਗ ਰ ਗ ਪ ਧ
ਸਾ ੜ ਧ ਸੰ	ਗ ਤ ਮੋ ਹਿ	ਪਾ ੜ ਈ	ਜ ਬ ਤ ੜ ੜ
ਗ - ਗ ਗ			
ਈ ੜ ਸ ਭ			
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ ਸੰ - ਸੰ	ਗੰ ਰੰ ਸੰ -	ਪ - ਗ -	ਪ - ਧ ਪੁਧੁ
ਨ ਹੀ ੜ ਬਿ	ਗਾ ੜ ਨਾ ੜ	ਨਾ ੜ ਕੋ ੜ	ਬੈ ੜ ਰੀ ੜ
ਗ ਗ ਗ ਪ	ਗ ਰ ਗ ਰ	ਸ ਗ ਲ ਸੰ	ਪ ਗ ਰ ਰ
ਕ ਉ ਬ ਨ	ਆ ੜ ੜ ੜ	ਸ - -, ਰ	ਧ ਸ - ਰ
ਗ - ਗ ਗ		ਈ ੜ ੜ, ਬਿ	ਸ ਰ ੜ ਗ
ਈ ੜ ਸ ਭ			
x	2	0	3

ਭੁਪਾਲੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਾਂਤਿ ਪਾਈ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੂਰੇ ॥ ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਬਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਪ ਪਾਪ ਸੰਤਾਪ ਬਿਨਾਸੇ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਕਿਲਵਿਖ ਸਭਿ ਨਾਸੇ ॥੧॥
 ਅਨਦੁ ਕਰਹੁ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥ ਗੁਰਿ ਨਾਨਕਿ ਮੇਰੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ ॥੨॥
 (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	-	ਗ	ਸ	ਰ	ਸ	ਰ
	ਸਾਂ	ਠ	ਤ	ਪਾ	ਠ	ਈ	ਠ	ਠ	ਗੁ	ਰ
	ਪੁ	-	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ
	ਸਾਂ	ਠ	ਤ	ਪਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਈ	ਠ
	ਗ	ਗ	ਪ	-	ਧ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਧ	ਪ
	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਠ	ਰ	ਪੂ	ਠ	ਰੇ	ਠ	ਠ
	ਗ	ਰ	ਗ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰ	ਗੁਰ	ਸ	ਧ
	ਸੁ	ਖ	ਉ	ਠ	ਪ	ਜੇ	ਠ	ਬਾਠ	ਜੇ	ਠ
	ਪੁਰਾ	ਰ	ਗ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰ	ਗ,	ਸ	ਰ
	ਅਠ	ਨ	ਹ	ਠ	ਦ	ਠ	ਠ	ਰੇ,	ਗੁ	ਰ
	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	-	ਧ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਧ	ਧ
	ਤਾ	ਠ	ਪ	ਠ	ਠ	ਪਾ	ਠ	ਪ	ਠ	ਸੰ
	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਧ	ਰੰ	ਸੰ	-	-
	ਤਾ	ਠ	ਪ	ਠ	ਬਿ	ਨਾ	ਠ	ਸੇ	ਠ	ਠ
	ਪ	ਧ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ
	ਹ	ਰ	ਸਿ	ਠ	ਮ	ਰ	ਤ	ਕਿ	ਠ	ਲ
	ਗ	ਰ	ਗ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰ	ਗ,	ਸ	ਰ
	ਬਿ	ਖ	ਸ	ਠ	ਭ	ਨਾ	ਠ	ਸੇ,	ਗੁ	ਰ
	x		2			0		3		

ਨੋਟ : ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਉਸਤਾਦ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਪੰਡਤ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਦੇਣ।

ਰਾਗ ਕਲਿਆਨ

ਹਰ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਰਾਗ ਕਲਿਆਨ ਜਾਂ ਯਮਨ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਬੇ-ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਖਰਜ ਦਾ ਪਰਯੋਗ ਵੀ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹੈ : ਨੁ ਰ ਗ - ਰ - ਨੁ ਰ ਸ। ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਆਰੋਹੀ ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਅਲਪ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਵੀ ਹੈ। ਨਿਖਾਦ ਵੀ ਨਿਆਸ ਦਾ ਸੁਰ ਹੋ ਕੇ ਰਾਗ ਦੇ ਮਜ਼ਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਘਾੜਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਮ, ਨਿਖਾਦ, ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਨਿਆਦ ਦੇ ਸੁਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯਮਨ ਕਲਿਆਨ : ਕਲਿਆਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਜਦ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਯਮਨ ਕਲਿਆਨ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ :

ਨੁ ਰ ਗ - ਮੰਗ ਪ ਮੰਗ ਮ ਗ -

ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਏਨਾ ਅਲਪ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦੀ ਸੁਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ ਸੋ ਏਨੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ।

ਚਾਲ (ਕਲਿਆਨ) : ਸ - ਨੁ ਧੁ ਸ - ਪੁ ਨੁ ਧੁ ਸ - ਨੁ ਰ ਗ - ਰ ਗ ਰ - ਨੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪੁ ਪੁ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਰ ਗ - ਨੁ ਰ ਸ, ਨੁ ਰ ਗ ਮੰਗ - ਰ ਗ ਰ - ਮੰਗ - ਪ, ਪ ਧ ਪ ਮੰਗ - ਰ - ਨੁ ਰ ਸ, ਗ ਮੰ ਪ ਧ ਪ ਮੰ ਗ - ਮੰ ਧ ਨ ਧ ਪ, ਮੰ ਧ ਨ ਧ ਸੰ, ਨ ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਮੰ ਗੰ, - ਰੰ ਗੰ - ਰੰ - ਨ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮੰ ਗ - ਰ - ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਰ ਗ ਰ - ਨੁ ਰ ਸ।

ਕਲਿਆਨ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ ਪਰਭਾਤਿ ਤੂਹੈ ਹੀ ਗਾਵਣਾ ॥

ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਰਬਤ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਧਿਆਵਣਾ ॥

ਤੂ ਦਾਤਾ ਦਾਤਾਰੁ ਤੇਰਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ ॥

ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਪ ਗਵਾਵਣਾ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਵਣਾ ॥ (ਸੋਰਠ ਮਹਲਾ ੪)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰਨੁ	ਧਨੁ	ਸੰ	ਨੁਧੁ	ਪ	ਮੁਪੁ	ਗ	ਮੰ	ਪ	-	ਗ	ਮੰ	ਗ	ਰ	ਸ	-
ਕੁੰਨੁ	ਠੁਠੁ	ਠੁ	ਦਾਠੁ	ਠੁ	ਕੁੰਨੁ	ਦਾ	ਠੁ	ਤਾ	ਠੁ	ਠੁ	ਰ	ਤੇ	ਠੁ	ਰਾ	ਠੁ
-	-		ਨੁ	ਰ	ਗ	-	ਰ	ਗ	-	-	-	ਮੰ	ਧ	ਮੁਪੁ	ਨੁਸੰ
ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਦਿ	ਤਾ	ਖਾ	ਠੁ	ਵ	ਣਾ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਧ	ਨੁਧੁ	ਨ	ਸੰ	-	-	-	ਸੰ	-	-	-
ਭ	ਗ	ਤ	ਜ	ਨਾ	ਠੁ	ਕੈਠੁ	ਠੁ	ਸੰ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਗ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੰ	ਧ	ਪ	-	-	ਮੰ	ਗ	ਰ	ਸ	-
ਪਾ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ	ਪ	ਠੁ	ਗ	ਵਾ	ਠੁ	ਠੁ	ਵ	ਣਾ	ਠੁ	ਤੇ	ਠੁ
ਨੁ	ਧ		ਨੁ	ਰ	ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	-	-	-				
ਰਾ	ਠੁ	ਠੁ	ਦਿ	ਤਾ	ਖਾ	ਠੁ	ਵ	ਣਾ	ਠੁ	ਠੁ	ਠੁ				
0				3				x				2			

ਕਲਿਆਨ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰਾਮ ਜਪਉ ਜੀਅ ਐਸੇ ਐਸੇ ॥ ਧੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜਪਿਓ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ॥੧॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਭਰੋਸੇ ਤੇਰੇ ॥ ਸਭੁ ਪਰਵਾਰੁ ਚੜਾਇਆ ਬੇੜੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਵੈ ॥ ਇਸ ਬੇੜੇ ਕਉ ਪਾਰਿ ਲਘਾਵੈ ॥੨॥
 ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਚੂਕਿ ਗਈ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਜਾਨੀ ॥੩॥
 ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਭਜੁ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ ॥ ਉਰਵਾਰਿ ਪਾਰਿ ਸਭ ਏਕੋ ਦਾਨੀ ॥੪॥
 (ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

								ਪ	-	ਨ	ਧ	ਨੁ			
								ਰਾ	ਠੁ	ਮੰ	ਠੁ	ਜੁਪੁ			
ਪ	-	ਪ	-	ਮੰ	-	ਰ	-	ਮੰ	-	ਗ	ਪ	-	ਮੰ	-	ਰ
ਉ	ਠੁ	ਜੀ	ਠੁ	ਐ	ਠੁ	ਸੇ	ਠੁ	ਐ	ਠੁ	ਸੇ	ਧੂ	ਠੁ	ਪ੍ਰ	ਠੁ	ਹ

ਮ	-	ਗ	ਗੁਗ	ਪ	-	ਰ	ਰ	ਗ	ਰ	ਸ,	ਪ	-	ਨ	ਧ	ਨੁਨ
ਲਾ	ੜ	ਦ	ਜੁਪਿ	ਓ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਜੈ	ੜ	ਸੇ,	ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਜੁਪ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

								ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	ਧੁਨ			
								ਦੀ	ੜ	ਨ	ੜ	ਦੁਇ			
ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਪ	ਮੰ	ਗੁਮੰ
ਆ	ੜ	ਲ	ਭ	ਰੋ	ੜ	ਸੋੜ	ੜੜ	ਤੇ	ੜ	ਰੇ	ਸ	ਭ	ਪ	ੜ	ਰੁੜ
ਪ	-	ਪ	ਪ	ਰ	-	ਰੁਰੁ	ਰ	ਗ	ਰ	ਸ,	ਪ	-	ਨ	ਧ	ਨੁਨ
ਵਾ	ੜ	ਰ	ਚ	ੜਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ਬੇ	ੜ	ੜੇ,	ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਜੁਪ
x				2				0				3			

ਕਲਿਆਨ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਗੰਗ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੁਸਲਮਾਣਾਂ ਮਕਾ ਕਾਬਾ॥
 ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਾਬਾ ਗਾਵੀਐ ਵਜਨਿ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗੁ ਰਬਾਬਾ॥
 ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹੋਇ ਆਇਆ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣੁ ਅਜਬੁ ਅਜਾਬਾ॥
 ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਇਕ ਵਰਨ ਹੋਇ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਹੋਇ ਤਰਾਬਾ॥
 ਚੰਦਨੁ ਵਾਸੁ ਵਣਾਸਪਤਿ ਅਵਲਿ ਦੇਮ ਨ ਸੇਮ ਖਰਾਬਾ॥
 ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭ ਕੇ ਕੁਦਰਤਿ ਕਿਸ ਦੀ ਕਰੈ ਜਵਾਬਾ॥
 ਜਾਹਰ ਪੀਰੁ ਜਗਤੁ ਗੁਰ ਬਾਬਾ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਰ	ਰ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਰ	-	ਸ	-
ਜਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਪੀ	ੜ	ਰ	ਜ	ਗ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਬਾ	ੜ
ਪ	-	ਪ	ਪ	ਪੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਪ	ਪ	ਮੰ	ਮੰ	ਮੰ	ਮੰ	ਮੰ	-	ਗ	-
ਜਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਪੀੜ	ੜੜ	ਰ	ਜ	ਗ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਬਾ	ੜ
ਸੁਗੁ	ਰੁਗੁ	ਸ	ਨੁ												
ਜਾ	ੜ	ੜ	ਹ	ਰ											
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	ਧ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਗੰ	ਠ	ਗ	ਬ	ਨਾ	ਠ	ਰ	ਸ	ਹਿੰ	ਠ	ਠ	ਦੂ	ਆ	ਠ	ਠ	ਠ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਪ	-	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	-
ਮੁ	ਸ	ਲ	ਮਾ	ਠ	ਣਾ	ਠ	ਠ	ਮ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਬਾ	ਠ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਪ - ਰ ਰ			ਗ	ਰ	ਸ	-	
ਮੁ	ਸ	ਲ	ਮਾ	ਠ	ਣਾ	ਠ	ਠ	ਮ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਬਾ	ਠ
ਸੁਗੁ	ਰੁਗੁ	ਸ	ਨੁ												
ਜੁ	ਠ	ਹ	ਰ												
0				3				x				2			

ਕਲਿਆਨ (ਝੱਪ ਤਾਲ - ਵਿਲੰਬਤ)

ਹਮਰੀ ਗਣਤ ਨ ਗਣੀਆ ਕਾਈ ਅਪਣਾ ਬਿਰਦੁ ਪਛਾਣਿ ॥

ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖੇ ਕਰਿ ਅਪੁਨੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣਿ ॥੧॥

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦ ਮਿਹਰਵਾਣ ॥

ਬੰਧੁ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹੋਈ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜੀਉ ਪਾਇ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸਾਜਿਆ ਦਿਤਾ ਪੈਨਣੁ ਖਾਣੁ ॥

ਅਪਣੇ ਦਾਸ ਕੀ ਆਪਿ ਪੈਜ ਰਾਖੀ ਨਾਨਕ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੁ ॥੨॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਮੁ	ਗੁ	-	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ - ਸ		
ਹ	ਮ	ਰੀ	ਠ	ਠ	ਗ	ਣ	ਤ	-	ਨ
ਨੁ	ਧ	ਨੁ - ਰ			ਗ	ਰ	ਗ	-	-
ਗ	ਣੀ	ਆ	ਠ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਈ	ਠ	ਠ
ਪ	ਪ	ਮ	-	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	-	ਧ
ਅ	ਪ	ਣਾ	ਠ	ਠ	ਬਿ	ਰ	ਦ	ਠ	ਪ
ਪ	-	ਮੁ	-	-	ਗ	ਰ	ਸ	-	-
ਛਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਣ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਮ	-	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	-	ਧ
ਹਾ	ੜ	ਥ	ੜ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਇ	ੜ	ੜ
ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਨ	ਰੰ	ਸ਼	-	-
ਰਾ	ੜ	ਖੇ	ਕ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ੜ	ੜ
ਨ	ਰੰ	ਗੰ	-	ਰੰ	ਨ	ਰੰ	ਨ	ਧ	ਪ
ਸ	ਦਾ	ੜ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਰੰ	ੜ	ਗ
ਪ	ਪ	ਮ	-	ਰ	ਮ	-	ਗ	-	-
ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਣ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਰ	-	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	ਸ਼
ਸਾ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ਬ
ਨ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ	ਗ	ਰ	-	ਸ,
ਸ	ਦ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਣ	ੜ	ੜ,
x		2			0		3		

ਕਲਿਆਨ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਹਮਰੀ ਗਣਤ ਨ ਗਣੀਆ ਕਾਈ ਅਪਣਾ ਬਿਰਦੁ ਪਛਾਣਿ ॥

ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖੇ ਕਰਿ ਅਪੁਨੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣਿ ॥੧॥

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦ ਮਿਹਰਵਾਣ ॥

ਬੰਧੁ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹੋਈ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜੀਉ ਪਾਇ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸਾਜਿਆ ਦਿਤਾ ਪੈਨਣੁ ਖਾਣੁ ॥

ਅਪਣੇ ਦਾਸ ਕੀ ਆਪਿ ਪੈਜ ਰਾਖੀ ਨਾਨਕ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੁ ॥੨॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਪ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਰ	ਗ	-
ਹ	ਮ	ਰੀ	ਗ	ਣ	ਤ	ਨ	ੜ	ਗ	ਣੀ	ਆ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ	-	ਰ	-	ਗ	ਰ	ਸ	-
ਅ	ਪ	ਣਾ	ੜ	ਬਿ	ਰ	ਦ	ਪ	ਛਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਣ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਹਾ	ੜ	ਥ	ਦੇ	ਇ	ਰਾ	ੜ	ਖੇ	ਕ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨ	ਰੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਨ	ਰੰ	ਨ	ਧ	ਮੰ	-	ਮੰ	-	ਗ	ਰ	ਸ	-
ਸ	ਦਾ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਰੰ	ਗ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਣ	ੜ
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਰ	-	ਗ	ਗ	ਰੁਗ	ਮੁਪ	ਗੁਰੁ	ਰ	ਨੁ	ਰ	ਸ	-
ਸ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਹਿ	ਬ	ਸੁੜ	ਦੁੜ	ਮਿਹੁ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਣ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ

ਕਲਿਆਨ ਠਾਠ ਦਾ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹਨ, ਅਵਰੋਹ ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਫੇਰ ਵੀ ਅਤੀ ਅਲਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਨਾਲਾ ਕੇ ਵੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ ਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਪਾਲੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸਿਰਫ ਕੁਸ਼ਲ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਭੁਪਾਲੀ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੁੰਦਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ਼ ਗ - ਗ਼ - ਸਰਸ, ਸ ਧ ਪ ਧ ਪ ਸ, ਸਰ - ਸ, ਸ ਘ - ਸ, ਸਰਗ - ਗ਼ ਪ ਗ - ਰ - ਸਰ - ਸ, ਗ਼ - ਸਗ - ਰਗ ਪ ਧ ਪ ਮਗ - ਗ਼ ਰ ਗ - ਰ - ਸ, ਸ ਗ਼ ਗ਼ ਰ ਗ - ਧ ਪ ਮਗ - ਪ ਗ - ਪਰ - ਸਰਸ, ਗ ਪ ਗ - ਧ ਪ ਗ - ਨ ਧ ਪ ਮਗ - ਗ਼ ਰ - ਸ, ਗ ਪ ਮ ਧ ਸ - ਸ ਰੰ ਸ - ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ - ਪਰ - ਸਰਸ।

ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਉ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰੁ ਸੋਈ॥
ਗੁਰੁ ਅੰਗਦੁ ਗੁਰੁ ਅੰਗ ਤੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮੋਈ॥
ਅਮਰਾਪਦੁ ਗੁਰੁ ਅੰਗਦਹੁੰ ਹੁਇ ਜਾਣੁ ਜਣੋਈ॥
ਗੁਰੁ ਅਮਰਹੁੰ ਗੁਰੁ ਰਾਮਦਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਭੋਈ॥
ਰਾਮਦਾਸਹੁੰ ਅਰਜਨ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਸਬਦ ਸਬੋਈ॥
ਹਰਿਗੋਵਿੰਦ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨਹੁੰ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਹੋਈ॥
ਗੁਰੁਮੁਖਿ ਸੁਖਫਲ ਪਿਰਮ ਰਸੁ ਸਤਿਸੰਗ ਅਲੋਈ॥
ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦਹੁੰ ਬਾਹਿਰਾ ਦੂਜਾ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਪ	ਰ	ਰ	-	ਸ	ਸ	ਧ	ਸੁ	-	ਰ	-	ਗ	-	-	-
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪ	ਪ	ਮਗ	-	-	ਪ	-	ਪ	ਠ	-	-	-	ਪ	-	ਮਗ	-
ਪ	ਰ	ਮੇ	ੜ	ੜ	ਸ	ੜ	ਰ	ਸੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ

ਗ	ਪ	ਰ	ਰ	-	ਸ	ਸ	ਰ	ਸੁ	-	ਰ	-	ਸ	-	-	-
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹੈ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਗ	-	ਪ	ਪ	ਨੋ	ਨੋ	ਸੰ	-	-	ਰੰ	ਸੰ	-	-	-
ਗੁ	ਰ	ਅੰ	ੜ	ਗ	ਦ	ਗੁ	ਰ	ਅੰ	ੜ	ੜ	ਗ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	-	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੁ	-	ਰ	-	ਗ	-	-	-
ਜੋ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ੜ	ਜੋ	ਤ	ਸ	ਮੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਸ	ਨੋ	-	-	ਸ	-	ਸ	ਰ	-	-	ਸ	ਸ	-	ਰ	ਗ
ਪ	ਰ	ਮੇ	ੜ	ੜ	ਸ	ੜ	ਰ	ਸੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗ	ਪ	ਰ	ਰ												
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ												
0				3				x				2			

ਸੁੱਧ ਕਲਿਆਨ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸਰੇ ਕਹੀਅਉ ਪ੍ਰਿਅ ਕਹੀਅਉ ॥

ਬਿਸਮੁ ਭਈ ਮੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੁਨਤੇ ਕਹਹੁ ਸੁਹਾਗਨਿ ਸਹੀਅਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕੋ ਕਹਤੋ ਸਭ ਬਾਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਕਹਤੋ ਸਭ ਮਹੀਅਉ ॥

ਬਰਨੁ ਨ ਦੀਸੈ ਚਿਹਨੁ ਨ ਲਖੀਐ ਸੁਹਾਗਨਿ ਸਾਤਿ ਬੁਝਹੀਅਉ ॥੧॥

ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਸੀ ਲੇਪੁ ਨਹੀ ਅਲਪਹੀਅਉ ॥

ਨਾਨਕੁ ਕਹਤ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਗਾ ਸੰਤ ਰਸਨ ਕੋ ਬਸਹੀਅਉ ॥੨॥ (ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

															ਸ
ਧੁ	ਸ	-	ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	-	-	-	ਗ	ਪ	ਰ	-	ਸ	ਸ
ੜ	ਹੁ	ੜ	ਸੰ	ਦੇ	ਸ	ਰੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਦੇ
ਧੁ	ਸ	-	ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	-	-	-	-	-	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ
ੜ	ਹੁ	ੜ	ਸੰ	ਦੇ	ਸ	ਰੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕ	ਹੀ	ਅ	ਉ

-	-	ਰੁਰੁ	-	ਗੁਗੁ	-	ਰ	-	-	-	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ,	ਸ
ੜ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ੜ	ਕੁਹੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਅਉ	ੜ	ੜ,	ਦੇ
3			x					2				0			

ਅੰਤਰਾ

												ਪ	ਪ	ਧ	ਪ
												ਬਿ	ਸ	ਖ	ਭ
ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੰ	ਸੰ	ਨੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਰੰ
ਈ	ੜ	ਮੈ	ੜ	ਬ	ਹੁ	ਬਿ	ਧ	ਸੁ	ਨ	ਤੇ	ੜ	ਕ	ਹੁ	ੜ	ਸੁ
ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮਿ	ਗ	-	ਰ	-	ਗੁ	ਪ	ਰ	ਰਰ	ਸ,	ਸ
ਹਾ	ੜ	ਗ	ਨ	ਸ	ਹੀਅ	ਉ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ੜ	ਕ	ਹੀਅ	ਉ,	ਦੇ
ਧੁ	ਸ	-	ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	ਗੁਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਪੁਧ	ਪੁਧ	ਰੁ	ਰ	ਸ,	ਸ
ੜ	ਹੁ	ੜ	ਸੰ	ਦੇ	ਸ	ਰੋ	ਕੁਹੀ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ੜੜ	ੜੜ	ਕੁੜ	ਹੀ	ਅਉ,	ਦੇ
3			x					2				0			

ਰਾਗ ਖਮਾਜ

ਖਾੜਵ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਇਹ ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵਰਜਤ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਰਾਗ ਠੁਮਰੀ, ਦਾਦਰਾ, ਗਜ਼ਲ ਆਦਿ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਉਠਾਵ ਜੇ ਨਿਖਾਦ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਨੁ ਸ ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਸੋ ਖਰਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਿਹਾਗ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਘੱਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸ ਗ ਮ ਪ - ਮ ਗ। ਉੱਤਰਆਂਗ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪੰਚਮ ਤੋਂ ਖਰਜ ਤੱਕ ਜਾਣ ਨਾਲ ਖਮਾਜ ਜਿਆਦਾ ਖਿੜਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਅਵਰੋਹੀਕਰਮ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਤੋਂ ਮੱਧਯਮ ਦੀ ਸੰਗਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸੰ ਨੁ ਪ ਧ ਮਿ ਗ। ਇਹ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ ਗ - ਸ, ਸ ਗ ਮ ਪੁੰਗ - ਰ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਨ ਸ, ਸ ਗ ਮ ਪ ਧ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਨੁ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ - ਸੰ - ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ - ਪ ਮ ਪ ਗ - ਪ ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ ਗ - ਪ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ - ਮ ਗ ਰ ਸ, ਮ ਪ ਧ ਨ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ - ਨੁ ਧ ਨ ਸੰ, ਗੰ ਰੰ ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਪ - ਧ ਮ ਗ - ਰ ਸ।

ਖਮਾਜ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਪੂਜਾ ਵਰਤ ਤਿਲਕ ਇਸਨਾਨਾ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਬਹੁ ਦੈਨ ॥

ਕਹੂੰ ਨ ਭੀਜੇ ਸੰਜਮ ਸੁਆਮੀ ਬੋਲਹਿ ਮੀਠੇ ਬੈਨ ॥੧॥

ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਮਨ ਚੈਨ ॥

ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਖੋਜਹਿ ਸਭਿ ਤਾ ਕਉ ਬਿਖਮੁ ਨ ਜਾਈ ਲੈਨ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜਾਪ ਤਾਪ ਭ੍ਰਮਨ ਬਸੁਧਾ ਕਰਿ ਉਰਧ ਤਾਪ ਲੈ ਗੈਨ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਹ ਪਤੀਆਨੇ ਠਾਕੁਰ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ ਜੈਨ ॥੨॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਨਿਰਮੋਲਕੁ ਹਰਿ ਜਸੁ ਤਿਨਿ ਪਾਇਓ ਜਿਸੁ ਕਿਰਪੈਨ ॥

ਸਾਪਸੰਗਿ ਰੰਗਿ ਪ੍ਰਭ ਭੇਟੇ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਜਨ ਰੈਨ ॥੩॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਰੁ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਧ	ਧ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪੁੰ	ਪੁੰ	ਮ	-	ਪੁੰ	ਗ	-
ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਜੀ	ਕੇ	ਨਾ	s	ਮ	ਜ	ਪ	ਤ	ਮ	ਨ	ਚੈ	s	ਨ	s			

ਗ	-	-	ਗੁਮ	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	ਪੁਧ	ਮਗੁ	ਪ	ਪ
ਬਹੁ	ੜ	ੜ	ਪੁੜ	ਕਾ	ੜ	ਰ	ਖੋ	ਜਹਿ	ੜ	ਸ	ਭ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਕ	ਉ
ਸ	ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	-
ਬਿ	ਖ	ਮ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ਲੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-
ਪੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਵ	ਰ	ਤ	ਤਿ	ਲ	ਕ	ਇ	ਸ	ਨਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ
ਪ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਪੁ	ਨ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਬ	ਹੁ	ਦੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	-	ਗੁਰੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	-
ਕ	ਹੂੰ	ੜ	ਨ	ਭੀ	ੜ	ਜੈ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ਜੁੜ	ਮ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ
ਸ	ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਨੁਧ	ਪੁਧ	ਮ	ਗ,
ਬੋ	ੜ	ਲ	ਹਿ	ਮੀ	ੜ	ਠੇ	ੜ	ਬੈ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਨ	ੜ,
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਬਿਹਾਰਾ

ਰਾਗ ਬਿਹਾਰਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰਾਗ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ, ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ, ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਗੰਧਾਰ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਅਲਪ ਹੀ ਹਨ। ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਸਪਰਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਗਾਇਕ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਨਾਲਾ ਕੇ ਵੀ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ,

ਅੱਜਕਲ ਵੀ ਕੁਸ਼ਲ ਗਾਇਕ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ : ਪ ਮ ਗ ਮੰ ਗ - ਜਾਂ ਪ - ਮੰ ਗ ਮ ਗ - ਰੋ ਸ।

ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਠਾਠ ਕਲਿਆਨ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਸਿਰਫ ਕਣ ਦੇ ਨਿਆਈਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵੀ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਠਾਠ ਬਿਲਾਵਲ ਹੀ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਨ - ਸ, ਨ ਸ ਗ - ਗ - ਰੋ ਸ, ਨ ਸ ਗ ਮ ਗ - ਗ - ਰੋ ਸ, ਨ ਸ ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ - ਨ - ਪ, ਧ ਪ ਮੰ ਗ ਮ ਗ - ਰ ਸ, ਗ ਮ ਪ ਨ - ਸੰ, ਨ ਸੰ ਗੰ - ਗੰ - ਰੋ ਸੰ, ਸੰ ਨ - ਪ - ਧ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਗ - ਗ - ਰੋ ਸ, ਪੁ ਨ ਸ ਗ ਮ ਗ - ਰੋ ਸ।

ਬਿਹਾਰਾ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ ਦਰਗਹ ਚਲਿਆ ॥
 ਸਚੀ ਦਰਗਹ ਜਾਇ ਸਚਾ ਪਿੜੁ ਮਲਿਆ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਭੋਜਨੁ ਭਾਉ ਚਾਉ ਅਲਲਿਆ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਹਚਲੁ ਚਿਤੁ ਨ ਹਲੈ ਹਲਿਆ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਅਲਾਉ ਭਲੀ ਹੂੰ ਭਲਿਆ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦੇ ਜਾਨਿ ਆਵਨਿ ਘਲਿਆ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਨ	ਨੁ	ਨ	-	ਪ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਮੁ
ਗੁ	ਰੁ	ਖ	ਜ	ਨੁ	ਮ	ਸੁ	ਵਾ	ੜ	ਰ	ਦ	ਰ	ਗ	ਹੁ

ਗੁਮ ਪ ਮ	ਗ -	ਕ੍ਰ -	ਨ ਨ ਪ	ਨ ਸ	ਗ ਗ	ਗ ਰ
ਚੁੜ ੜ ਲਿ	ਆ ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ਸ ਚੀ ੜ	ਦ ਰ	ਗ ਗ	ਗ ਹ
ਸ - -	ਰ -	ਨ -	ਪ ਨ -	ਸ ਸ	ਗ ਰ	ਗ ਰ
ਜਾ ੜ ੜ	ਇ ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ਸ ਚੀ ੜ	ਦ ਰ	ਗ ਗ	ਗ ਹ
ਸ ਸ ਪ	ਮ -	ਪ ਮ	ਗੁਮ ਪ ਮ	ਗ -	ਸ -	ਸ -
ਜਾ ਇ ਸ	ਚਾ ੜ	ਪਿ ੜ	ਮੁੜ ੜ ਲਿ	ਆ ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ
ਪੁਪੁ ਗੁਗੁ ਮੁ-	ਪ ਨਧੁ -ਨੁ -ਸੁੰ	ਨ -	ਪੁਪੁ			
ਗੁਰੁ ਮੁਖੁ ੜੜ	ਜ ਨੁੜ -ਮੁ ੜਸੁ	ਵਾ ੜ	ਰ			
x	2	3	x	2	3	

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ ਗ ਮ	ਪ -	ਨ ਨ	ਸੰ - ਨ	ਸੰ -	- -	- -
ਗੁਰੁ ਮੁ ਖ	ਭੋ ੜ	ਜ ਨ	ਭਾ ੜ ੜ	ਉ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ
ਗੰ - ਮੰ	ਰੰ -	ਸੰ ਸੰ	ਨ - ਰੰ	ਸੰ -	ਪੁਮੁ ਗ	ਗ
ਚਾ ੜ ੜ	ਉ ੜ ੜ ੜ	ਅ ਲ ੜ ਲਿ	ਆ ੜ ੜੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ
ਨ ਨ -	ਸ ਸ	ਗ ਰ	ਸ - -	ਰ -	ਨ -	- -
ਸ ਚੀ ੜ	ਦ ਰ	ਗ ਹ	ਜਾ ੜ ੜ	ਇ ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ
ਪੁ ਨ -	ਸ ਸ	ਗ ਰ	ਸ ਸ ਪ	ਮੰ -	ਪ ਮੰ	ਮੰ
ਸ ਚੀ ੜ	ਦ ਰ	ਗ ਹ	ਜਾ ਇ ਸ	ਚਾ ੜ	ਪਿ ੜ	ੜ
ਗੁਮ ਪ ਮ	ਗ -	ਸ -	ਪੁਪੁ ਗੁਗੁ ਮੁ-			
ਮੁੜ ੜ ਲਿ	ਆ ੜ ੜ ੜ	ੜ ੜ ੜ	ਗੁਰੁ ਮੁਖੁ ੜੜ			
x	2	3	x	2	3	

ਬਿਹਾਗ (ਝੱਪ ਤਾਲ-ਵਿਲੰਬਿਤ)

ਤੂ ਸੁਲਤਾਨੁ ਕਹਾ ਹਉ ਮੀਆ ਤੇਰੀ ਕਵਨ ਵਡਾਈ ॥

ਜੇ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੁ ਕਹਾ ਸੁਆਮੀ ਮੈ ਮੂਰਖ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥

ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਚ ਮਹਿ ਰਹਉ ਰਜਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜੇ ਕਿਛੁ ਹੋਆ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤੁਝ ਤੇ ਤੇਰੀ ਸਭ ਅਸਨਾਈ ॥

ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਅੰਧੁਲੇ ਕਿਆ ਚਤੁਰਾਈ ॥੨॥
 ਕਿਆ ਹਉ ਕਥੀ ਕਥੇ ਕਥਿ ਦੇਖਾ ਮੈ ਅਕਥੁ ਨ ਕਥਨਾ ਜਾਈ ॥
 ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਆਖਾ ਤਿਲੁ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ॥੩॥
 ਏਤੇ ਕੂਕਰ ਹਉ ਬੇਗਾਨਾ ਭਉਕਾ ਇਸੁ ਤਨ ਤਾਈ ॥
 ਭਗਤਿ ਹੀਨੁ ਨਾਨਕੁ ਜੇ ਹੋਇਗਾ ਤਾ ਖਸਮੈ ਨਾਉ ਨ ਜਾਈ ॥੪॥
 (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	-	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਸ	ਸ	-	ਸ
ਤੂ	ੜ	ਸੁ	ੜ	ਲ	ਤਾ	ੜ	ਨ	ੜ	ਕ
ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਸ	ਗ	ਸ	ਸ	-	-
ਹਾ	ੜ	ਹਉ	ੜ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਆ	ੜ	ੜ
ਸ	-	ਗ	-	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ	-	ਨ
ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਕ	ਵ	ਨ	ੜ	ਵ
ਸੰ	-	ਨ	-	ਪੁ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਰੁ
ਡਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਪ	-	ਨ	-	ਪੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਜੋ	ੜ	ਤੂ	ੜ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਹ	ੜ	ਸੋ
ਨ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	ਨ	ਨ	ਪ	-	ਸੰ
ਕ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਮੈ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਪ	ਮੰ	ਪ	-	ਪ
ਮੂ	ੜ	ਰ	ੜ	ਖ	ਕ	ਹ	ਣ	ੜ	ਨ
ਗ	-	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਸ	ਸ	-	-
ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਸ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	-	-
ਤੇ	ਰੇ	ਗੁ	ੜ	ਣ	ਗਾ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ
ਪ	ਗ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਨੁ	-	-
ਦੇ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ਬੁ	ਝਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ

ਸ	-	ਗ	-	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਸੰ
ਜੈ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ੜ	ਸ	ੜ	ਚ	ੜ	ਮਹਿ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੁਸੁ	ਸ,
ਰ	ਹਉ	ੜ	ੜ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ਈ,
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਗ	-	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਨ
ਜੋ	ੜ	ਕਿ	ੜ	ਛ	ਹੋ	ੜ	ਆ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	-
ਸ	ਭ	ਕਿ	ੜ	ਛ	ਤੁ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ੜ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਪ	ਪ	ਪ	-	ਪ
ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਸ	ਭ	ਅ	ੜ	ਸ
ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਗੰ	-	ਗੰ	-	ਮੰ	ਗੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ੜ	ਨ
ਨ	ਪ	ਨ	-	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਜਾ	ਣਾ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ੜ	ਮੈ
ਨ	ਨ	ਪ	-	ਮ	ਮ	-	ਮ	-	ਮ
ਅੰ	ਧੁ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ਕਿਆ	ੜ	ਚ	ੜ	ਤੁ
ਗ	-	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁਸੁ	ਸ	-	-
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਗ	-	-
ਤੇ	ਰੇ	ਗੁ	ੜ	ਣ	ਗਾ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੱਗੇ ਅਸਥਾਈ ਦੀਆਂ ਅਖੀਰਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੰਕਤੀਆਂ ਗਾਉਣੀ।

ਰਾਗ ਭੈਰਉ

ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰਾਗ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਖਬ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਭਗਤੀ ਰਸ ਦਾ ਇਹ ਰਾਗ ਉਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਕਾਲਿੰਗੜਾ ਦੇ ਵੀ ਇਹੀ ਸੁਰ ਹਨ ਪਰ ਕਾਲਿੰਗੜਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਨਿਆਸ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭੈਰਉ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਭੈਰਉ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਹੈ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਆਸ ਯੁਕਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅੰਦੋਲਤ ਵੀ ਹੈ। ਅਵਰੋਹੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਵਕ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਕਣ ਲਾ ਕੇ ਰਿਖਬ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧੈਵਤ ਵੀ ਨਿਖਾਦ ਦੇ ਕਣ ਨਾਲ ਅੰਦੋਲਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ ਨ੍ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਗ੍ਰੁ ਗ੍ਰੁ - ਸ, ਧੁ ਨ੍ਰੁ ਸ ਰੁ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਗ੍ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਮ ਨ੍ਰੁ - ਪ, ਗ ਮ ਨ੍ਰੁ ਪੁ ਪ, ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ੍ਰੁ - ਸ, ਗ ਮ ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੁ ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ ਨ੍ਰੁ - ਨ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸੰ - ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਮ ਨ੍ਰੁ - ਨ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ ਮੰ ਗ੍ਰੁੰ ਗ੍ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ - ਪ, ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ੍ਰੁ ਗ੍ਰੁ - ਨ੍ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਧੁ ਸ।

ਭੈਰਉ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਆਪੇ ਰਸੀਆ ਆਪਿ ਰਸੁ ਆਪੇ ਰਾਵਣਹਾਰੁ ॥
 ਆਪੇ ਹੋਵੈ ਚੋਲੜਾ ਆਪੇ ਸੇਜ ਭਤਾਰੁ ॥੧॥
 ਰੰਗਿ ਰਤਾ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਆਪੇ ਮਾਛੀ ਮਛਲੀ ਆਪੇ ਪਾਣੀ ਜਾਲੁ ॥
 ਆਪੇ ਜਾਲ ਮਣਕੜਾ ਆਪੇ ਅੰਦਰਿ ਲਾਲੁ ॥੨॥
 ਆਪੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੰਗੁਲਾ ਸਖੀਏ ਮੇਰਾ ਲਾਲੁ ॥
 ਨਿਤ ਰਵੈ ਸੋਹਾਗਣੀ ਦੇਖੁ ਹਮਾਰਾ ਹਾਲੁ ॥੩॥
 ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਨਕੁ ਬੇਨਤੀ ਤੂ ਸਰਵਰੁ ਤੂ ਹੰਸੁ ॥
 ਕਉਲੁ ਤੂ ਹੈ ਕਵੀਆ ਤੂ ਹੈ ਆਪੇ ਵੇਖਿ ਵਿਗਸੁ ॥੪॥ (ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸ੍ਰੁ	-	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗ੍ਰੁ	ਗ੍ਰੁ	ਗ੍ਰੁ	ਰੁ	ਸ	-	-	-
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਬ	ਹੁ	ਬਿ	ਧ	ਰੰ	ੜ	ੜ	ਗ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ੜ

ਨ੍ਰੁ	ਨ੍ਰੁ	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	ਮ	-	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	-
ਸ	ਖੀ	ਏ	ੜ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲ	ੜ
ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਨ੍ਰੁ	-	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਨ	-	ਸੰ	-
ਨਿ	ਤ	ੜ	ਰ	ਵੈ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਗ	ਨੀ	ੜ	ੜ	-
ਸੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਧੁਨ	ਸੁੰਰੁੰ	ਸੁੰਨ	ਸੁੰਨ	ਧੁਨ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਮ
ਦੇ	ੜ	ਖ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਹਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਲ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਗ	-	ਮ	-	ਨ੍ਰੁ	ਧੁ	ਨ	-	ਸੰ	-	-	ਨ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	-
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਰ	ਸੀ	ਆ	ੜ	ਆ	ੜ	ੜ	ਪ	ਰ	ੜ	ਸ	ੜ
	ਸੰ	-	ਨ	ਧੁ	-	ਨ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	-
ੜ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ਰਾ	ੜ	ਵ	ਣ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
	ਸੰ	-	ਨ	ਧੁ	-	ਨ	ਸੰ	ਗੰ	-	-	ਮੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-
ੜ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ਹੋ	ੜ	ਵੇ	ੜ	ਚੋ	ੜ	ੜ	ਲ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਧੁਨ	ਸੁੰਰੁੰ	ਸੁੰਨ	ਸੁੰਨ	ਧੁਨ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਮ
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਜ	ਭ	ੜਾ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰ
ਧੁ	-	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੁ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੁ	ਸ
ਰੰ	ੜ	ਗ	ਰ	ਤਾ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਿ	ਬ
ਧੁ	ਧੁ	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	ਮ	ਮ	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	-
ਰ	ਵ	ੜ	ਰਹਿ	ਆ	ੜ	ਭ	ਰ	ਪੂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ,
ਸੁ	-	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ								
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਬ	ਹੁ	ਬਿ	ਧ								
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ

ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਮੱਧਯਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਭਾਵੇਂ ਭੈਰਉ ਅੰਗ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅੰਦੋਲਿਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਭੈਰਉ ਵਾਂਙ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਤੇ ਨਿਆਸ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਲਪ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਖਮਾਜ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਅੰਤਰੇ ਦਾ ਉਠਾਵ ਮੱਧਯਮ ਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗੰਧਾਰ ਤੋਂ।

ਚਾਲ: ਸ ਨ੍ਰੁ ਧ ਨ੍ਰੁ ਸ, ਸ - ਨ੍ਰੁ ਧ ਪ੍ਰ, ਮ ਧ ਨ੍ਰੁ ਸ, ਨ੍ਰੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਮ ਰੁ - ਸ, ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਮ ਰੁ ਗ ਮ ਰੁ - ਸ, ਗ ਮ ਪ ਮ ਰੁ - ਨ੍ਰੁ ਧ ਸ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੁ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਰੁ - ਸ, ਮ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ - ਪ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ - ਮੰ ਰੁੰ - ਸੰ, ਰੁੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ - ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੁ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਰੁ - ਸ, ਧ ਨ੍ਰੁ ਰੁ - ਸ।

ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰਸਨਾ ਜਪਤੀ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ॥

ਮਾਤ ਗਰਭ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਇਕ ਤੁਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੁਮਹਿ ਪਿਤਾ ਤੁਮ ਹੀ ਫੁਨਿ ਮਾਤਾ ਤੁਮਹਿ ਮੀਤ ਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

ਤੁਮ ਪਰਵਾਰ ਤੁਮਹਿ ਆਧਾਰਾ ਤੁਮਹਿ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨਦਾਤਾ ॥੧॥

ਤੁਮਹਿ ਖਜੀਨਾ ਤੁਮਹਿ ਜਰੀਨਾ ਤੁਮ ਹੀ ਮਾਣਿਕ ਲਾਲਾ ॥

ਤੁਮਹਿ ਪਾਰਜਾਤ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਏ ਤਉ ਨਾਨਕ ਭਏ ਨਿਹਾਲਾ ॥੨॥ (ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸੁਰੁ	ਨ੍ਰੁ	ਸੁਰੁ	ਗ	-	ਮ	-	ਪ	-	ਮ	-
ਰ	ਸੁ	ਨਾ	ੜ	ਜ	ਪੁ	ਤੀ	ੜੜ	ਤੂ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ਤੂ	ੜ	ਹੀ	ੜ
ਸੁ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਮ	ਮ
ਮਾ	ੜ	ਤ	ਗ	ਰ	ਬ	ਤੁ	ਮ	ਹੀ	ੜ	ਪ੍ਰਿ	ਤ	ਪਾ	ੜ	ਲ	ਕ
ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਮ੍ਰਿ	ਤ	ੜ	ਮੰ	ਡ	ਲ	ਇ	ਕ	ਤੂ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ਤੂ	ੜ	ਹੀ	ੜ

ਗ	ਰੁਗ	ਮੁਪ	ਮਗ	ਰੁਸ	ਨੁਧ	ਪ	ਧਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਰ	ਸੁ	ਸੁ	ਨਾ	ਜੁ	ਪੁ	ਸ	ਤੀ	ਤੂ	ਸ	ਹੀ	ਸ	ਤੂ	ਸ	ਹੀ	ਸ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਧ	ਨੁ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-
ਤੁ	ਮ	ਹਿ	ਪਿ	ਤਾ	ਸ	ਤੁ	ਮ	ਹੀ	ਸ	ਫੁ	ਨ	ਮਾ	ਸ	ਤਾ	ਸ
ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਪ	ਮ	ਮ	-	-	-
ਤੁ	ਮ	ਹਿ	ਮੀ	ਸ	ਤ	ਹਿ	ਤ	ਦਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਤੁ	ਮ	ਪ	ਰ	ਵਾ	ਸੁ	ਰ	ਤੁ	ਮ	ਹਿ	ਆ	ਸ	ਧਾ	ਸ	ਰਾ	ਸ
ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਪ	-	ਮ	-	-	-
ਤੁ	ਮ	ਹਿ	ਜੀ	ਅ	ਪ੍ਰਾ	ਸ	ਨ	ਦਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਮਗ	ਰੁਗ	ਮੁਪ	ਮਗ	ਰੁਸ	ਨੁਧ	ਪ	ਧਨੁ	ਸ	-	-	ਰੁ	ਗ	-	ਮ	-
ਮਿ	ਤੁ	ਸੁ	ਮੰ	ਭੁ	ਲੁ	ਸ	ਇਕ	ਤੂ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਹੀ	ਸ
ਪੁਧ	ਨੁ	ਧ	ਪੁਮ	ਗ	ਰੁਸ	ਨੁ	ਸੁਰੁ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਰੁ	ਸ	ਨਾ	ਸੁ	ਜ	ਪੁ	ਸ	ਤੀ	ਤੂ	ਸ	ਹੀ	ਸ	ਤੂ	ਸ	ਹੀ	ਸ
0				3				x				2			

ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ (ਪੰਜਾਬੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਜੈਸੀ ਭੂਖੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਨਾਜ ॥ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਜਲ ਸੇਤੀ ਕਾਜ ॥
ਜੈਸੀ ਮੂੜ ਕੁਟੰਬ ਪਰਾਇਣ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਰਾਇਣ ॥੧॥
ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਰਾਇਣ ਲਾਗੀ ॥ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਭਇਓ ਬੈਰਾਗੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜੈਸੀ ਪਰ ਪੁਰਖਾ ਰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਲੋਭੀ ਨਰੁ ਧਨ ਕਾ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥
ਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਕਾਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥੨॥
ਸਾਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿ ਆਪੇ ਲਾਏ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਏ ॥
ਕਬਹੁ ਨ ਤੂਟਸਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਨਾਮੇ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਸਚਿ ਨਾਇ ॥੩॥
ਜੈਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਾਰਿਕ ਅਰੁ ਮਾਤਾ ॥ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ॥
ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਦੇਉ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਗੋਬਿਦੁ ਬਸੈ ਹਮਾਰੈ ਚੀਤਿ ॥੪॥੧॥੭॥
(ਭੈਰਉ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ)

ਅਸਥਾਈ

			ਪੁਧੁ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	ਗੁ-	ਮੁ-	ਗੁ-	ਰੁ	ਨੁ	-ਸੁ	-ਰੁ	
			ਨੁ	ਸ	ਮੇ	ਸ	ਸ	ਪ੍ਰੀ	ਤੁ	ਨੁ	ਰਾ	ਸ	ਇ	ਣ	
ਗ	-	ਮ	-	-	-	-	-	ਨੁ-	ਧੁ	-ਧੁ	ਨੁ	-	ਸ	-	
ਲਾ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸੁ	ਹੁ	ਸੁ	ਭਾ	ਸ	ਇ	ਸ	
ਰੁ	ਗੁਗੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	-	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਪੁ	ਧ	ਨੁ	ਸ
ਸ	ਭੁਇ	ਉ	ਭੁ	ਰਾ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਪ੍ਰੀ	ਸ	ਤ	ਨ	ਰਾ	ਸ	ਇ	ਣ
ਰੁ	-	ਸ	-	ਗ	-	ਮ	-	ਗੁ-	ਮੁ-	ਗੁ-	ਰੁ	ਨੁ	-ਸੁ	-ਰੁ	
ਲਾ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੇ	ਸ	ਪ੍ਰੀ	ਤੁ	ਨੁ	ਰਾ	ਸ	ਇ	ਣ	
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

								ਮ	-	ਪ	ਧ	-	ਨੁ	-	
								ਜੈ	ਸ	ਸੀ	ਭੂ	ਸ	ਖੇ	ਸ	
ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	-	-	ਸੰ	ਰੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ
ਪ੍ਰੀ	ਸ	ਤ	ਅ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਜ	ਤ੍ਰਿ	ਖਾ	ਵੰ	ਸ	ਤ	ਜ	ਲ	
ਗ	-	ਮ	ਪ	ਮ	-	-	ਪ	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਗੰ	-	ਰੁੰ	ਨੁ	
ਸੇ	ਸ	ਤੀ	ਸ	ਕਾ	ਸ	ਸ	ਜ	ਜੈ	ਸ	ਸੀ	ਮੂ	ਸ	ੜ	ਸ	
-ਨੁ	ਨੁ	-ਸੁੰ	-ਸੁੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਧੁ	ਮ	
ਕੁ	ਟੰ	ਬੁ	ਪੁ	ਰਾ	ਸ	ਇ	ਣ	ਐ	ਸ	ਸੀ	ਨਾ	ਸ	ਮੇ	ਸ	
-	ਗੁ-	ਮੁ-	ਪੁ-	ਮਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਨੁ-	ਧੁ	-ਧੁ	ਨੁ	-	ਸ	-	
ਸ	ਪ੍ਰੀ	ਤੁ	ਨੁ	ਰਾ	ਸ	ਇ	ਣ	ਸੁ	ਹੁ	ਸੁ	ਭਾ	ਸ	ਇ	ਸ	
x				2				0				3			

ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤੂ ਚਉ ਸਜਣ ਮੈਡਿਆ ਡੇਈ ਸਿਸੁ ਉਤਾਰਿ ॥

ਨੈਣ ਮਹਿੰਜੇ ਤਰਸਦੇ ਕਦਿ ਪਸੀ ਦੀਦਾਰੁ ॥੧॥ (ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	-	ਗੁਗ	ਰੁ	ਸੁਨੁ	ਰੁ	-	-	ਰੁ	ਸ	-	-	-
ਕੁ	ੜ	ਚ	ਉ	ੜ	ਸੁੜ	ਜ	ਨੁੜ	ਮੈ	ੜ	ੜ	ਡਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	-	ਗ	ਮ	-	ਰੁ	ੜ	ਸ,
ਭੇ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ਸਿ	ਸ	ਉ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ,
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਧ	-	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	-	-
ਨੈ	ੜ	ਣ	ਮ	ਹਿੰ	ੜ	ਜੇ	ੜ	ੜ	ਤ	ਰ	ਸ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗੁਮ	ਪ	-	ਗਮ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਕ	ਦ	ੜ	ਪ	ਸੀ	ੜ	ਦੀ	ੜ	ਦਾੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੁਰੁ	ਗੁਮ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਰੁਰੁ	-ਨੁ	-ਸੁ	ਮੁ	ਰੁ	-	-	ਰੁ	ਸ	-	-
ਕੂੜ	ੜੜ	ੜ	ਚੁਉ	ੜ	ਸੁੜ	-ਜੁ	-ਨੁ	ਮੈ	ੜ	ੜ	ਡਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2			

ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਸਾਚ ਪਦਾਰਥੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਹੁ ॥

ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਭਾਣਾ ਸਤਿ ਕਰਿ ਸਹਹੁ ॥੧॥

ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਨਿਤ ਉਠਿ ਪੀਵਹੁ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਕਹਹੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਇਕ ਨਾਮਿ ਉਧਾਰੁ ॥

ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ ॥ (ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਮੁਮ	ਮ	ਪੁਧੁ	ਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਗੁਗ	-ਪੁ	ਮ	-	-
ਜੀ	ਵੁਤੁ	ੜ	ਜੀੜ	ੜ	ਵੁਤੁ	ਜੀ	ਵੁਤੁ	ੜੁਰੁ	ਹੁ	ੜ	ੜ
ਮਗ	ਰੁਸ	ਨੁ	ਧੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਪੁ	ਧੁ	ਨੁਨੁ	-ਰੁ	ਸ	-	-
ਜੀੜ	ਵੁਤੁ	ੜ	ਜੀੜ	ਵੁਤੁ	ੜ	ਜੀ	ਵੁਤੁ	ੜੁਰੁ	ਹੁ	ੜ	ੜ

ਮ	ਮ	-ਮੁ	ਪੁਧ	ਠ	ਧੁਪੁ	ਮੁਮੁ	ਗੁਗੁ	-ਪੁ	ਮ	-	-
ਸਾ	ਚ	ੜਪੁ	ਦਾੜ	ੜ	ਰੁਥ	ਗੁਰ	ਮੁਖ	ੜਲ	ਹੁਹੁ	ੜ	ੜ
ਮਗੁ	ਰੁਸ	ਨੁ	ਧੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਪੁ	ਧ	ਨੁਨੁ	-ਰੁ	ਸ	-	-
ਜੀੜ	ਵਤ	ੜ	ਜੀੜ	ਵਤ	ੜ	ਜੀ	ਵਤ	ੜਰ	ਹੁਹੁ	ੜ	ੜ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	-ਮੁ	ਧ	-	ਧੁਨੁ	ਸੁੰਸੁ	ਸੁੰਸੁ	-ਨੁ	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਸਾ	ਚ	ੜਪੁ	ਦਾ	ੜ	ਰੁਥ	ਗੁਰ	ਮੁਖ	ੜਲ	ਹੁਹੁ	ੜ	ੜ
ਰੁੰਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁਗੁ	ਮਗੁ	-ਪੁ	ਮ	-	-
ਪੁਭ	ਕਾ	ੜ	ਭਾ	ਣਾ	ੜ	ਸਤ	ਕਰ	ੜਸ	ਹੁ	ੜ	ੜ
ਮਗੁ	ਰੁਸ	ਨੁ	ਧੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਪੁ						
ਜੀੜ	ਵਤ	ੜ	ਜੀੜ	ਵਤ	ੜ						
x			0			x			0		

ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ

ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ “ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ” ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਕਣ ਭਾਵੇਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਖੜੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਭਾਵੇਂ ਵਰਜਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸੁਰ ਦਾ ਸੂਖਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦ ਕਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਗ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿਸੁਰ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਨ ਸ ਅਤੇ ਨ ਸ ਰ ਸੁਰ ਸੰਗਤ ਰਾਗ ਵਾਚਕ ਹਨ।

ਚਾਲ: ਨ - ਸ - , ਨ ਸ ਨੁ - ਪੁ - ਨੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਨੁ ਪੁ ਮੁ ਪੁ ਨੁ ਸ ਰ - ਮ ਰ ਨੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਰ, ਮ ਰ - ਪ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਰ ਨੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਪ, ਪ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਨੁ - ਪ ਮ ਪ ਮ ਰ ਨੁ - ਸ, ਰ ਮ ਪ ਨ ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ ਨ - ਸੰ, ਨ ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਨ ਸੰ ਨੁ - ਪ - ਮ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਰ ਨੁ - ਸ।

ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੋਹਨ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ਕਰਉ ਜੋਦਰੀਆ ॥

ਮਾਨੁ ਕਰਉ ਅਭਿਮਾਨੈ ਬੋਲਉ ਭੂਲ ਚੂਕ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਿਅ ਚਿਰੀਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਿਕਟਿ ਸੁਨਉ ਅਰੁ ਪੇਖਉ ਨਾਹੀ ਭਰਮਿ ਭਰਮਿ ਦੁਖ ਭਰੀਆ ॥

ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੁਰ ਲਾਹਿ ਪਾਰਦੋ ਮਿਲਉ ਲਾਲ ਮਨੁ ਹਰੀਆ ॥੧॥

ਏਕ ਨਿਮਖ ਜੇ ਬਿਸਰੈ ਸੁਆਮੀ ਜਾਨਉ ਕੋਟਿ ਦਿਨਸ ਲਖ ਬਰੀਆ ॥

ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਕੀ ਭੀਰ ਜਉ ਪਾਈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਮਿਰੀਆ ॥

(ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

		ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਮੁ	ਮੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮੁ	
		ਮੋ	ਹ	ਨ	ਘ	ਰ	ਆ	ੜ	ਵ	ਹੁ	ਕ	ਰੁਉ	ੜੜ	ਜੋੜ	
ਮੁ	ਰ	ਸ	-	ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਸੁਸੁ	-	ਸ	ਸ	ਮੁ	ਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮੁ
ਦ	ਰੀ	ਆ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਨ	ਕ	ਰੁਉ	ੜ	ਅ	ਭਿ	ਮਾ	ੜ	ਨੈੜ	ੜੜ
ਰੁਮੁ	ਰੁਸੁ	ਨੁਰੁ	ਨੁਸੁ	ਮ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਪੁਨੁ	ਸੁਰੰ	ਸੁੰਨੁ	ਪੁਮੁ
ਬੋੜ	ੜੜ	ਲੁੜ	ਉੜ	ਭੂ	ੜ	ਲ	ੜ	ਚੂ	ੜ	ਕ	ਤੇ	ਰੀੜ	ੜੜ	ਪ੍ਰੀੜ	ਅੜ

ਪੁਨੁ ਪੁਮ ਰੁਮ ਰੁਸ	ਨੁਸ ਰੁਮ ਰੁਮ -ਪੁ	ਨੁ - ਪ ਪ	
ਚਿਤੁ ਰਿਤੁ ਆਤੁ ਮੋਤੁ	ਹੁਤੁ ਨੁਤੁ ਡੁਪੁ ਡੁਰੁ	ਆ ਡ ਵ ਹੁ	
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

	ਮ ਪ ਨ ਨ	ਸੁੰਸੁੰ - ਸੰ ਸੰ	ਨੁਸੁੰ ਰੰ ਰੰ ਸੰ
	ਨਿ ਕ ਟ ਸੁ	ਨੁਉ ਡ ਅ ਰ	ਪੁੇਤੁ ਡ ਖ ਉ
ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ	ਰੰ ਰੰ ਸੰ ਰੰ	ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ	ਨੁ ਨੁ ਪ ਮ
ਨਾ ਡ ਹੀ ਡ	ਭ ਰ ਮ ਡ	ਭ ਰ ਮ ਡ	ਦੁ ਖ ਭ ਰੀ
ਪੁਨੁ ਪੁਮ ਰੁਮ ਰੁਸ	ਨੁਸ ਰੁਮ ਰੁਮ -ਪੁ	ਨੁ - ਪ ਪ	
ਆਤੁ ਡੁਤੁ ਡੁਤੁ ਮੋਤੁ	ਹੁਤੁ ਨੁਤੁ ਡੁਪੁ ਡੁਰੁ	ਆ ਡ ਵ ਹੁ	
0	3	x	2

ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਦੇਵਾ ਪਾਹਨ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥ ਰਾਮ ਕਹਤ ਜਨ ਕਸ ਨ ਤਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਰੀਲੇ ਗਨਿਕਾ ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ ਬਿਆਪਿ ਅਜਾਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥
 ਚਰਨ ਬਧਿਕ ਜਨ ਤੇਉ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ॥ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਹੇ ॥੧॥
 ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਜਨੁ ਬਿਦਰੁ ਸੁਦਾਮਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਰਾਜ ਦੀਏ ॥
 ਜਪ ਹੀਨ ਤਪ ਹੀਨ ਕੁਲ ਹੀਨ ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਉ ਤਰੇ ॥
 (ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁਸ ਰੁਮ ਪੁਨੁ ਪੁਮ	ਰੁਸ ਨੁਸ ਨੁਸ ਨੁਸ	ਰ - ਰ ਰ	ਰੁਮ ਰੁਸ ਨੁਰ ਸ
ਦੇਤੁ ਡੁਤੁ ਡੁਤੁ ਵਾਤੁ	ਡੁਤੁ ਪਾਤੁ ਡੁਹੁ ਡੁਨੁ	ਤਾ ਡ ਰੀ ਅ	ਲੇਤੁ ਡੁਤੁ ਡੁਤੁ ਡ
ਸੁ ਨੁ ਪੁ ਨੁ ਨੁ	ਸ ਸ ਸ ਸ	ਰ ਮ ਪੁਨੁ ਪੁਮ	ਰੁਮ ਰੁਸ ਨੁਰ ਸ
ਰਾ ਡ ਮ ਕ	ਹ ਤ ਜ ਨ	ਕ ਸ ਨੁਤੁ ਤੁਤੁ	ਰੇਤੁ ਡੁਤੁ ਡੁਤੁ ਸ
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	-
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ਲੇ	ਗ	ਨਿ	ਕਾ	ੜ	ਬਿ	ਨ	ਰੂ	ਪ	ਕੁ	ਬਿ	ਜਾ	ੜ
ਰੁੰਰੁੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-
ਬਿਆ	ੜ	ਧ	ਅ	ਜਾ	ੜ	ਮ	ਲ	ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ
-	ਰੁੰਰੁੰ	ਰੰ	ਰੁੰਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਪੁਨੁ	ਸੁੰਰੁੰ	ਸੁੰਨੁ	ਪੁਮੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮੁ	ਰੁਸੁ	ਨੁਸੁ,
ੜ	ਬਿਆ	ਧ	ਅੜ	ਜਾ	ੜ	ਮ	ਲ	ਤਾੜ	ੜ	ਰੀੜ	ਅੜ	ਲੇੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁਸੁ	ਰੁਮੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮੁ												
ਦੇੜ	ੜ	ੜ	ਵਾੜ												
0				3				x				2			

ਸਾਰੰਗ (ਤਾਲ ਦੀਪਚੰਦੀ)

ਦੇਵਾ ਪਾਹਨ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥ ਰਾਮ ਕਹਤ ਜਨ ਕਸ ਨ ਤਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਰੀਲੇ ਗਨਿਕਾ ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ ਬਿਆਪਿ ਅਜਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥
 ਚਰਨ ਬਪਿਕ ਜਨ ਤੇਉ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ॥ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਰੇ ॥੧॥
 ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਜਨੁ ਬਿਦਰੁ ਸੁਦਾਮਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਰਾਜ ਦੀਏ ॥
 ਜਪ ਹੀਨ ਤਪ ਹੀਨ ਕੁਲ ਹੀਨ ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਉ ਤਰੇ ॥੨॥
 (ਰਾਗ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁਨੁ	ਨੁ	-	ਪ	-	ਮ	-	ਮੁੰ	-	-	ਮ	-	ਪ	ਮ
ਦੇੜ	ੜ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ਹ	-	ਨ	ੜ
ਪ	-	-	ਮੁੰ	-	-	ਸ	ਨੁ	-	ਰ	ਸ	-	-	-
ਤਾ	ੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੁੰਨੁ	-	ਨੁੰ	ਨੁ	-	-	ਨੁ	ਸ	ਸ	-	ਸ	-	ਸ	-
ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ਕ	ਹ	ਤ	ੜ	ਜ	ੜ	ਨ	ੜ
ਰ	ਮ	-	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	ਨੁ	ਰ	ਸ	-
ਕ	ਸ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ਤ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
x			2				0			3			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	-	ਪ	-	-	ਪ	ਪ	ਨ	-	-	-		
ਤਾ	ੜ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ੜ	ਲੇ	ਗ	ਨਿ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	-
ਬਿ	ਨ	ੜ	ਰੂ	ੜ	ੜ	ਪ	ਕੁ	ਬਿ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰੁੰ	-	-	ਰੰ	-	-	ਮੰ	ਰੰ	-	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ
ਬਿਆ	ੜ	ੜ	ਧ	ੜ	ੜ	ਅ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ਲ
ਨ	-	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਨੁ	-	-	ਪ	-	-	-
ਤਾ	ੜ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰ	-	-	ਮ	-	-	ਮ	ਪ	ਨੁ	-	ਪ	-	-	ਪ
ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ਕ	ਹ	ਤ	ੜ	ਜ	ੜ	ੜ	ਨ
ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਮ	-	ਪ	-
ਕ	ਸ	-	ਨ	ੜ	ੜ	ਤ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪੁਨੁ	ਨੁ	-	ਪ	-									
ਦੇੜ	ੜ	ੜ	ਵਾ	ੜ									
x			2			0				3			

ਸਾਰੰਗ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਦੇਵਾ ਪਾਹਨ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥ ਰਾਮ ਕਹਤ ਜਨ ਕਸ ਨ ਤਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਰੀਲੇ ਗਨਿਕਾ ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ ਬਿਆਧਿ ਅਜਾਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥
 ਚਰਨ ਬਧਿਕ ਜਨ ਤੇਉ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ॥ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਹੇ ॥੧॥
 ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਜਨੁ ਬਿਦਰੁ ਸੁਦਾਮਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਰਾਜ ਦੀਏ ॥
 ਜਪ ਹੀਨ ਤਪ ਹੀਨ ਕੁਲ ਹੀਨ ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਉ ਤਰੇ ॥੨॥
 (ਰਾਗ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ	-	ਸ
ਦੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਹ	ੜ	ਨ
ਮੁ	-	ਰ	-	ਰ	ਰ	-	ਸ	-	-
ਤਾ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ

ਨ੍ਰ	-	ਪ੍ਰ	-	ਨ੍ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਸ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਕ	ਹ	ਤ	ਜ	ੜ	ਨ
ਰ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਰ	-	ਸ	-	-
ਕ	ਸ	ਨ	ੜ	ਤ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	-	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	-	-
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਲੇ	ਗ	ਨਿ	ਕਾ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	-
ਬਿ	ਨ	ਰੂ	ੜ	ਪ	ਕੁ	ਬਿ	ਜਾ	ੜ	ੜ
ਰੁੰ	-	ਰੰ	-	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਬਿਆ	ੜ	ਧ	ੜ	ਅ	ਜਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਲ
ਨ	ਸੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-	-
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਮੁ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ
ਬਿਆ	ੜ	ਧ	ੜ	ਅ	ਜ	ੜ	ਮ	ੜ	ਲ
ਨੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਰੁ	ਰੁ	ਨੁ	ਸੁ	ਸ
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	-	ਪ	-	ਮ					
ਦੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ					
x		2			0		3		

ਸਾਰੰਗ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਦੇਵਾ ਪਾਹਨ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥ ਰਾਮ ਕਹਤ ਜਨ ਕਸ ਨ ਤਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਰੀਲੇ ਗਨਿਕਾ ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ ਬਿਆਪਿ ਅਜਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥
 ਚਰਨ ਬਧਿਕ ਜਨ ਤੇਉ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ॥ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਹੇ ॥੧॥
 ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਜਨੁ ਬਿਦਰੁ ਸੁਦਾਮਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਰਾਜ ਦੀਏ ॥

ਜਪ ਹੀਨ ਤਪ ਹੀਨ ਕੁਲ ਹੀਨ ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਉ ਤਰੇ ॥੨॥
(ਰਾਗ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਨੁ	ਪ	-	ਮ	-	ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਦੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹ	ਨ
ਰ	-	ਮ	-	-	ਮ	ਪ	-	-	ਮ	ਪ	-
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰ	-	ਮ	-	-	ਮ	ਪ	ਪ	-	ਮ	ਨੁ	ਪ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ਕ	ਹ	ਤ	ੜ	ਜ	ੜ	ਨ
ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਰੁਮੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ
ਕ	ਸ	ਨ	ੜ	ੜ	ਤ	ਰੇੜ	-	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਲੇ	ਗ	ਨਿ	ੜ	ਕ	ੜ	ੜ
ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	-	ਪ
ਬਿ	ਨ	ਰੂ	ੜ	ੜ	ਪ	ਕੁ	ਬਿ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ
ਮੁਮੁ	ਪ	ਨ	-	-	ਸੰ	ਨੁ	-	-	ਪ	ਮ	ਪ
ਬਿਆ	ੜ	ਧ	ੜ	ੜ	ਅ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ਲ
ਮੁਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	-	ਨੁ	ਸ,
ਤਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕੰਚਨ ਸਿਉ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਤੋਲਿ ॥ ਮਨੁ ਦੇ ਰਾਮੁ ਲੀਆ ਹੈ ਮੋਲਿ ॥੧॥
ਅਬ ਮੋਹਿ ਰਾਮੁ ਅਪੁਨਾ ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਬ੍ਰਹਮੈ ਕਥਿ ਕਥਿ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬੈਠੇ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥੨॥
ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਚੰਚਲ ਮਤਿ ਤਿਆਗੀ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਨਿਜ ਭਾਗੀ ॥੩॥
(ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

		ਮ - ਰ ਸ	ਨੁ ਪੁ ਨੁ ਸ
		ਕੰ ਟ ਚ ਨ	ਸਿਉ ਟ ਪਾ ਈ
ਰ - ਰ ਰ	ਰ - ਸ ਸ	ਨੁ ਸ ਰ ਮ	ਪ - ਪ ਨੁ
ਐ ਟ ਨ ਹੀ	ਤੋ ਟ ਲ ਟ	ਮ ਨ ਦੇ ਹ	ਰਾ ਟ ਮ ਲੀ
ਪ ਮ ਰ ਸ	ਰ - ਸ -	ਸ ਮ ਰ ਸ	
ਆ ਟ ਹੈ ਟ	ਮੋ ਟ ਲ ਟ,	ਟ ਕੰ ਚ ਨ	
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

		ਮ ਮ ਪ ਪ	ਨੁ ਪੁਪੁ ਨੁ ਨੁ
		ਅ ਬ ਮੋ ਹਿ	ਰਾ ਟੁਮੁ ਅ ਪੁਟੁ
ਸੰ - ਸੰ ਸੰ	ਨ ਰੰ ਸ -	- ਰੰ ਰੰ ਰੁੰਮੁ	ਰੰ - ਸੰ ਸੰ
ਨਾ ਟ ਕ ਰ	ਜਾ ਨਿ ਆ ਟ	ਟ ਸਹ ਜ ਸੁਟੁ	ਭਾ ਟ ਇ ਮੇ
ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ	ਨੁ ਨੁ ਪ -	- ਨੁ ਪ ਮ	ਰ - ਮ ਪ
ਰਾ ਟ ਮ ਨ	ਮਾ ਨਿ ਅ ਟ	ਟ ਸਹ ਜ ਸੁ	ਭਾ ਟ ਇ ਮੇ
ਨੁ ਨੁ ਪ ਮ	ਰ ਰ ਸ -	ਨੁ ਸ ਰ ਮ	ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ
ਰਾ ਟ ਮ ਨ	ਮ ਨਿ ਆ ਟ	ਮ ਨ ਦੇ ਟ	ਰਾ ਟ ਮ ਲੀ
ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ	ਰ - ਸ -	ਨੁਸੁ ਰੁਮੁ ਰ ਸ	ਨੁ ਪੁ ਨੁ ਸੁ
ਆ ਟ ਹੈ ਟ	ਮੋ ਟ ਲ ਟ	ਕੰ ਟੁ ਟ ਚ ਨ	ਸਿ ਓ ਟੁਪਾ ਟੁਈ
ਰ - ਰ ਰ	ਰ - ਸ -		
ਐ ਟ ਨ ਹੀ	ਤੋ ਟ ਲ ਟ		
x	2	0	3

ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕਹਾ ਨਰ ਅਪਨੋ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵੈ ॥

ਮਾਇਆ ਮਦਿ ਬਿਖਿਆ ਰਸਿ ਰਚਿਓ ਰਾਮ ਸਰਨਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਸਗਲ ਹੈ ਸੁਪਨੋ ਦੇਖਿ ਕਹਾ ਲੋਭਾਵੈ ॥

ਜੋ ਉਪਜੈ ਸੋ ਸਗਲ ਬਿਨਾਸੈ ਰਹਨੁ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੧॥

ਮਿਥਿਆ ਤਨੁ ਸਾਚੋ ਕਰਿ ਮਾਨਿਓ ਇਹੁ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਬੰਧਾਵੈ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਸੋਊ ਜਨੁ ਮੁਕਤਾ ਰਾਮ ਭਜਨ ਚਿਤੁ ਲਾਵੈ ॥੨॥ (ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	-
ਕ	ਹਾ	ਨ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੌ	ੜ	ਜ	ਨ	ਮ	ਗ	ਵਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ
ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁਰੁ	ਸ
ਮਾ	ੜ	ਇ	ਆ	ਮ	ਦ	ਬਿ	ਖਿ	ਆ	ੜ	ਰ	ਸ	ਰ	ਚਿ	ਉੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਪੁਨੁ	ਸੁੰਰੁ	ਸੁੰਨੁ	ਮੁਪੁ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਸ	ਰ	ਨ	ਨ	ਹੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਇਹ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਰ	ਸ	ਗ	ਲ	ਹੈ	ੜ	ਸ	ਪ	ਨੌ	ੜ
ਰੰ	-	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-
ਦੇ	ੜ	ਖ	ਕ	ਹਾ	ੜ	ਲੌ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰੰ	-	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਪੁਨੁ	ਸੁੰਰੁ	ਸੁੰਨੁ	ਮੁ	ਰੁਮੁ	ਪੁਨੁ	ਸੁਰੰ	ਨੁਸੰ
ਦੇ	ੜ	ਖ	ਕ	ਹਾ	ੜ	ਲੌ	ੜ	ਭਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਵੈੜ
0				3				x				2			

ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਪਿਛਲ ਰਾਤੀਂ ਜਾਗਣਾ ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਇਸਨਾਨੁ ਦਿੜਾਏ॥

ਮਿਠਾ ਬੋਲਣੁ ਨਿਵ ਚਲਣੁ ਹਥਹੁ ਦੇ ਕੈ ਭਲਾ ਮਨਾਏ॥

ਬੋੜਾ ਸਵਣਾ ਖਾਵਣਾ ਬੋੜਾ ਬੋਲਨੁ ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਏ॥

ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਕਰੈ ਵਡਾ ਹੋਇ ਨ ਆਪੁ ਗਣਾਏ॥

ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਗਾਂਵਦੇ ਰਾਤਿ ਦਿਹੈਂ ਨਿਤ ਚਲਿ ਚਲਿ ਜਾਏ॥

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਪਰਚਾ ਕਰੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਰਚੈ ਮਨੁ ਪਰਚਾਏ॥

ਆਸਾ ਵਿਚਿ ਨਿਰਾਸੁ ਵਲਾਏ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	-	-	-
ਪਿ	ੜ	ਛ	ਲ	ਰਾ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਗ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਇ	ਸ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਦਿ	ੜਾ	ੜ	ਏ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	-	-
ਮਿ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਬੋ	ੜ	ਲ	ਣ	ਨਿ	ਵ	ੜ	ਚ	ਲ	ਣ	ੜ	ੜ
ਰੰ	-	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-
ਹ	ੜ	ਥ	ਹੁ	ਦੇ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ਭ	ਲ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਏ	ੜ
ਰ	-	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਇ	ਸ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਦਿ	ੜਾ	ੜ	ਏ	ੜ
ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਇ	ਸ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਦਿ	ੜਾ	ੜ	ਏ	ੜ
0				3				x				2			

ਸਾਰੰਗ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਤੇਰੇ ਕੇ ਨ ਸਹਾਈ ॥

ਕਾਂ ਕੀ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਕੇ ਕਾਹੂ ਕੇ ਭਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਧਨੁ ਧਰਨੀ ਅਰੁ ਸੰਪਤਿ ਸਗਰੀ ਜੋ ਮਾਨਿਓ ਅਪਨਾਈ ॥

ਤਨ ਫੂਟੈ ਕਛੁ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲੈ ਕਹਾ ਤਾਹਿ ਲਪਟਾਈ ॥੧॥

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸਦਾ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਤਾ ਸਿਉ ਰੁਚਿ ਨ ਬਢਾਈ ॥

ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਜਗਤ ਸਭ ਮਿਥਿਆ ਜਿਉ ਸੁਪਨਾ ਰੈਨਾਈ ॥੨॥ (ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਨੁ	-	ਪੁ	-	-
ਹ	ਰ	ਬਿ	ੜ	ਨ	ਤੇ	ੜ	ਰੋ	ੜ	ੜ
ਮੁ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਸ	ਰ	ਮ	ਰ	-	-
ਕੋ	ੜ	ਨ	ੜ	ਸ	ਹਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਰ	-	ਸ	ਰ	-	ਰ	-	ਰ
ਕਾਂ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਤ	ੜ	ਪਿ
ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਰ	ਰ	ਸ	-	-
ਤਾ	ੜ	ਸੁ	ੜ	ਤ	ਬ	ਨਿ	ਤਾ	ੜ	ੜ
ਰ	ਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਪ	ਪੁਨੁ	ਸੁੰਰੰ	ਸੰਨ	ਸੰ	-
ਕੋ	ੜ	ਕੁਾੜ	ੜੜ	ੜ	ਹੁੜ	ੜੜ	ਕੋੜ	ੜ	ੜ

ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਮੁਰ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ
ਭਾ	-	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਰ	ਰ	ਰ	-	ਸ	ਰ	-	ਰ	-	ਰ
ਧ	ਨ	ਧ	ੜ	ਰ	ਨੀ	ੜ	ਅ	ੜ	ਰ
ਰ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਮੁਰ	ਰ	ਸ	-	-
ਸੰ	ੜ	ਪ	ੜ	ਤ	ਸ	ਗ	ਰੀ	ੜ	ੜ
ਰ	-	ਮ	-	-	ਪੁਪੁ	-	ਨ	-	ਨ
ਜੋ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ਨਿਓ	ੜ	ਅ	ੜ	ਪ
ਸੰ	-	ਨ	-	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-	-
ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	-	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਤ	ਨ	ਛੁ	ੜ	ੜ	ਟੈ	ੜ	ਕ	ੜ	ਛ
ਨ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-	-
ਸੰ	ਗ	ਨ	ੜ	ਹੀ	ਚਾ	ੜ	ਲੈ	ੜ	ੜ
ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	-	ਮ
ਕ	ਹਾ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ਲ	ੜ	ਪ
ਮੁਰ	-	ਮ	-	ਪ	ਮੁਰ	-	ਸ	-	-
ਟਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਰ	-	ਸ	ਨੁ	-	ਪੁ	-	-
ਹ	ਰ	ਬਿ	ੜ	ਨ	ਤੇ	ੜ	ਰੋ	ੜ	ੜ
ਮੁ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਸ					
ਕੋ	ੜ	ਨ	ੜ	ਸ					
x		2			0		3		

ਸਾਰੰਗ (ਇਕ ਤਾਲ)

ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਹੇ ਦਇਆਲ ਲਾਲ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਖੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰ ॥੧॥

ਹੇ ਸਮ੍ਰਥ ਅਗਮ ਪੂਰਨ ਮੋਹਿ ਮਇਆ ਧਾਰਿ ॥੨॥

ਅੰਧ ਕ੍ਰੂਪ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰ ॥੩॥ (ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਰ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਸ
ਹੇ	ੜ	ਗੋ	ਬਿੰ	ੜ	ਦ	ਹੇ	ੜ	ਗੋ	ਪਾ	ੜ	ਲ
ਨੁ	-	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ-	ਪਮ	ਰਮ	ਪਮ	ਪੁ-	-
ਹੇ	ੜ	ਦੁਇ	ਆ	ੜ	ਲ	ਲਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਲੁੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਸ	ਖੇ	ੜ
ਨ	-	ਸੰ	ਰੁੰਰੁੰ	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	-
ਦੀ	ੜ	ਨ	ਦੁਰੁ	ਦ	ਨਿ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
ਰ	-	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਰੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁ-	ਨੁ	ਸ	-
ਹੇ	ੜ	ਦੁਇ	ਆ	ੜ	ਲ	ਲਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਲ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ

ਮਧਮਾਦ ਜਾਂ ਮਧਮਾਦੀ ਸਾਰੰਗ ਓਢਵ ਜਾਤੀ, ਦੁਹਿਰ ਦਾ ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਜਤ ਹਨ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਪੰਚਮ ਰਿਖਬ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਰੰਗ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਵੀ ਖੜੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਮੀਂਢ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਮੇਘ ਰਾਗ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਤੋਂ ਮੇਘ ਰਾਗ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਆਗਰਾ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਗਾਇਕ ਮੇਘ ਰਾਗ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਨ੍ਰ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਰ - ਰ ਨ੍ਰ - ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਪ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ ਰ - ਰ ਮ ਰ - ਨ੍ਰ - ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਰ ਨ੍ਰ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਪ - ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਰ ਨ੍ਰ ਸ, ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਰ ਮ ਪ, ਪ ਨੁ ਸੰ, ਨੁ ਸੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ ਨੁ - ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਰ ਨ੍ਰ ਸ।

ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ-ਦਰੁੱਤ)

ਕਾਹੇ ਰੇ ਬਨ ਖੋਜਨ ਜਾਈ ॥

ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਸਦਾ ਅਲੇਖਾ ਤੋਹੀ ਸੰਗਿ ਸਮਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪੁਹਪ ਮਪਿ ਜਿਉ ਬਾਸੁ ਬਸਤੁ ਹੈ ਮੁਕਰ ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਛਾਈ ॥

ਤੈਸੇ ਹੀ ਹਰਿ ਬਸੇ ਨਿਰੰਤਰਿ ਘਟ ਹੀ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ ॥੧॥

ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਏਕੇ ਜਾਨਹੁ ਇਹੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬਤਾਈ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਆਪਾ ਚੀਨੈ ਮਿਟੈ ਨ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਕਾਈ ॥੨॥੧॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁਨੁ	ਸੰਰੁੰ	ਸੰਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਸੁ	ਨ੍ਰੁਸੁ	ਨ੍ਰੁਸੁ	ਨ੍ਰੁਸੁ	ਰ	-	ਰ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	-
ਕ੍ਰਾੳ	ੳੳ	ਹੇੳ	ੳੳ	ਰੇੳ	ੳੳ	ੳਬੁ	ੳਨੁ	ਖੋ	ੳ	ਜ	ਨ	ਜਾ	ੳ	ਈ	ੳ
ਰ	ਰ	ਰ	ਰ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	ਰ	-	ਰ	ਨ੍ਰੁ	-	ਸ	-
ਸ	ਰ	ਬ	ਨਿ	ਵਾ	ੳ	ਸੀ	ੳ	ਸ	ਦਾ	ੳ	ਅ	ਲੇ	ੳ	ਪ	ੳ
ਪ	-	ਪ	-	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਪੁਨੁ	ਸੰਰੁੰ	ਸੰਨੁ	ਪੁਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਮ	ਪ
ਤੋ	ੳ	ਹੀ	ੳ	ਸੰ	ੳ	ਗ	ਸ	ਮ੍ਰਾੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ਈ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਪੁ	ਹ	ਪ	ਮ	ੜ	ਧ	ਜਿਉ	ੜ	ਬਾ	ੜ	ਸ	ਬ	ਸ	ਤ	ਹੈ	ੜ
ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਰੰਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-
ਮੁ	ਕ	ਰ	ਮਾ	ਹਿ	ੜ	ਜੈ	ਸੇ	ਛਾ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
ਮ	-	ਰ	-	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	ਰ	-	ਰ	ਨੁ	-	ਸ	ਸ
ਤੈ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ਹ	ਰ	ਬ	ਸੇ	ੜ	ਨਿ	ਰੰ	ੜ	ਤ	ਰ
ਮ	ਮ	ਪ	-	-	ਰੰ	-	ਸੰ	ਪੁਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਪੁਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਮ	ਪ
ਘ	ਟ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ਖੋ	ੜ	ਜੋ	ਭਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਾਜਨੜਾ ਮੇਰਾ ਸਾਜਨੜਾ ਨਿਕਟਿ ਖਲੋਇਅੜਾ ਮੇਰਾ ਸਾਜਨੜਾ ॥
 ਜਾਨੀਅੜਾ ਹਰਿ ਜਾਨੀਅੜਾ ਨੈਣ ਅਲੋਇਅੜਾ ਹਰਿ ਜਾਨੀਅੜਾ ॥
 ਨੈਣ ਅਲੋਇਆ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸੋਇਆ ਅਤਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਿਅ ਗੂੜਾ ॥
 ਨਾਲਿ ਹੋਵੰਦਾ ਲਹਿ ਨ ਸਕੰਦਾ ਸੁਆਉ ਨ ਜਾਣੈ ਮੂੜਾ ॥
 ਮਾਇਆ ਮਦਿ ਮਾਤਾ ਹੋਛੀ ਬਾਤਾ ਮਿਲਣੁ ਨ ਜਾਈ ਭਰਮ ਧੜਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਸੂਝੈ ਹਰਿ ਸਾਜਨੁ ਸਭ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਖੜਾ ॥
 (ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਰ	-	ਸ	-
ਸਾ	ੜ	ਜ	ਨ	ੜਾ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ	ਸਾ	ੜ	ਜ	ਨ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪੁਪੁ	ਨੁਨੁ	ਮ	ਪ	ਪੁਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਸੰਨੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਮ	ਪੁਮ
ਨਿ	ਕ	ਟ	ਖ	ਲੋਇ	ਅੜਾ	ਮੇ	ਰਾ	ਸਾੜ	ੜੜ	ਜੁੜ	ਨੁੜ	ੜਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਪ,	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ								
ੜ	ਸਾ	ਜ	ਨ	ੜਾ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ								
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ ੧

ਸ	-	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਸ	ਰ	-	-	-
ਜਾ	ੜ	ਨੀ	ਅ	ੜਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਨੀ	ਅ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰ	ਮ	ਪ	ਪ	ਰੁ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	-	ਰ	ਰ	ਸ	-	-	-
ਨੈ	ੜ	ਣ	ਅ	ਲੋਇ	ੜਾ	ਹ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਨੀ	ਅ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x						2	

ਅੰਤਰਾ ੨

ਰ	-	ਰ	ਰ	ਮੁ	-	ਮ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	-
ਨੈ	ੜ	ਣ	ਅ	ਲੋਇ	ੜ	ਆ	ੜ	ਘ	ਟ	ਘ	ਟ	ਸੋ	ਇ	ਆ	ੜ
ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਰੰ	-	-	ਸੰ	-	-
ਅ	ਤ	ਅ	ਮ	ਰ	ਤ	ਪ੍ਰਿ	ਆ	ਗੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਪ	ਰੁ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ	-
ਨਾ	ੜ	ਲ	ਹੋ	ਵੰ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਲੁ	ਹਿ	ੜ	ਨ	ਸ	ਕੰ	ੜ	ਦਾ
ਮਮ	ਮ	-	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	-
ਸੁਆ	ਉ	ੜ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਣੈ	ੜ	ਮੂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
-	ਮੁ	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਰੁ
ੜ	ਸੁਆ	ਉ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਣੈ	ੜ	ਮੂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪ,	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ								
ੜ,	ਸਾ	ਜ	ਨ	ੜਾ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ								
0				3				x						2	

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਰੰਗ

ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਰੰਗ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਰਜਤ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਗ ਦੋ ਤਰਾਂ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਚਿੱਤ੍ਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ: ਨ ਧ ਸ ਨ ਰ ਸ। ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਨਾਲੋਂ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਘੱਟ ਹੈ।

ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਮੱਧਯਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜਦ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਗ ਦੀ ਰੰਜਕਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਜਦ ਕਲਿਆਨ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦ ਸਾਰੰਗ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੰਗ ਅੰਗ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਖੜੇ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਨ ਸ, ਨ ਸ ਨ ਧ ਪ - ਨ ਧ ਨ ਸ, ਨ ਸ^ਮਰ - ਮ ਰ ਨ - ਸ, ਨ ਧ ਸ ਨ ਰ ਸ, ਨ ਸ^ਮਰ - ਮੰਪ - ਮੰਪਮ - ਰ - ਮ ਰ ਨ ਸ, ਨ ਸ^ਮਰ - ਮੰ - ਪ - ਮੰਪਮਰ - ਮੰਪਨਧਪ - ਧਮੰਪਮਰ - ਮ ਰ ਨ - ਸ, ਨ ਸ ਰ ਮੰਪਨ - ਸੰ, ਪਨ ਸੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ ਨ ਸੰ, ਨ ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ ਨ ਸੰ - ਸੰ ਨ ਧ ਪ - ਧ ਮੰ ਪ ਮੰ ਮ ਰ - ਰ ਨ ਧ ਸ ਨ ਰ ਸ।

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਮਿਟੀ ਧੁੰਧ ਜਗ ਚਾਨਣ ਹੋਆ॥

ਜਿਉ ਕਰ ਸੂਰਜੁ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਰੇ ਛਪੇ ਅੰਧੇਰ ਪਲੋਆ॥

ਸਿੰਘ ਬੁਕੇ ਮਿਰਗਾਵਲੀ ਭੰਨੀ ਜਾਏ ਨ ਧੀਰਿ ਧਰੋਆ॥

ਜਿਥੈ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰਿ ਪੂਜਾ ਆਸਣੁ ਥਾਪਣਿ ਸੋਆ॥

ਸਿਧ ਆਸਣਿ ਸਭਿ ਜਗਤ ਦੇ ਨਾਨਕ ਆਦ ਮਤੇ ਜੇ ਕੋਆ॥

ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੈ ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਵਿਸੋਆ॥

ਬਾਬੇ ਤਾਰੇ ਚਾਰਿ ਚਕਿ ਨਉਖੰਡਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸਚਾ ਵੋਆ॥

ਗੁਰਮੁਖ ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਪਰਗਟ ਹੋਆ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਕ੍ਰਮ	ਰ	ਕ੍ਰਮ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਧਨੁ,ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਪ	ਮ	ਮੁੱਖ	ਮੁੱਖ	-	ਨੁੱਖ	-
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਨਾ	ਸ	ਨ	ਕੁ,ਸ	ਪ੍ਰ	ਪ	ਗ	ਟਿ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਸੁ	ਨੁ	-	ਸੁ	-	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਪ	ਮੁੱਖ	ਮੁੱਖ	ਮੁੱਖ	-	ਸ	-
ਮਿ	ਸ	ਟੀ	ਸ	ਧੁੰ	ਧ	ਜ	ਗ	ਚਾ	ਸ	ਨ	ਣੁ	ਹੋ	ਸ	ਆ	ਸ	ਸ
0				3				x				2				

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਰ	ਕ੍ਰਮ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਜਿ	ਉ	ਕ	ਰ	ਸੂ	ਸ	ਰ	ਜ	ਨਿ	ਕ	ਸ	ਲਿ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ
ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮੁੱਖ	-	ਨੁੱਖ	-
ਤਾ	ਸ	ਰ	ਸ	ਛ	ਪੇ	ਸ	ਅੰ	ਧੇ	ਸ	ਰ	ਪ	ਲੋ	ਸ	ਆ	ਸ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਇਹ ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਭੁਪਾਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ ਪਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਵੀ ਵਾਂਙ ਸੁਲਝੇ ਗਾਇਕ ਪੂਰੀਆਂ 12 ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਸ-ਪ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਠੁਮਰੀ, ਗਜ਼ਲ ਆਦਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਪਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਾੜੀ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਪ੍ਰ ਧ ਸ, ਸ - ੌ ਪ੍ਰ - ਪ੍ਰ - ਪ੍ਰ ਧ ਸ, ਸ ਗੌ ਰ ਧ ਸ, ਸ ਧ ਪ੍ਰ - ਗ ਪ੍ਰ ਧ ਸ, ਗ ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਧ - ਰ ਸ ਧ - ਪ੍ਰ ਧ ਸ, ਸ - ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਪ੍ਰ - ਗ ਪ੍ਰ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਸ ਰ ਸ, ਗ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ ਰ - ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਸ, ਗ ਗੁ ਗ ਮ ਗ ਰ - ਧ ਸ, ਧ ਪ ਮ ਗ - ਰ ਗ ਰ - ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - ਧ ਸ।

ਪਹਾੜੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਸਾਚ ਪਦਾਰਥੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਹੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਭਾਣਾ ਸਤਿ ਕਰਿ ਸਹਹੁ ॥੧॥

ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਨਿਤ ਉਠਿ ਪੀਵਹੁ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਕਹਹੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਇਕ ਨਾਮਿ ਉਧਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ ॥੨॥ (ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗੁਰੁ	ਸ	ਧ	ਪ੍ਰ	ਧ	ਪ੍ਰ	ਸ	ਗੁਗੁ	ਗੁਗੁ	ਗ	-	-
ਜੀਠੁ	ਵ	ਤ	ਜੀ	ਵ	ਤ	ਜੀ	ਵਤੁ	ਰੁਹੁ	ਹੁ	ਠ	ਠ
ਗ	ਪ	ਮੁਪੁ	ਮੁਪੁ	ਪੁਗ	ਗ	ਰੁਰੁ	ਰੁਰੁ	ਰੁਗੁ	ਸ	ਧ	ਪ੍ਰ
ਰਾ	ਮ	ਠੁਰੁ	ਸਾਠੁ	ਇ	ਣ	ਨਿੱਤੁ	ਉਠੁ	ਠਪੀ	ਵੁਹੁ	ਠ	ਠ
ਪ੍ਰ	ਧੁਧੁ	-ਗੁ	ਰੁਸੁ	-	-	ਗੁਗੁ	ਰੁਰੁ	-ਰੁ	ਸ	-	-
ਜੀ	ਵਤੁ	ਠੁਰੁ	ਹੁਠੁ	ਠ	ਠ	ਜੀਠੁ	ਵਤੁ	ਠੁਰੁ	ਹੁ	ਠ	ਠ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਪ	ਪੁਸੁ	ਨ	ਧ	ਪੁਪੁ	ਮੁਮੁ	ਪੁਪੁ	ਗੁਗੁ	ਗ	-	-
ਸਾ	ਚ	ਠੁਪੁ	ਦਾ	ਠ	ਰੁਠੁ	ਗੁਰੁ	ਮੁਖੁ	ਠੁਲੁਰੁ	ਹੁ	ਠ	ਠ

ਰੁਰ	ਰ	ਰੁ	ਰ	ਰ	ਪ	ਗਗ	ਰੁਰ	ਰੁਗ	ਸ	-	-
ਪੁਭੁ	ਕਾ	ਰੁ	ਭਾ	ਣਾ	ੜ	ਸੁਤੁ	ਕੁਰੁ	ਰੁਸੁਰੁ	ਹੁ	ੜ	ੜ
ਪੁ	ਪੁਧੁ	ਗੁ	ਰੁਸੁ	-	-	ਗ	ਰੁਰੁ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਜੀ	ਵੁਤੁ	ਰੁਰੁ	ਰੁੜ	ੜ	ੜ	ਜੀ	ਵੁਤੁ	ਰੁਰੁ	ਹੁ	ੜ	ੜ
x			0			x			0		

ਪਹਾੜੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਜੀਵਉ ਨਾਮੁ ਸੁਨੀ ॥

ਜਉ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤਬ ਮੇਰੀ ਆਸ ਪੁਨੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪੀਰ ਗਈ ਬਾਧੀ ਮਨਿ ਧੀਰਾ ਮੋਹਿਓ ਅਨਦ ਧੁਨੀ ॥

ਉਪਜਿਓ ਚਾਉ ਮਿਲਨ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਹਨੁ ਨ ਜਾਇ ਖਿਨੀ ॥੧॥

ਅਨਿਕ ਭਗਤ ਅਨਿਕ ਜਨ ਤਾਰੇ ਸਿਮਰਹਿ ਅਨਿਕ ਮੁਨੀ ॥

ਅੰਧੁਲੇ ਟਿਕ ਨਿਰਧਨ ਧਨੁ ਪਾਇਓ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਅਨਿਕ ਗੁਨੀ ॥੨॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁਧੁ	ਧੁ	ਸ	ਸ	ਸੁਰੁ	ਗੁਗੁ	ਗ	-	-	ਮ	ਗ	ਰ
ਜੀੜ	ਵ	ਉ	ਨਾ	ਮੁੜ	ੜੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰੁ	ਰ	ਰ	ਰੁ	ਰ	ਰੁਗੁ	ਰੁਸ	-	-	ਧੁਨੁ	ਧੁ	ਪੁ
ਜੀ	ਵਉ	ੜ	ਨਾ	ਮ	ੜੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
ਗ	ਗ	ਗੁ	ਗ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁਪੁ	ਪੁਧੁ	ਧੁਪੁ	ਮੁਪੁ	ਗ	ਗੁਗੁ
ਜਉ	ਸੁ	ੜੁਪੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਭੁ	ੜੜ	ੜੜ	ਗੁਰੁ	ਪੁੜ	ਰੇ	ਤੁਬੁ
ਰੁ	ਰ	-	ਰੁ	ਰ	ਗੁ	ਰੁਸ	-	-	ਧੁਨੁ	ਧੁ	ਪੁ
ਮੇ	ਰੀ	ੜ	ਆ	ਸ	ੜੁਪੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ਜੀੜ	ਵ	ਉ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਗ	ਗੁ	ਗ	-	-	ਗੁਪੁ	ਧ	ਸੁੰਸੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਪੀ	ਰ	ੜੁਗੁ	ਈ	ੜ	ੜ	ਬੁੜ	ਧੀ	ਮੁਨੁ	ਧੀ	ਰਾ	ੜ

ਨੁਸੰ	ਧ	ਪ	ਮੁਮੰ	ਪ	ਗਮ	ਰ	-	-	-	-	-
ਮੋਰਿ	ਓ	ੜ	ਅਨੁ	ਦ	-ਧੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਕੁਰੁ	ਰ	-	ਰੁ	ਰ	-ਗੁ	ਗੁਸ	-	-	ਧੁਨੁ	ਧ	ਪੁ
ਜੀ	ਵਉ	ੜ	ਨਾ	ਮ	ੜੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ਜੀੜ	ਵਉ	ੜ
x			0			x			0		

ਪਹਾੜੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚੁ ਦਾਤਾਰੁ ਹੈ ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਅਮੋਲੁ ਦਿਵਾਇਆ॥
 ਮੂਹੁ ਅਖੀ ਨਕੁ ਕੰਨੁ ਕਰਿ ਹਥ ਪੈਰ ਦੇ ਚਲੈ ਚਲਾਇਆ॥
 ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਉਪਦੇਸੁ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਇਸਨਾਨੁ ਦਿੜਾਇਆ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਨਾਵਣਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪੁ ਗੁਰਮੰਤੁ ਜਪਾਇਆ॥
 ਰਾਤਿ ਆਰਤੀ ਸੋਹਿਲਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਉਦਾਸੁ ਰਹਾਇਆ॥
 ਮਿਠਾ ਬੋਲਣੁ ਨਿਵਿ ਚਲਣੁ ਹਥਹੁ ਦੇਇ ਨ ਆਪੁ ਗਣਾਇਆ॥
 ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਪਿਛੈ ਲਾਇਆ ॥੪॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁਸ	ਸੁਰ	ਸੁਰਗ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਪੁ	ਪੁਧੁ	ਧੁਸ	ਸੁਰ	ਗਮ	ਗ	-
ਸੁਤ	ਗੁਰ	ੜੜ	ਸੁੜ	ਚੁੜ	ਦਾ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਰੁੜ	ਹੈੜ	ੜ	ੜ
ਗ	ਗਗ	-ਗੁ	ਗਗ	ਗ	ਗੁਪ	ਗ	ਰ	-ਗੁ	ਰੁਰੁ	ਸ	-
ਮਾ	ਣਸ	ੜੜ	ਜਨ	ਮ	ੜਅ	ਮੋ	ਲ	ੜਦਿ	ਵਾਇ	ਆ	ੜ
ਸੁਸ	ਨੁ	ਧ	ਧੁਨੁ	ਪੁ	ਪੁਧੁ	ਧੁਸ	-	ਗੁਰ	ਸ	-	-
ਸੁਤ	ਗੁ	ਰ	ਸੁੜ	ਚ	ਦਾੜ	ਤਾ	ੜ	ੜੁਰ	ਹੈ	ੜ	ੜ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਧ	-
ਮੁੰ	ਹ	ਅ	ਖੀ	ਨ	ਕ	ਕੰ	ੜ	ਨ	ਕ	ਰ	ੜ
ਪ	ਪ	-	ਮੰ	ਪ	ਗ	ਗੁਗੁ	ਗ	ਰੁਸ	ਗੁਗੁ	ਗ	-
ਹ	ਥ	ੜ	ਪੈ	ਰ	ਦੇ	ਚੁਲੇ	ੜ	ੜਚ	ਲਾਇ	ਆ	ੜ

ਗੁਗੁ	ਗੁ-	ਮੁ-	ਗੁਗੁ	ਰ	-ਗੁ	ਗੁਰ	ਸ	-ਨੁ	ਧੁਨੁ	ਧ	ਪ
ਮਾੜ	ਣੁਸ	ੜੜ	ਜੁਨੁ	ਮ	ੜਅ	ਮੋੜ	ਲ	ੜਦਿ	ਵਾਇ	ਆ	ੜ
ਗੁਗੁ	ਪ	-ਪੁ	ਧ	ਸ	ਸ	ਗੁਰ	ਸੁਰ	ਗੁਰ	ਸੁਧੁ	ਸ	-
ਸੁਤ	ਗੁ	ੜਰ	ਸ	ਚ	ਦਾ	ਤਾੜ	ੜੜ	ੜਰ	ਹੈੜ	ੜ	ੜ
x			0			x			0		

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਓਢਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਸੁਰ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਰਿਖਬ ਸੁਰ ਵਰਜਤ ਹੈ ਪਰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸੁਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੁੱਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਦੇ ਕਣ ਜਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਅੰਤਰੇ ਦਾ ਉਠਾਵ ਗੰਧਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੱਧਯਮ ਤੋਂ। ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗ ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਲੰਗ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏਗਾ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਚੰਚਲ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਠੁਮਰੀ, ਦਾਦਰਾ, ਗਜ਼ਲ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਲੰਬਤ ਖਿਆਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਗ^੨ ਸ - ਨ - ਸ, ਸ ਨੁ ਪ੍ਰ ਨੁ ਸ ਗ - ਸ, ਨੁ ਸ ਗ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ - ^੨ ਸ, ਨੁ ਸ ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ - ਸ ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਗ - ਨੁ ਸ, ਸ ਗ ਮ ਪ ਨੁ - ਪ - ਗ ਮ ਪ ਨ - ਸੰ, ਗ ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਗ - ਨੁ - ਸ, ਗ ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ - ਨ - ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ ਗੰ - ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਗ ਮ ਪ ਨ ਸੰ - ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਗ - ^੨ ਸ।

ਤਿਲੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥

ਜੀਅ ਸਗਲ ਕਉ ਦੇਇ ਦਾਨੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੈਗਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥

ਜਿਨਿ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥

ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ ਸੋਈ ਕਰਦਾ ਸਾਰ ॥

ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਾਲਕੁ ਦਿਲਾ ਕਾ ਸਚਾ ਪਰਵਦਗਾਰੁ ॥੨॥

ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਜਾਣੀਐ ਵਡਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥

ਕਰਿ ਬੰਦੇ ਤੂ ਬੰਦਗੀ ਜਿਚਰੁ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਹੁ ॥੩॥

ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਅਕਥੁ ਅਗੋਚਰੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥

ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥ (ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਮ	-	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਪ
ਮਿ	ਠ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਨ	ਮਿ	ਠ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਨ	ਨ
ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਮ	-	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਸ	ਸ	
ਸਾ	ਠ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮਿ	ਠ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਨ	
ਸ	-	ਗ	ਗ	ਗੁਮੁ	-	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	ਗ	
ਜੀਅ	ਠ	ਠ	ਸ	ਗੁਲ	ਠ	ਕੁਊ	ਠ	ਦੇ	ਇ	ਠ	ਠ	ਦਾ	ਠ	ਠ	ਨ	
ਸ	-	ਨੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਗ	-	-	ਗ	
ਸਾ	ਠ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮਿ	ਠ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਨ	
x				2				0				3				

ਅੰਤਰਾ

														ਪ	ਨੁ
														ਠ	ਠ
ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	-	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਸ
ਕਾ	ਠ	ਹੇ	ਠ	ਭੋ	ਠ	ਲ	ਹਿ	ਪ੍ਰਾ	ਠ	ਠ	ਣੀ	ਆਂ	ਠ	ਠ	ਧ
ਸੰ	ਗੰ	-	ਗੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	-	ਸੰ	-	ਨੁ	-	ਪ	-
ਰਾ	ਠ	ਖੇ	ਗਾ	ਸਿ	ਰ	ਜ	ਨ	ਹਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰ	ਠ	ਠ	ਠ
ਗ	ਗ	-	ਗ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਪ	-	-	ਪ	ਪ	-	-	-
ਜਿ	ਨ	ਠ	ਪੈ	ਦਾ	ਠ	ਇ	ਸ	ਠੂ	ਠ	ਠ	ਕੀ	ਆ	ਠ	ਠ	ਠ
ਨੁ	-	ਨੁ	-	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਮ	-	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	-
ਸੋ	ਠ	ਈ	ਠ	ਦੇ	ਠ	ਠ	ਆ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰ	-	-	-
ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-	ਮ	-	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	ਗ
ਸਾ	ਠ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮਿ	ਠ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਨ
x				2				0				3			

ਤਿਲੰਗ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥
 ਜੀਅ ਸਗਲ ਕਉ ਦੇਇ ਦਾਨੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੈਗਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
 ਜਿਨਿ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥
 ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ ਸੋਈ ਕਰਦਾ ਸਾਰ ॥
 ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਾਲਕੁ ਦਿਲਾ ਕਾ ਸਚਾ ਪਰਵਦਗਾਰੁ ॥੨॥
 ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਜਾਣੀਐ ਵਡਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥
 ਕਰਿ ਬੰਦੇ ਤੂ ਬੰਦਗੀ ਜਿਚਰੁ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਹੁ ॥੩॥
 ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਅਕਥੁ ਅਗੋਚਰੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥
 ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੪॥ (ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ
ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨ
ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਗ
ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨ
ਗ	ਗ	ਗ	ਗੁਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	-	ਮ
ਜੀ	ਅ	ਸ	ਗੁਲ	ੜ	ਕੋ	ਦੇ	ਇ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਨ
ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਗ
ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

										ਪ	ਨੁ
										ਤੂ	ੜ
ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ
ਕਾ	ੜ	ਹੇ	ਭੋ	ੜ	ਲੋਹਿ	ਪ੍ਰ	ੜ	ਣੀ	ਆ	ਤ	ਧ

ਸੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	-
ਰਾ	ਖੇ	ਗਾ	ਸਿਰ	ਜ	ਣ	ਹਾ	ਠ	ਠ	ਰ	ਠ	ਠ
ਗ	ਗ	ਸ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	-	-
ਜਿ	ਨ	ਪੈ	ਦਾ	ਇ	ਸ	ਤੂ	ਠ	ਕੀ	ਆ	ਠ	ਠ
ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-
ਸੋ	ਠ	ਈ	ਦੇ	ਇ	ਆ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਰ	ਠ	ਠ
ਸ	ਨੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਨ
x		0		2		0		3		4	

ਤਿਲੰਗ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥

ਜੀਅ ਸਗਲ ਕਉ ਦੇਇ ਦਾਨੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੈਗਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥

ਜਿਨਿ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥

ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ ਸੋਈ ਕਰਦਾ ਸਾਰ ॥

ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਾਲਕੁ ਦਿਲਾ ਕਾ ਸਚਾ ਪਰਵਦਗਾਰੁ ॥੨॥

ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਜਾਣੀਐ ਵਡਾ ਵੇਪਰਵਾਰੁ ॥

ਕਰਿ ਬੰਦੇ ਤੂ ਬੰਦਗੀ ਜਿਚਰੁ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਰੁ ॥੩॥

ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਅਕਥੁ ਅਗੋਚਰੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥

ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੪॥ (ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	-	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ
ਮਿ	ਠ	ਹ	ਠ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਨ
ਸੰ	-	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਪ
ਸਾ	ਠ	ਹਿ	ਠ	ਬ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ
ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਰੁ
ਮਿ	ਠ	ਹ	ਠ	ਰ	ਵਾ	ਠ	ਨ	ਠ	ਠ

ਸ	ਸ	ਗ	-	ਗ	ਮੁ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ
ਜੀ	ਅ	ੜ	ੜ	ਸ	ਗੁ	ੜ	ਕ	ਉ	ੜ
ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	-	-
ਦੇ	ੜ	ਇ	ੜ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਰੋਸ
ਮਿ	ੜੜ	ਹ	ੜ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	-	ਗ	-	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਪ
ਕਾ	ੜ	ਹੇ	ੜ	ੜ	ਡੋ	ੜ	ਲ	ਹਿ	ੜ
ਸੰ	-	-	-	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	-	ਸੰ
ਪ੍ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਣੀ	ਆ	ੜ	ਤੁ	ੜ	ਧ
ਗੰ	-	ਗੰ	-	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰਾ	ੜ	ਖੇ	ੜ	ਗਾ	ਸਿ	ਰ	ਜ	ੜ	ਨ
ਸੰ	-	ਨੁ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ	-	ਗ	-	ਗ	ਗ	-	ਮ	-	ਗ
ਜਿ	ੜ	ਨ	ੜ	ਪੈ	ਦਾ	ੜ	ਇ	ੜ	ਸ
ਪ	-	-	-	ਮੁ	ਪ	-	-	-	-
ਤੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	-	ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	-	ਮ
ਸੌ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ਦੇ	ਇ	ੜ	ੜ	ਆ
ਗ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਗ	-	-	-	-
ਧਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ

ਨੁ	-	ਪੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	-	-	ਸ
ਮਿ	ੜ	ਹ	ੜ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ
x		2			0		3		

ਤਿਲੰਗ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥
ਜੀਅ ਸਗਲ ਕਉ ਦੇਇ ਦਾਨੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੇਗਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
ਜਿਨਿ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥
ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ ਸੋਈ ਕਰਦਾ ਸਾਰ ॥
ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਾਲਕੁ ਦਿਲਾ ਕਾ ਸਚਾ ਪਰਵਦਗਾਰੁ ॥੨॥
ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਜਾਣੀਐ ਵਡਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥
ਕਰਿ ਬੰਦੇ ਤੂ ਬੰਦਗੀ ਜਿਚਰੁ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਹੁ ॥੩॥
ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਅਕਥੁ ਅਗੋਚਰੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥
ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੪॥
(ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	-	ਸ	-	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ	
ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨ	ੜ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਨ	
ਸ	ਗ	ਗ	ਮ	-	ਪ	-	ਠ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	ਗ	
ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਨ	
ਠ	-	ਠ	ਠ	ਠ	ਪ	-	ਪੁਨੁ	ਸੁੰਰੰ	ਨੰਸੰ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਪ	
ਜੀ	ੜ	ਸ	ਗ	ਲ	ਕੋ	ੜ	ਦੇੜ	ੜੜ	ਇੜ	ਦਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਨ	
ਠ	ਠ	ਠ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਸੁ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ
ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਨ	
x			2		3		x			2		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਨੁ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਗ	ਮ
ਕਾ	ੜ	ਹੇ	ਡੋ	ੜ	ਲ	ਹਿ	ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਣੀ	ਆ	ੜ	ਨ	ਸੰ
ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਪੁਨੁ	ਸੁਰੰ	ਨੁਸੰ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਗਮ	ਪ
ਰਾ	ਖੇ	ਗਾ	ਸਿ	ਰ	ਜ	ਨ	ਹੁੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰ
ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਪ	-	ਪ	ਪ	-	-	-
ਜਿ	ਨ	ਪੈ	ਦਾ	ੜ	ਇ	ਸ	ਤੂ	ੜ	ਕੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	-
ਸੋ	ੜ	ਈ	ਦੇ	ੜ	ਇ	ਆ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	-	ਗ	ਗ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ
ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਨ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਨ
x			2		3		x			2		3	

ਤਿਲੰਗ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਸਭਿ ਰਸ ਮਿਠੇ ਮੰਨਿਐ ਸੁਣਿਐ ਸਾਲੋਣੇ ॥
 ਖਟ ਤੁਰਸੀ ਮੁਖਿ ਬੋਲਣਾ ਮਾਰਣ ਨਾਦ ਕੀਏ ॥
 ਛਤੀਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਉ ਏਕੁ ਜਾ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ॥੧॥
 ਬਾਬਾ ਹੋਰੁ ਖਾਣਾ ਖੁਸੀ ਖੁਆਰੁ ॥
 ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਤਨੁ ਪੀੜੀਐ ਮਨ ਮਹਿ ਚਲਹਿ ਵਿਕਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਤਾ ਪੈਨਣੁ ਮਨੁ ਰਤਾ ਸੁਪੇਦੀ ਸਤੁ ਦਾਨੁ ॥
 ਨੀਲੀ ਸਿਆਹੀ ਕਦਾ ਕਰਣੀ ਪਹਿਰਣੁ ਪੈਰ ਧਿਆਨੁ ॥
 ਕਮਰਬੰਦੁ ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਧਨੁ ਜੋਬਨੁ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ॥੨॥ ਬਾਬਾ ਹੋਰੁ ਪੈਨਣੁ ਖੁਸੀ ਖੁਆਰੁ ॥
 ਜਿਤੁ ਪੈਧੈ ਤਨੁ ਪੀੜੀਐ ਮਨ ਮਹਿ ਚਲਹਿ ਵਿਕਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਘੋੜੇ ਪਾਖਰ ਸੁਣਿਨੇ ਸਾਖਤਿ ਬੂਝਣੁ ਤੇਰੀ ਵਾਟ ॥
 ਤਰਕਸ ਤੀਰ ਕਮਾਣ ਸਾਂਗ ਤੇਗਬੰਦ ਗੁਣ ਧਾਤੁ ॥
 ਵਾਜਾ ਨੇਜਾ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਕਰਮੁ ਤੇਰਾ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ॥੩॥
 ਬਾਬਾ ਹੋਰੁ ਚੜਣਾ ਖੁਸੀ ਖੁਆਰੁ ॥
 ਜਿਤੁ ਚੜਿਐ ਤਨੁ ਪੀੜੀਐ ਮਨ ਮਹਿ ਚਲਹਿ ਵਿਕਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਘਰ ਮੰਦਰ ਖੁਸੀ ਨਾਮ ਕੀ ਨਦਰਿ ਤੇਰੀ ਪਰਵਾਰੁ ॥
 ਹੁਕਮੁ ਸੋਈ ਤੁਧੁ ਭਾਵਸੀ ਹੋਰੁ ਆਖਣੁ ਬਹੁਤੁ ਅਪਾਰੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਪੂਛਿ ਨ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ॥੪॥ ਬਾਬਾ ਹੋਰੁ ਸਉਣਾ ਖੁਸੀ ਖੁਆਰੁ ॥
 ਜਿਤੁ ਸੁਤੇ ਤਨੁ ਪੀੜੀਐ ਮਨ ਮਹਿ ਚਲਹਿ ਵਿਕਾਰ ॥੧॥ (ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਗੁਮ ਬਾਡ	ਪੁਨੁ ੳੳ	ਪੁਮ ੳੳ	ਗੁਮ ਬਾਡ	ਪੁਨੁ ੳੳ	ਸੰ ੳ	ਨ ਹੋ	ਸੰ ੳ	—ਸੰ ੳਰ	ਨੁਸੰ ਖਾਡ	ਨੁ ਣਾ	ਪ ੳ
ਗੁਮ ਖੁਸੀ	ਪ ੳ	ਮੁਮ ੳਖੁ	ਗ ਆ	— ੳ	ਗ ਰ	ਪ ਜਿ	ਪ ਤ	ਪ ਖਾ	ਪ ਧੈ	— ੳ	ਪੁਪੁ ਤੁਨੁ
ਮਪੁ ਪੀਡ	ਮਪੁ ੳੳ	ਮ ੳੀ	ਗ ਐ	— ੳ	ਸ ੳ	ਸੁਸੁ ਮਨੁ	ਗ ਮ	ਗ ਹਿ	ਗੁਗੁ ਚਲੁ	ਗ ਹਿ	—ਗੁ —ਵਿ
ਮ ਕਾ	ਗ ੳ	ਗੁਮ ੳੳ	ਪ ਰ	— ੳ	— ੳ	ਪੁਨੁ ਬਾਡ	ਪੁਮ ੳੳ	ਗੁਮ ੳੳ	ਪ ਬਾ	ਨੁਨੁ ੳੳ	ਸੰ ੳ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ ਸਭ	ਪੁਪੁ ਰੁਸੁ	— ੳ	ਪ ਮਿ	ਪ ਠੇ	— ੳ	ਪੁਪੁ ਮੰਡ	ਮੁਪੁ ੳੳ	ਮ ਨਿ	ਗ ਐ	— ੳ	— ੳ
ਸੁਸੁ ਸੁਣਿ	ਗ ਐ	— ੳ	ਗ ਸ	— ੳ	— ੳ	ਮ ਲੋ	ਗ ੳ	ਗੁਮ ੳੳ	ਪ ਣੈ	— ੳ	— ੳ
ਨੁਨੁ ਖੁਟੁ	ਨੁ ਤੁ	ਨੁ ਰ	ਨੁ ਸੀ	ਪ ੳ	ਨੁਨੁ ਮੁਖ	ਪੁਨੁ ਬੋਡ	ਸੰਰ ੳੳ	ਨੁਸੰ ੳਲੁ	ਨੁ ਣਾ	ਪ ੳ	— ੳ
ਗ ਮਾ	ਗ ਰ	ਗ ਣ	ਗ ਨਾ	ਗ ਦ	—ਗੁ ੳਕੀ	ਮ ਏ	— ੳ	ਗੁਮ ੳੳ	ਪ ੳ	— ੳ	— ੳ
ਪ ਛ	ਨ ਤੀ	ਨ ਹ	ਨੁਨੁ ਐਮ	ਨ ਰ	ਨ ਤ	ਨ ਭਾ	ਸੰ ਉ	—ਰੁੰ ੳੳ	ਸੰ ਏ	— ੳ	ਸੰ ਕ
ਪ ਜਾ	ਨ ਕ	ਨ ਉ	ਨੁਨੁ ਨੁਦ	ਸੰ ਰ	—ਰੁੰ —ਕੁ	ਨ ਰੁਇ	ਸੰ ੳ	— ੳ	ਨੁ ੳ	ਪ ੳ	— ੳ
ਪੁਨੁ ਬਾਡ	ਪੁਮ ੳੳ	ਗੁਮ ੳੳ	ਪ ਬਾ	ਨੁਨੁ ੳੳ	ਸੰ ੳੳ						
x			0			x			0		

ਤਿਲੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਜਾਂ ਕਹਿਰਵਾ)

ਰਹਿਦੇ ਗੁਰੁ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ ਮੀਨ ਕੁਲੀਨ ਹੇਤੁ ਨਿਰਬਾਣੀ॥
 ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਪਤੰਗ ਜਿਉ ਜੋਤੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ॥
 ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਲਿਵ ਮਿਰਗ ਜਿਉ ਭੀੜ ਪਈ ਚਿਤਿ ਅਵਰੁ ਨ ਆਣੀ॥
 ਚਰਣਕਵਲ ਮਿਲਿ ਭਵਰ ਜਿਉ ਸੁਖ ਸੰਪਟ ਵਿਚਿ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ॥
 ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸੁ ਨ ਵਿਸਰੈ ਬਾਬੀਹੇ ਜਿਉ ਆਖ ਵਖਾਣੀ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖ ਫਲੁ ਪਿਰਮ ਰਸੁ ਸਹਜ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਣੀ॥
 ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੀ ॥(ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ॥)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸ
ਗੁ	ਰ	ਅ	ਰ	ਜ	ਨ	ੜ	ਵਿ	ਟਹੁ	ੜ	ਕੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ
ਗ	ਗ	ਗ	-	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	-	-
ਰ	ਹਿ	ਦੇ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਆ	ੜ	ੜ	ਉ	ਵਿ	ਚ	ੜ	ੜ
ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	-	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	-	ਗ	-
ਮੀ	ੜ	ਨ	ਕੁ	ਲੀ	ੜ	ਨ	ਹੇ	ੜ	ਤ	ਨਿ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	-	ਨ	ਸੰ	-	-	-
ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਖ	ਪ	ਤੰ	ੜ	ੜ	ਗ	ਜਿਉ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	-	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ
ਜੋ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਦ	ਰ	ਜੋ	ੜ	ਤ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	-
ਗੁ	ਰ	ਅ	ਰ	ਜ	ਨ	ੜ	ਵਿ	ਟਹੁ	ੜ	ਕੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ

ਹਰ ਇੱਕ ਰਾਗ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਚਮਕ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੁਹਜ ਸਵਾਦ ਨੂੰ ਜਗਮਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਨ ਭੈਰਵੀ ਨੇ ਘਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਠਾਠ ਦੀ ਉਪਜ ਮਾਲਕੌਂਸ ਅਪਣੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾ ਵਰਸਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਚੁੰਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ, ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ, ਨਿਖਾਦ ਕੌਮਲ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਸੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਗ ਦੀ ਛਾਇਆ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਸ-ਮ, ਗ-ਧ ਅਤੇ ਮ-ਨ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਸਦਕਾ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰ ਤੋਂ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਚਾਲ : ਸ-ਧੁ-ਨੁ-ਸ, ਨੁ ਧੁ ਸ, ਸ-ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਧੁ-ਮ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ
^ਮਗੁ-ਨੁ ਗੁ-ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ^ਮਗੁ-ਮ ਗੁ ਨੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ^ਮਗੁ ਮ, ਗੁ ਮ ਗੁ ਨੁ-ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ-ਮ-
ਗੁ ਮ ਗੁ ਧੁ-ਮ, ਗੁ ਮ ਧੁ-ਨੁ ਧੁ-ਮ, ਗੁ ਮ ^{ਨੁ}ਧੁ-ਨੁ ਧੁ ਸੰ-ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸੰ, ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਗੁ-ਸ, ਗੁ
ਮੰ ਸੰ ਗੁ-ਸੰ ਸੰ-ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ-ਗੁ ਮ ਧੁ-ਮ-ਗੁ ਮ ਗੁ ਨੁ-ਗੁ-ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ।

ਮਾਲਕੌਂਸ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੁਨਹੁ ਬਿਨੰਤੀ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ ॥
ਰਾਖੁ ਪੈਜ ਨਾਮ ਅਪੁਨੇ ਕੀ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰੇ ॥੧॥
ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਖਸਮਾਨਾ ਕਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਹਮ ਬਾਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਵਾਰੇ ॥
ਪਹਿਰਿ ਸਿਰਪਾਉ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮੇਲੇ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ ॥੨॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

		ਸ	ਸ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	^ਮ ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ		
		ਪ੍ਰ	ਭ	ਜੀ	ਉ	ਖ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਕ	ਰ		
ਸੁ	-	ਮ	ਗੁ	ਸ	-	-	-	^ਮ ਗੁ	^ਮ ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	-	ਮ	ਮ
ਪਿਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬੁ	ਰੇ	ੜ	ਭ	ਲੇ	ੜ	ਹ	ਮ
^ਮ ਗੁ	-	ਮ	-	ਗੁ	-	-	ਸ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ
ਥਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਕ	ਰ
ਸੁ	-	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਨੁ								
ਪਿਆ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਜੀ	ਉ								
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਧੁ	ਮ	-	-						
	ਸੁ	ਨ	ਹੁ	ਬੇ	ੳ	ਨ	ਤੀ	ੳ							
ਮ	-	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਮ	-								
ਨਾ	ੳ	ਕੁ	ਰ	ਮੇ	ੳ	ਰੇ	ੳ	ਜੀ	ਅ	ੳ	ਜ	ੳ	ਤ	ਤੇ	ਰੇ
ਸੰ	-	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	-	-	ਸੰ	-	ਗੁੰ	-	ਗੁੰ	ਸੰ	-	
ਧਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ਖ	ੳ	ਪੈ	ੳ	ਜ	ੳ
ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	-	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ
ਨਾ	ਮ	ਅ	ਪੁ	ਨੇ	ੳੳ	ਕੀ	ੳ	ਕ	ਰ	ਨ	ਕ	ਰਾ	ੳ	ਵ	ਨ
ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਨੁਧੁ	ਮ	ਗੁਮ	ਧੁਮ	ਗੁਸ	ਨੁਸ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਧੁ	ਨੁ
ਹੁਾ	ੳ	ੳੳ	ੳ	ਰੇੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ਖ	ਸ	ਮਾ	ੳ	ਨਾ	ੳ	ਕ	ਰ
ਸੁ	-	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਨੁ								
ਪਿਆ	ੳ	ਰੇ	ੳ	ਪੁ	ਭ	ਜੀ	ਉ								
x								0				3			

ਮਾਲਕੋਂਸ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੂ ਲਾਲਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤੇਰੀ ਨ ਤੁਟੈ ਫੋਰੀ ਨ ਛੂਟੈ ਐਸੀ ਮਾਧੋ ਖਿੰਚ ਤਨੀ ॥੧॥
 ਦਿਨਸੁ ਰੇਨਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਸਤੁ ਹੈ ਤੂ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੀ ॥੨॥
 ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਕਉ ਅਕਥ ਕਥਾ ਜਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ॥੩॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸੁ ਕਹੀਅਤ ਹੈ ਮੋਹਿ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ
 ਠਾਕੁਰ ਅਪੁਨੀ ॥੪॥ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਅਸਥਾਈ

							ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ	ਮੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਨੁ	-ਸ	ਗੁਸ
							ਮੁੳ	ੳੳ	ਲਾ	ਲ	ਨ	ਸਿ	ਉ	ਪ੍ਰੀ	ੳ	ੳ	ੳ
ਧੁ	-	ਨੁ	-	ਸ	-	-	-	-	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਗੁ	ਮ	-	
ਨੀ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਤੋ	ੳ	ਰੀ	ਨ	ਤੂ	ੳ	ਟੈ	ੳ	
ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਗੁ	ਸ	-	ਗੁ	-	ਮ	ਗੁ	ਧੁ	-	ਨੁ	-	
ਛੋ	ੳ	ਰੀ	ਨ	ਛੂ	ੳੳ	ਟੈ	ੳ	ੳ	ਐ	ੳ	ਸੀ	ਮਾ	ੳ	ਧੋ	ੳ	ੳ	

ਸੰ - ਧੁ ਨੁ	ਧੁ ਮ, ਗੁਸ ਧੁਨੁ		
ਖਿ ਽ ਚ ਤ	ਨੀ ਽, ਮੁਸ ਽਽		
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

		ਮੁਗੁ ਮੁਗੁ ਮ ਮ	ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ
		ਦਿ ਨ ਸ ਰੈ	਽ ਨ ਮ ਨ
ਸੰ - ਸੰ ਸੰ	ਗੁੰ ਨੁ ਸੰ -	ਨੁ - ਧੁ ਨੁ	ਸੰ ਸੰ ਗੁੰ ਸੰ
ਮਾ ਽ ਹਿ ਬ	ਸ ਤ ਹੈ ਽	ਭੂ ਽ ਕ ਰ	ਕ ਰ ਪਾ ਽
ਨੁ ਧੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ	ਮ ਗੁ ਸੁਨੁ ਧੁਨੁ		
ਪ੍ਰ ਭ ਅ ਪ	ਨੀ ਽ ਮੁਸ ਽਽		
x	2	0	3

ਮਾਲਕੋਸ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਆਰਾਧਹੁ ਪਿਆਰੋ ਨਿਮਖ ਨ ਕੀਜੈ ਢੀਲਾ ॥
 ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਭਾਵਨੀ ਲਾਈਐ ਤਿਆਗਿ ਮਾਨੁ ਹਾਠੀਲਾ ॥੧॥
 ਮੋਹਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਨ ਰਾਗੀਲਾ ॥
 ਬਾਸਿ ਰਹਿਓ ਹੀਅਰੇ ਕੈ ਸੰਗੇ ਪੇਖਿ ਮੋਹਿਓ ਮਨੁ ਲੀਲਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਮਨਿ ਹੋਤ ਅਨੰਦਾ ਉਤਰੈ ਮਨਹੁ ਜੰਗੀਲਾ ॥
 ਮਿਲਬੇ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ ਨਾਨਕ ਪਰੈ ਪਰੀਲਾ ॥੨॥
 (ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁੰ - ਨੁ ਸੰ	ਧੁ ਮ ਧੁ ਨੁ	ਸੰ - ਧੁ ਨੁ	ਧੁ ਮ ਗੁ ਸ
ਮੋ ਽ ਹ ਨ	ਪ੍ਰਾ ਽ ਨ ਽	ਮਾ ਽ ਨ ਰਾ	ਗੀ ਽ ਲਾ ਽
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮੁਗੁ ਗੁ ਮ -	ਨੁ ਧੁ ਨੁ -	ਸੰ - ਸੰ -	ਗੁੰ ਨੁ ਸੰ -
ਦਿ ਨ ਰਾ ਽	ਤੀ ਽ ਆ ਽	ਰਾ ਽ ਧਹੁ ਽	ਪਿਆ ਽ ਰੋ ਽
ਨੁ ਨੁ ਸੰ ਨੁ	ਧੁ ਮ ਗੁਮ ਧੁਨੁ	ਸੰ - ਧੁ ਨੁ	ਧੁ ਮ ਗੁ ਸ
ਨਿ ਮ ਖ ਨ	ਕੀ ਽ ਜੈ਽ ਽਽	ਢੀ ਽ ਽ ਽	ਲਾ ਽ ਽ ਽

ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਗੁੰ	ਮੰ ਗੁੰ ਸੰ ਨੁ	ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਨੁ	ਧੁ ਮ ਗੁ ਸ
ਨਿ ਮ ਖ ਨ	ਕੀ ਽ ਜੈ ਽	ਢੀ ਽ ਽ ਽	ਲਾ ਽ ਽ ਽
ਸਗੁ ਮਧੁ ਨੁਸੰ ਨੁ	ਸੰ- -ਧੁ -ਨੁ ਨੁਧੁ	ਸੰ - ਧੁ ਨੁ	ਧੁ ਮ ਗੁ ਸ
ਮੋੜੁ ਽ੜੁ ਽ੜੁ ਹ	ਨੁੜੁ ਽ਪੁ ਽ੜੁ ਨੁੜੁ	ਮਾ ਽ ਨ ਰਾ	ਗੀ ਽ ਲਾ ਽
0	3	x	2

ਮਾਲਕੋਂਸ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਆਰਾਧਹੁ ਪਿਆਰੋ ਨਿਮਖ ਨ ਕੀਜੈ ਢੀਲਾ ॥

ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਭਾਵਨੀ ਲਾਈਐ ਤਿਆਗਿ ਮਾਨੁ ਹਾਠੀਲਾ ॥੧॥

ਮੋਹਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਨ ਰਾਗੀਲਾ ॥

ਬਾਸਿ ਰਹਿਓ ਹੀਅਰੇ ਕੈ ਸੰਗੇ ਪੇਖਿ ਮੋਹਿਓ ਮਨੁ ਲੀਲਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਮਨਿ ਹੋਤ ਅਨੰਦਾ ਉਤਰੈ ਮਨਹੁ ਜੰਗੀਲਾ ॥

ਮਿਲਬੇ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ ਨਾਨਕ ਪਰੈ ਪਰੀਲਾ ॥੨॥ (ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸ ਸ	ਸੰ ਨੁ ਸੰ	ਧੁ -	ਨੁ ਧੁ ਨੁ
ਮੋ ਽	ਹ ਽ ਨ	ਪ੍ਰਾ ਽	ਨ ਽ ਽
ਸੰ -	ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁਮ	ਗੁ ਮ	ਮੁਗੁ ਸ -
ਮਾ ਽	ਨ ਽ ਰਾੜੁ	ਗੀ ਽	ਲਾ ਽ ਽
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਮੁਗੁ ਮੁਗੁ	ਧੁਮ - -	ਨੁ ਧੁ -	ਨੁ - ਧੁ
ਦਿ ਨ	ਰਾ ਽ ਽	ਤੀ ਽	ਆ ਽ ਽
ਸੰ -	ਸੰ - -	ਸੰ ਗੁੰਗੁੰ ਨੁ	ਸੰ - -
ਰਾ ਽	ਧੁਹੁ ਽ ਽	ਪਿਆ ਽	ਰੋ ਽ ਽
ਨੁ ਨੁ	ਨੁ - ਨੁ	ਧੁ ਨੁ	ਸੰ ਗੁੰ ਸੁੰਨੁ
ਨਿ ਮ	ਖ ਽ ਨ	ਕੀ ਽	ਜੈ ਽ ਽ੜੁ
ਧੁ ਨੁ	ਧੁਨੁ ਸੰ ਨੁ	ਧੁ ਮ	ਗੁ - ਸ
ਢੀ ਽	ੜੁ ਽ ਽	ਲਾ ਽	਽ ਽ ਽
x	2	0	3

ਰਾਗ ਸ਼ੰਕਰਾ

ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਬੀਰ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਸ਼ੰਕਰਾ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਮ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਹੈ। ਰਿਖਬ ਨੂੰ ਨਾ ਵਰਤ ਕੇ ਵੀ ਅਵਰੋਹ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਵਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ, ਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਮਾਲਕੋਸ ਵਾਂਝ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਛੋਟੀ ਮੀਂਢ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਗ ਕਲਿਆਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਬਿਹਾਗ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੱਧਮ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੱਧ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਜਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ - ਪ^੧ਗ - ਪ - ਗ ਪਗ - ਸ^੨, ਸ ਨ - ਪ - ਸ, ਨ - ਪ - ਨ ਧ ਸ, ਗ - ਸ ਗ ਪ - ਗ^੩ ਸ, ਗ ਪ ਨ ਧ ਸ ਨ - ਪ - ਗ ਪ ਗ - ਸ, ਗ ਪ ਨ ਧ ਸ, ਨ ਪ - ਨ ਧ ਸ, ਪ - ਨ ਧ ਸ ਸੰ ਗ ਸੇ, ਨ ਪ, ਨ - ਪ - ਸ, ਨ ਧ ਨ, ਪ - ਗ ਪ ਗ - ਸ, ਪ ਨ - ਨ ਧ ਸ ਗੰ - ਪੰ ਗ ਸੇ, ਨ ਸੰ ਗੰ - ਸੰ ਨ - ਪ - ਗ ਪ ਗ - ਸ।

ਸ਼ੰਕਰਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਾ ਟਰੋਂ ॥

ਨ ਡਰੋ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥

ਅਰੁ ਸਿਖ ਹੋ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ ॥

ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਆਉਧ ਨਿਧਾਨ ਬਨੈ ਅਤ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥ (ਸਵੈਯਾ)

ਅਸਥਾਈ

ਨਨੁ ਧਨੁ ਸੰ ਨ	ਪ ਗ - ਪ	ਪ ^੧ ਸੰ - ਨ ਪ	ਗ ਪ ਗੁਰੁ ਸ
ਦੇਹੁ ਠੁ ਠੁ ਸਿ	ਵਾ ਬ ਠ ਰ	ਮੋ ਠ ਹਿ ਇ	ਹੈ ਠ ਸੁ ਠ ਠ
ਸ ਸ ^੨ ਗ ਗ	ਪ - ਨ ਸੰ	ਸੰਗੰ ਰੰ ਸੰ ਨ	ਪ ਗ ਪ -
ਕ ਰ ਮ ਨ	ਤੇ ਠ ਕ ਬ	ਹੂੰ ਠ ਨ ਠ	ਰੋਂ ਠ ਠ ਠ
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਪ ^੧ ਗ - ਰਗ ਗ	ਪ - ਨ ਨ	ਸੰ - ਸੰ ਸੰ	ਗ ^੨ ਪ ਗ ^੩ ਪ
ਰੋਂ ਠ ਅ ਰ	ਸੋ ਠ ਜ ਬ	ਜਾ ਠ ਇ ਲ	ਨ ਠ ਠ
			ਸੰ - ਨ ਸੰ
			ਰੋਂ ਠ ਨਿ ਸ

ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੰ	ਪ	ਪ	ਨ	-	ਪੁਨੁ	ਸੁੰ	ਸੁੰ	ਪ	ਗ	ਪ	ਨ	-
ਚੈ	ੳ	ਕ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੀ	ੳ	ਜੀ	ੳ	ਤੁ	ਕ	ਰੋਂ	ੳ	ੳ	ੳ
0				3				x				2			

ਸ਼ੰਕਰਾ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਗਗਨ ਦਮਾਮਾ ਬਾਜਿਓ ਪਰਿਓ

ਨੀਸਾਨੈ ਘਾਉ ॥ ਖੇਤੁ ਜੁ ਮਾਂਡਿਓ ਸੁਰਮਾ ਅਬ ਜੂਝਨ ਕੇ ਦਾਉ ॥੧॥

ਸੂਰਾ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਜੁ ਲਰੈ ਦੀਨ ਕੇ

ਹੇਤ ॥ ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ ਕਬਹੂ ਨ ਛਾਡੈ ਖੇਤੁ ॥੨॥ (ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ਜੀਉ)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਗ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	ਨ	-	ਪ	-	ਪ
ਸੂ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ਸੋ	ੳ	ਪ	ੳ	ਹਿ
ਪੁਗ	-	-	-	ਪੁ	ਗ	-	ਗ	-	ਸ
ਚਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਨੀ	ਐ	ੳ	ੳ	ੳ	ਜੋ
ਸ	ਸ	ਗ	-	ਗ	ਪ	ਪ	ਨ	ਨੁ	ਸੰ
ਲ	ਰੈ	ੳ	ੳ	ਦੀ	ੳ	ਨ	ਕੇ	ੳ	ੳ
ਨ	-	ਪ	-	-	ਗ	ਪੁ	ਗ	-	ਗ
ਹੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਤ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	-	ਸੰ
ਪੁ	ਰ	ਜਾ	ੳ	ੳ	ਪੁ	ਰ	ਜਾ	ੳ	ੳ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	-	-	-
ਕ	ਟ	ੳ	ੳ	ਮ	ਰੈ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ
ਗੰ	ਗੰ	ਗੰ	-	ਪੰ	ਗੰ	-	ਗੰ	-	-
ਕ	ਬ	ਹੂ	ੳ	ਨ	ਛਾ	ੳ	ਛੈ	ੳ	ੳ
ਨ	-	ਪ	-	-	ਗ	ਪ	ਗ	ਗ	-
ਖੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਤ	ੳ	ੳ
x		2			0		3		

ਸ਼ੰਕਰਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਗਗਨ ਦਮਾਮਾ ਬਾਜਿਓ ਪਰਿਓ

ਨੀਸਾਨੈ ਘਾਉ ॥ ਖੇਤੁ ਜੁ ਮਾਂਡਿਓ ਸੁਰਮਾ ਅਬ ਜੁਝਨ ਕੇ ਦਾਉ ॥੧॥

ਸੂਰਾ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਜੁ ਲਰੈ ਦੀਨ ਕੇ

ਹੇਤ ॥ ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ ਕਬਹੂ ਨ ਛਾਡੈ ਖੇਤੁ ॥੨॥ (ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਪ	ਨੁਧੁ	ਸੰ	ਨ	-	ਪ	ਪ	ਗ	-	-	ਪ	ਗ	-	ਰੁ	ਸ	ਸ
ਸੂ	ੜ	ਰਾੜ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ	ੜ	ੜ	ਨੀ	ਐ	ੜੜ	ੜ	ਜੋ	
ਸ	ਸ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਨੁਧੁ	ਸੰ	ਨ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਗ	ਪ	ਗੁਰ	ਸ
ਲ	ਰੈ	ੜ	ਦੀ	ੜ	ਨ	ਕੇੜ	ੜ	ਹੇ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੁੜ	ੜ
0				3				x					2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਸੰ	-	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਗੰ	ਗੰ	-	ਪੰ	ਗੰ	-	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਪੁ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਪੁ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਕ	ਟ	ੜ	ਮ	ਰੈ	ੜੜ	ੜ	ੜ	
ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਗੁਪ	ਪ	-	ਪ	ਗ	ਪ	-	ਗ	ਪ	ਗ	-	ਰੁ	ਸ	-
ਕ	ਬ	ਹੂ	ਨ	ਛਾ	ੜ	ਛੈ	ੜ	ਖੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ਤ	ੜ	
0				3				x					2			

ਰਾਗ ਟੋਡੀ

ਟੋਡੀ ਠਾਠ ਦਾ ਆਸ਼ਰਯ ਰਾਗ ਟੋਡੀ, ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਅਲਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਲਈ ਕਈ ਸ਼ਾਸਤਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾੜਵ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਟੋਡੀ ਵਰਗ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸਰਗੁ-ਰਗੁ-ਰੁ-ਸ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਰਿਖਬ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੈ। ਰਿਖਬ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਹਨ ਪਰ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗੁਜਰੀ ਟੋਡੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੰਚਮ ਦਾ ਨਿਆਸ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨਿਖਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ ਨ ਧੁ - ਸ, ਧੁ ਨ ਸ ਰ ਗੁ - ਰ ਗੁ ਰੁ - ਸ, ਧੁ ਨ ਸ ਰੁ ਨ ਧੁ ਪੁ - ਮੁ ਧੁ ਨ ਧੁ ਸ, ਨ - ਸ ਰ ਗੁ - ਮੁ ਗੁ ਰ ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਨੁ - ਸ ਰ ਗੁ - ਮੁ ਧੁ - ਪ, ਮੁ ਧੁ ਮੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਗੁ ਰੁ ਸ - ਸ ਰ ਗੁ - ਮੁ ਧੁ - ਪ - ਮੁ ਧੁ ਮੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਮੁ ਧੁ ਪ ਮੁ ਗੁ - ਮੁ ਧੁ ਸੰ, ਧੁ ਨ ਸੰ ਰੁੰ ਗੁੰ - ਰੁੰ ਗੁੰ ਰੁੰ - ਸੰ, ਨ ਸੰ ਰੁੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਮੁ ਧੁ ਮੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਸ - ਧੁ - ਨੁ - ਸ।

ਟੋਡੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕਉਨ ਕੇ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਹੀ ॥
 ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਭਏ ਰਾਮੁ ਕਹਤ ਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਵ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਆਈ ॥
 ਏਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤੁ ਰਹੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਭਨਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਤਿ ਭਏ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਕਹਿ ਕੇ ਕੇ ਨ ਬੈਕੁੰਠਿ ਗਏ ॥੨॥ (ਟੋਡੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁ	ਧੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ
ਕਉ	ਨ	ਕੋ	ਕ	ਲੰ	ਕ	ਰਹਿ	ਓ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮ	ਲੇ	ਤ	ਹੀ	ੜ
ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮੁ	ਧੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ
ਪ	ਤਿ	ਤ	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਭ	ਏ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਕ	ਹੁ	ਤ	ਹੀ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਮੰ	ਮੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਸੰ
ਰਾ	ਮ	ਸੰ	ਗ	ਨਾ	ਮੁ	ਦੇ	ਵ	ਜ	ਨ	ਕੋ	ਪ੍ਰ	ਤ	ਗਿਆ	ਆਈ	ਏ		
ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	
ਕਾ	ਦ	ਸੀ	ਬ	ਰ	ਤ	ਰ	ਹੈ	ਕਾ	ਹੇ	ਕੋ	ਤੀ	ਰ	ਥ	ਜਾ	ਈ		
ਸ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸੁ	-	ਮੰ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	
ਪ	ਤਿ	ਤ	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਭ	ਏ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਕ	ਹ	ਤ	ਹੀ	ੜ		
0				3				x				2					

ਟੋਡੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਕਉਨ ਕੋ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਹੀ ॥
 ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਭਏ ਰਾਮੁ ਕਹਤ ਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਵ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਆਈ ॥
 ਏਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤੁ ਰਹੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਭਨਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਤਿ ਭਏ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਕਹਿ ਕੋ ਕੋ ਨ ਬੈਕੁੰਠਿ ਗਏ ॥੨॥ (ਟੋਡੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁਧੁ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁਰੁ	ਸ	-
ਕਉ	ਨ	ਕੋ	ੜ	ਕ	ਲੰ	ਕ	ਰਹਿ	ਓ	ੜ
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ
ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਲੇ	ਤ	ਹੀ	ੜ	ੜ
ਗੁ	ਮੰ	ਧੁ	-	ਗੁ	ਮੰ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ
ਪ	ਤਿ	ਤ	ੜ	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਭ	ੜ	ਏ
ਮੰ	ਧੁ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮੁਪੁ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਕ	ਹ	ਤੁੜ	ਹੀ	ੜ	ੜ
x		2		0		3			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਮੰ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰਾ	ਮ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਨਾ	ਮ	ਦੇ	ੜ	ਵ
ਸੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰਗੁੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਜ	ਨ	ਕ	ਉ	ਪ੍ਰ	ਤ	ਗਿਆ	ਆ	ਈ	ਏ

ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ
ਕਾ	ਦ	ਸੀ	ਯ	ਬ	ਰ	ਤ	ਰ	ਯ	ਰੈ
ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ
ਕਾ	ਹੇ	ਕ	ਉ	ਤੀ	ਰ	ਥ	ਜਾ	ਯ	ਈ
x		2			0		3		

ਟੋਡੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਕਉਨ ਕੇ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਹੀ ॥
 ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਭਏ ਰਾਮੁ ਕਹਤ ਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਵ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਆਈ ॥
 ਏਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤੁ ਰਹੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਭਨਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਤਿ ਭਏ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਕਹਿ ਕੇ ਕੇ ਨ ਬੈਕੁੰਠਿ ਗਏ ॥੨॥ (ਟੋਡੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਕ	ਉ	ਨ	ਕੋ	ਯ	ਕ	ਲੰ	ਯ	ਕ	ਰ	ਹਿ	ਓ
ਮੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਰੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਰਾ	ਯ	ਮ	ਨਾ	ਯ	ਮ	ਲੇ	ਯ	ਤ	ਹੀ	ਯ	ਯ
ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗੁ	-	ਮੰ	ਧੁ	ਨ	-	ਧੁ	ਧੁ	ਪ
ਪ	ਤਿ	ਯ	ਤ	ਯ	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਯ	ਭ	ਯ	ਏ
ਪ	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਰਾ	ਯ	ਯ	ਮ	ਯ	ਕ	ਹ	ਯ	ਤ	ਹੀ	ਯ	ਯ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗੁ	-	ਮੰ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰਾ	ਯ	ਮ	ਸੰ	ਯ	ਗ	ਨਾ	ਯ	ਮ	ਦੇ	ਯ	ਵ
ਸੰ	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਜ	ਨ	ਯ	ਕ	ਉ	ਪ੍ਰ	ਤ	ਗਿਆ	ਯ	ਆ	ਈ	ਏ

ਨ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਕੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਮੰ	ਗੁ	-
ਕਾ	ੜ	ਦ	ਸੀ	ੜ	ਬ	ਰ	ਤ	ੜ	ਰ	ਹੈ	ੜ
ਧ	-	ਧ	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	-	ਰੁ	-	ਸ
ਕਾ	ੜ	ਹੇ	ਕ	ਉ	ਤੀ	ਰ	ਥ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਈ
ਸ	ਧੁ	-	ਨੁ	-	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-
ਪ	ਤਿ	ੜ	ਤ	ੜ	ਪ	ਵਿ	ਤ	ੜ	ਭ	ਏ	ੜ
ਗੁ	-	-	ਗੁ	-	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ਕ	ਹ	ੜ	ਤ	ਹੀ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ

ਗੁਜਰੀ, ਗੁਰਜਰੀ, ਗੁਜਰੀ ਟੋਡੀ ਜਾਂ ਗੂਜਰੀ ਇੱਕੋ ਰਾਗ ਦੇ ਹੀ ਨਾਮ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਪੂਰੀ ਰਾਗ ਟੋਡੀ ਵਰਗੀ ਹੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੋ ਗੂਜਰੀ ਖਾੜਵ-ਖਾੜਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਠਾਠ ਟੋਡੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ, ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ, ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਜਾਂ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੋਡੀ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਰੋਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਤੇ ਬੁਹੜਾ ਜਿਆਦਾ ਨਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ - ਨੁ ਧੁ ਰੁ - ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ,
 ਸ ਨੁ ਧੁ - ਮੁ - ਧੁ - ਨੁ ਧੁ - ਸ, ਸ - ਨੁ ਰੁ - ਸ, ਰੁ - ਗੁ - ਮੁ - ਗੁ - ਮੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗੁ -
 ਮੁ - ਗੁ - ਮੁ - ਰੁ - ਨੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਗੁ ਮੁ ਗੁ - ਧੁ - ਮੁ - ਗੁ - ਮੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ -
 ਸ - ਧੁ ਨੁ ਸ, ਗੁ - ਮੁ - ਗੁ - ਧੁ ਮੁ ਗੁ - ਮੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮੁ ਗੁ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਮੁ ਧੁ ਨੁ
 ਧੁ - ਮੁ ਧੁ ਸ, ਸੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਸ, ਸੁ ਨੁ ਧੁ ਮੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਧੁ ਨੁ ਰੁ - ਰੁ - ਸ।

ਗੁਜਰੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਕਰੀ ਚਨਣਾਠੀਆ ਜੇ ਮਨੁ ਉਰਸਾ ਹੋਇ ॥
 ਕਰਣੀ ਕੁੰਗੁ ਜੇ ਰਲੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਹੋਇ ॥੧॥
 ਪੂਜਾ ਕੀਚੈ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪੂਜ ਨ ਹੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਬਾਹਰਿ ਦੇਵ ਪਖਾਲੀਅਹਿ ਜੇ ਮਨੁ ਧੋਵੈ ਕੋਇ ॥
 ਜੂਠਿ ਲਹੈ ਜੀਉ ਮਾਜੀਐ ਮੋਖ ਪਇਆਣਾ ਹੋਇ ॥੨॥
 ਪਸੂ ਮਿਲਹਿ ਚੰਗਿਆਈਆ ਖੜੁ ਖਾਵਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਦੇਹਿ ॥
 ਨਾਮ ਵਿਹੂਣੇ ਆਦਮੀ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣ ਕਰਮ ਕਰੇਹਿ ॥੩॥
 ਨੇੜਾ ਹੈ ਦੂਰਿ ਨ ਜਾਣਿਅਹੁ ਨਿਤ ਸਾਰੇ ਸੰਮਾਲੇ ॥
 ਜੋ ਦੇਵੈ ਸੋ ਖਾਵਣਾ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਾਚਾ ਹੇ ॥੪॥ (ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਮੁ	-	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-ਰੁ	ਸ	-
ਪੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਚੈ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਧਿ	ਆ	ੜਈ	ਐ	ੜ
ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	-	ਮੁ	ਗੁ	-	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਬਿ	ਨ	ਨਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਜ	ਨ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ੜ
0				3				x				2			

ਰੰ	-	ਰੰ	ਰੰ	-	ਗੁੰ	ਰੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਕੋ	ੳ	ਈ	ਬੋ	ੳ	ਲੈ	ਦੂ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰ
ਨ	ਸੰ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਮੰ	ਧੁ	-
ਜ	ਲ	ਕੀ	ੳ	ੳ	ੳ	ਮ	ਛ	ਲੀ	ੳ	ੳ	ੳ
ਗੁ	-	-	ਗੁ	-	ਗੁ	ਗੁ	-	-	ਸ	-	ਸ
ਰ	ੳ	ੳ	ਰੈ	ੳ	ਖ	ਜੁ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ
ਚ											
ਸ	ਨ	ਧੁ	ਮੰ	ਧੁ	-						
ਜਿ	ਨ	ਹ	ੳ	ਰ	ੳ						
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਪੂਰਬੀ

ਪੂਰਬੀ ਠਾਠ ਦੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੰਧੀਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਗ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਮੱਯਮ ਦੋਵੇਂ, ਗੰਧਾਰ ਵਾਦੀ, ਨਿਖਾਦ ਸੰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ, ਪੰਚਮ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਯਮ ਨਾ ਲਾ ਕੇ ਵੀ ਨਿਖਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਯਮ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ :

ਪ ਮੰ ਗ ਮ ਗ - ਜਾਂ ਨੁ ਰੁ ਗ ਮ ਗ - ਆਦਿ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਪਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੋਵੇਂ ਮੱਯਮ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਿਵੇਂ : ਨੁ ਰੁ ਗ ਮ ਮੰ ਗ - ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਸ ਰੁ ਗ - ਰੁ ਗ ਰੁ ਸ, ਗ ਰੁ ਸ - ਨੁ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਰੁ ਗ - ਮੰ ਗ ਰੁ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ - ਨੁ ਰੁ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਗ - ਰੁ ਗ ਮੰ ਗ ਰੁ ਗ - ਪ ਮੰ ਗ ਮ ਗ - ਰੁ ਸ, ਰੁ ਗ ਰੁ ਗ ਮੰ ਗ - ਮੰ ਪ - ਧੁ ਪ - ਨ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਪ ਮੰ ਗ ਮ ਗ - ਰੁ ਗ ਰੁ ਸ, ਮੰ ਧੁ ਨ ਧੁ ਮੰ ਧੁ ਸੰ, ਨ ਰੁੰ ਗੁ ਰੁੰ ਸੰ - ਰੁੰ ਸੰ - ਨ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਮੰ ਗ ਰੁ ਗ - ਪ ਮੰ ਗ ਮ ਗ ਰੁ ਗ - ਰੁ - ਸ।

ਪੂਰਬੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

ਜਾ ਕਉ ਸਿਮਰਿ ਅਜਾਮਲੁ ਉਪਰਿਓ ਗਨਿਕਾ ਹੂ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪੰਚਾਲੀ ਕਉ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

ਤਾ ਕੋ ਦੂਖੁ ਹਰਿਓ ਕਰੁਣਾ ਮੈ ਅਪਨੀ ਪੈਜ ਬਢਾਈ ॥੧॥

ਜਿਹ ਨਰ ਜਸੁ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਗਾਇਓ ਤਾ ਕਉ ਭਇਓ ਸਹਾਈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੈ ਇਹੀ ਭਰੋਸੈ ਗਹੀ ਆਨਿ ਸਰਨਾਈ ॥੨॥ (ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	-	ਮੰ	ਪ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਰੁ
ਨਾ	ਠ	ਮ	ਸ	ਦਾ	ਠ	ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ਠ	ਈ	ਜਾ	ਠ	ਕ	ਉ	ਠ
ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਸੁਸੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮੰ	ਪ
ਸਿ	ਮ	ਰ	ਅ	ਜਾ	ਠ	ਮ	ਲ	ਉ	ਧ	ਰਿਉ	ਗ	ਨਿ	ਕਾ	ਠ	ਠ

ਗ	-	-	ਰੁ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਨ	ਰੁ	ਗ	-	ਮ
ਦੂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗ	ਤ	ਪਾ	ਈ	ੜ,	ਹ	ਰ	ਕੋ	ੜ	ੜ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਧੁ
ਲੀ	ੜ	ਕ	ਉ	ਰਾ	ੜ	ਜ	ਸ	ਭਾ	ੜ	ਮ	ਹਿ	ਪੰ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ੜ
ਮੰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	-	-	ਰੁ	ਗ	-	-	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	
ੜ	ਮ	ਸੁ	ਧ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਕੋ	ੜ	
ਨ	-	ਸ	ਰੁਰੁ	ਗ	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਮੰ	
ਦੂ	ੜ	ਖ	ਹੁਰਿ	ਓ	ੜ	ਕ	ਰੁ	ਣਾ	ੜ	ਮੈ	ੜ	ਅ	ਪ	ਨੀ	ੜ	
ਗ	-	-	ਰੁ	ਗ	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਨ	ਰੁ	ਗ	-	ਮੰ	
ਪੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਜ	ਬ	ਢਾ	ਈ	ੜ,	ਹ	ਰ	ਕੋ	ੜ	ੜ	
x				2				0				3				

ਪੂਰਬੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੇ ਸੰਜੋਗ ਕਰਹੁ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ॥ ਜਿਤੁ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਚਾਰੇ ॥੧॥
 ਸੁਣਿ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥ ਸਾਧ ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਸਦਾ ਰਸਾਲਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜੀਵਨ ਰੂਪੁ ਸਿਮਰਣੁ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰਾ ॥ ਜਿਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿ ਬਸਹਿ ਤਿਸੁ ਨੇਰਾ ॥੨॥
 ਜਨ ਕੀ ਭੂਖ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਅਹਾਰੁ ॥ ਤੂੰ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਭ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥੩॥
 ਰਾਮ ਰਮਤ ਸੰਤਨ ਸੁਖੁ ਮਾਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਦੇਵਨਹਾਰ ਸੁਜਾਨਾ ॥੪॥ (ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	-	ਗ	ਗ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਸੁਸੁ	ਸ	ਸ	ਨ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮ	ਗੁਰੁ
ਜੋ	ੜ	ਗ	ਕ	ਰ	ਹੁ	ਮੇ	ਰੇ	ਪਿਆ	ੜ	ਰੇ	ਜਿ	ਸੇ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ੜੜ
ਗ	-	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਗ,	ਰੁਗ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ
ਨਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਉ	ਚਾ	ੜ	ਰੇ,	ਸੋੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਸੰ	

ਸ	-	ਗ	ਗ			
ਜੋ	ੜ	ਗ	ਕ			
x				2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	ਮੰ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	-	ਮੰ	ਧੁ	ਧੁ
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਅ	ਹਾ	ੜ	ਰ	ੜ	ਜ	ਨ	ਕੀ	ਭੂ	ੜ	ਖ	ਤੇ	ਰਾ
ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਨ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਨ	ਧੁ
ਦੇ	ੜ	ਵ	ਨ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਭੂ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਭ
ਗ	-	ਮੰ	ਪ					ਗ	-	-	-	ਨੁ	ਰੁ	ਗ	ਮ
ਨਾ	ੜ	ਹ	ਰ					ਰ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਜਿ	ਤ	ਰ	ਸ
x															
									0						3

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ

ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਡਤ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ 'ਅੰਬਿਕਾ' ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਦਲੀਪ ਚੰਦਰ ਬੇਦੀ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਧੁਵੰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਰਾਗ 'ਤੁਖਾਰੀ' ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ ਨੂੰ 7/8 ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਹੜਾ ਤੁਖਾਰੀ ਪਰਮਾਣਿਕ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਨਹੀਂ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਤੁਖਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਸਤੇ ਮਧੁਵੰਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਮਧੁਵੰਤੀ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਤੋਂ ਤਾਰ ਖਰਜ ਤੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨਿਖਾਦ ਤੇ ਠਹਿਰਾਓ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਖਰਜ ਦਾ ਕਣ ਅਤੇ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਕਣ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨੁਸ, ਨੁਸਗੁਰਸ, ਗੁਰਸਨੁਧੁਪੁ - ਪੁਨੁ - ਸ, ਸ - ਗੁਮਪ - ਮਪ^ਮਗੁ - ਮਗੁ
ਸੁਰ - ਸ, ਸ^ਮਗੁਮਪ - ਗੁਮਪਨ - ਧ - ਪ - ਮਪ^ਮਗੁ - ਸੁਰ - ਸ, ਮਗੁਮਪਨ - ਸੰ, ਪਨ
ਸੰ - ਮਗੁ ਰੰ - ਸੰ, ਗੁ ਰੰ ਸੰ ਨਧਪ - ਪਧਮਪਗੁਮਪਗੁਮਪਨਧਪ - ਧਮਪਗੁ - ਸੁਰ -
ਸ, ਸੁਰਨੁ - ਧੁਪੁ - ਨੁ - ਪੁਨੁ ਸ^ਮਗੁਰ - ਸ।

ਮਧੁਵੰਤੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤਨੁ ਰੈਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨ ਰਪਿ ਕਰਿ ਹਉ ਪਾਚਉ ਤਤ ਬਰਾਤੀ ॥

ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਿਉ ਭਾਵਰਿ ਲੈਹਉ ਆਤਮ ਤਿਹ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ॥੧॥

ਗਾਉ ਗਾਉ ਰੀ ਦੁਲਹਨੀ ਮੰਗਲਚਾਰਾ ॥

ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਭਤਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਮਹਿ ਬੇਦੀ ਰਚਿ ਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਉਚਾਰਾ ॥

ਰਾਮ ਰਾਇ ਸੋ ਦੂਲਹੁ ਪਾਇਓ ਅਸ ਬਡਭਾਗ ਹਮਾਰਾ ॥੨॥

ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਕਉਤਕ ਆਏ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਜਾਨਾਂ ॥

ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੋਹਿ ਬਿਆਹਿ ਚਲੇ ਹੈ ਪੁਰਖ ਏਕ ਭਗਵਾਨਾ ॥੩॥ (ਆਸਾ)

ਅਸਥਾਈ

x	ਪ	ਨ	—	ਸੰਸੁੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੰ	ਪ	—	—	ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਮੰ	ਪ
	ਗੀ	ਠ	ਠ	ਦੁਲੁ	ਹ	ਨੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮੰ	ਠ	ਗੁ	ਠ	ਉ
	ਸੁਰ	—	—	ਨੁ	ਸ	—	—	—	—	—	—	ਨੁ	ਸ	ਮੰਗੁ	—	ਮੰ
	ਚਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮੇ	ਰੇ	ਗਿ੍ਹ	ਠ	ਠ
	ਪ	—	ਪ	ਮੰ	ਧ	—	ਪ	ਮੰ	ਪ	—	—	ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਰ	ਸ
	ਆ	ਠ	ਏ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਜਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮ	ਠ	ਭ
	ਰ	—	—	ਨੁ	ਸ	—	—	—	—	—	—	ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਮੰ	ਪ
	ਤਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਗਾ	ਉ	ਗਾ	ਠ	ਉ
				2					0					3		

ਅੰਤਰਾ

x	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	—	ਸੰ	—	ਸੰ	ਗੁੰ	ਮੰ	ਪ	—	ਨ	ਨ
	ਪੁ	ਨ	ਰ	ਪ	ਕ	ਰ	ਹਉ	ਠ	ਪਾ	ਠ	ਚ	ਉ	ਤ	ਠ	ਤ	ਬ	ਠ
	ਨ	—	ਧ	—	ਪ	—	—	—	ਪ	—	ਮੰ	ਪ	ਗੁ	—	ਮੰ	ਪ	ਠ
	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਤੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮ	ਰਾ	ਇ	ਠ	ਸਿ	ਉ	ਠ
	ਨ	—	ਨ	ਸੰ	ਧ	—	ਪ	—	ਮੰ	—	ਪ	ਪ	ਮੁਪੁ	ਧ	ਮੰ	ਪ	ਠ
	ਭਾ	ਠ	ਵ	ਰ	ਲੈਹ	ਠ	ਉ	ਠ	ਆ	ਠ	ਤ	ਮ	ਤਿਹ	ਠ	ਰੰ	ਗ	ਠ
	ਮੰਗੁ	—	—	ਸ	ਸੁਰ	—	ਸ	—	—	—	—	—	ਨ	ਸ	ਮੰਗੁ	—	ਮੰ
	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਤੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮੇ	ਰੇ	ਗਿ੍ਹ	ਠ	ਠ
				2				0						3			

ਮਧੁਵੰਤੀ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਨਾਸਰੋ ਮਨਜੂਰ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥ ਏਜਦੀ ਮਨਜੂਰ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
ਹੱਕ ਰਾ ਗੰਜੂਰ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥ ਹੁਮਲਾ ਫੈਜ਼ ਨੂਰ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
ਹੱਕ ਹੱਕ ਆਗਾਹ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਨਸ਼ਾਹ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
ਬਰ ਦੇ ਆਲਮ ਸ਼ਾਹ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥ ਖ਼ਸਮ ਰਾ ਜਾਂ ਕਾਹ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥

ਹੱਕ ਹੱਖ ਅੰਦੇਸ਼ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
 ਲਾਲ ਸਗਿ ਗੁਲਾਮਿ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥ ਦਾਗ਼ਦਾਰਿ ਨਾਮ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
 (ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਸ	ਰ	-	ਸ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	-
ਨਾ	ਠ	ਸ	ਰੋ	ਠ	ਮ	ਨ	ਸੂ	ਠ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ਠ
ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	ਪ	-	-	ਪ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗੁ	-	ਮੰ	ਪ
ਬਿੰ	ਠ	ਦ	ਸਿੰ	ਠ	ਠ	ਘ	ਏ	ਠ	ਜ਼	ਦੀ	ਠ	ਮ	ਨ
ਧ	-	ਧ	ਪ	ਧ	ਮੰ	ਪ	ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	ਪ	-	-	ਪ
ਜੁ	ਠ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ਠ	ਬਿੰ	ਠ	ਦ	ਸਿੰ	ਠ	ਠ	ਘ
x			2		3		x			2		3	

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗੁ	ਮੰ	ਪ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਗੁੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ
ਹ	ਠ	ਕ	ਹ	ਠ	ਕ	ਆ	ਗਾ	ਹ	-	ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ਠ
ਨ	ਧ	ਪੁਧੁ	ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	ਧ
ਬਿੰ	ਠ	ਦੁ	ਸਿੰ	ਠ	ਠ	ਘ	ਸ਼ਾ	ਠ	ਹਿ	ਸ਼ਾ	ਠ	ਹਿ	ਨ
ਪ	ਪ	-	ਮੰਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ
ਸ਼ਾ	ਹ	ਠ	ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ਠ	ਬਿੰ	ਠ	ਦ	ਸਿੰ	ਠ	ਠ	ਘ
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਆਸਾ ਕਿ ਮਾਂਡ !

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਆਸਾ ਬਹੁਤ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਗੁਣੀਜਨ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕੁਝ ਸਲੋਕ ਤੇ ਪਉੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਸਾ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਸੁਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਵਰੋਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮ-ਸ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਪਹਿਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਚਲਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :

ਪੰਗੇ - ਪ ਧ ਨ - ਪ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਪ - ਨ ਧ ਮ ਪ - ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ - ਰ ਗੰ - ਸ।

ਇਸ ਚਲਨ ਤੋਂ ਸਾਫ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਚਾਲ ਵਕੂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਕੂ ਚਾਲ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਆਸਾ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਵਖਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਲੋਕ ਰਾਗ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਪੰਚਮ, ਖਰਜ ਅਤੇ ਮਧਯਮ ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਰਤਨੀਏ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਸੀਨਾ-ਬ-ਸੀਨਾ ਚੱਲੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਬਣਤਰ ਉਲੀਕਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਪੈਵਤ ਵੀ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਸ਼ਲ ਗਾਇਕ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਵਭਿੰਨਤਾ ਰਾਗਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਚਾੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਦਾ ਰੇਵਤੀ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬੈਰਾਗੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਰਵਾਨੀ, ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ ਆਦਿ ਵੀ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜੰਮ ਚੁੱਕੇ ਨੇ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਕਲਾਕਾਰ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹੋਣ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਾਗ ਮਾਂਡ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਚਲਨ ਭਾਤਖੰਡੇ⁽¹⁾ ਜੀ ਨੇ ਵਕੂ ਸੰਪੂਰਨ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰੋਹ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਪੈਵਤ ਦੁਰਬਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀ ਰਾਗ ਮਾਂਡ ਦੀ

ਇੱਕ ਬੰਦਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੌੜ ਸਾਰੰਗ ਜਿਨੀ ਵਕ ਚਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪੰਡਿਤ ਰਾਮ ਆਸ਼ਰਯ ਝਾ⁽²⁾ ਜੀ ਨੇ ਮਾਂਡ ਦੇ ਦੋ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਦੱਸੇ ਹਨ।

ਸ ਗ, ਰ ਮ, ਗ ਪ, ਮ ਧ, ਪ ਨ, ਧ ਸੰ

ਸੰ ਧ, ਨ ਪ, ਧ ਮ, ਪ ਗ, ਰ ਗ ਸ

ਅਤੇ

ਸ ਰ ਮ ਪ ਧ ਸੰ

ਸੰ ਨ ਧ ਮ, ਪ ਗ ਰ, ਸ ਰ ਗ ਸ।

ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਆਰੋਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਸਾ ਦੇ ਆਰੋਹ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ। ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਵੀ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ।

ਵਿਨਾਇਕ ਰਾਓ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ⁽³⁾ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ :

ਸ ਰ ਮ ਪ ਧ ਸੰ

ਸੰ ਨ ਧ ਪ, ਪ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਰ ਸ

ਅਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ : “ਇਸੀ (ਮਾਂਡ) ਕੋ ਆਸਾ ਔਰ ਪਹਾੜੀ ਭੀ ਕਹਿਨੇ ਮੇਂ ਆਤਾ ਹੈ” ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ “ਅਲਗ ਅਲਗ ਸੂਰੋਂ ਪਰ ਠਹਿਰਨੇ ਸੇ ਉਪਰ ਕੇ ਦੋਨੋ ਰਾਗ ਸੂਤੰਤਰ ਦਿਖ ਪੜਤੇ ਹੈ”। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਦੋ ਕਥਨ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਹਨ। ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਦਾ ਮਾਂਡ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਕਹਿਣਾ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਂਡ ਨੂੰ ਆਸਾ ਜਾਂ ਆਸਾ ਨੂੰ ਮਾਂਡ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਂਡ ਤੇ ਆਸਾ ਕਿਸੇ ਸੂਖਮ ਕੰਨ ਨੂੰ ਭਿੰਨ ਲੱਗਣ ਵੀ ਤਾਂ ਫਰਕ ਓਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮਾਂਡ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਤੇ ਆਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਏਨਾ ਕੁ ਫਰਕ ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਹੈ ਜੇ ਫਰਕ ਹੈ ਵੀ !

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਅਤੇ ਧਨਾਸਰੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਧਨਾਸਰੀ ਅਜ ਕਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਧਨਾਸਰੀ ਗਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਫਰਕ ਮਾਂਡ ਤੇ ਆਸਾ ਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਗ ਆਸਾ - ਮਾਂਡ ਗਾਉਂਦੇ ਸੁਣਿਆ, ਬਹੁਤ ਰਸਦਾਇਕ ਸੀ। ਆਨੰਦ ਓਨਾ ਹੀ ਆਇਆ ਜਿਨਾਂ ਕਿ ਘਿਓ ਨਾਲ ਭਰੀ ਚੰਗੀ ਰਿੱਝੀ ਖਿਚੜੀ ਦਾ। ਜਦ ਰਾਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਏਨੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਨ ਤਾਂ “ਆਸਾ-ਮਾਂਡ” ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਰੰਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਸਤਾਦ ਸੁਲਤਾਨ ਖਾਂ ਸਾਰੰਗੀ ਤੇ ਲਹਿਰਾ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ “ਕੀ ਇਹ ਆਸਾ ਸੀ?” ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਐਸਾ ਹੀ ਸਮਝੋ”, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂਡ ਵਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਸਾ ਤੇ ਮਾਂਡ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਭਾਵੇਂ ਮੰਨ ਲਈਏ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ।

- (1) ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ : ਭਾਗ 5 ਸਫਾ 239 - ਭਾਤਖੰਡੇ
- (2) ਅਭੀਨਵ ਗੀਤਾਂਜਲੀ ਭਾਗ 2 ਸਫਾ 227 - ਰਾਮਰੰਗ
- (3) ਰਾਗ ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਗ 1 ਸਫਾ 197 - ਪਟਵਰਧਨ

ਆਸਾ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਸੁਤੁ ਅਪਰਾਧ ਕਰਤ ਹੈ ਜੇਤੇ ॥ ਜਨਨੀ ਚੀਤਿ ਨ ਰਾਖਸਿ ਤੇਤੇ ॥੧॥
 ਰਾਮਈਆ ਹਉ ਬਾਰਿਕੁ ਤੇਰਾ ॥ ਕਾਹੇ ਨ ਖੰਡਸਿ ਅਵਗਨੁ ਮੇਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੇ ਕਰਿ ਧਾਇਆ ॥ ਤਾ ਭੀ ਚੀਤਿ ਨ ਰਾਖਸਿ ਮਾਇਆ ॥੨॥
 ਚਿੰਤ ਭਵਨਿ ਮਨੁ ਪਰਿਓ ਹਮਾਰਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਾ ॥੩॥
 ਦੇਹਿ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ਸਦਾ ਸਰੀਰਾ ॥ ਸਹਜਿ ਸਹਜਿ ਗੁਨ ਰਵੈ ਕਬੀਰਾ ॥੪॥
 (ਆਸਾ ਕਬੀਰ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁੱ	ਰ	ਪੁ	ਮੁ	ਪੁ	ਪ	ਯ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧ	-
ਰਾ	ੜ	ਮੁਈ	ੜ	ਆ	ੜ	ਹਉ	ੜੜ	ਬਾ	ੜ	ਰ	ਕ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ
-	ਧ	ਧ	ਧ	ਪੁਧੁ	ਨ	ਧ	ਮੁ	-	-	ਮੁਮੁ	ਮੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਪੁਮੁ	ਗੁਰ
ੜ	ਕਾ	ਹੇ	ਨ	ਖੰੜ	ੜ	ਡ	ਸ	ੜ	ੜ	ਅਵ	ਗੁਨ	ਮੇੜ	ੜੜ	ਰਾੜ
ਮੁੱ	ਰ	ਮੁਮੁ	-	ਪ	-	ਧ	ਧ	ਪੁ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ
ੜ	ਰਾ	ਮੁਈ	ੜ	ਆ	ੜ	ਹ	ਉ	ਬਾ	ੜ	ਰ	ਕ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ
x				0				x				0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪੁਪੁ	ਪੁਪੁ	ਨੋਧ	-	ਧੰ	ਸੰ	-	-ਸੰ	ਰੰਗੰ	ਰੰਗੰ	ਰੰਗੰ	ਸੰਗੰ	ਰੰਗੰ	ਸੰਨ	ਧ
	ਸੁਤ	ਅਪੁ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਧ	ੜ	ੜਕ	ਰੁਤ	ਹੈੜ	ਜੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਤੇੜ	ੜ
-	ਪ	ਧੁਧੁ	ਰੰਗੰ	ਰੰਗੰ	ਰੰਗੰ	-ਸੰ	ਨੁਧ	ਸੰ	-	-	-	-	-	ਪੁਪੁ	ਪੁਧੁ
ੜ	ੜ	ਸੁਤ	ਅਪੁ	ਰਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਧ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸੁਤ	ਅਪੁ
ਧ	-	ਧ	-	ਪ	-ਮੁ	ਮੁਪੁ	ਧਨੁ	ਧ	-	ਪ	-	-	-	ਪੁਪੁ	ਪੁਧੁ
ਰਾ	ੜ	ਧ	ੜ	ੜ	ੜਕ	ਰੁਤ	ਹੈੜ	ਜੇ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਜਨ	ਨੀੜ
ਪੁਧੁ	-ਪੁ	ਮ	ਮ	-	-	ਪ	ਧਨੁ	ਧ	-ਪੁ	ਪ	-	ਰੋਸ	-ਸੁ	-ਰੁ	-ਮੁ
ਚੀੜ	ੜੜ	ਤ	ਨ	ੜ	ੜ	ਆ	ਵਸ	ਤੇ	ੜੜ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜਕਾ	ੜਹੇ	ੜਨ
ਗ	-	ਰ	ਰ	-	-	ਮਮ	ਮਗੁ	ਰ	-	ਗ	ਰ	ਸ	-	-	-
ਖੰ	ੜ	ਡ	ਸ	ੜ	ੜ	ਅਵ	ਗੁਨੁ	ਮੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ
x				0				x				0			

ਰਾਗ ਦੇਵਗਿਰੀ ਬਿਲਾਵਲ

ਕਲਿਆਣ, ਬਿਲਾਵਲ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸੁੱਧ ਕਲਿਆਣ ਤੇ ਬਿਹਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਵੇਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਚਾਲ ਵਕ੍ਰ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਖਰਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਝਲਕ ਕਲਿਆਣ ਵੱਲ ਜਾ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਵੀ ਇਹ ਰਾਗ ਪੂਰਾ ਸਜਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦਾ ਰੰਗ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਅਪਵਾਦ, ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ ਪਰ ਹਮੀਰ ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਬਿਲਾਵਲ ਦਾ ਪਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਲਪ ਅਤੇ ਬਿਲਾਵਲ ਪਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਨਹੀਂ ਸਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਉਠਾਵ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਧ ਕਲਿਆਣ ਵੀ ਬੁਹੜਾ ਜਿਹਾ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਨ ਧ ਨ ਸ, ਸ - ਨ ਧ ਪੁ - ਗ - ਰ ਗ - ਰ ਸ, ਨ ਧ ਨ ਰ ਗ, ਗ ਮ ਗ ਰ ਗ, ਮ ਗ ਰ ਗ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਸ ਨ ਧ ਪੁ ਗ - ਰ - ਨ ਧ ਸ, ਗ - ਮ ਗ ਰ ਗ - ਰ - ਨ ਧ ਸ, ਗ ਮ ਰ ਗ, ਸ ਨ ਧ ਸ, ਨ ਰ ਗ ਮ ਗ ਰ ਗ - ਪ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰ ਗ ਰ ਸ, ਗ ਪ ਨ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਗ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸੰ, ਨ ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ - ਧ ਨੁ ਪ ਗ ਪ ਰ - ਸ ਨ ਧ ਨ ਰ ਗ ਮ ਗ ਰ ਗ ਰ ਸ।

ਦੇਵਗਿਰੀ ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਹਮ ਤੇ ਬਿਗਰੀ ॥

ਸੀਲੁ ਧਰਮੁ ਜਪੁ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਨੀ ਹਉ ਅਭਿਮਾਨ ਟੇਵ ਪਗਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅਮਰ ਜਾਨਿ ਸੰਚੀ ਇਹ ਕਾਇਆ ਇਹ ਮਿਥਿਆ ਕਾਚੀ ਗਗਰੀ ॥

ਜਿਨਹਿ ਨਿਵਾਜਿ ਸਾਜਿ ਹਮ ਕੀਏ ਤਿਸਹਿ ਬਿਸਾਰਿ ਅਵਰ ਲਗਰੀ ॥੧॥

ਸੰਧਿਕ ਤੋਹਿ ਸਾਧ ਨਹੀ ਕਹੀਅਉ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਤੁਮਰੀ ਪਗਰੀ ॥

ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਅਹੁ ਮਤ ਘਾਲਹੁ ਜਮ ਕੀ ਖਬਰੀ ॥੨॥੬॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਕਬੀਰ ਜੀਉ)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰ	-	ਗ	ਰ	ਸ	-	-	-
ਰਾ	ੜ	ਖ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਹ	ਮ	ਤੇ	ੜ	ਬਿ	ਗ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ

ਸ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਪ	-	ਪ	-
ਸੀ	ੜ	ਲ	ਧ	ਰ	ਮ	ਜ	ਪ	ਭ	ਗ	ਤ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ਨੀ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	-
ਹ	ਉ	ਅ	ਭਿ	ਮਾ	ੜ	ਨ	ਟੇ	ੜ	ਢ	ਪ	ਗ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗ	ਰ	ਸ	ਨ	ਧ	-	ਪ	ਪ	ਗ	-	ਰ	ਰ	ਸ	-	-	-
ਰਾ	ੜ	ਖ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਹ	ਮ	ਤੇ	ੜ	ਬਿ	ਗ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਰੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਅ	ਮ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਨ	ਸੰ	ੜ	ਚੀ	ੜ	ਇ	ਹ	ਕਾ	ੜੁਇ	ਆ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਪ	-	ਪ	-	ਰ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	-
ਇ	ਹ	ਮਿ	ਬਿ	ਆ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਚੀ	ੜ	ਗ	ਗ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗ	ਰ	ਸ	ਨ	ਧ	-	ਪ	ਪ	ਗ	-	ਰ	ਰ	ਨ	ਧ	ਸ	-
ਰਾ	ੜ	ਖ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਹ	ਮ	ਤੇ	ੜ	ਬਿ	ਗ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਯਮਨੀ ਬਿਲਾਵਲ

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਨੂੰ ਅਲਪ ਅਤੇ ਸੂਖਮਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਯਮਨੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਵਕ੍ਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਹੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸੁਰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀ ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਭਾਗ 5 ਵਿੱਚ ਦੋ ਧਰੁਪਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਧਰੁਪਦ ਕਲਿਆਨ ਵਰਗੇ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਯਮਨ ਕਲਿਆਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ : ਪਮੰਗਮਗ - ਪਰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਪਮੰਪਗਮਗ - ਵਰਤਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਵੀ ਰਾਗ ਖਿੜਦਾ ਹੈ। ਬਿਲਾਵਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਜਾਂ ਸਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੀ ਅਲਪ ਹੈ।

ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਵੀ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਨ ਧ ਨ ਸ, ਸ ਨ ਧ ਪ - ਧ ਨ ਸ, ਗ ਰ ਗ ਮ ਰ ਗ - ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ - ਗ ਮ ਰ ਗ - ਪ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ - ਰ ਸ, ਗ ਪ ਧ ਪ ਮੰ ਪ, ਪ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ - ਪ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਰ ਸ, ਗ ਪ ਧ ਨ ਧ ਪ - ਧ ਪ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ, ਗ ਪ ਧ ਨ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਪੰ ਮੰ ਪੰ ਗੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਪ - ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ, ਪ ਮੰ ਪ ਗ ਮ ਰ ਸ, ਨ ਧ ਨ ਸ।

ਯਮਨੀ ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਅਰਪਉ ਸਭੁ ਅਪਨਾ ॥ ਕਵਨ ਸੁ ਮਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨਾ ॥੧॥

ਕਰਿ ਆਸਾ ਆਇਓ ਪ੍ਰਭ ਮਾਗਨਿ ॥ ਤੁਮ੍ਹ ਪੇਖਤ ਸੋਭਾ ਮੇਰੈ ਆਗਨਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅਨਿਕ ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ ਬਹੁਤੁ ਬੀਚਾਰਉ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਇਸੁ ਮਨਹਿ ਉਧਾਰਉ ॥੨॥

ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਸੁਰਤਿ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਤਾ ਮਿਲੀਐ ਜਾ ਲਏ ਮਿਲਾਈ ॥੩॥

ਨੈਨ ਸੰਤੋਖੇ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਫਲੁ ਸੋ ਆਇਆ ॥੪॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

								ਗ ਪ ਠ ਧ ਨ ਧ							
								ਤ ਨ ਮ ਽ ਨ							
ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ
ਧ	ਨ	ਅ	ਰ	ਪ	ਉ	ਸ	ਭ	ਅ	ਪ	ਨਾ	ਕ	ਵ	ਨ	਽	ਸੁ
ਗ	ਰ	ਸ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਸ,	ਗ				
ਮ	ਤਿ	ਜਿ	ਤ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਜ	ਪ	ਨਾ,	ਤ				
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

								ਪ ਪ ਨ ਠ ਧ ਨ							
								ਕ ਰ ਆ ਽ ਽							
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ
ਸਾ	਽	ਆ	ਇ	ਓ	਽	ਪ੍	ਭ	ਮਾ	਽	ਗ	ਨ	ਤੁ	ਮ	ਪੇ	਽
ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੁਗੁ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਧ	ਨ	ਸ	ਰ
ਖ	ਤ	ਸੋ	਽	ਭਾ	਽	ਮੇ਽	ਰੈ	ਆ	਽	ਗ	ਨ,	ਕ	ਵ	ਨ	ਸੁ
ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮੁਪੁ	ਗ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ,	ਗ				
ਮ	ਤ	ਜਿ	ਤ	ਹ	ਰ਽	ਹ	ਰ	ਜ	ਪ	ਨਾ	ਤ				
x				2				0				3			

ਯਮਨੀ ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਮੋ ਕਉ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥
 ਦੁਖ ਬਿਸਾਰਿ ਸੁਖ ਅੰਤਰਿ ਲੀਨਾ ॥੧॥
 ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਮੋ ਕਉ ਗੁਰਿ ਦੀਨਾ ॥
 ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਜੀਵਨੁ ਮਨ ਹੀਨਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਨਾਮਦੇਇ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਜਾਨਾਂ ॥
 ਜਗਜੀਵਨ ਸਿਉ ਜੀਉ ਸਮਾਨਾਂ ॥੨॥
 (ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

												ਪ			
												ਸ			
ਮ	ਗ	-	ਮ	ਪ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਪੁਧੁ	ਨ	ਪ	ਧ	ਮੁੱਖੁ	ਗਮ	ਗ	-
ਫ	ਲ	ੜ	ਜ	ਨ	ਮ	ਮੋ	ੜ	ਕੁੜ	ਉ	ਗੁ	ਰ	ਕੀੜ	ੜੜ	ਨਾ	ੜ
ਪ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	ਮੁੱਖੁ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ,	ਪ
ਦੁ	ਖ	ੜ	ਬਿ	ਸਾ	ਰ	ਸੁ	ਖ	ਅੰ	ੜੜ	ਤ	ਰ	ਲੀ	ੜ	ਨਾ,	ਸ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ	ਮੁੱਖੁ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਗਿਆ	ੜੜ	ਨ	ਅੰ	ਜ	ਨ	ਮੋ	ੜ	ਕ	ਉ	ਗੁ	ਰ	ਦੀ	ੜ	ਨਾ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗ	ਪ	ਮੁੱਖੁ	ਗੁਮ	ਰ	ਗ	-
ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮ	ਬਿ	ਨ	ਜੀ	ੜ	ਵ	ਨ	ਮ	ਨੁ	ਹੀੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ
ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮੰ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ,	ਪ
ਦੁ	ੜ	ਖ	ਬਿ	ਸਾ	ਰ	ਸੁ	ਖ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰ	ਲੀ	ੜ	ਨਾ,	ਸ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਨਟ ਬਿਲਾਵਲ

ਰਾਗ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਗ ਨਟ ਅਤੇ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਮੱਧਯਮ ਖਰਜ ਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਨਟ : ਸ^ਗਰ - ਰ ਗ ਮ - ਸ ਰ ਸ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਬਿਲਾਵਲ : ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ - ਧ ਪ ਮ ਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਜੋੜ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਪੁ - ਨੁ ਧ ਨੁ ਸ, ਸ^ਗਰ ਗ ਮ, ਸ ਰ ਸ, ਰ^ਮ ਗ ਪ ਮ ਗ ਮ - ਰ ਗ ਮ, ਰ ਗ ਪ ਮ ਗ ਰ - ਸ, ਸ - ਰ ਗ ਮ - ਗ ਪ - ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ ਗ ਮ, ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ - ਰੰ ਗੰ ਮੰ^ਗਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਧ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ - ਪ ਮ ਗ, ਮ^ਰ ਗ ਮ - ਸ ਰ ਸ।

ਨਟ ਬਿਲਾਵਲ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਕਉਨ ਕੇ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਹੀ ॥
ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਭਏ ਰਾਮੁ ਕਹਤ ਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਵ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਆਈ ॥
ਏਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤੁ ਰਹੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਜਾਈ ॥੧॥
ਭਨਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਤਿ ਭਏ ॥
ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਕਹਿ ਕੇ ਕੇ ਨ ਬੈਕੁੰਠਿ ਗਏ ॥ (ਟੋਡੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਮ ^ਰ	ਰ	ਸੁਸੁ	ਰ	ਸ
ਕਉ	ਨ	ਕੋ	਽	ਕ	ਲੰ	ਕ	ਰਹਿ	਽	ਓ
ਸ	ਸ	ਗ ^ਰ	-	ਮ ^ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ ^ਗ	ਮ
ਰਾ	ਮ	ਨਾ	਽	ਮ	ਲੇ	ਤ	ਹੀ	਽	਽
ਮ ^ਗ	ਰ ^ਗ	ਪ	-	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸੰ	-
ਪ	ਤ	ਤ	਽	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਭ	ਏ	਽
ਧ	ਨੁ	ਧ	-	ਪ	ਗ ^ਰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ
ਰਾ	਽	ਮ	਽	ਕ	ਹ	ਤ	ਹੀ	਽	਽
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰਾ	ਮ	ਸੰ	਽	ਗ	ਨਾ	ਮ	ਦੇ	਽	ਵ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਨੁਨੁ	ਧ	ਧ	ਪ
ਜ	ਨ	ਕਉ	਽	ਪ੍	ਤ	ਗਿਆ	ਆ	ਈ	ਏ
ਪ੍ਰ	ਸ	ਗ੍ਰ	-	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	-
ਕਾ	ਦ	ਸੀ	਽	ਬ	ਰ	ਤ	ਰ	ਹੈ	਽
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਰਗੁ	ਮਪੁ	ਗਮੁ	ਰਗੁ	ਮ,
ਕਾ	ਹੇ	ਕ	ਉ	ਤੀ	ਰੁ਽	ਬੁ਽	ਜੁ਽	਽਽	ਈ,
x		2			0		3		

ਨਟ ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰੋਗੁ ਗਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਗਵਾਇਆ ॥
 ਨੀਦ ਪਈ ਸੁਖ ਸਹਜ ਘਰੁ ਆਇਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਜਿ ਰਜਿ ਭੋਜਨੁ ਖਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਰਿਦ ਮਾਹਿ ਧਿਆਈ ॥੧॥
 ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਸਰਨਾਈ ॥
 ਜਿਨਿ ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖਾਈ ॥੨॥ (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ	-	ਧ	ਨੁਪੁ	ਪ	-	ਗਮੁ	ਰ	ਸ	ਗ	ਮ	ਮੁ	ਗ੍ਰ	ਸ	ਰ	ਸ	-
ਰੋ	਽	ਗ	ਗੁਇ	ਆ	਽	ਪੁ਽	ਭ	ਆ	਽	ਪ	ਗੁ਽	ਵਾ	ਇ	ਆ	਽	
ਸ	ਰ	ਸ	ਗ	ਮ	-	ਗ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਗ	-ਗੁ	ਮ	-	
ਨੀ	਽	ਦ	ਪ	ਈ	਽	ਸੁ	ਖ	ਸਹ	ਜ	ਘ	ਰ	ਆ	਽ਇ	ਆ	਽	
0		3				x		2								

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-
ਰ	ਜ	ਰ	ਜ	ਭੋ	਽	ਜ	ਨ	ਖਾ	ਵਹੁ	ਮੇ	ਰੇ	ਭਾ	਽	ਈ	਽
ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧ	-	ਪ	-	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸੁਸੁ	ਰ	ਸ	-
ਅ	ਮ	ਰਿ	ਤ	ਨਾ	਽	ਮ	਽	ਰਿ	ਧ	ਮਾ	ਰਿ	ਧਿਆ	਽	ਈ	਽
0		3				x		2							

ਰਾਗ ਕੁਕੁਭ ਬਿਲਾਵਲ

ਬਿਲਾਵਲ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤੀ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੁਕੁਭ ਜੋ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸੁਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਬਿਲਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ-ਸ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸ-ਪ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਆਸ਼ਰਯ ਝਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ-ਰ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਗ ਦੀ ਚਾਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਜੈਜੈਵੰਤੀ ਰਾਗ ਦੀ ਝਲਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ: ਨੁ ਸ ਧ ਨੁ ਗੁ ਰ - । ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਦੀ ਨਿਆਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਲਪ ਹੈ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਕ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਗੋਂ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ - ਪ ਦੀ ਸੰਗਤ ਪਰਬਲ ਅਤੇ ਪ - ਰ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਹ ਸੁਰ ਨਿਆਸ ਯੁਕਤ ਵੀ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਚਾਲ: ਨੁ ਸ ਗੁ ਰ - ਸ, ਸ ਨੁ ਸ ਧ ਨੁ ਗੁ ਰ - ਸ, ਨੁ ਸ ਧ ਪੁ, ਨੁ ਸ ਧ ਨੁ ਧ ਪੁ ਗੁ ਰ - ਰ ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਸ ਗੁ ਰ - ਗ ਮ ਗ - ਸ, ਸ ਪ ਮ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ - ਗੁ ਰ - ਸ, ਰ ਨੁ ਸ ਗੁ ਰ - ਸ ਪ ਮ ਗ ਰ ਗ ਰ ਸ ਨੁ ਸ ਗੁ ਰ - ਸ, ਸ ਪ - ਮ ਗ ਪ - ਧ ਨ ਸੰ - ਨ ਸੰ ਰੰ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਮ ਗ ਰ - ਨੁ ਸ ਪ - ਮ ਗ ਰ ਸ ਨੁ ਸ ਰ - ਸ।

ਕੁਕੁਭ ਬਿਲਾਵਲ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਮਈ ॥

ਜਬ ਤੇ ਭੇਟੇ ਸਾਧ ਦਇਆਰਾ ਤਬ ਤੇ ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਰਿ ਭਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪੂਰਨ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀਤਲ ਸਾਂਤਿ ਦਇਆਲ ਦਈ ॥

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਹੰਕਾਰਾ ਤਨ ਤੇ ਹੋਏ ਸਗਲ ਖਈ ॥੧॥

ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਦਇਆ ਧਰਮੁ ਸੁਚਿ ਸੰਤਨ ਤੇ ਇਹੁ ਮੰਤੁ ਲਈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਮਨਹੁ ਪਛਾਨਿਆ ਤਿਨ ਕਉ ਸਗਲੀ ਸੋਝ ਪਈ ॥੨॥

(ਬਿਲਾਵਲ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	-	ਮ	-	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	-	ਸ
ਗੋ	ੜ	ਬਿ	ੜ	ਦ	ਗੋ	ੜ	ਬਿ	ੜ	ਦ
ਗੁ ਰ	-	ਰ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਪ	-	-
ਗੋ	ੜ	ਬਿ	ਦ	ਮ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ

ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ	ਪ	-	-
ਜ	ਬ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ਭੇ	ੜ	ਟੇ	ੜ	ੜ
ਗੁਪ	ਧਨੁ	ਧ	-	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ
ਸਾੜ	ੜੜ	ਧ	ੜ	ਦਿ	ਆ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ
ਨ	ਸ	ਧ	-	ਨ	ਗੁਰ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ
ਤ	ਬ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ਦੁ	ਰ	ਮ	ੜ	ਤ
ਸੰ	-	ਧ	ਨ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਰੁਸ
ਦੂ	ੜ	ਰ	ੜ	ਭ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਮ	-	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ
ਪੂ	ੜ	ਰ	ੜ	ਨ	ਪੂ	ੜ	ਰ	ੜ	ਰਹਿ
ਗੁਰ	ੜ	ਰੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਓ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਰ	ੜ	ਨ
ਸੰ	-	ਧ	ਨ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਪ
ਸੀ	ੜ	ਤ	ੜ	ਲ	ਸਾਂ	ੜ	ਤ	ੜ	ਦਇ
ਮ	-	ਗ	ਰ	ਗ	ਨੁ	ਸ	ਰ	-	-
ਆ	ੜ	ਲ	ੜ	ਦ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,
ਪ	-	ਮ	-	ਮ					
ਗੋ	ੜ	ਬਿ	ੜ	ਦ					
x		2			0		3		

ਕੁਕੁਭ ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕਵਨ ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਉ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ॥

ਪਲੁ ਪਲੁ ਨਿਮਖ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਪਨੇ ॥੧॥

ਚਰਨ ਕਮਲ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਨਿਤ ਧਿਆਵਉ ॥

ਕਵਨ ਸੁ ਮਤਿ ਜਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਪਾਵਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥

ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਬਿਸਰੁ ਨ ਕਾਹੁ ਬੇਰੇ ॥੨॥ (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

										ਨੋਂ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ	
										ਕ	ਵ	ਨ	ੲ	ਸੰ	
ਸ੍ਰ	-	ਰ	ਰ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਪ	ਪ
ਜੋ	ੲ	ਗ	ਮਿ	ਲ	ਉ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਆ	ਪ	ਨੇ	ੲ	ਪ	ਲ	ਪ	ਲ
ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ,	ਸ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਨਿ	ਮ	ਖ	ਸ	ਦਾ	ੲ	ਹ	ਰ	ਜ	ਪ	ਨੇ,	ਕ	ਵ	ਨ	ੲ	ਸੰ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

										ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਨ	
										ਚ	ਰ	ਨ	ਕ	ਮ	ਲ	ਪ੍ਰ	ਭ	
ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਪ
ਕੇ	ੲ	ਨਿ	ਤ	ਪਿਆ	ੲ	ਵ	ਉ	ਕ	ਵ	ਨ	ਸੁ	ਮ	ਤ	ਜਿ	ਤ			
ਗ੍ਰ	-	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਰ	-	-	ਸ	ਸ	ਪ	ਪ			
ਪ੍ਰੀ	ੲ	ਤ	ਮ	ਪਾ	ੲ	ੲ	ੲ	ਵ	ਉ	ੲ	ੲ,	ਪ	ਲ	ਪ	ਲ			
x				2				0				3						

ਰਾਗ ਸਰਪਰਦਾ ਬਿਲਾਵਲ

ਇਹ ਆਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪਰਦਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰਤੀ ਮਨੋਹਰ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਪੈਵਤ-ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਦੇ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਬਾਰੇ ਮਤ ਭੇਦ ਹਨ। ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਬਿਲਾਵਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ - ਸਾਰੇ ਬਿਲਾਵਲ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ-ਬਿਲਾਵਲ ਹੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਗੌੜ (ਸ, ਰ ਗ ਮ -) ਹੈ ਅਤੇ ਸ ਰੋ ਗ ਗ ਮ - ਧ ਧ ਪ - ਸੁਰਾਂ ਇਸ ਦੀ ਖਾਸ ਪਹਿਚਾਨ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਬਿਹਾਗ (ਪ ਮ ਗ ਮ ਗ) ਦੀ ਛਾਇਆ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਬਹੁਤ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬਿਲਾਵਲ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਨੁ ਸ ਰੋ ਗ ਮ, ਸ ਰੋ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਰ ਸ, ਸ - ਰ ਗ ਮ - ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਰ ਸ, ਸ - ਰ ਗ ਮ - ਧ ਧ ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ - ਗ ਰ ਸ, ਗ ਮ ਪ ਮ ਰ ਗ ਮ - ਧ ਧ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸੰ, ਪ ਸੰ ਧ ਪ ਮ, ਸ ਗ ਮ ਧ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸੰ, ਸੰ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਪ ਧ ਨ ਸੰ - ਰੰ ਗੰ ਮੰ, ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਮ ਧ ਧ ਪ ਮ - ਗ ਮ ਰ ਸ - ਰ ਗ ਮ।

ਸਰਪਰਦਾ ਬਿਲਾਵਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਮੋ ਕਉ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥ ਦੁਖ ਬਿਸਾਰਿ ਸੁਖ ਅੰਤਰਿ ਲੀਨਾ ॥੧॥
ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਮੋ ਕਉ ਗੁਰਿ ਦੀਨਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਜੀਵਨੁ ਮਨ ਹੀਨਾ ॥੧॥
ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਮਦੇਇ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਜਾਨਾਂ ॥ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿਉ ਜੀਉ ਸਮਾਨਾਂ ॥੨॥
(ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਰੁਗੁ	ਮ	ਗ	ਮੁ	-	ਧ	-	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਸ
ਫ	ਲੁ	ੜ	ਜ	ਨੁ	ੜ	ਮੋ	ੜ	ਕ	ਉ	ਗੁ	ਰ	ਕੀ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਸ

ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰ	ਗ	ਮ	-	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਸ,	ਸ
ਦੁ	ਖ	ੜ	ਬਿ	ਸਾ	ੜ	ਸੁ	ਖ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਖ	ਲੀ	ੜ	ਨਾ,	ਸ
ਸ	ਰੁਗੁ	ਮ	ਗ	ਮੁਮੁ											
ਫ	ਲੁੜ	ੜ	ਜ	ਨੁਮੁ											
3				x					2					0	

ਅੰਤਰਾ

																ਗੁਗੁ ਗਿਆ
-	ਮ	-	ਧ	ਪ	ਪ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਰੁੰਗੁ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	
ੜ	ਨ	ੜ	ਅੰ	ਜ	ਨ	ਮੋੜ	ੜ	ਕੁਓ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਦੀ	ੜ	ਨਾ	ੜ	
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-	
ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮ	ਬਿ	ਨ	ਜੀ	ੜ	ਵ	ਨ	ਮ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਨਾ,	ੜ,	
ਸ	ਸ	ਰੁਗੁ	ਗ	ਮੁਮੁ												
ਸ	ਫ	ਲੁੜ	ਜ	ਨੁਮੁ												
3				x					2					0		

ਰਾਗ ਹੇਮੰਤ

ਭਿੰਨ ਖਰਜ ਜਾਂ ਕੌਸੀ ਧਾਨੀ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਦੇ ਅਲਪ ਪਰਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਬੁਹੜਾ ਜਿਹਾ ਖਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਗੋਸ਼ਰੀ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਸ ਨ ਧ ਨ ਸ, ਧ ਨ ਧ - ਮ - ਧ ਨ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਸ ਨ ਧ ਨ ਧ ਨ ਸ, ਸ ਗ - ਰ ਸ, ਸ ਨ ਧ ਨ ਸ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਗ - ਸ, ਸ ਗ ਮ ਧ ਧ ਮ - ਮ ਧ ਨ ਧ ਸੰ - ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ - ਗ ਮ ਧ ਨ ਸੰ, ਸੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਗੰ ਮੰ - ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮ ਧ ਮ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਸ ਨ ਧ ਨ ਧ ਨ ਸ।

ਹੇਮੰਤ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਰਹਾ ਕਲਿ ਮਾਹਿ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਹਿ ॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਨ ਪੋਹੈ ਕਾਲੁ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਬਿਨਸੈ ਜੰਜਾਲੁ ॥੧॥
 ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿਆ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਕਰਉ ਆਨੰਦ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਜਪਉ ਗੁਰ ਮੰਤ ॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤਰੀਐ ਭਉ ਸਾਗਰੁ ॥ ਰਾਖਣਹਾਰੁ ਪੂਰਾ ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ॥੨॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਨਾਹੀ ਭਉ ਕੋਇ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਮਨਿ ਤਾਣੁ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤੂ ਦੀਬਾਣੁ ॥੩॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ॥ ਸਗਲ ਧਿਆਵਹਿ ਪ੍ਰਭ ਗੁਣਤਾਸਾ ॥
 ਜਪਿ ਜਪਿ ਅਨਦੁ ਕਰਹਿ ਤੇਰੇ ਦਾਸਾ ॥ ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਗੁਣਤਾਸਾ ॥੪॥

(ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	-	ਮ	ਗ	ਗ	ਸ	-	ੳ	-	ਨ	ਸ	-	-	ਸ
ਦੀ	ੲ	ਨ	ਦੁ	ਨੀ	ਆ	ੲ	ਤੇ	ੲ	ਗੀ	ਟੇ	ੲ	ੲ	ਕ
ਸ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਧੁਨੁ	ਸੰਨੁ	ੳ	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਗ	ਗ
ਸ	ਭ	ਮਹਿ	ਰ	ਵਿ	ਆ	ੲ	ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਏ	ੲ	ੲ	ਕ
x			2		3		x			2		3	

ਅੰਤਰਾ

ਗ	-	ਗ	ਗ	-	ਗ	ਗ		ਮ	-	ਮੁ	ਮ	-	ਮ	-	ਮ
ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ਟੇ	ੜ	ਕ	ਰ		ਹਾ	ੜ	ਕੁਲ	ਮਾ	ੜ	ਹਿ	ੜ	
ਗ	-	ਮ	ਧ	-	ਧ	ਧ		ਮੁ	-	ਮੁ	ਪ	ਮ	ਗ	-	
ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ਟੇ	ੜ	ਕ	ਤੇ		ਰੇ	ੜ	ਗੁਣ	ਗਾ	ੜ	ਹਿ	ੜ	
ਗ	-	ਮ	ਧ	-	ਮ	ਮ		ਧੁਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	
ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ਟੇ	ੜ	ਕ	ਨ		ਪੁੰ	ੜ	ਹੈ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਲ	
ਧ	ਨ	ਸੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ		ਨ	-	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	
ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ਟੇ	ੜ	ਕ	ਬਿਠ		ਸੈ	ੜ	ਜੰ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਲ	
ਮੁਗ	ਰੁ	ਧੁਨ	ਸਗ	ਮ	ਧੁਨ	ਸੰ		ਨੋ	ਧ	ਮ	ਮੁ	ਪ	-	ਗ	ਗ,
ਸੁ	ਭੁ	ਮਹਿ	ਰੁ	ਵਿ	ਆ	ੜ		ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਏ	ੜ	ੜ	ਕ,	
ਗ	-	ਮ													
ਦੀ	ੜ	ਨ													
x			2		3			x			2		3		

ਹੇਮੰਤ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਕਉਣ ਤਰਾਜੀ ਕਵਣੁ ਤੁਲਾ ਤੇਰਾ ਕਵਣੁ ਸਰਾਫੁ ਬੁਲਾਵਾ ॥
 ਕਉਣੁ ਗੁਰੂ ਕੈ ਪਹਿ ਦੀਖਿਆ ਲੇਵਾ ਕੈ ਪਹਿ ਮੁਲੁ ਕਰਾਵਾ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਜੀਉ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣਾ ॥
 ਤੂੰ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਭਰਿਪੁਰਿ ਲੀਣਾ ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਰਬ ਸਮਾਣਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਮਨੁ ਤਾਰਾਜੀ ਚਿਤੁ ਤੁਲਾ ਤੇਰੀ ਸੇਵ ਸਰਾਫੁ ਕਮਾਵਾ ॥
 ਘਟ ਹੀ ਭੀਤਰਿ ਸੋ ਸਹੁ ਤੋਲੀ ਇਨ ਬਿਧਿ ਚਿਤੁ ਰਹਾਵਾ ॥੨॥
 ਆਪੇ ਕੰਡਾ ਤੋਲੁ ਤਰਾਜੀ ਆਪੇ ਤੋਲਣਹਾਰਾ ॥
 ਆਪੇ ਦੇਖੈ ਆਪੇ ਬੂਝੈ ਆਪੇ ਹੈ ਵਣਜਾਰਾ ॥੩॥
 ਅੰਧੁਲਾ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਪਰਦੇਸੀ ਖਿਨੁ ਆਵੈ ਤਿਲੁ ਜਾਵੈ ॥
 ਤਾ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਨਾਨਕੁ ਰਹਦਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮੂੜਾ ਪਾਵੈ ॥੪॥
 (ਸੁਗੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	-	-	-	-	ਪ	ਸਨੁ	ਧਨੁ	
ਲਾ	ੜ	ਲ	ਜੀ	ਉ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮੇੜ	ਰੇੜ	
ਸਨੁ	ਧ	ਨ	ਸ	ਗ	-ਗੁ	ਮ	-	-ਗੁ	ਮ	-	-ਗੁ	
ਤੇੜ	ਰਾ	ੜ	ਅੰ	ਤ	ੜਨੁ	ਜਾ	ੜ	ੜਨੁ	ਨਾ	ੜ	ੜੁੜ	
ਗਗ	ੜ	ਸ	ਸਨੁ	ਧ	ਨ	ਸੁਸ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	
ਜਲ	ਥ	ਲ	ਮਹੀ	ਅ	ਲ	ਭਰ	ਪੁ	ਰ	ਲੀ	ਨਾ	ੜੁ	
ਸ	ਗ	ਮ	ਧੁਧ	ਪੁਮ	ਪੁਪੁ	ਮ	ਮ	-	ਗ	ਸਨੁ	ਧਨੁ	
ਆ	ਪੇ	ੜ	ਸੁਰ	ਬੁੜ	-ਸੁ	ਮਾ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ਮੇੜ	ਰੇੜ	
x			0			x			0			

ਅੰਤਰਾ

ਸਗੁ	ਮ	-ਧੁ	ਪ	ਮ	-	ਧੁਪੁ	ਪ	-ਮੁ	ਮ	-	ਗੁਮ	
ਕਉ	ਣ	ੜਤੁ	ਰਾ	ਜੀ	ੜ	ਕੁਵ	ਣ	ੜਤੁ	ਲਾ	ੜ	ਤੇਰਾ	
ਧੁਧ	ਧ	-ਮੁ	ਧਨੁ	ਸੰ	-ਰੁੰ	ਸੰਨੁ	ਸੰ	-ਨੁ	ਧ	-	-	
ਕੁਵ	ਣ	ੜਸੁ	ਰਾੜ	ਫ	ੜਬੁ	ਲਾੜ	ਵਾ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਧਨੁ	ਸੰ	-ਗੰ	ਰੰਸੰ	ਨ	ਸੰਸੰ	ਨ	ਨ	ਨੁਧੁ	ਨ	ਸੰ	-	
ਕਉ	ਣ	ੜਗੁ	ਰੁੜ	ਕੈ	ਪੁਹਿ	ਦੀ	ਖਿ	ਆੜ	ਲੇ	ਵਾ	ੜ	
ਨ	ਨ	-ਧੁ	ਨ	ਨ	-ਧੁ	ਨੁਸੰ	ਧ	-ਪੁ	ਮ	ਗੁਰੁ	ਸਨੁ	
ਕੈ	ਪ	ੜਹੁ	ਮੁ	ਲ	-ਕੁ	ਰਾੜ	ਵਾ	ੜੜ	ੜ	ਮੇੜ	ਰੇੜ	
ਧ	ਨ	ਸ	ਗ	ਮ	-							
ਲਾ	ੜ	ਲ	ਜੀ	ਉ	ੜ							
x			0			x			0			

ਰਾਗ ਹੇਮੰਤ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਜੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਗੀਆ ॥ ਤੂੰ ਭੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਭੋਗੀਆ ॥
 ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਸੁਰਗਿ ਮਛਿ ਪਇਆਲਿ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਹਉ ਵਾਰੀ ਹਉ ਵਾਰਣੈ ਕੁਰਬਾਣੁ ਤੇਰੇ ਨਾਵ ਨੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੁਧੁ ਸੰਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਸਿਰੇ ਸਿਰਿ ਧੰਧੇ ਲਾਇਆ ॥
 ਵੇਖਹਿ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਕਰਿ ਕੁਦਰਤਿ ਪਾਸਾ ਢਾਲਿ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਪਰਗਟਿ ਪਾਹਾਰੈ ਜਾਪਦਾ ॥ ਸਭੁ ਨਾਵੈ ਨੋ ਪਰਤਾਪਦਾ ॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝੁ ਨ ਪਾਇਓ ਸਭ ਮੋਹੀ ਮਾਇਆ ਜਾਲਿ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥ ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈਐ ॥
 ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਲੋਚਦੇ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ਜੀਉ ॥੪॥
 ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੈਸੀ ਜਾਣੀਐ ॥ ਜਿਥੈ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀਐ ॥
 ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ਜੀਉ (ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਗੁਮ	ਧ	ਧ	ਧੁਨ	ਸੰ	ਧੁਪੁ	ਪੁੰ	ਮ	ਪ	ਗ	ਸੁਸੁ
ਹੁਉ	ਵਾੜ	ੜ	ਰੀ	ਹਉ	ੜ	ਵਾੜ	ੜ	ਰ	ਣੈ	ੜ	ਕੁਰ
ਸੁਨੁ	ਧ	ਨ	ਸ	ਗ	-	ਮ	-	ਰ	ਸ	-	-
ਬੁਝੁ	ੜ	ਨ	ਤੇ	ਰੇ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਵ	ਨੋ	ੜ	ੜ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ ੧

ਗ	ਗੁਮ	ਧ	ਧ	ਧੁਨ	ਧ	ਧੁਨ	ਸੰਨੁ	ਨੁਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਜੇ	ਗੀੜ	ੜ	ਅੰ	ਦੁੜ	ਰ	ਜੋੜ	ੜੜ	ਗੀੜ	ਆ	ੜ	ਤੂ
ਨ	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-
ਭੋ	ਗੀ	ੜ	ਅੰ	ਦ	ਰ	ਭੋ	ੜ	ਗੀ	ਆ	ੜ	ੜ
ਸੁਨੁ	ਧ	ਨ	ਸ	ਗ	ਗੁਮ	ਰ	-	ਨੁਸ	ਸ	-	-
ਤੇੜ	ਰਾ	ੜ	ਅੰ	ਤ	ਨੁਨੁ	ਪਾ	-	ੜੜਿ	ਆ	ੜ	ੜ
ਗੁਗੁ	ਗੁਮ	ਧ	ਧ	ਧੁਨ	ਸੰਧੁ	ਪ	ਪੁੰ	ਮੁ	ਪ	ਗ	ਸੁਸੁ
ਸੁਰ	ਗੁੜ	ੜ	ਮ	ਛੁੜ	ੜੁਪਿ	ਆ	ਲ	ਜਿ	ਓ	ੜ	ਕੁਰ
ਸੁਨੁ	ਧ	ਨ	ਸ	ਗ	-	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ	-	-
ਬੁਝੁ	ੜ	ਨ	ਤੇ	ਰੇ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਵ	ਨੋ	ੜ	ੜ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ ੨

ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧੁਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	-
ਤੁ	ਧ	ਸੰ	ਸਾ	ਰ	ਉ	ਪਾੜ	ੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ੜ

ਨਨੁ	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-
ਸਿਰੇ	ਸਿ	ਰ	ਧੰ	ਧੇ	ਯ	ਲਾ	ਯ	ਇ	ਆ	ਯ	ਯ
ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਧ	ਨ	ਨੁਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰਸੰ
ਵੇ	ਖਹਿ	ਯ	ਕੀ	ਤਾ	ਯ	ਆ	ਯ	ਪੁਯ	ਣਾ	ਯ	ਕੁਰ
ਨਨੁ	ਨ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪੁਮ	ਗ	-,	ਸੁਸੁ
ਕੁਦ	ਰ	ਤ	ਪਾ	ਸਾ	ਯ	ਢਾ	ਲ	ਯੁਜੀ	ਉ	ਯ,	ਕੁਰ
ਸਨੁ	ਧੁ	ਨ									
ਬਾਯ	ਯ	ਨ									
x			0			x			0		

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ

ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਧ-ਗ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਰਾਗ ਜੌਨਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਇਹੀ ਹਨ ਅੰਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੌਨਪੁਰੀ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਨਹੀਂ। ਆਸਾਵਰੀ ਨਾਲੋਂ ਜੌਨਪੁਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਲਦ ਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਾਵਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਅਤੀ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਸਾਵਰੀ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਉੱਤੇ ਖਰਜ ਦਾ ਕਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਖਰਜ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਸ-ਨੁ ਧੁ ਸ, ਰ ਸ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰ ਨੁ ਧੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰ ਮ ਪ - ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ^ਮ ਰ - ਸ, ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ^ਮ ਗੁ^ਮ -^ਮ ਰ - ਮ - ਪ, ਰ ਮ ਰ ਮ ਪ - ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ ਪ - ਨੁ ਧੁ - ਪ, ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ -^ਮ ਰ - ਨੁ ਧੁ - ਸ।

ਆਸਾਵਰੀ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ ਮੈ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਹੁਤੁ ਬੈਰਾਗਿਆ ਹਰਿ ਨੈਣ ਰਸਿ ਭਿੰਨੇ ॥

ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮੰਨੇ ॥

ਹਉ ਮੂਰਖੁ ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਮੇ ॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪)

ਅਸਥਾਈ

ਗੁਗੁ	ਰ	ਸ	ਰੁਰੁ	ਮ	ਪ	-	ਨੁ ਧੁ	ਨੁ ਧੁ	-	ਪ	ਪ	ਪ	-
ਗੁਰੁ	ਮੁ	ਖ	ਪਿਆ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਆ	ਇ	ੜ	ਮਿ	ਲ	ਮੈ	ੜ
ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	-	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਮੁਗੁ	-	ਰੁਸੁ	ਮੁਰ	-	ਸ	-
ਚਿ	ਰੀ	ਵਿ	ਛ	ੜ	ਨੇੜ	ੜੜ	ਰਾ	ੜ	ਮੁਰਾ	ਜੇ	ੜ	ੜ	ੜ
x			2		3		x		2		3		

ਅੰਤਰਾ

												ਪ	ਪ	
												ਮੇ	ਰਾ	
ਪੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ-	ਠੁ-ਧੁ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ
ਮਨੁ	ਤ	ਨ	ਬ	ਹੁ	ਤੁਤੁ	ਬੈ	ਰਾ	ੜ	ਗਿ	ਆ	ੜ	ਹ	ਰ	
ਠ	ਧੁ	ਪੁਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰਰੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਠੁ-ਧੁ	ਨੁਧੁ	ਪ	-	ਮੁਗੁ	ਰੁਸੁ	
ਨੈ	ਣ	ਰੁਸੁ	ਭਿ	ੜ	ਨੇੜ	ੜ	ਰ	ਸ	ਭਿੜ	ਨੇ	ੜ	ਮੈੜ	ੜੜ	
ਸ	ਨੁਧੁ	ਨੁਧੁ	ਸ	-	ਸ	-								
ਚਿ	ਗੀੜ	ਵਿੜ	ਛ	ੜ	ਨੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਗੁਗੁ	ਰ	ਸ	ਠੁ-ਧੁਧੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਸ	ਸ	-	ਸ	ਸ	-	-	
ਗੁਰੁ	ਮੁ	ਖ	ਪਿਆ		ਰੇ	ੜ	ਆ	ਇ	ੜ	ਮਿ	ਲ	ੜ	ੜ	
x			2		3		x			2		3		

ਆਸਾਵਰੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਨਿਤ ਧਿਆਈ ॥

ਸੰਗੀ ਸਾਥੀ ਸਗਲ ਤਰਾਂਈ ॥੧॥

ਗੁਰੁ ਮੇਰੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਹੈ ਨਾਲੇ ॥

ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ ॥

ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ ॥੨॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਗੁ	ਰ	ਮ	-	ਪ	-	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨੁਧੁ	ਨੁਧੁ	ਪ	ਪੁਪੁ	
ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ		ਕੀ	ੜ	ਆੜ	ੜੜ	ਮੀ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਲਾੜ	ੜੜ	ਗੈ	ਹੁਰੁ	
ਮ	-	ਮ	ਮ		ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	-	ਗੁਰੁ	ਸ	ਸੁ	-	ਸ	-
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਪ		ਦਾੜ	ੜੜ	ਰੁੜ	ਬੜ	ਨਾ	ੜ	ਨੁੜ	ਕ	ਮਾਂ	ੜ	ਗੈ	ੜ	
0					3				x				2				

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੁੰਰੰ	ਸੁੰਨੁ	ਸੰ	-
ਹ	ਰ	ਕਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਰਿ	ਦੈ	ੜ	ਨਿ	ਤ	ਧਿਆ	ੜੜ	ਈ	ੜ
ਨੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੁੰਰੰ	ਸੁੰਨੁ	ਸੁੰਰੰ	ਸੁੰਨੁ	ਧੁ	-	ਪ,	ਪੁਪੁ
ਸੰ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਥੀ	ੜ	ਸੜ	ਗੁੜ	ਲੁੜ	ਧਿੜ	ਆ	ੜ	ਈ,	ਹੁਰ
ਪੁ	-	ਮ	ਮ	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ								
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਪ	ਦਾੜ	ੜੜ	ਰੁੜ	ਥੜ								
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰ

ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਜੋਨਪੁਰੀ ਜਾਂ ਆਸਾਵਰੀ ਅੰਗ ਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ, ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ, ਜਾਂ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਜਾਂ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਆਦਿ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਹੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਜੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸ਼ਾਸਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਗ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਆਸਾਵਰੀ ਅੰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਉਸ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਵੀ ਵਰਜਤ ਹੈ ਏਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਵਰੀ ਅੰਗ ਦਾ ਰਾਗ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਧ-ਗ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ - ਪ, ਮ ਪ ਧੁ - ਪ - ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ^ਸਰ - ਸ, ਸ ਧੁ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ^ਸਰ - ਸ ਰ ਨੁ ਸ ਰ ਗ - ਮ - ਪ ਗੁ - ^ਸਰ - ਸ, ਸ ਰ ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਨੁ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਪ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਸ, ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧੁ - ਪ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਪ - ਗੁ - ਰ - ਨੁ - ਸ ਰ ਗ - ਮ - ਪ ਗੁ - ਰ - ਸ।

ਦੇਵਗੰਧਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮਾਈ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਮਲੁ ਪਰਗਾਸੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅੰਤਰਿ ਏਕੋ ਬਾਹਰਿ ਏਕੋ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਸਮਾਈਐ ॥

ਘਟਿ ਅਵਘਟਿ ਰਵਿਆ ਸਭ ਠਾਈ ਹਰਿ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮੁ ਦਿਖਾਈਐ ॥੧॥

ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਸੇਵਕ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਕਤਹੂ ਪਾਈਐ ॥

ਸੁਖਦਾਤੇ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥੨॥

(ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਪ	ਮੁਪੁ	ਗੁ	-ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	-
ਗੁ	ਰ	ਚ	ਰ	ਣੀ	ੜ	ਚਿ	ਤੁੜ	ਲਾ	ੜਈ	ਐ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਗ	-ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਸ
ਗੁ	ਰ	ਚ	ਰ	ਣੀ	ੜ	ਚਿ	ਤ	ਲਾ	ੜਈ	ਐ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਸੰ	-
ਹੋ	ਇ	-	ਕਿ	ਪਾ	ੜ	ਲ	ਕ	ਮ	ਲ	ਪ	ਰ	ਗਾ	ੜ	ਸੇ	ੜ	
ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਰੰ	-ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	-
ਸ	ਦਾ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਧਿਆ	ੜ	ੜ	ੜਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਗੁਗੁ	-ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਸ	
ਸ	ਦਾ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਧਿਆ	ੜਈ	ਐ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਈ	ੜ	
0				3				x				2				

ਰਾਗ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਖਬ ਵਰਤਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਰੂਪ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਵਾਲਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੈ, ਖਿਆਲ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਖਬ ਲਾ ਲਿਆ। ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ ਭੈਰਵੀ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਜਲਦ ਤਾਨਾਂ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਖਬ ਦਾ ਆਸਾਵਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜਦ ਨਿਖਾਦ ਲੱਗ ਜਾਏ ਤਾਂ ਜੌਨਪੁਰੀ ਰਾਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਰਾਗ ਜੌਨਪੁਰੀ ਆਸਾਵਰੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਧਨਾਸਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਅਤੇ ਸੋਰਠ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਸ ਨੇ ਮੱਲ ਲਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ ਦੀ ਖਾਸ ਤਾਨ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਭੈਰਵੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਉੱਤੇ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਕਣ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਖਰਜ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਹਨ।

ਚਾਲ: ਸਰੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਰੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਧੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਮੁ ਰੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਮ ਪ, ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਮੁ ਗੁ - ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਮ ਪ, ਧੁ ਪ ਧੁ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਨੁ ਧੁ ਪ, ਧੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸ।

ਕੋਮਲ-ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲੋਚੈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਤਾਈ ॥ ਬਿਲਪ ਕਰੇ ਚਾਤ੍ਰਕ ਕੀ ਨਿਆਈ ॥

ਤ੍ਰਿਖਾ ਨ ਉਤਰੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ ॥੧॥

ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੇਰਾ ਮੁਖੁ ਸੁਹਾਵਾ ਜੀਉ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ ॥ ਚਿਰੁ ਹੋਆ ਦੇਖੇ ਸਾਰਿੰਗਪਾਣੀ ॥

ਧੰਨੁ ਸੁ ਦੇਸੁ ਜਹਾ ਤੂੰ ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਰਾਰੇ ਜੀਉ ॥੨॥

ਹਉ ਘੋਲੀ ਹਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਗੁਰ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਰਾਰੇ ਜੀਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਇਕ ਘੜੀ ਨ ਮਿਲਤੇ ਤਾ ਕਲਿਜੁਗ ਹੋਤਾ ॥ ਹੁਣਿ ਕਦਿ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਿਅ ਤੁਧੁ ਭਗਵੰਤਾ ॥

ਮੋਹਿ ਰੈਣਿ ਨ ਵਿਹਾਵੈ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰੇ ਜੀਉ ॥੩॥

ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਤਿਸੁ ਸਚੇ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰੇ ਜੀਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਭਾਗੁ ਹੋਆ ਗੁਰਿ ਸੰਤੁ ਮਿਲਾਇਆ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਘਰ ਮਹਿ ਪਾਇਆ ॥
 ਸੇਵ ਕਰੀ ਪਲੁ ਚਸਾ ਨ ਵਿਛੁੜਾ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਉ ॥੪॥
 ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਉ ॥ (ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਗੁ	ਗੁਰੁ	-	ਸ	ਸ	ਨੁਪੁ	-	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਮਗੁਰੁਸੁ	ਰੁਮੁ	ਪੁਪੁ
ਹਉ	ੜੁ	ਘੋ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ਜੀ	ਉ	ਘੋ	ੜ	ਲ	ਘੁ	ਮਾ	ੜੜੜੜ	ਈੜ	ਗੁਰੁ
ਪੁਪੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	-	-
ਦੁੜ	ਰ	ਸ	ਨ	ਸੰ	ੜ	ਤ	ਪਿ	ਆ	ੜ	ਰੇ	ਜੀ	ਉ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੁਰੁ	ਮੁਪੁ	ਧੁ	ਮਗੁ	ਗੁਰੁ	-	ਸ	ਸ								
ਹਉ	ੜੜ	ੜ	ਘੋੜ	ਲੀ	ੜ	ਜੀ	ਉ								
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

				ਨੁਪੁ	-	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-
ਮ	ਮ	ਪ	-	ਚੈ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਤਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਮ	ਨ	ਲੋ	ੜ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	ਨੁਪੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪੁਪੁ	ੜ	ਪ	-
ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਮੰ	ਰੇ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਤਿ	ਕ	ਕੀ	ੜ	ਨਿਆ	ੜ	ਈ	ੜ
ਬਿ	ਲ	ਪ	ਕ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ	-	ਰੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਮ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਉ	ਤ	ਰੈ	ੜ	ਸਾਂ	ੜ	ਤ	ਨ	ਆ	ਵੈ	ਬਿ	ਨ
ਤਿ	ਖਾ	ੜ	ਨ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	-	-
ਧੁ	ਧੁ	ਸ	ਰੁ	ਸੰ	ੜ	ਤ	ਪਿ	ਆ	ੜ	ਰੇ	ਜੀ	ਉ	ੜ	ੜ	ੜ,
ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਗੁਰੁ	-	ਸ	ਸ								
ਮੁਪੁ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਲੀ	ੜ	ਜੀ	ਉ								
ਹਉ	ੜ	ਘੋ	ੜ												
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ

ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਸੰਪੂਰਨ-ਖਾੜਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਰਿਖਬ, ਸੁੱਧ, ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਲਪ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ “ਵਰਜਤ”, ਵਾਦੀ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧੈਵਤ ਉੱਤੇ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਕਣ ਆਨੰਦ ਦਾਇਕ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਤ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਗੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹਨ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਸੁਰ ਜੇ ਵਕ੍ਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਜਤ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਵਕ੍ਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇ ਇਹ ਸੁਰ ਵਰਜਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੀ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਗੰਭੀਰ, ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਚਲਨ ਕਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ੋਭਦਾ ਹੈ। ਜਲਦ ਤਾਨਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਜਾਣ ਨਾਲ ਰਾਗ ਅੜਾਨਾ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਨ੍ਰ - ਨ੍ਰ - ਸ - , ਨ੍ਰ ਸ ਰ - ਸ , ਸ - ਨ੍ਰ - ਨ੍ਰ - ਪ੍ਰ , ਮ ਪ੍ਰ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ - ,
ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ ਰ - ਸ - , ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਰ ਗੁ ਰ ਗੁ ਮ - ਸ - ਸ , ਸ ਰ ਮ ਗੁ ਮ ਗੁ ਮ ਪ - ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ
ਨ - ਪ - ਮ ਪ ਮ ਗੁ ਮ ਗੁ ਮ - ਰ - ਸ , ਮ ਪ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ - ਪ , ਮ ਪ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ , ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ - ਸ ,
ਪ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ - ਗੁ ਮ - ਰ - ਸ , ਸ - ਨ੍ਰ - ਪ , ਮ ਪ ਨ੍ਰ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ - ਰ - ਸ - ਪ ਨ੍ਰ - ਸ ।

ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕੀਰਤਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਗਾਉ ਮੇਰੀ ਰਸਨਾਂ ॥

ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਕਰਿ ਬੰਦਨ ਸੰਤਨ ਉਹਾਂ ਚਰਨ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਕੇ ਬਸਨਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਦੁਆਰੁ ਨ ਪਾਵਉ ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਵਉ ॥੧॥
ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਕਰਿ ਦੇਹ ਨ ਸੋਧਾ ॥ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧਾ ॥੨॥
ਤ੍ਰਿਸਨ ਨ ਬੂਝੀ ਬਹੁ ਰੰਗ ਮਾਇਆ ॥ ਨਾਮੁ ਲੈਤ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ॥੩॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਜਬ ਭਏ ਦਇਆਲ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਉ ਛੁਟੇ ਜੰਜਾਲ ॥

(ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੂਸ	ਰਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸਰ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਸੁਰ	ਰ	ਸ	-
ਕੀ	ਠ	ਰ	ਤ	ਪੁ	ਭ	ਕੀ	ਠ	ਗਾ	ਉ	ਮੇ	ਰੀ	ਰ	ਸ	ਨਾ	ਠ
ਧੁ	ਨੁ	ਪੁ	ਮੁਪੁ	ਠੁਧੁ	ਠੁਧੁ	ਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	ਸੁਰ	-	ਸ	ਸ
ਅ	ਨਿ	ਕ	ਬਾ	ਠ	ਰ	ਕ	ਰਠ	ਬੰ	ਠ	ਦ	ਨ	ਸੰ	ਠ	ਤ	ਨ
ਸੁਰ	-	ਰ	ਰ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਪ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਸ	ਰ	ਰ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ
ਉ	ਠ	ਹਾਂ	ਚ	ਰ	ਨ	ਗੋ	ਠ	ਬਿੰ	ਦ	ਜੀ	ਕੇ	ਬ	ਸ	ਨਾ	ਠ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਠੁਧੁ	ਠੁਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਸੁੰਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਅ	ਨਿ	ਕ	ਭਾਂ	ਠ	ਤ	ਕ	ਰ	ਦੁਆ	ਠ	ਰ	ਨ	ਪਾ	ਠ	ਵ	ਉ
ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਗੁੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮੁਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸੁਰੁ
ਹੋ	ਇ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ਠ	ਲ	ਤ	ਠ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਧਿਆ	ਠ	ਵ	ਉਠ
ਮੁਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੁਰੁ								
ਕੀ	ਠ	ਰ	ਤ	ਪੁ	ਭ	ਕੀ	ਠ								
0				3				x				2			

ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨੜਾ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਾਜਨਾ ਸੰਤ ਆਉ ਮੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਆਨਦਾ ਗੁਨ ਗਾਇ ਮੰਗਲ ਕਸਮਲਾ ਮਿਟਿ ਜਾਹਿ ਪਰੇਰੇ ॥੧॥

ਸੰਤ ਚਰਨ ਧਰਉ ਮਾਥੈ ਚਾਂਦਨਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੋਇ ਅੰਧੇਰੇ ॥੨॥

ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸੈ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਉ ਪੇਖਿ ਨੇਰੇ ॥੩॥

ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਸੰਤ ਪਾਏ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਨਾਨਕ ਉਹ ਬੇਰੇ ॥੪॥ (ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁਰ	-	ਸੁਰ	-	-	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਸਾ	ਠ	ਜ	ਠ	ਠ	ਨਾ	ਠ	ਸੰ	ਠ	ਤ
ਸੁਧੁ	-	ਨੁ	-	ਧੁ	ਸੁ	-	ਸ	-	-
ਆ	ਠ	ਉ	ਠ	ਠ	ਮੇ	ਠ	ਰੈ	ਠ	ਠ

ਸ਼	-	ਰ	-	-	ਮੁ	-	ਮ	-	ਪ
ਆ	ੳ	ਨ	ੳ	ੳ	ਦਾ	ੳ	ਗੁ	ੳ	ਨ
ਮੁ	-	ਮ	-	ਗੁ	ਸ਼	-	ਸ	-	ਸ
ਗਾ	ੳ	ਇ	ੳ	ੳ	ਮੰ	ੳ	ਗ	ੳ	ਲ
ਮ	-	ਪ	-	ਪ	ਪੁ	-	ਨੁ	ਠੁ	ਪ
ਕ	ੳ	ਸ	ੳ	ਮ	ਲਾ	ੳ	ਮਿ	ੳ	ਟ
ਮੁ	-	ਗੁ	-	ਮ	ਸ਼	-	ਸੁ	ਠੁ	ਨੁ
ਜਾ	ੳ	ਹਿ	ੳ	ਪ	ਰੇ	ੳ	ਰੈ	ਠੁ	ਨੁ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	-	ਪ	ਪੁ	ਧੁ	ਨੁ	-	ਧੁ
ਸੰ	ੳ	ੳ	ੳ	ਤ	ਚ	ਰ	ਨ	ੳ	ੳ
ਪੁ	-	ਠੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	-	ਸੰ	-	-
ਧ	ੳ	ਰ	ੳ	ਉ	ਮਾ	ੳ	ਥੈ	ੳ	ੳ
ਸੰ	-	ਰੰ	-	-	ਗੁੰ	ਮੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ
ਚਾ	ੳ	ਦ	ੳ	ੳ	ਨਾ	ੳ	ਗਿ	ੳ	ੳ
ਮੁ	-	ਮ	-	ਸ	ਰ	ਸ	ਰੁ	ਠੁ	ਨੁ
ਹੈ	ੳ	ਇ	ੳ	ਅੰ	ਧੈ	ੳ	ਰੈ	ਠੁ	ਨੁ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਬਹਾਰ

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਗ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗਏ ਜਾਂ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਾੜਵ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਨੂੰ ਵਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ, ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ, ਮਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਪਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪੰਚਮ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਲਦ ਤਾਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ : ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਰ ਸ। ਇਹ ਰਾਗ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਲੰਬਤ ਖਿਆਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸ ਸ ਮ ਸ

ਚਾਲ: ਨ ਸੰ ਰ ਸ ਨ ਸ ਮ - , ਮ ਪ ਗੁ ਗੁ ਮ - ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਰ - ਸੰ , ਸ ਮ ਮ - ਮ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਰ - ਸੰ , ਸੰ ਮੰ - ਮ ਪੰ ਗੁ ਮ ਧ ਨ ਸੰ , ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਰ ਸ। ਗੁ ਮ ਧ ਨ ਸੰ - ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ , ਗੁੰ ਗੁੰ ਮੰ - ਰੰ ਸੰ , ਗੁ ਮ ਧ ਨ ਸੰ , ਨੁ - ਪ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਰ ਸ।

ਬਹਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਨਗਨ ਫਿਰਤ ਜੋ ਪਾਈਐ ਜੋਗੁ ॥ ਬਨ ਕਾ ਮਿਰਗੁ ਮੁਕਤਿ ਸਭੁ ਹੋਗੁ ॥੧॥
 ਕਿਆ ਨਾਗੇ ਕਿਆ ਬਾਧੇ ਚਾਮ ॥ ਜਬ ਨਹੀ ਚੀਨਸਿ ਆਤਮ ਰਾਮ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਮੂਡ ਮੁੰਡਾਏ ਜੋ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਮੁਕਤੀ ਭੇਡ ਨ ਗਈਆ ਕਾਈ ॥੨॥
 ਬਿੰਦੁ ਰਾਖਿ ਜੋ ਤਰੀਐ ਭਾਈ ॥ ਖੁਸਰੈ ਕਿਉ ਨ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥੩॥
 ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਨਰ ਭਾਈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਿਨਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥੪॥

(ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ		
ਰਾ	s	ਮ	ਨਾ	s	ਮ	ਬਿ	ਨ	ਕਿ	ਨ	ਗ	ਤ	ਪਾੁ	s	ਈ	s		
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਕ	ਹੁ	s	ਕ	ਬੀ	s	ਰ	ਸੁ	ਨਹੁ	s	ਨ	ਰ	ਭਾ	s	ਈ	s		

ਸ	-	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਬਿ	ਨ	ਕਿ	ਨ	ਗ	ਤ	ਪੁਾ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਨ	ਗ	ਨ	ਫਿ	ਰ	ਤ	ਜੋ	ੜ	ਪਾ	ੜਈ	ਐ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਗ	ੜ
ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਰੁੰ	ਨੁ	ਪ,
ਬ	ਨ	ਕਾ	ੜ	ਮਿ	ਰ	ਗ	ਮੁ	ੜਕ	ਤ	ਸ	ਭ	ਹੋੜ	ੜੜ	ਗ	ੜ,
	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ੜ	ਕ	ਹੁ	ਕ	ਬੀ	ੜ	ਰ	ਸੁ	ਨਹੁ	ੜ	ਨ	ਰ	ਭਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਸ	-	ਮ	ਮ	-	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਬਿ	ਨ	ਕਿ	ਨ	ਗ	ਤ	ਪੁਾ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਕੇਦਾਰਾ

ਕਲਿਆਨ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਭਰਿਆ ਰਾਗ ਓਢਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਜਿਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ, ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਵੀ ਕੇਦਾਰ ਰਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਪੂਰੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਲੱਗੇ ਕਾਮੋਦ, ਬਿਹਾਗ, ਬਿਲਾਵਲ ਅਤੇ ਹਮੀਰ ਰਾਗ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਸਪਰਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਨੂੰ ਸਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਚਾਲ: $\overset{\circ}{\text{ਸ}}\text{ਮ} - \text{ਸਰਸ}, \text{ਸਮ} - \overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਪ}} - \overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਸ}}\text{ਰਸ}, \overset{\circ}{\text{ਸ}}\text{ਰਸ}\overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਰ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਸ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}} - \overset{\circ}{\text{ਪ}} - \overset{\circ}{\text{ਸ}} - \overset{\circ}{\text{ਸ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਨ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}} - \overset{\circ}{\text{ਸ}} - \overset{\circ}{\text{ਰ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਰ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਸ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}} - \overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਨ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}} - \overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}} - \overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਰ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}} - \overset{\circ}{\text{ਰ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਰ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}, \overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਨ}}\overset{\circ}{\text{ਸ}}\overset{\circ}{\text{ਨ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਨ}}\overset{\circ}{\text{ਧ}}\overset{\circ}{\text{ਪ}}, \overset{\circ}{\text{ਮ}}\overset{\circ}{\text{ਰ}} - \overset{\circ}{\text{ਸ}}।$

ਕੇਦਾਰਾ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਰਨੀ ਆਇਓ ਨਾਥ ਨਿਧਾਨ ॥

ਨਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਗੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਮਾਗਨ ਕਉ ਹਰਿ ਦਾਨ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸੁਖਦਾਈ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਰਾਖਹੁ ਮਾਨ ॥

ਦੇਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਗੁਨ ਰਸਨ ਬਖਾਨ ॥੧॥

ਗੋਪਾਲ ਦਇਆਲ ਗੋਬਿੰਦ ਦਮੋਦਰ ਨਿਰਮਲ ਕਥਾ ਗਿਆਨ ॥

ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਾਗਹੁ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸੰਗਿ ਧਿਆਨ ॥ (ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ੍ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	-ਮੁ	ਮ	-	-
ਸ	ਰ	ਨੀ	ਠ	ਠ	ਆ	ੜਇ	ਓ	ਠ	ਠ
ਸਮ	-	ਮਰ	-	ਸ	ਰ	-	ਸ	-	ਸ
ਨਾ	ਠ	ਥ	ਠ	ਨਿ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਨ
ਸ	-	ਧ	-	ਪ੍ਰ	ਪ੍ਰਸ	-	ਸ	-	ਸ
ਨਾ	ਠ	ਮ	ਠ	ਠ	ਪ੍ਰੀ	ਠ	ਤ	ਠ	ਲਾ

ਸ੍ਰਮ	-	ਗ੍ਰਮ	-	ਮ	ਗ੍ਰਪ	-	ਪ	-	ਪ
ਗੀ	ਫ	ਮ	ਫ	ਨ	ਭੀ	ਫ	ਤ	ਫ	ਰ
ਧਨੁ	ਸੁੰਰੁੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	-	ਪ
ਮਾਫੁ	ਫਫ	ਗ	ਫ	ਨ	ਕ	ਉ	ਹ	ਫ	ਰ
ਮੰ	ਪ	ਮ੍ਰਧ	ਮ	-	ਸ੍ਰਰ	-	ਸ	-	-
ਦਾ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਨ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	-
ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ਫ	ਫ	ਈ	ਫ	ਪੂ	ਫ	ਫ
ਸੰਗੰ	ਮ੍ਰਗੰ	ਮ੍ਰਗੰ	-	ਮੰ	ਮੰਰੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰ	ਨ	ਪ	ਫ	ਰ	ਮੇ	ਫ	ਸੁ	ਫ	ਰ
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	-	-	-
ਕ	ਰ	ਕਿ	ਫ	ਰ	ਪਾ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ
ਮੰ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	-	-	-	ਮ,
ਰਾ	ਫ	ਖ	ਹੁ	ਫ	ਮਾ	ਫ	ਫ	ਫ	ਨ,
x		2			0		3		

ਕੇਦਾਰਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕਿਨਹੀ ਬਨਜਿਆ ਕਾਂਸੀ ਤਾਂਬਾ ਕਿਨਹੀ ਲਉਗ ਸੁਪਾਰੀ ॥

ਸੰਤਹੁ ਬਨਜਿਆ ਨਾਮੁ ਗੋਬਿਦ ਕਾ ਐਸੀ ਖੇਪ ਹਮਾਰੀ ॥੧॥

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੇ ਬਿਆਪਾਰੀ ॥

ਹੀਰਾ ਹਾਥਿ ਚੜਿਆ ਨਿਰਮੋਲਕੁ ਛੂਟਿ ਗਈ ਸੰਸਾਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸਾਚੇ ਲਾਏ ਤਉ ਸਚ ਲਾਗੇ ਸਾਚੇ ਕੇ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥

ਸਾਚੀ ਬਸਤੁ ਕੇ ਭਾਰ ਚਲਾਏ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ਭੰਡਾਰੀ ॥੨॥

ਆਪਹਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਨਿਕ ਆਪੈ ਹੈ ਪਾਸਾਰੀ ॥

ਆਪੈ ਦਹ ਦਿਸ ਆਪ ਚਲਾਵੈ ਨਿਹਚਲੁ ਹੈ ਬਿਆਪਾਰੀ ॥੩॥

ਮਨੁ ਕਰਿ ਬੈਲੁ ਸੁਰਤਿ ਕਰਿ ਪੈਡਾ ਗਿਆਨ ਗੋਨਿ ਭਰਿ ਡਾਰੀ ॥
 ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਨਿਬਹੀ ਖੇਪ ਹਮਾਰੀ ॥੪॥
 (ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

									ਸ	ਸ	ਮ	ਸੁ	ਮ
									ਹ	ਰ	ਕੇ	ੜ	
ਪ	-	-	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰ	-	ਨੁ	ਸੁ	ਰ	-	ਸ	-
ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਕੇ	ੜ	ਬਿ	ਆ	ਪਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ
ਪ	-	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	-	ਮ	ਮ	ਮੁ	-	ਮ	ਸ	ਰ
ਰੀ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਗਾ	ੜ	ਥ	ਚ	ੜਿ	ਆ	ੜ	ਨਿ	ਰ	ਮੋ
ਪ	-	ਮ	ਪ	ਪ	ਸੰ	-	ਧੁ	ਮੁ	ਮ	-	ਮ	-	ਮ
ਛੁ	ੜ	ਟ	ਗ	ਈ	ੜ	ਸੁੰ	ੜੁ	ਸਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਹ	ਰ
ਮ	-	-	-	ਮ	ਰ	-	ਸੁ	ਰ	-	ਸ	-		
ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਕੇ	ੜ	ਬਿ	ਆ	ਪਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	
x				2			0					3	

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਕਿ	ਨ	ਰੀ	ੜ		ਬ	ਨ	ਜਿ	ਆ	ਕਾ	ੜ	ਸੀ	ੜ	ਤਾਂ	ੜ	ਬਾ
ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਧ	ਧ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮੁ	ਧੁ	ਮ	-	-
ਕਿ	ਨ	ਰੀ	ੜ		ਲ	ਉ	ਗ	ਸੁ	ਪਾ	-	ੜੁ	ੜੁ	ਰੀ	ੜ	ੜ
ਮ	-	ਮ	ਮ		ਗੁ	ਪ	ਧ	ਮੁ	ਧ	-	ਧ	ਧ	ਮੁ	ਧੁ	ਮ
ਸੰ	ੜ	ਤ	ਹੁ		ਬ	ਨ	ਜਿ	ਆ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦੁ	ਕਾ
ਧ	-	ਮ	ਪ		ਧ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਮ	-	ਮ	-	ਮ	ਮ	ਰ
ਐ	ੜ	ਸੀ	ੜ		ਖੇ	ੜ	ਧ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਹ	ਰ	ਕੇ
ਮ	-	-	-		ਮ	ਮ	ਰ	-	ਨੁ	ਸੁ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ		ਮ	ਕੇ	ੜ	ਬਿ	ਆ	ਪਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ		
x				2			0						3		

ਕੇਦਾਰਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਪ੍ਰਿਅ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥

ਮਗਨ ਮਨੈ ਮਹਿ ਚਿਤਵਉ ਆਸਾ ਨੈਨਹੁ ਤਾਰ ਤੁਹਾਰੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਓਇ ਦਿਨ ਪਹਰ ਮੂਰਤ ਪਲ ਕੈਸੇ ਓਇ ਪਲ ਘਰੀ ਕਿਹਾਰੀ ॥

ਖੂਲੇ ਕਪਟ ਧਪਟ ਬੁਝਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜੀਵਉ ਪੇਖਿ ਦਰਸਾਰੀ ॥੧॥

ਕਉਨੁ ਸੁ ਜਤਨੁ ਉਪਾਉ ਕਿਨੇਹਾ ਸੇਵਾ ਕਉਨ ਬੀਚਾਰੀ ॥

ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਮੋਹੁ ਤਜਿ ਨਾਨਕ ਸੰਤਹ ਸੰਗਿ ਉਧਾਰੀ ॥੨॥ (ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

												੫						
੫	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਧ	-	ਮੰ	੫	ਮੁ	ਧ	ਧ	ਮ	-	-	ਮ	ਪ੍ਰਿ	
ਅ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤ	ਪ੍ਰਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਪ੍ਰਿ
ਗ੍ਰਾਮ ਰ - ਸ				ਰ	-	ਸ	ਸ	ਗ੍ਰਾਮ	ਮ	ਗ੍ਰਾਮ	ਮ	ਗ੍ਰਾਮ	ਪ	-	ਪ	-		ਪ੍ਰਿ
ਗ	ਨ	ੜ	ਮ	ਨੈ	ੜ	ਮ	ਹਿ	ਚਿ	ਤ	ਵ	ਉ	ਆ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ		ਪ੍ਰਿ
ਧੁਨੁ ਸੁੰਰੁੰ ਸੁੰਨੁ				ਧ	-	ਧ	ਪ	ਮੰ	੫	ਧ	੫	ਮ	-	੫,	੫			ਪ੍ਰਿ
ਨੈ	ੜ	ੜ	ਹੁ	ਤਾ	ੜ	ਰ	ਤੁ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ		ਪ੍ਰਿ
3				x				2				0						

ਅੰਤਰਾ

												੫						
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਪ		
ਪ	ਹ	ਰ	ਮੂ	ਰ	ਤ	ਪ	ਲ	ਕੈ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਓ	ਇ	ਪ	ਲ	੫		
ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮੰ	੫	ਧ	੫	ਮ	-	-	-	ਸ	ਸ	ਮ	ਮ	੫		
ਘ	ਗੀ	ੜ	ਕਿ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖੂ	ਲੇ	ੜ	ਕ	੫		
ਮ	ਮ	-	ਮ	ਗ੍ਰਾਮ	੫	੫	੫	ਮੰ	ਧ	੫	-	ਧੁਨੁ	ਸੁੰਰੁੰ	ਨੁੰ	ਸੁੰ	੫		
ਪ	ਟ	ੜ	ਧ	੫	ਟ	ਬੁ	ਝਿ	ਤ੍ਰਿ	ਸ	ਨਾ	ੜ	ਗ੍ਰਾਮ	ੜ	ੜ	ਵਉ	੫		
-	ਖ	ਮੰ	੫	ਮੰ	੫	ਧ	੫	ਮ	-	-	-	ਗ੍ਰਾਮ	-	-	੫			
ੜ	ਖ	ਦ	ਰ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ		
3				x				2				0						

ਰਾਗ ਹਮੀਰ

ਕਲਿਆਣ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਰਾਤ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਰਵਾਇਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਧ - ਗ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਸਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਉੱਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰਾਗ ਸਵੇਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਰੂਪ ਪੂਰਾ ਬਿਲਾਵਲ ਦਾ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਅਤੀ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਦਾ ਖਾਸ ਲਗਾਵ ਹੈ : ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜੇ ਗੰਧਾਰ ਤੋਂ ਉਠਾਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਚਮ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ : ਗ ਮ ਨ ਧ - ਅਤੇ ਜੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰਾਂ : ਮ ਪ ਨ ਮ ਪ ਆਦਿ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਉੱਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਕਣ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਹਮੀਰ ਚਮਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਮ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਗ ਮ ਨ ਧ - ਨ ਧ - ਪ - ਗ ਮ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਮ ਮ ਰ, ਗ ਮ ਨ ਧ ਨ ਧ ਪ - ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ - ਸ, ਸ ਨ ਧ ਪ ਮ ਪ ਧ ਪ - ਸ, ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਨ ਧ, ਨ ਧ ਸੰ - ਧ ਮ ਨ ਧ ਰੰ ਸੰ, ਗ ਮ ਨ ਧ ਪ - ਧ ਨ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ - ਸ, ਪ - ਗ ਮ ਰ - ਧ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਨ ਧ - ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਮ ਧ ਨ ਨ ਧ ਮ ਪ ਗ ਨ ਧ ਨ ਰੰ ਸ, ਧ ਨ ਪ ਧ ਮ ਪ - ਗ ਮ ਰ - ਗ ਮ ਧ ਪ ਗ ਮ ਰ - ਸ।

ਹਮੀਰ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਿਵਰ ਤਉ ਹਮ ਮੇਰਾ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਚੰਦ ਤਉ ਹਮ ਭਏ ਹੈ ਚਕੋਰਾ ॥੧॥
ਮਧਵੇ ਤੁਮ ਨ ਤੋਰਹੁ ਤਉ ਹਮ ਨਹੀ ਤੋਰਹਿ ॥ ਤੁਮ ਸਿਉ ਤੋਰਿ ਕਵਨ ਸਿਉ ਜੋਰਹਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਉ ਤੁਮ ਦੀਵਰਾ ਤਉ ਹਮ ਬਾਤੀ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਤੀਰਥ ਤਉ ਹਮ ਜਾਤੀ ॥੨॥
ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰੀ ॥ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰਿ ਅਵਰ ਸੰਗਿ ਤੋਰੀ ॥੩॥
ਜਹ ਜਹ ਜਾਉ ਤਹਾ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤੁਮ ਸੇ ਠਾਕੁਰੁ ਅਉਰੁ ਨ ਦੇਵਾ ॥੪॥
ਤੁਮਰੇ ਭਜਨ ਕਟਹਿ ਜਮ ਫਾਂਸਾ ॥ ਭਗਤਿ ਹੇਤ ਗਾਵੈ ਰਵਿਦਾਸਾ ॥੫॥
(ਸੋਰਠਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ)

ਅਸਥਾਈ

ਮੰ ਪ	-	ਗ	-	ਮ	ਨੌ ਧ	-	ਧ	-	ਧੁ
	ੜ		ੜ			ੜ		ੜ	
ਨੌ ਧ	ਨ	ਸੰ ਸੁੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਨੌ ਧ	-	ਪ
	ਮ		ੜ			ੜ		ੜ	
ਮੰ ਤੁ	ਪ	ਮੰ ਗੁਗ	-	ਮ	ਨੌ ਧ	-	ਪ	-	ਪ
	ਮ		ੜ			ੜ		ੜ	
ਮੰ ਗੁ	ਗ	ਗੁ ਮ	ਧ	ਪ	ਗੁ ਮ	ਪ	ਗੁ ਮ	ਰ	ਸ
	ਰ		ੜ			ਗ		ੜ	
ਵ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੋ ੜ	ੜ	ੜੋ ੜ	ੜ	ਰੀ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪੰ ਤੁ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ
	ਉ		ੜ							
ਗੰ	ਗੰ	ਗੰ	-	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	-
	ਤੁ		ਹ							
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ ਧ	-	ਪ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਗ	-	ਮੁ
	ਜ		ਤੁ							
ਨੌ ਧ	ਧ	ਪੁ ਪੁ	ਮੰ	ਪ	ਗੁ ਮ	ਗੁ ਮ	ਰ	ਸ	-	-
	ਹ		ਭੁ ਏ							
ਮੰ	ਪ	ਗ	-	ਮ	ਨੌ ਧ	ਨੌ ਧ	-	ਧ	-	ਨ
	ਤੁ		ਸਿ							
ਧ	ਨ	ਧੁ ਨ	ਸੰ ਰੰ	ਨੁ ਸੰ	ਧ	ਧ	ਮੰ ਪੁ	ਗੁ ਮ	ਰ	ਸ
	ਵ		ਸਿੰ ੜ							
x		2			0		3			

ਹਮੀਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਨਾਇਕ ਖਸਮ ਹਮਾਰੇ ॥

ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਹੁ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੁਮਰੇ ਧਾਰੇ ॥੧॥

ਜਿਹਵਾ ਏਕ ਕਵਨ ਗੁਨ ਕਹੀਐ ॥

ਬੇਸੁਮਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ ਤੇਰੇ ਅੰਤੁ ਨ ਕਿਨ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕੋਟਿ ਪਰਾਧ ਹਮਾਰੇ ਖੰਡਹੁ ਅਨਿਕ ਬਿਧੀ ਸਮਝਾਵਹੁ ॥

ਹਮ ਅਗਿਆਨ ਅਲਪ ਮਤਿ ਬੋਰੀ ਤੁਮ ਆਪਨ ਬਿਰਦੁ ਰਖਾਵਹੁ ॥੨॥

ਤੁਮਰੀ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ਆਸਾ ਤੁਮ ਹੀ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲੇ ॥

ਰਾਖਹੁ ਰਾਖਨਹਾਰ ਦਇਆਲਾ ਨਾਨਕ ਘਰ ਕੇ ਗੋਲੇ ॥੩॥

(ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਨੌ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗ	ਮ	ਨੌ	ਧ	ਨ	ਨ	ਨੌ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ
ਜ	ਹ	ਵਾ	ੜ	ਏ	ੜ	ਕ	ਕ	ਵ	ਨ	ਗੁ	ਨ	ਕ	ਹੀ	ਐ	ੜ		
ਪ	-	ਪ	ਪ	-	ਪ	-	ਧ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ		
ਬੇ	ੜ	ਸੁ	ਮਾ	ੜ	ਰ	ੜ	ਬੇ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਸੁ	ਆ	ਮੀ	ਤੇ	ਰੋ		
ਗ	-	ਗ	ਮ	ਨੌ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੌ	ਧ	-	ਪ	-	
ਅੰ	ੜ	ਤ	ਨ	ਕਿ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਲ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ		
ਧੁਨ	ਸੁੰ	ਸੁੰ	ਧੁਪੁ	ਮੁਪੁ	ਮੁਪੁ	ਗ	ਮ	ਨੌ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਨੌ	ਸੰ	ਧ	ਪ		
ਜਿਹੁ	ੜੜ	ਵਾੜ	ੜੜ	ਏੜ	ੜੜ	ਕ	ਕ	ਵ	ਨ	ਗੁ	ਨ	ਕ	ਹੀ	ਐ	ੜ		
0				3				x					2				

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ
ਤੁ	ਮ	ਦਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਕ	ਬ	ਪ੍ਰਿ	ਤ	ਪਾ	ੜ	ਲ	ਕ
ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ
ਨਾ	ੜ	ਇ	ਕ	ਖ	ਸ	ਮ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਨੌ	ਧ	-	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਸ
ਨਿ	ਮ	ਖ	ਨਿ	ਮ	ਖ	ਤੁ	ਮ	ਹੀ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਤਿ	ਪਾ	ੜ	ਲੁਹੁ	ਹੁਮੁ

ਗ	-	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨ	-	ਧੁਨ	ਸੁੰਰੰ	ਸੁੰਨ	ਸੁੰਨ	ਨੁਧ	-	ਪ	-
ਬਾ	ੜ	ਰ	ਕ	ਭੁ	ਮ	ਰੇ	ੜ	ਧੁਝ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਸੁੰਨ	ਨੁੰਸੁੰ	ਧ	ਪ												
ਜਿ	ਹ	ਵਾ	ੜ												
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮਾਰਗ ਬਿਹਾਗ

ਇਸ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਰਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੱਛਣ ਬਿਹਾਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਲਪ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦ ਰਿਖਬ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਰਿਖਬ ਤੇ ਖਰਜ ਦਾ ਕਣ ਲਾ ਕੇ ਰਿਖਬ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਵੀ ਬਿਹਾਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਮ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਗ-ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨੁ ਸ ਗ - ਗ - ਸ਼ਰ - ਸ, ਸ ਗ - ਮੰ ਗ ਸ਼ਰ - ਸ, ਨੁ ਸ ਮੰ ਗ ਮੰ ਪ, ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਗ ਮੰ ਗ - ਮੰ ਗ ਸ਼ਰ - ਸ, ਗ ਮੰ ਪ ਨ - ਧ ਪ, ਪ ਮੰ ਗ ਮੰ ਪ ਨ - ਪ ਨ ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ ਗੰ - ਮੰ ਗੰ ਸ਼ਰ - ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮੰ ਗ, ਗ ਮੰ ਪ ਧ ਮੰ ਗ - ਮੰ ਗ ਸ਼ਰ - ਸ।

ਮਾਰਗ ਬਿਹਾਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਭੈ ਘਟ ਰਾਮੁ ਬੋਲੈ ਰਾਮਾ ਬੋਲੈ ॥ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋ ਬੋਲੈ ਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਏਕਲ ਮਾਟੀ ਕੁੰਜਰ ਚੀਟੀ ਭਾਜਨ ਹੈਂ ਬਹੁ ਨਾਨਾ ਰੇ ॥

ਅਸਥਾਵਰ ਜੰਗਮ ਕੀਟ ਪਤੰਗਮ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਾਮੁ ਸਮਾਨਾ ਰੇ ॥੧॥

ਏਕਲ ਚਿੰਤਾ ਰਾਖੁ ਅਨੰਤਾ ਅਉਰ ਤਜਹੁ ਸਭ ਆਸਾ ਰੇ ॥

ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਭਏ ਨਿਹਕਾਮਾ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਕੋ ਦਾਸਾ ਰੇ ॥ (ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	-	-	-	-	ਨੁ	ਨੁ	-	ਸ	-	-	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਰ	-	ਸ
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਬੋ	ੜ	ਲੈ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਬੋ	ੜ
ਗੁਮੰ	ਪ	-	-	-	-	ਮੰ	ਪ	ਪੁਮੰ	ਗ	-	ਗ	ਮੰ	ਪ	-	ਨ	ੜ
ਲੋੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੁੜ	ੜ	-	ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਬਿ	ੜ
ਨਾ	-	-	ਧ	ਪ	-	ਮੰ	-	-	-	-	-	-	ਮੁਪੁ	ਧ	ਪੁਮੰ	ੜ
ਨ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬੋੜ	ੜ	ਲੈੜ
ਗ	-	-	ਰਸ	ਰ	-	ਨੁ	ਸ	ਨੁਸ	ਗੁਮੰ	ਪ,	ਮੰ	ਸ	ਰ	-	ਸ	ੜ
ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜੁੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੁੜ	ੜੁੜ	ੜ,	ਸ	ਭੈ	ਘ	ੜ	ਟ	ੜ
0				3				x					2			

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ	-	-	-	ਨ	-	-	-	ਸੰ	-	-	-	ਗ	ਮੰ	ਪ	-	ਨ
ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਟੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਏ	ੜ	ਕ	ੜ	ਲ
ਰੰ	-	-	ਸੰ	ਨ	-	ਧ	-	ਪ	-	-	-	ਗ	ਮੰ	ਪ	-	ਨ
ਚੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਟੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਜ	ੜ	ਨ
ਧ	-	-	ਪ	ਮੰ	-	ਮੰ	ਮੰ	-	-	-	-	ਪ		ਮੁੱ	ਧ	ਮੁੱ
ਹੈਂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬ	ਹੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨਾੜ	ੜ	ਨਾੜ
ਗ	-	-	ਸ	ਰ	-	ਠ	ਸ	ਨੁਸ	ਗਮੰ	ਪ,	ਮੰ	ਗ	ਰ	-	ਸ	
ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੁੜ	ੜੁੜ	ੜ,	ਸ	ਭੈ	ਘ	ੜ	ਟ	
0				3				x				2				

ਰਾਗ ਪੂਰੀਆ ਕਲਿਆਨ

ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਨ ਦੇ ਸੰਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਗ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਦੇਖੋ: ਨੁਰੁਸ, ਨੁਰੁਗ - ਰੁਸ, ਨੁਧੁਨੁ - ਰੁਗ - ਨੁਰੁਮੰਗ - (ਪੂਰੀਆ) ਅਤੇ
ਗਮੰਪ - ਪਮੰਗਮੰਧਨ - (ਕਲਿਆਨ)

ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਠਾਠ ਮਾਰਵਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪੰਡਤ “ਰਾਮ ਰੰਗ” ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਗ - ਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸ - ਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪੰਚਮ ਇਸ ਦਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਗ - ਨ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆ ਅਤੇ ਕਲਿਆਨ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ, ਨੁਰੁਸ, ਨੁਧੁਨੁ - ਰੁਸ, ਰੁਨੁਧੁਪੁ - ਮੰਧੁਨੁਰੁਸ, ਧੁਨੁਰੁਸ, ਨੁਰੁਗ - ਮੰਗ
ਰੁਸ, ਮੰਗਰੁਗ - ਨੁਰੁਗਮੰਪ - ਗਮੰਪ - ਧਮੰਪ, ਮੰਗਰੁਗ - ਰੁਗਰੁਸ, ਗਮੰਧਨ
ਧਪ - ਗਮੰਰੁਗਮੰਪ - ਮੰਧਪਮੰਗ - ਰੁਸ, ਗਮੰਧਨ - ਮੰਧਸੰ - ਰੁੰਨਧਪ - ਮੰਧ
ਨਧਸੰ - ਨਰੁੰਗੰਗੰਗੰਰੁੰਸੰ, ਸੰਨਧਪਮੰਗਰੁਮੰਗ - ਰੁਸ।

ਪੂਰੀਆ ਕਲਿਆਨ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਹੇ ਦਇਆਲ ਲਾਲ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਖੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰ ॥੧॥
ਹੇ ਸਮ੍ਰਥ ਅਗਮ ਪੂਰਨ ਮੋਹਿ ਮਇਆ ਧਾਰਿ ॥੨॥
ਅੰਧ ਕੂਪ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਨਾਨਕ ਧਾਰਿ ਉਤਾਰ ॥
(ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗ	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ
ਹੇ	ਸ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਸ	ਦ	ਹੇ	ਸ	ਗੋ	ਪਾ	ਸ	ਲ
ਨੁ	ਰੁ	ਗਗੁ	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਮੁਧੁ	ਨੁਧੁ	ਮੁਧੁ	ਪੁਮੰ	ਗੁਰੁ	ਗ
ਹੇ	ਸ	ਦਇ	ਆ	ਸ	ਲ	ਲੁਲੁ	ਲੁਲੁ	ਲੁਲੁ	ਲੁਲੁ	ਲੁਲੁ	ਸ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮੰ	ਗ	ਗ	ਮੰ	ਧ	ਮੰ	ਧ	ਸੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਸ	ਖੇ	ੜ
ਨ	-	ਰੁੰ	ਗੰਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-
ਦੀ	ੜ	ਨ	ਦੁਰ	ਦ	ਨਿ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
ਰੁੰ	ਨ	ਧੁਧ	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਰੁਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ
ਹੇ	ੜ	ਦੁਇ	ਆ	ੜ	ਲ	ਲਾ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ਲ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਬਸੰਤ

ਰਾਤ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪਹਿਰ ਜਾਂ ਰੁੱਤ ਬਾਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦੇ ਉੱਤਰਆਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਤਾਰ ਖਰਜ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਿਆਗਣ ਨਾਲ ਬਸੰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿਵੇਕਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਜ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਬਸੰਤ ਅਤੇ ਪਰਜ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹਨ। ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਲਗਾਵ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ - ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰਾਗ ਲਲਿਤ ਦਾ ਰਸ ਵੀ ਮਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਤੁਰੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਪ - ਮੰਗਮ - ਗ, ਰੰ - ਨਧੁ ਨਧੁ ਪ, ਨਧੁ ਨਧੁ ਆਦਿ।

ਚਾਲ : ਸੰ - ਨਧੁ - ਪ - ਮੰਗ - ਮੰ - ਗ - ਮੰਗਰੁਸ, ਨੁ ਸਗ - ਮੰਗ - ਮੰਧੁ - ਪ - ਧੁਗਮੰਗਰੁਸ, ਨੁ - ਰੁਗ - ਮੰਧੁ ਸੰ - ਸੰ ਨਧੁ - ਪ - ਮੰਗ - ਮੰ - ਗ - ਰੁਸ, ਨੁ ਸਗਮੰਗਰੁਸ, ਗਮੰਧੁ ਪ, ਮੰਗਮੰਧੁ ਰੁੰ - ਸੰ, ਰੁੰ ਨਧੁ ਨਧੁ ਪ - ਮੰਧੁ ਨਧੁ ਪ, ਨਧੁ ਮੰ ਗਮੰਗਰੁਸ, ਨੁ ਸਗਮੰਨਧੁ ਰੁੰ ਸੰ, ਰੁੰ ਨਧੁ ਪ - ਮੰਗਰੁਸ ਸਮ - ਮੰਮਗ, ਮੰਗਰੁਸ। ਸ - ਪ - ਮੰਧੁ ਪ - ਮੰਧੁ ਨਧੁ ਪ, ਗਮੰਧੁ ਨਰੁੰ ਨਧੁ ਪ, ਮੰ ਗੁੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਗਮੰਧੁ ਨਰੁੰ ਨਧੁ ਮੰ ਗਰੁਸ।

ਬਸੰਤ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਬਨਸਪਤਿ ਮਉਲੀ ਚੜਿਆ ਬਸੰਤੁ ॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਉਲਿਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੰਗਿ ॥੧॥
 ਤੁਮ੍ ਸਾਚੁ ਧਿਆਵਹੁ ਮੁਗਧ ਮਨਾ ॥ ਤਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਮਨਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਇਤੁ ਮਨਿ ਮਉਲਿਐ ਭਇਆ ਅਨੰਦੁ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਗੋਬਿੰਦ ॥੨॥
 ਏਕੋ ਏਕੁ ਸਭੁ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ ॥ ਹੁਕਮੁ ਬੂਝੈ ਤਾਂ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ॥੩॥
 ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਆਖਣੁ ਵੇਖਣੁ ਸਭੁ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਇ ॥੪॥

(ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ ਸੰ ਸੰ -	ਨ ਧੁ ਰੁੰ ਨ ਧੁ - ਪ	ਪ ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ	ਬ ਨ ਸ ਪ ਤ
ਮ ਉ ਲੀ ੜ	ਚ ਝ ਆ ਬ ਸੰ ੜ ਤ	ਇ ਮੰ ਗ - ਮੰ	ਹ ਮ ੜ ਨ
ਗ ਰੁ ਸ ਸ	ਸ ਸ ਮ ਮ ਮੁੰ ਮੰ ਗ ਗ, ਧੁ	ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ	
ਮ ਉ ਲਿ ਆ	ਸ ਤ ਗੁ ਰ ਸੰ ੜ ਗ, ਬ	ਨ ਸ ਪ ਤ	
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ - ਸੰ ਸੰ	ਗੰ ਗੰ ਮੰ ਗੰ ਰੁੰ - ਸੰ ਸੰ	ਪ ਪ ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ	ਤੁ ਮ ਸਾ ੜ ਚ ਧਿ
ਆ ੜ ਵ ਹੁ	ਮ ਗ ਧ ਮ ਨਾ ੜ ੜ ਤਾ	ਨ ਧੁ - ਪ	ੜ ਸੁ ੜ ਖ
ਮੰ ਧੁ ਮੰ ਗ	ਗ ਰੁ ਮੰ ਗ ਗ ਰੁ ਸ ਸ ਸ ਮੰ - ਮ	ਸ ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ	
ਪਾ ੜ ਵਹੁ ੜ	ਮੇ ੜ ਰੇ ਮ ਨਾ ੜ ੜ ਇ ਹ ਮ ੜ ਨ	ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ	
ਮੁੰ ਮ ਗ ਗ	ਮੰ ਧੁ ਸੰ ਨ ਧੁ - ਪ, ਪ	ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ	
ਮੁੰ ੜ ਲਿ ਅ	ਸ ਤ ਗੁ ਰ ਸੰ ੜ ਗ, ਬ	ਨ ਸ ਪ ਤ	
x	2	0	3

ਬਸੰਤ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਜਿਸੁ ਬੋਲਤ ਮੁਖੁ ਪਵਿਤੁ ਹੋਇ ॥ ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਸੋਇ ॥
 ਜਿਸੁ ਅਰਾਧੇ ਜਮੁ ਕਿਛੁ ਨ ਕਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਲਹੈ ॥੧॥
 ਰਾਮ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥ ਤਿਆਗਹੁ ਮਨ ਕੇ ਸਗਲ ਕਾਮ ॥੧॥
 ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਧਾਰੇ ਧਰਣਿ ਅਕਾਸੁ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜਿਸ ਕਾ ਹੈ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
 ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤ ਹੋਇ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਨ ਰੋਇ ॥੨॥
 ਸਗਲ ਧਰਮ ਮਹਿ ਊਤਮ ਧਰਮ ॥ ਕਰਮ ਕਰਤੂਤਿ ਕੈ ਊਪਰਿ ਕਰਮ ॥
 ਜਿਸ ਕਉ ਚਾਹਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵ ॥ ਸੰਤ ਸਭਾ ਕੀ ਲਗਹੁ ਸੇਵ ॥੩॥
 ਆਦਿ ਪੁਰਖਿ ਜਿਸੁ ਕੀਆ ਦਾਨੁ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਨਿਧਾਨੁ ॥
 ਤਿਸ ਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ॥੪॥
 (ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

	ਨ	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਧੁ	ਮ	-	ਗ
ਸੰ	ਮ	ਰਾ	ਠ	ਮ	ਬੋ	ਠ	ਲ	ਠ	ਠ
ਰਾ	-	ਸੰਧੁ	-	ਧੁਰੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਮ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ
ਰਾ	ਠ	ਧੁ	ਨ	ਰੁੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	-	-
ਸੰਸੁੰ	ਠ	ਗ	ਹੁ	ਠ	ਮ	ਨ	ਕੇ	ਠ	ਠ
ਤਿਆ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਮ	ਗ	ਲ	ਠ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ
ਸ									
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	-	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੁੰ	ਸੰ
ਮ	ਸ	ਬੋ	ਠ	ਲ	ਤ	ਠ	ਮੁ	ਠ	ਖ
ਜਿ	-	ਗੰ	-	ਮ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	-
ਸੰ	ਠ	ਵਿ	ਠ	ਤ	ਹੋ	ਠ	ਇ	ਠ	ਠ
ਪ	ਨ	ਧੁ	-	ਪ	ਪੁੰ	ਸੰਧੁ	ਪੁੰ	-	ਗ
ਸੰ	ਸ	ਸਿ	ਠ	ਮ	ਰ	ਤ	ਨਿ	ਠ	ਰ
ਜਿ	ਸੰਧੁ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਗੁੰ	ਲ	ਹੈ	ਠ	ਠ	ਸੋ	ਠ	ਇ	ਠ	ਠ
ਮ	ਸ	ਮ	ਮ	-	ਮੁੰ	ਗੁੰ	ਗ	-	-
ਸੁਸੁ	ਠ	ਗ	ਹੁ	ਠ	ਮੁੰ	ਨ	ਕੇ	ਠ	ਠ
ਤਿਆ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਧੁ	ਗ	ਲ	ਠ	ਠ	ਕਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ
ਸ									
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਭਟਿਆਰ

ਰਾਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਹਿਰ ਦਾ ਇਹ ਵਕ੍ਰ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ ਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤੀਵਰ ਮੱਧਮਯਮ ਅਲਪ ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਆਸ ਯੁਕਤ ਵੀ ਹੈ। ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਿਰਫ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਵਰਜਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸ-ਧ, ਧ - ਸੰ, ਧ - ਮ, ਪ - ਗ ਅਤੇ ਨ- ਪ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੀ ਰਸਦਾਇਕ ਅਤੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਅਲਪ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਸੁਰ ਵੀ ਵਰਜਤ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਰਜ ਤੋਂ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਖਰਜ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਧੈਵਤ ਜਾਣਾ ਭਟਿਆਰ ਦਾ ਖਾਸ ਅੰਗ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਨ ਧ ਸ, ਸ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਮ - ਪ - ਗ ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਧ - ਧ ਪ - ਧ - ਮ - ਪ ਗ - ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਮ - ਪ ਗ ਪ - ਧ ਪ ਮ - ਪ - ਗ - ਪ ਗ ਰੁ - ਸ, ਸ ਮ - ਮ ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਧ - ਧ ਪ - ਪ ਧ ਨ - ਪ ਮ - ਮ ਧ ਸੰ - ਰੁੰ ਨ ਧ ਨ - ਪ - ਮ ਪ ਧ ਨ ਪ - ਮ ਧ ਸੰ, ਨ ਰੁੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਨ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧ ਮ - ਮ ਪ ਗ - ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ - ਧ - ਪ - ਧ ਪ ਗ - ਪ ਗ ਰੁ ਸ।

ਭਟਿਆਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੋਇ ਸੁਣੰਦੜੀ ਮੇਰਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਮਉਲਾ ਨਾਮੁ ਜਪੰਦੜੀ ਲਾਲੀ ॥

ਪੰਧਿ ਜੁਲੰਦੜੀ ਮੇਰਾ ਅੰਦਰੁ ਠੰਢਾ ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਹਾਲੀ ॥ (ਸਲੋਕ ਮਃ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸ ਸੁ ਧ ਧ	ਪ ਪ ਧ ਮ	ਪ ਪ ਪੁ ਗ ਪ	ਗ ਰੁ ਸ -
ਸੋ ਇ ਸੁ ਠੰ	ਦ ਝੀ ਮੇ ਰਾ	ਤ ਨ ਮ ਨ	ਮਉ ਿ ਲਾ ਿ
ਸ ਸੁ ਧ ਧ ਨ	ਪੁ ਪ ਧ ਮ	ਪ ਪ ਪੁ ਗ ਪ	ਗ ਰੁ ਸ -
ਸੋ ਇ ਸੁ ਠੰ	ਦ ਝੀ ਮੇ ਰਾ	ਤ ਨ ਮ ਨ	ਮਉ ਿ ਲਾ ਿ
ਸ - ਮ ਮ	ਪ ਧ ਨ ਪ	ਧ - ਮ ਪ	ਗ ਰੁ ਸ -
ਨਾ ਿ ਮ ਜ	ਪੰ ਦ ਝੀ ਿ	ਲਾ ਿ ਿ ਿ	ਲੀ ਿ ਿ ਿ
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮੰ	ਮੰ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਪੰ	ਧ	ਜੁ	ਲੰ	ਦਾ	ੜੀ	ਮੇ	ਰਾ	ਅੰ	ੜ	ਦਾ	ਰਾ	ਠੰ	ਢਾ	ਗੁ	ਰਾ	ਰਾ
ਨ	ਰੁੰ	ਨ	ਪ	ਧ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-
ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਖ	ਨਿ	ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2				

ਰਾਗ ਵੈਰਾਗੀ

ਭੈਰਉ ਅੰਗ ਦੇ ਇਸ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ ਪਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ-ਖਰਜ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੇਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਭਗਤੀ ਰਸ ਦਾ ਰਾਗ ਅਤਿਅੰਤ ਰਸਦਾਇਕ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕਲੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਕੋਮਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਰਾਗ “ਰੇਵਤੀ” ਬਿਲਕੁਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ-ਨ੍ਰ-ਪ੍ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਸਰ-ਸ-ਨ੍ਰ-ਪ੍ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਪ੍ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ-ਰ-ਸ, ਸ-ਰ-ਮ-ਰ-ਨ੍ਰ-ਪ੍ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਨ੍ਰ-ਸ-ਰ-ਮ-ਰ-ਮ-ਰ-ਮ-ਪ-ਨ੍ਰ-ਪ-ਮ-ਰ-ਮ-ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਸ-ਰ-ਮ-ਪ-ਪ-ਨ੍ਰ-ਪ-ਮ-ਰ-ਮ-ਪ-ਮ-ਰ-ਮ-ਪ-ਨ੍ਰ-ਪ-ਮ-ਰ-ਸ, ਮ-ਰ-ਮ-ਪ-ਨ੍ਰ-ਪ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਸੰ-ਸੰ-ਰੁੰ-ਨ੍ਰ-ਪ-ਨ੍ਰ-ਸੰ, ਸੰ-ਰੁੰ-ਮੰ-ਮੰ-ਰੁੰ-ਨ੍ਰ-ਸੰ, ਸੰ-ਨ੍ਰ-ਪ-ਮ-ਰ-ਨ੍ਰ-ਪ੍ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ।

ਵੈਰਾਗੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਖੂਬ ਖੂਬ ਖੂਬ ਖੂਬ ਖੂਬ ਤੇਰੇ ਨਾਮੁ ॥ ਝੁਠ ਝੁਠ ਝੁਠ ਝੁਠ ਦੁਨੀ ਗੁਮਾਨੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਨਗਜ ਤੇਰੇ ਬੰਦੇ ਦੀਦਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਫਾਰੁ ॥੧॥
 ਅਚਰਜੁ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਤੇਰੇ ਕਦਮ ਸਲਾਹ ॥ ਗਨੀਵ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥੨॥
 ਨੀਧਰਿਆ ਧਰ ਪਨਹ ਖੁਦਾਇ ॥ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੁ ਦਿਨੁ ਰੈਣਿ ਧਿਆਇ ॥੩॥
 ਨਾਨਕ ਕਉ ਖੁਦਿ ਖਸਮ ਮਿਹਰਵਾਨ ॥ ਅਲਹੁ ਨ ਵਿਸਰੈ ਦਿਲ ਜੀਅ ਪਰਾਨ ॥੪॥
 (ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨ੍ਰ	ਪ੍ਰ	ਨ੍ਰ	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਰੁ	ਮ	-	ਪ
ਖੂ	ਬ	ਖੂ	਽	ਬ	ਖੂ	ਬ	ਖੂ	਽	ਬ
ਨੁ	ਨੁ	ਪ	-	ਮ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	-	ਨ੍ਰ
ਖੂ	ਬ	ਤੇ	਽	ਰੋ	ਨਾ	਽	ਮ	਽	਽
ਨ੍ਰ	ਪ੍ਰ	ਨ੍ਰ	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਰੁ	ਮ	-	ਪ
ਝੁ	ਠ	ਝੁ	਽	ਠ	ਝੁ	ਠ	ਝੁ	਽	ਠ
ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਨੁ	ਨੁਸੰ	ਰੁੰਸੰ	ਨੁਪ	ਮਰੁ	ਸਨੁ
ਦ	਽	ਨੀ	਽	ਗੁ	ਮਾ਽	਽਽	ਨੁ਽	਽਽	਽਽
x		2		0		3			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਮ	-	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਪ
ਨ	ਗ	ਜ	ੜ	ਤੇ	ਰੇ	ੜ	ਬੰ	ੜ	ਦੇ
ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਦੀ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਰ	ਅ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਰ
ਨੁ	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਮੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	ਨੁ
ਨਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਬਿ	ਨਾ	ੜ	ਸ	ੜ	ਭ
ਪ	ਨੁ	ਪੁਨੁ	ਸੁੰਰੁੰ	ਸੁੰਨੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁ
ਦੁ	ਨੀ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਛਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰ
x		2			0		3		

ਵੈਰਾਗੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਲਾਲੁ ਚੋਲਨਾ ਤੈ ਤਨਿ ਸੋਹਿਆ ॥ ਸੁਰਿਜਨ ਭਾਨੀ ਤਾਂ ਮਨੁ ਮੋਹਿਆ ॥੧॥
 ਕਵਨ ਬਨੀ ਰੀ ਤੇਰੀ ਲਾਲੀ ॥ ਕਵਨ ਰੰਗਿ ਤੂੰ ਭਈ ਗੁਲਾਲੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤੁਮ ਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਗੁ ॥ ਤੁਮ ਘਰਿ ਲਾਲਨੁ ਤੁਮ ਘਰਿ ਭਾਗੁ ॥੨॥
 ਤੂੰ ਸਤਵੰਤੀ ਤੂੰ ਪਰਧਾਨਿ ॥ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਨੀ ਤੁਹੀ ਸੁਰ ਗਿਆਨਿ ॥੩॥
 ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਨੀ ਤਾਂ ਰੰਗਿ ਗੁਲਾਲ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਭ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਹਾਲ ॥੪॥

(ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਕੁ	ਸ	ਨੁ	ਨੁ	ਪੁ	-	ਨੁ	-	ਪੁ	-	ਨੁ	-	ਸ	-	ਸ	ਨੁ
ਵ	ਨ	ੜ	ਬ	ਨੀ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ਲੀ	ਕ
ਪੁ	ਮੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਕੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਕੁ,	ਪੁਮ
ਵ	ਨ	ਰੰ	ਗ	ਤੂੰ	ੜ	ੜ	ਭ	ਈ	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਲਾੜ	ੜੜ	ਲੀ,	ਕੁੜ
ਰੁਸ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਨੁ	-	ਪੁ	-	ਨੁ	-				
ਵੁੜ	ਨ	ੜ	ਬ	ਨੀ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ੜ				
3				x				2				0			

ਅੰਤਰਾ

									ਮੁ	ਮ	ਮ	ਮ
									ਲਾ	ਲ	ਲ	ਚੋ
ਪ	ਪ	ਨੁ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	-ਰੁੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਲ	ਲ	ਨਾ	ਲ	ਤੈ	ਲ	ਤ	ਨ	ਸੋ	ਹੁੰ	ਆ	ਲ	ਸੁ
ਨੁ	ਨੁ	ਮ	-	ਮ	-	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪੁ	ਮ	-	ਰੁ
ਭਾ	ਭਾ	ਨੀ	ਲ	ਤਾਂ	ਲ	ਮ	ਨ	ਮੋ	ਹੁੰ	ਆ	ਲ	ਲ
ਸ	ਰੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	-	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪੁਨੁ
ਵ	ਨ	ਰੰ	ਗ	ਤੂੰ	ਲ	ਲ	ਭ	ਈ	ਲ	ਲ	ਗੁ	ਪੁਮ
ਰੁਸ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਨੁ	-	ਪੁ	-	ਨੁ	-	ਰੁ
ਵੁ	ਨ	ਲ	ਬ	ਨੀ	ਲ	ਗੀ	ਲ	ਤੇ	ਲ	ਗੀ	ਲ	ਪੁਲੀ
3				x				2				0

ਵੈਰਾਗੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ ਮੈ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਹੁਤੁ ਬੈਰਾਗਿਆ ਹਰਿ ਨੈਣ ਰਸਿ ਭਿੰਨੇ ॥

ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮੰਨੇ ॥

ਹਉ ਮੂਰਖੁ ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਮੇ ॥੩॥

ਹਰਿ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਇਕੇ ॥੪ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਪੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ
ਬੈ	ਰਾ	ਲ	ਗਿ	ਆ	ਲ	ਹ	ਰ	ਮ	ਨ	ਤ	ਨ	ਬ
x				2				0				3

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਪੁਪੁ	ਪ	ਨੁ	-
ਆ	ੜ	ਇ	ੜ	ਮਿ	ਲ	ਮੈ	ੜ	ੜ	ਚਿ	ਰੀ	ਵਿ	ਪਿਆ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	-	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਪ	-	ਮ	-
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	ੜ	ਹ	ਰ	ਨੈ	ਣ	ਰ	ਸ	ਭਿ	ੜ	ਨੇ	ੜ
-	ਪ	ਮ	ਸ	ਰੁ	-	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	-
ੜ	ਰ	ਸ	ਭਿ	ਨੇ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ	ਮ	ਨ	ਤ	ਨ	ਬ	ਹੁ	ਤ	ੜ
ਸ	ਸ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ				
ਬੈ	ਰਾ	ੜ	ਗਿ	ਆ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ	ਮ	ਨ	ਤ	ਨ				
x				2				0				3			

ਵੈਰਾਗੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਸਿਮਰਉ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ ॥ ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਤਨ ਮਾਹਿ ਮਿਟਾਵਉ ॥

ਸਿਮਰਉ ਜਾਸੁ ਬਿਸੁੰਭਰ ਏਕੈ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਅਗਨਤ ਅਨੇਕੈ ॥

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਧਾਖਰ ॥ ਕੀਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਇਕ ਆਖਰ ॥

ਕਿਨਕਾ ਏਕ ਜਿਸੁ ਜੀਅ ਬਸਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਗਨੀ ਨ ਆਵੈ ॥

ਕਾਂਖੀ ਏਕੈ ਦਰਸ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਉਨ ਸੰਗਿ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰੇ ॥੧॥

(ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁਰੁ	ਮ	ਪ	ਨੁਨੁ	ਪ	ਮੁ	ਰੁਰੁ	-	ਨੁਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ	
ਸਿਮ	ਰ	ਉ	ਸਿਮ	ਰ	ੜਸਿ	ਮਰੁ	ੜ	ਸੁਖੁ	ਪਾ	ਵ	ਉ	
ਸ	ਸ	ਸੁਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਨੁਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਨੁਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ	
ਕ	ਲ	ੜਕੁ	ਲੇ	ਸ	ਤੁਨੁ	ਮਾ	ਹਿ	-ਮਿ	ਟਾ	ਵ	ਉ	
x			0			x			0			

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪੁਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਨੁ	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਸਿਮ	ਰ	ਉ	ਜਾ	ਸ	ੜਬਿ	ਸੰ	ਭ	ੜਰੁ	ਏ	ਕੈ	ੜ

ਸੰ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਨੁਨੁ	-	ਮਮ	ਮਪੁ	ਪਨੁ	-ਨੁ	ਪ	ਮ	-
ਨਾ	ਮ	ੲਜ	ਪੁਤੁ	ੲ	ਅਗ	ਨੁਤੁ	ੲੲ	ੲਅ	ਨੇ	ਕੈ	ੲ
ਸੁਰੁ	ਨੁ	ਨੁਸ	ਰੁ	ਮ	ਮਮ	ਪਨੁ	ਪ	-ਮ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ
ਕੁੲ	ਲ	ੲਕ	ਲੇ	ਸ	ਤਨੁ	ਮਾੲ	ਹਿ	-ਮਿ	ਟਾ	ਵ	ਉ
x			0			x			0		

ਰਾਗ ਨਟ ਭੈਰਉ

ਰਾਗ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਟ ਅਤੇ ਭੈਰਉ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਂਵਤ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਝਲਕ ਕਿਰਵਾਨੀ ਦੀ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੰਕਾ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਤੇ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭੈਰਉ ਅੰਗ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਂਵਤ ਅੰਦੋਲਿਤ ਨਹੀਂ।

ਚਾਲ : ਸ - ਸ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਨੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਸ, ਸ - ਰ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਰ - ਸ, ਰ ਗ ਮ - ਰ - ਸ, ਗ ਮ ਠੁ ਠੁ ਪ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਗ ਰ - ਸ ਰ ਸ, ਸ - ਧੁ - ਨੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਠੁ ਠੁ ਨੁ ਸ - ਰ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਠੁ ਠੁ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਠੁ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ - ਰੰ ਗੰ ਮੰ - ਗੰ ਮੰ ਰੰ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਰ - ਸ ਰ ਸ।

ਨਟ ਭੈਰਉ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਹਰਣੀ ਹੋਵਾ ਬਨਿ ਬਸਾ ਕੰਦ ਮੂਲ ਚੁਣਿ ਖਾਉ ॥
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਹਉ ਜਾਉ ਜੀਉ ॥੧॥
ਮੈ ਬਨਜਾਰਨਿ ਰਾਮ ਕੀ ॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਵਖਰੁ ਵਾਪਾਰੁ ਜੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਕੋਕਿਲ ਹੋਵਾ ਅੰਬਿ ਬਸਾ ਸਹਜਿ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰੁ ॥
ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਦਰਸਨਿ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰੁ ॥੨॥
ਮਛਲੀ ਹੋਵਾ ਜਲਿ ਬਸਾ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਸਾਰਿ ॥
ਉਰਵਾਰਿ ਪਾਰਿ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਵਸੈ ਹਉ ਮਿਲਉਗੀ ਬਾਹ ਪਸਾਰਿ ॥੩॥
ਨਾਗਨਿ ਹੋਵਾ ਧਰ ਵਸਾ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਭਉ ਜਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ॥੪॥ (ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁ	-	ਪੁ	ਗ	ਰਗ	ਰੁ	ਸ	ਗ	-	ਗ	ਮ	-	ਗ	ਮ
ਮੈ	s	ਬੁ	ਜਾ	ੜੁ	ਰ	ਨ	ਰਾ	s	ਮ	ਕੀ	s	ਤੇ	ਰਾ
ਠੁ	ਧੁ	ਠੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਪ	ਮਰੁ	ਮ
ਨਾ	ਮ	ੜੁ	ਖ	ਰ	ਵਾ	-	ਪੁੜੁ	ੜੁ	ੜੁ	ਰ	s	ਜੀ	s,
x			2		3		x		2		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਗ	ਮ	ਨੁ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	-	-	-
ਹ	ਰ	ਣੀ	ਹੋ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਬ	ਨ	ੜੁਬ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁਗ	ਮ
ਕੰ	ਦ	ਮੁ	ੜ	ਲ	ਚੁ	ਣ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ਉ	ੜ	ੜੁੜ	ੜ
ਗ	ਗ	ਗੁਮ	ਰ	-	ਸ	ਸੁਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	-
ਗੁ	ਰ	ਪੁਰ	ਸਾ	ੜ	ਦੀ	ਮੇਰਾ	ਸੁਹੁ	ੜ	ਮਿ	ਲੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗ	ਗ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਪ	ਗੁਗ	ਮ,
ਵਾ	ੜ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਰ	ਹਉ	ਜਾੜ	ੜੁੜ	ੜੁੜ	ਉ	ੜ	ਜੀੜ	ਉ,
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਭਟਿਆਰੀ ਭੈਰਉ

ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭਟਿਆਰ ਅਤੇ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ, ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਵਕ੍ਰ ਚਾਲ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਤੜਕਸਾਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਭਟਿਆਰ ਪਰ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਭੇਦ ਨਾਲ ਭੈਰਉ ਰਾਗ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਫਰਕ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ : ਭਟਿਆਰ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਵਰਜਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ :

ਸ ਧ ਧ ਪ ਮ - ਪ ਗ - ਰੁ - ਸ

ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸ ਧ ਧ ਪ ਮ - ਪ ਗ ਮ ਰੁ - ਸ

ਭਟਿਆਰੀ ਭੈਰਉ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਵਰਜਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਗੀਤੀ ਨਾਲ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਛੱਡ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਚਾਲ : ਸ ਰੁ^੧ ਨੁ - ਪੁ - ਨੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਮ - ਪ ਗ - ਮ ਪ ਮ ਰੁ - ਸ ਸ ਧ ਧ ਪ - ਮ - ਪ ਗ ਮ ਰੁ - ਸ, ਸ ਧ - ਨ ਪ - ਧ ਮ ਪ, ਮ^੧ ਧ ਸੰ - ਰੁੰ ਨ - ਧ - ਪ - ਮ - ਪ ਗ - ਮ ਰੁ - ਸ ਸ ਮ ਪ - ਗ ਮ - , ਮ ਪ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ ਧ ਮ ਪ - ਮ^੧ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਗੰ ਮੰ ਰੁੰ - ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਨ ਧ ਪ - ਧ ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੁ - ਸ।

ਭਟਿਆਰੀ ਭੈਰਉ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਚਿੜੀ ਚੁਹਕੀ ਪਹੁ ਫੁਟੀ ਵਗਨਿ ਬਹੁਤੁ ਤਰੰਗ ॥

ਅਚਰਜ ਰੂਪ ਸੰਤਨ ਰਚੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮਹਿ ਰੰਗ ॥ (ਸਲੋਕ ਮ: ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸ ਸ ^੧ ਧ -	- ਧ ਧ ਮ	ਪੁਪੁ - ਗ ਮ	ਮੁ ^੧ ਰੁ - ਸ -
ਚਿ ਝੀ ੧ ੧	੧ ਚੁਹ ੧ ਕੀ	ਪੁਹੁ ੧ ੧ ਛ	ਟੀ ੧ ੧ ੧
ਸ ਸ ਮ -	- ਪ ਧ ਨ	ਪ ਧ ਮ ਪ	ਗ - ਮ -
ਵ ਗ ਨ ੧	੧ ਬਹੁ ਤ ਤ	ਰੰ ੧ ੧ ੧	੧ ੧ ਗ ੧
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮੈਂ	ਧ	ਨੋਧ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	-	ਗਾਂ	ਗੁੰ	-	ਸੰ	-
ਅ	ਚ	ਰ	ਜ	ਠ	ਰੂ	ਪ	ਸੰ	ਤ	ਨ	ਠ	ਰ	ਚੇ	ਠ	ਠ	ਠ
ਸੰ	-	ਧ	ਨ	-	ਮੈਂ	ਧ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗੁ	-	ਸ	-
ਨਾ	ਠ	ਨ	ਕ	ਠ	ਨਾ	ਠ	ਮਹਿ	ਰੇ	ਠ	ਠ	ਠ	ਗ	ਠ	ਠ	ਠ,
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਸ਼ਿਵਮਤ ਭੈਰਉ

ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਤੀ ਦੇ ਦਸ ਠਾਠਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਮਤ ਭੈਰਉ ਕਿਸੇ ਠਾਠ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਰਾਗ ਅੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਇਸ ਵਕ੍ਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਰਿਖਬ, ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਰਿਖਬ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਕ੍ਰ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਟੋਡੀ ਢੰਗ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨ ਸ ਧੁ ਧੁ ਨ - ਸ, ਸ ਰੁ - ਸ ਧੁ - ਸ, ਸ ਨ ਧੁ ਨੁ ਧੁ - ਪ, ਮ ਪ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਮ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਸ ਗ ਮ ਪ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਪ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਮ ਪ - ਨੁ ਧੁ - ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਰੁ ਗੁੰ - ਰੁੰ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਨੁ ਧੁ - ਪ, ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ - ਨੁ ਧੁ ਸ।

ਸ਼ਿਵਮਤ ਭੈਰਉ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਉਠਤ ਸੁਖੀਆ ਬੈਠਤ ਸੁਖੀਆ ॥ ਭਉ ਨਹੀ ਲਾਗੈ ਜਾਂ ਐਸੇ ਬੁਝੀਆ ॥੧॥
 ਰਾਖਾ ਏਕੁ ਹਮਾਰਾ ਸੁਆਮੀ ॥ ਸਗਲ ਘਟਾ ਕਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸੋਇ ਅਚਿੰਤਾ ਜਾਗਿ ਅਚਿੰਤਾ ॥ ਜਹਾ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਤੂੰ ਵਰਤੰਤਾ ॥੨॥
 ਘਰਿ ਸੁਖਿ ਵਸਿਆ ਬਾਹਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥੩॥
 (ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁ	-	ਪ	-	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ
ਉ	ੜ	ਠ	ੜ	ਤ	ਸੁ	ਖੀ	ਆ	ੜ	ੜ
ਗ	ਰੁ	ਗ	-	ਮ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ
ਬੈ	ੜ	ਠ	ੜ	ਤ	ਸੁ	ਖੀ	ਆ	ੜ	ੜ
ਨੁ ਧੁ	ਨੁ ਧੁ	ਨੁ	-	ਸ	ਗ	ਮ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ
ਭਉ	ੜ	ਨ	ੜ	ਹੀ	ਲਾ	ੜ	ਗੈ	ੜ	ਜੋ
ਧੁ	ਨੁ	ਪ	-	ਮ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ
ਐ	ੜ	ਗ	ੜ	ੜ	ਬੁ	ਝੀ	ਆ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਮ	ਨੁ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰਾ	ੜ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ਏ	ੜ	ਕ	ੜ	ਹ
ਗੰ	ਗੰ	ਗੰ	-	ਮੰ	ਰੁਰੁ	ੜ	ਸੰ	-	-
ਮਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਪ	-	ਗ	-	ਮ
ਸ	ਗ	ਲ	ੜ	ਘ	ਟਾ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ੜ
ਸੁਗੁ	-	ਰੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	-	-
ਅੰ	ੜ	ਤ	ੜ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਸ਼ਿਵਮਤ ਭੈਰਉ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਗਲੀ ਅਸੀ ਚੰਗੀਆ ਆਚਾਰੀ ਬੁਰੀਆਹ ॥

ਮਨਹੁ ਕੁਸੁਧਾ ਕਾਲੀਆ ਬਾਹਰਿ ਚਿਟਵੀਆਹ ॥

ਰੀਸਾ ਕਰਿਹ ਤਿਨਾੜੀਆ ਜੇ ਸੇਵਹਿ ਦਰੁ ਖੜੀਆਹ ॥

ਨਾਲਿ ਖਸਮੈ ਰਤੀਆ ਮਾਣਹਿ ਸੁਖਿ ਰਲੀਆਹ ॥

ਹੋਦੈ ਤਾਣਿ ਨਿਤਾਣੀਆ ਰਹਹਿ ਨਿਮਾਨਣੀਆਹ ॥

ਨਾਨਕ ਜਨਮੁ ਸਕਾਰਥਾ ਜੇ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਹ ॥ (ਸਿਰੀਰਾਗ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	-	ਸੰ	-	-	ਧੁ	-	ਧੁ	ਨੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	-	-
ਗ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ਅ	ੜ	ਸੀ	ਚੰ	ੜ	ਗੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਧੁ	ਪ	ਮ	-	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	ਧੁ	-	ਪ	ਪ	-	-	-
ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਰੀ	ਬੁ	ੜ	ਰੀ	ਆ	ੜ	ੜ
ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸ	-	ਰੁਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	ਸ	-	-	-
ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਰੀ	ਬੁ	ੜ	ਰੀ	ਆ	ੜ	ੜ
0		3		x	2		0	3		x	2			

ਅੰਤਰਾ

				ਸ	ਗ	ਗ	-	-	ਗ	ਗ	-	ਗ	ਮ	-	ਮ
				ਰੀ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ਕ	ਰਿਹ	ੜ	ਤਿ	ਨਾ	ੜ	ੜੀ
ਮ	-	ਮ	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	-	-	-
ਆ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਵਹਿ	ੜ	ਦ	ਰ	ਖ	ੜੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਮ	-	ਸੰ	-	-	-	ਨ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਰੁ	ਸੰ	-	-	-
ਗ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਅ	ੜ	ਸੀ	ਚੰ	ੜ	ਗੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ,
0		3		x		2		0		3		x		2	

ਰਾਗ ਗੁਣਕਲੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਣਕਰੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਕਲ ਜੋ “ਗੁਣਕਲੀ” ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦਾ ਓਢਵ ਰਾਗ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ “ਗੁਣਕਲੀ” ਨਾਮ ਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਸੋ ਭਾਤਖੰਡੇ ਅਤੇ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਦੇ “ਗੁਣਕਰੀ” ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਣਕਲੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਵੇਰ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਰਿਖਬ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਅਤੇ ਧ - ਰ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਭੈਰਉ ਵਾਂਗ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਅੰਦੋਲਿਤ ਹਨ। ਰਾਗ ਜੋਗੀਆ ਦੇ ਵੀ ਇਹ ਸੁਰ ਹਨ ਪਰ ਗੁਣਕਲੀ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਤੇ ਨਿਆਸ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਧੁ ਰੁੰ - ਸੰ ਸੁਰ ਸੰਗਤ ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਜੋਗੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿੱਖੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਸ ਧੁ ਧੁ ਸ - ਰੁ ਰੁ ਸ, ਧੁ ਸ ਰੁ ਮ ਰੁ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਮ ਰੁ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਧੁ ਪ ਮ ਰੁ ਰੁ ਧੁ - ਸ, ਰੁ ਮ ਪ - ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ - ਪ - ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਮ ਰੁ - ਸ, ਰੁ ਮ ਪ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਧੁ ਧੁ ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਰੁੰ ਰੁੰ ਮੰ ਰੁੰ - ਸੰ, ਸੰ ਧੁ ਪ ਮ ਪ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਮ ਰੁ - ਧੁ - ਸ।

ਗੁਣਕਲੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ ਧੀਮਾ)

ਮੇਰ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੇ ਸੋ ॥
 ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕਉ ਮੇ ਸੋ ॥
 ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋਸੋ ॥
 ਯਾ ਕਲ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥ (ਸਵੈਯਾ)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਮੁ	-	ਸੁ	ਮੁ	ਮੁ
ਮੇ	ੜ	ਰ	ੜ	ਕ	ਰੋ	ੜ	ਮੁ	ਰੁ	ਮੁ
ਮੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਮੁ	-	ਸ	ਸ	-ਸੁ
ਮੇ	ੜ	ਰ	ੜ	ਕ	ਰੋ	ੜ	ੜ	ੜ	-ਗੁ

ਸ੍ਰੁ	-	ਸ	-	ਸ	ਮੁਰੁ	-	ਸ	-	ਰੁ
ਰੀ	ੜ	ਬ	ੜ	ਨ	ਵਾ	ੜ	ਜ	ੜ	ਨੁ
ਰੁਮ	-	ਪ	-	ਪ	ਮੁਪੁ	ਮੁਰੁ	ਸੁਰੁ	ਮੁਰੁ	ਮੁਪੁ
ਦੁ	ੜ	ਸ	ੜ	ਰ	ਰੁੜ	ੜੜ	ਸੋੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਮੁ	-	ਪ	-	ਮੁ	ਮੁਰੁ				
ਮੇ	ੜ	ਰ	ੜ	ਕੁ	ਰੋ				
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਰੁਮ	-	ਪ	-	ਪੁ	ਸੁਸੁ	-	ਰੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ
ਭੁ	ੜ	ਲ	ੜ	ਛਿ	ਮੋ	ੜ	ਹ	ਮ	ਰੀ
ਸੁੰ	ਸੁੰ	ਰੁੰ	-	-	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	-
ਪੁ	ਭ	ਆ	ੜ	ੜ	ਪ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ
ਸੁੰ	-	ਰੁੰ	-	ਮੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਭੁ	ੜ	ਲ	ੜ	ਨ	ਹਾ	ੜ	ਰ	ੜ	ਕ
ਸੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਸੁਰੁ	ਮੁਰੁ	ਸੁਰੁ	ਮੁਰੁ	ਮੁਪੁ
ਹੁੰ	ੜ	ਕ	ੜ	ਉ	ਮੋੜ	ੜੜ	ਸੋੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਪੁ	-	ਸੰ	-	ਪੁ	ਪ	-	ਮ	ਰੁ	ਮੁਪੁ,
ਮੁ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ੜੜ,
ਮੁ	-	ਪ	-	ਮੁ	ਮੁਰੁ	-			
ਮੇ	ੜ	ਰ	ੜ	ਕੁ	ਰੋ	ੜ			
x		2			0		3		

ਗੁਣਕਲੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਰੁੱਤ)

ਮੇਰ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੇ ਸੋ ॥
 ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੇ ਸੋ ॥
 ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋਸੋ ॥
 ਯਾ ਕਲ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥ (ਸਵੈਯਾ)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁ	-	-	-	ਪ	-	ਮ	ਮੁ	ਰੁ	-	-	ਸ	-	ਰੁ	ਮ	ਪ	ਰੁ ਕਿ	ਣ	ਤੇ	ੳ
ਮੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰ	ੳ	ੳ	ਕੁ	ਰੋ	ੳ	ੳ	ਮੁ	ੳ	ਹਿ	ਜਾ	ਹਿ				
ਧੁ	-	-	-	ਪ	-	ਮ	ਮੁ	ਰੁ	-	-	-	ਸ	-	-	ਸ				
ਮੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰ	ੳ	ੳ	ਕੁ	ਰੋ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ				
ਮੁਧੁ	-	ਧੁ	ਧੁ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	ਮ	-	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ				
ਰੀ	ੳ	ਬ	ਨ	ਵਾ	ੳ	ਜ	ਨ	ਦੂ	ੳ	ਸ	ਰ	ਤੋ	ੳ	ਸੋ	ੳ				
ਮ	ਪ	ਧੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਮੁ												
ਮੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰ	ੳ	ੳ	ਕੁ												
x				2				0											

ਅੰਤਰਾ

ਮੁ	-	ਪ	ਪ	ਸੁ	-	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	ਸੰ				
ਭੁ	ੳ	ਲ	ਛਿ	ਮੋ	ੳ	ਹ	ਮ	ਰੀ	ੳ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਆ	ੳ	ਪ	ਨ				
ਧੁ	ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਮ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਮ	ਮ	ਪ,				
ਭੁ	ੳ	ਲ	ਨ	ਹਾ	ੳ	ਰ	ਕ	ਹੁੰ	ੳ	ਕੋ	ਉ	ਮੋ	ੳ	ਸੋ	ੳ,				
ਮੁਪੁ	ਧੁ	-	-	ਪ	-	ਮ	ਮੁ												
ਮੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰ	ੳ	ੳ	ਕੁ												
x				2				0											

ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ

ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਮਿੱਠੇ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਧ - ਰ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭੈਰਉ ਅੰਗ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਖਾਸ ਅੰਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭੈਰਉ ਦੀ ਤਰਾਂ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਅੰਦੋਲਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਭੈਰਉ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਕ੍ਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਕਈ ਵਾਰੀ ਛੱਡਿਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਜ ਤੋਂ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਤੋਂ ਰਿਖਬ ਮੀਂਢ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਰਾਗ ਦਾ ਰੰਗ ਉਘੜਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਸਰੁ - ਗ^ਮਰੁ - ਸ, ਸ^ਨਧੁ^ਨਧੁ - ਸ, ਸ^ਮਗ - ਮਪ, ਗਮਗ^ਮਰੁ - ਸ, ਸ - ਗਮਪ - ਗਮ^ਨਧੁ - ਪ^ਨਧੁਨਧੁਪ - ਪ^ਮਪਧੁਨਧੁ - ਪ - ਪਗਮਰੁ - - ਸ, ਗਮ^ਨਧੁ - ਨ - ਸ, ਸੰਨਧੁ - ਪ - ਧੁਪਧੁਮਪਗਮਰੁਗਮਪ, ਪੁਪਮ^ਪਧੁਨਧੁਪਮ^ਪਗਮਰੁ - ਰੁ - ਸ, ਸ^ਨਧੁ^ਨਧੁਨ - ਸ, ਸੰਗੰਮ^ਮਰੁ - ਸ - ਧੁਨਸੰਰੁੰਸੰ, ਨਸੰਧੁਨਧੁਪ - ਮ^ਪਗਮਰੁ - ਸ।

ਰਾਮਕਲੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

- ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ ॥ ਕੋਈ ਸੇਵੈ ਗੁਸਈਆ ਕੋਈ ਅਲਾਹਿ ॥੧॥
 ਕਾਰਣ ਕਰਣ ਕਰੀਮ ॥ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਰਹੀਮ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕੋਈ ਨਾਵੈ ਤੀਰਥਿ ਕੋਈ ਹਜ ਜਾਇ ॥ ਕੋਈ ਕਰੈ ਪੂਜਾ ਕੋਈ ਸਿਰੁ ਨਿਵਾਇ ॥੨॥
 ਕੋਈ ਪੜੈ ਬੇਦ ਕੋਈ ਕਤੇਬ ॥ ਕੋਈ ਓਵੈ ਨੀਲ ਕੋਈ ਸੁਪੇਦ ॥੩॥
 ਕੋਈ ਕਹੈ ਤੁਰਕੁ ਕੋਈ ਕਹੈ ਹਿੰਦੂ ॥ ਕੋਈ ਬਾਛੈ ਭਿਸਤੁ ਕੋਈ ਸੁਰਗਿੰਦੂ ॥੪॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਤਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਤਿਨਿ ਭੇਦੁ ਜਾਤਾ ॥
 (ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗਮ	ਪੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਰੁ	-	-	-	ਸ	-	-	-
ਕਾ	ਠ	ਰ	ਣ	ਕ	ਰ	ਣ	ਕੁ	ਰੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ	ਠ	ਠ	ਠ
ਨੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	-	ਮ	-
ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਠ	ਧਾ	ਠ	ਰ	ਰ	ਹੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ	ਠ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

			ਗ	ਮ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	-	-	ਨ	ਸੰ	-	ਨ
			ਕੋ	ਈ	ਬੋ	ਲੈ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਰਾ	ੜ	ੜ
ਸੰ	-	-	ਸੰ	-	ਗੰ	-	ਮੰ	ਕੁੰ	-	-	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਮ	ੜ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਖੁ	ਦਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਇ	ੜ	ਕੋ
ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪੁ	-	-	-	ਮੰ	-	ਪ
ਈ	ੜ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਗੁ	ਸੁਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ੜ
ਗ	-	-	ਗ	-	ਮ	-	ਗੁਮ	ਰੁ	-	-	-	ਸ	-	-
ੜ	ੜ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਅੁ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਧੁਨ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮੰ
ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਧਾ	ੜ	ਰ	ਰ	ਹੁੰ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਮੁ
ਮੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗੁਮ							ਪ
ਕੁ	ੜ	ਰ	ਣ	ਕ	ਰ	ਣ	ਕੁ							ੜ
0								x						2

ਰਾਗ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ, ਮਿਸ਼ਰ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ

ਇਹ ਰਾਗ ਵੀ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੁਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਲ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਫੁਲਕੇ ਗੀਤ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਖਰਜ ਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਗਾਰ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪ - ਰ ਅਤੇ ਧ - ਗ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ^ਸਧੁ - ਸ, ਸ ਧੁ - ਸ, ਸ ਰ ^ਮਗੁ - ਰ ਗੁ - ਰ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਧੁ ਧੁ - ਧੁ ਧੁ ਧੁ - ਧੁ - ਸ, ਰ ^ਮਗੁ - ਪ ਗੁ ਪ - ਰ ਗੁ ਰ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਰ ਗੁ ਪ - ਗੁ ਪ ਧ - ਪ - ਗੁ ਪ ਧ - ਧ - ਪ - ਧ - ਗੁ ਪ ਗੁ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਰ ਗੁ ਪ ਧ ਗੁ ਪ - ਧ ਪ, ਗੁ ਪ ਧ ਧ ਸੰ - ਸੰ ਧ ਸੰ ਰੰ - ਧ - ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ - ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ - ਧ - ਸੰ, ਸੰ ਧ ਪ ਗੁ - ਪ ਗੁ - ਰ ਗੁ ਰ - ਸ ਧੁ - ਸ।

ਮਿਸ਼ਰ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ:

ਪੀਲੂ ਅਤੇ ਭੈਰਵੀ ਦੇ ਨਿਆਈਂ ਗੁਣੀਜਨ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਈ ਸੁਰਾਂ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਣਗੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ:

ਚਾਲ: ਸ ਰ ਗੁ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਮ ਗੁ ਰ ਗੁ ਰ - ਸ, ਸ ਰ ਗੁ ਪ - ਧ ਪ ਧੁ - ਪ - ਗੁ ਪ ਧ ਸੰ - ਸੰ, ਸੰ ਧ ਪ ਧੁ ਪ - ਸ ਰ ਗ ਮ ਪ ਗੁ ਰ - ਧੁ - ਸ।

ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਾਂਤਿ ਪਾਈ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੂਰੇ ॥
 ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਬਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਪ ਪਾਪ ਸੰਤਾਪ ਬਿਨਾਸੇ ॥
 ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਕਿਲਵਿਖ ਸਭਿ ਨਾਸੇ ॥੧॥
 ਅਨਦੁ ਕਰਹੁ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਗੁਰਿ ਨਾਨਕਿ ਮੇਰੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ ॥੨॥
 (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਰ - ਰ ਗੁ	ਰ - ਸ ਸ	ਸ੍ਰ ਧ ਸ ਸ	ਰ - ਪ੍ਰ ਗੁ -
ਸਾ ਟ ਤ ਪਾ	ਈ ਟ ਗੁ ਰ	ਸ ਤ ਗੁ ਰ	ਪ੍ਰ ਟ ਰੇ ਟ
ਸ ਰ ਗੁ ਪ੍ਰਗੁ	ਪ - ਪ ਪ	ਧ ਸੰ ਧ ਪ	ਪ੍ਰਗੁ - ਰ ਸ
ਸੁ ਖ ਉ ਪੁ	ਜੇ ਟ ਬਾ ਜੇ	ਅ ਨ ਹ ਦ	ਤੂ ਟ ਰੇ ਟ
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਪ - ਪ ਪ	ਧ ਧ ਸੰ -	ਰੰ - ਰੰ ਰੰ	ਰੰਗੁ ਰੰਸੰ ਧ ਪ
ਤਾ ਟ ਪ ਪਾ	ਟ ਪ ਸੰ ਟ	ਤਾ ਟ ਪ ਬਿ	ਨਾ ਟ ਟੁ ਸੇ ਟ
ਪ ਧ ਧ ਸੰ	ਧ ਧ ਪ ਪ	ਪ੍ਰਗੁ ਪ੍ਰਗੁ ਰ ਗੁ	ਰ - ਸ -
ਹ ਰ ਸਿ ਮ	ਰ ਤ ਕਿ ਲ	ਵਿ ਖ ਸ ਭ	ਨਾ ਟ ਸੇ ਟ
0	3	x	2

ਮਿਸ਼ਰ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਬੇੜਾ ਬੰਧਿ ਨ ਸਕਿਓ ਬੰਧਨ ਕੀ ਵੇਲਾ ॥

ਭਰਿ ਸਰਵਰੁ ਜਬ ਊਛਲੈ ਤਬ ਤਰਣੁ ਦੁਹੇਲਾ ॥੧॥

ਹਥੁ ਨ ਲਾਇ ਕਸੁੰਭਤੈ ਜਲਿ ਜਾਸੀ ਵੇਲਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਇਕ ਆਪੀਨੈ ਪਤਲੀ ਸਹ ਕੇਰੇ ਬੋਲਾ ॥

ਦੁਪਾ ਬਣੀ ਨ ਆਵਈ ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਨ ਮੇਲਾ ॥੨॥

ਕਹੈ ਫਰੀਦੁ ਸਹੇਲੀਹੋ ਸਹੁ ਅਲਾਏਸੀ ॥

ਹੰਸੁ ਚਲਸੀ ਡੂੰਮਣਾ ਅਹਿ ਤਨੁ ਢੇਰੀ ਥੀਸੀ ॥੩॥ (ਸੁਹੀ ਲਲਿਤ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਰ ਗੁ	ਰ ਸ -	ਸ੍ਰ ਧ ਪ੍ਰ ਧ ਸ ਰ	ਪ੍ਰ ਗੁ ਗੁ ਗੁ -
ਹ ਬ	ਨ ਟ ਟ ਲਾ	ਟ ਇ ਟ ਕੁ ਸੰ ਭ ਝੈ ਟ	
- - ਸ ਰ	ਪ੍ਰਗੁ - ਗੁ ਪ -	- - ਧ ਸੰ ਧ ਪ ਗੁ ਰ	
ਟ ਟ ਜ ਲ	ਜਾ ਟ ਸੀ ਟ	ਟ ਟ ਢੋ ਟ ਲਾ ਟ ਟ ਟ	
ਸ ਧ ਸ ਰ	ਪ੍ਰਗੁ - - -	- , ਰ ਗੁ ਰ ਸ -	ਸ੍ਰ ਧ
ਟ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ, ਹ ਬ ਨ ਟ ਟ ਲਾ	
0	x	0	x

ਅੰਤਰਾ

ਸੁ ਪ - ਪ ਗੁ	ਪ - - ਧ	ਸੰ ਰੰ - ਗੁੰ	ਰੰ ਰੰ ਰੰ -
ਬੇ ਟ ਝਾ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਬੰ	ਟ ਧ ਟ ਨ	ਸ ਕਿ ਓ ਟ
- - - -	ਸੰ - ਧ -	ਪ - ਧੁ -	ਪ - - -
ਟ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ
- - ਸ ਸ	ਰ ਗ ਮ -	- - ਗ ਮ	ਮੁਗੁ - - -
ਟ ਟ ਬੰ ਟ	ਧ ਨ ਕੀ ਟ	ਟ ਟ ਬੇ ਟ	ਲਾ ਟ ਟ ਟ
- - , ਰ ਗੁ	ਰ ਸ - ਧੁ		
ਟ ਟ , ਹ ਥ	ਨ ਟ ਟ ਲਾ		
0	x	0	x

ਰਾਗ ਕਿਰਵਾਨੀ

ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕੀ ਕਾਫੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਵਾਲਟਰ ਕਾਫਮੈਨ* ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਰਬਕਾਲਿਕ ਪਰ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਰਾਗ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਦੇ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਰਿਖਬ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਹਨ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਸ਼ਲ ਗਾਇਕ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਤੇ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਪੀਲੂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਚਾਲ: ਸ-ਸਨੁ-ਸ, ਸਨੁਸਧੁ-ਨੁ-ਸ, ਧੁਨੁਸਰ-ਰ-ਸ, ਨੁਸਰਗੁਰ-ਗੁਰ-ਸਨੁਸਧੁਨੁਸ, ਰਗੁਮਗੁਰ-ਗੁਰਸਨੁਧੁਸ, ਮਗੁਰਗੁਮਪ-ਧੁਪਮਗੁਰ-ਰਗੁਸਨੁ-ਧੁਸ, ਮਪਧੁਪ-ਧੁਪ-ਨ-ਸੰ, ਸੰਨਧੁਨਸਰ-ਗੁੰ ਰੰ ਸੰਨਧੁਸੰ, ਰੰਗੁੰ ਮੰਗੁੰ ਰੁੰ-ਸੰ, ਸੰਨਧੁਪ-ਧੁਪਮਗੁਰ-ਸਨੁਧੁਸ।

* Walter Kaufmann - The Ragas of South India p.249

ਕਿਰਵਾਨੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਇਹੈ ਤੇਰੈ ਕਾਜਿ ਹੈ ॥
 ਮਾਇਆ ਕੇ ਸੰਗੁ ਤਿਆਗੁ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੀ ਸਰਨਿ ਲਾਗੁ ॥
 ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨੁ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੇ ਸਭ ਸਾਜੁ ਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ ਧਨੁ ਪਛਾਨੁ ਕਾਹੇ ਪਰਿ ਕਰਤ ਮਾਨੁ ॥
 ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤਿ ਜੈਸੇ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਰਾਜੁ ਹੈ ॥੧॥
 ਨਾਨਕੁ ਜਨੁ ਕਹਤੁ ਬਾਤ ਬਿਨਸਿ ਜੈਹੈ ਤੇਰੇ ਗਾਤੁ ॥
 ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਕਰਿ ਗਇਓ ਕਾਲੁ ਤੈਸੇ ਜਾਤੁ ਆਜੁ ਹੈ ॥੨॥ (ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁ	-	ਧੁ	੧	ਪ	੨	ਮੁ	-	ਰੁ	੩	ਰ	੪	ਸ
ਰਾ	੧	ਮ	੨	ਸਿ	੩	ਰ	੪	ਮੁ	੫	ਸਿ	੬	ਰ
ਨੁ	-	ਸ	੩	ਰ	੪	ਮ	੫	ਧੁ	੬	ਪ	੭	ਮ
ਇ	੧	ਹੈ	੨	ਤੇ	੩	ਰੈ	੪	ਕਾ	੫	ਹੈ	੬	੧,
x		0		2		0		3		4		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਪ	ਧੁਮ	ਪ	ਪੁਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰਸੰ	-	ਸੰ
ਮਾ	ੜ	ਇ	ਆੜ	ੜ	ਕੋੜ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਤਿਆ	ੜ	ਗ
ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ
ਪ੍ਰ	ਭ	ਜੁ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਸ	ਰ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗ
ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	-	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁਸੁ	ਰ	ਰ	ਸ
ਜ	ਗ	ਤ	ਸੁ	ੜ	ਖ	ਮਾ	ੜ	ਨੁੜ	ਮਿ	ਥਿ	ਆ
ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁਸੁ	ਰਗੁ	ਮ
ਭੁ	ੜ	ਠੋ	ੜ	ਸ	ਭ	ਸਾੜ	ੜ	ਜ	ਹੈੜ	ੜੜ	ੜ,
x		0		2		0		3		4	

ਕਿਰਵਾਨੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਘਨਹਰ ਬੁੰਦ ਬਸੁਅ ਰੋਮਾਵਲਿ ਕੁਸਮ ਬਸੰਤ ਗਨੰਤ ਨ ਆਵੈ ॥
 ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਿਰਣਿ ਉਦਰੁ ਸਾਗਰ ਕੇ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਅੰਤੁ ਕੇ ਪਾਵੈ ॥
 ਰੁਦ੍ ਧਿਆਨ ਗਿਆਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਕਥਿ ਜਨ ਭਲੁ ਉਨਹ ਜੋ ਗਾਵੈ ॥
 ਭਲੇ ਅਮਰਦਾਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਨਿ ਆਵੈ ॥੧॥
 (ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ)

ਅਸਥਾਈ

				ਮੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਗੁ		
				ਭ	ਲੇ	ਅ	ਮ	ਰ	ਦਾ	ੜ	ਸ	ਗੁ	ਣ		
ਮ	-	ਗੁ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	-	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ
ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਤੇ	ਰੀ	ਉ	ਪ	ਮਾ	ੜ	ਤੋ	ਹਿ	ਬ	ਨ
ਮ	-	ਗੁ	-	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਭ	ਲੇ	ਅ	ਮ	ਰ	ਦਾ	ੜ	ਸ	ਗੁ	ਣ
ਰ	-	ਗੁ	ਮ	ਪ	-	ਮੁ	ਪ								
ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ,	ਭ	ਲੇ								
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

								ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ੍ਰੁ	-	ਨ	ਨ
								ਘ	ਨ	ਹ	ਰ	ਬੁੰ	ੜ	ਦ	ਬ
ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਨੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਗੁੰ	-	ਰੰ	ਸੰ
ਸੁ	ਅ	ੜ	ਰੁ	ਮਾ	ੜ	ਵ	ਲ	ਕੁ	ਸ	ਮ	ਬ	ਸੰ	ੜ	ਤ	ਗ
ਨ	-	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ
ਨੰ	ੜ	ਤ	ਨ	ਆ	ਵੈ	ਤੇ	ਰੀ	ਉ	ਪ	ਮ	ੜ	ਤੋ	ਹਿ	ਬ	ਨ
ਰ	-	ਗੁ	-	ਮ	-	ਧੁ	ਪ								
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ,	ਭ	ਲੇ								
x				2				0							3

ਕਿਰਵਾਨੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਠਾਇਆ ॥
 ਚਰਨ ਧੋਇ ਰਹਿਰਾਸ ਕਰ ਚਰਣਾਮ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਪੀਲਾਇਆ ॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਲਿਜੁਗ ਅੰਦਰ ਇਕ ਦਿਖਾਇਆ ॥
 ਚਾਰੇ ਪੈਰ ਧਰਮ ਦੇ ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਇਕ ਵਰਨੁ ਕਰਾਇਆ ॥
 ਰਾਣਾ ਰੰਕ ਬਰਾਬਰੀ ਪੈਰੀ ਪਵਣਾ ਜਗਿ ਵਰਤਾਇਆ ॥
 ਉਲਟਾ ਖੇਲ ਪਿਰੰਮ ਦਾ ਪੈਰਾਂ ਉਫਰਿ ਸੀਸੁ ਨਿਵਾਇਆ ॥
 ਕਲਿਜੁਗ ਬਾਬੇ ਤਾਰਿਆ ਸਤਿਨਾਮੁ ਪੜਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
 ਕਲਿ ਤਾਰਣਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਆਇਆ ॥
 (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

								ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸੁਨੁ	ਸ
								ਕ	ਲ	ਤਾ	ੜ	ਰ	ਨ	ਗੁੜ	ਰ
ਰ	-	ਰ	ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਪ								
ਨਾ	ੜ	ਨ	ਕ	ਆ	ਇ	ਆ	ੜ,								
x				2				0							3

ਅੰਤਰਾ

								ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	ਨ
								ਸੁ	ਣੀ	ੜ	ਪੁ	ਕਾ	ੜ	ਰ	ਦਾ
ਸੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ਤਾ	ੜ	ੜ	ਰ	ਪ੍ਰ	ੜ	ਭ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਕ	ਜ	ਗ
ਮ	-	ਪ	ਮ	ਧੁ	-	ਪ	ਪ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ
ਮਾ	ੜ	ਹਿ	ਪ	ਠਾ	ੜ	ਇ	ਆ	ਗੁ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਕ	ਜ	ਗ
ਮ	ਰ	ਰ	ਰ	ਰ	ਮ	ਰੁਮੁ	ਪੁਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	-	-
ਮਾ	ੜ	ਹਿ	ਪ	ਠਾ	ੜ	ਇਆ	ੜੜ	ਕ	ਲ	ਤਾ	ੜ	ਰ	ਨ	-	-
x				2				0				3			

ਕਿਰਵਾਨੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਅਨਦੋ ਅਨਦੁ ਘਣਾ ਮੈ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਡੀਠਾ ਰਾਮ ॥
 ਚਾਖਿਅੜਾ ਚਾਖਿਅੜਾ ਮੈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਰਾਮ ॥
 ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਮਨ ਮਹਿ ਵੂਠਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੂਠਾ ਸਹਜੁ ਭਇਆ ॥
 ਗ੍ਰਿਹੁ ਵਸਿ ਆਇਆ ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਆ ਪੰਚ ਦੁਸਟ ਓਇ ਭਾਗਿ ਗਇਆ ॥
 ਸੀਤਲ ਆਘਾਣੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੇ ਸਾਜਨ ਸੰਤ ਬਸੀਠਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਨੈਣੀ ਡੀਠਾ ॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁ	ਧੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੁ	ਸ	ਨੁਸੁ	ਰ	-	-	ਰਗੁ	ਗੁਮ	ਮੁਪੁ			
ਅਨੁ	ਦੋ	ਅ		ਨੁੜ	ਦ	ੜਘੁ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ			
ਧੁਧੁ	ਪ	-ਮੁ		ਗੁਰੁ	ਰ	ਨੁਸੁ	ਰ	-	-	-	-	-ਨੁ			
ਅਨੁ	ਦੋ	ੜਅ		ਨੁੜ	ਦ	ੜਘੁ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜਮੈ			
ਪ੍ਰ	ਠੁ	ਠੁ		ਸ	ਰ	ਠੁ	ਸ	-	-	ਸ	-	-			
ਸੋ	ਪ੍ਰ	ਭ		ਡੀ	ਠਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ			
x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ ੧

ਪ	ਧੁ	-ਮੁ	ਪ	-	-ਪੁ	ਪ	ਧੁ	-ਮੁ	ਪ	-	-ਪੁ
ਚਾ	ਖ	ੜੜਿ	ਆ	ੜ	ੜਮੈ	ਚਾ	ਖ	ੜੜਿ	ਅ	ੜ	ੜਮੈ

ਪੁਧੁ	ਧੁਸੰ	ਸੰਨ	ਨਸੰ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਪ	ਪ
ਹੁਰ	ਰੁਸ	ੜੜ	ਮੀਠਾ	ਠਾੜ	ੜੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ਮੈ
ਪੁਨੁ	ਨੁਧੁ	ਧੁਪੁ	ਪੁਮ	ਮ	-	ਧੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ
ਹੁਰ	ਰੁਸ	ੜੜ	ਮੀਠ	ਠਾ	ੜ	ਮਨੁ	ਮ	ਹਿ	ਵ	ਠਾ	ੜ
ਧੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸਨੁ	ਰੁਰ	ਰ	ਸਨੁ	ਸ	-	-ਸੁ
ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਤੁ	ਠਾ	ੜੜ	ਸੁਹੁ	ਜ	ੜਭੁਇ	ਆ	ੜ	ੜਮੈ
ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	-	-	ਪ	-	ਮ,
ਸੋ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਭੀ	ਠਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ,
ਧੁਧੁ	ਪ	-ਮੁ	ਗੁਰ	ਸ	ਨੁਸ	ਰ	-	-			
ਅਨੁ	ਦੋ	ੜਅ	ਨੁੜ	ਦ	ੜਘੁ	ਣਾ	ੜ	ੜ			
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ ੨

ਪੁਪੁ	ਧੁਧੁ	ਮ	ਪੁਪੁ	ਪੁਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	-ਨੁ	ਸੰਸੰ	ਸੰ	-
ਗਿਰੁ	ਵਸ	ੜ	ਆਇ	ਆੜ	ੜ	ਮੰ	ਗ	ੜਲੁ	ਗਾਇ	ਆ	ੜ
ਗੰ	ਗੰ	-ਰ	ਸੰਨ	ਧੁ	ਧੁਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	-ਧੁ	ਪ	-	-ਪੁ
ਪੰ	ਚ	ੜਦੁ	ੜੜ	ਤ	ਓਇ	ਭਾ	ੜ	ੜਗੁਇ	ਆ	ੜ	ੜਮੈ
ਪੁਨੁ	ਨੁਧੁ	ਧੁਪੁ	ਪੁਮ	ਪ	-						-ਮੁ
ਹੁਰ	ਰੁੜ	ੜਸੁ	ਮੀਠ	ਠਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜਮੈ
ਪੁਨੁ	ਨੁਧੁ	ਧੁਪੁ	ਪੁਮ	ਮ	-	ਧੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ
ਹੁਰ	ਰੁੜ	ੜਸੁ	ਮੀਠ	ਠਾ	ੜ	ਮਨੁ	ਮ	ਹਿ	ਵ	ਠਾ	ੜ
ਧੁਧੁ	ਪੁਪੁ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸਨੁ	ਰੁਰ	ਰ	-ਨੁ	ਸ	-	-ਸੁ
ਸੁਤ	ਗੁਰ	ੜ	ਤੁ	ਠਾ	ੜੜ	ਸਹਿ	ਜ	ੜਭੁਇ	ਆ	ੜ	ੜਮੈ
ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	-	-	ਪ	-	ਮ,
ਸੋ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਭੀ	ਠਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ,
ਧੁਧੁ	ਪ	-ਮੁ	ਗੁਰ	ਸ	ਨੁਸ	ਰ	-	-			
ਅਨੁ	ਦੋ	ੜਅ	ਨੁੜ	ਦ	ੜਘੁ	ਣਾ	ੜ	ੜ			
x			0			x			0		

ਕਿਰਵਾਨੀ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਚਾੜਕ ਮੀਨ ਜਲ ਹੀ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਸਾਰਿੰਗ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਈ ॥੧॥
 ਰੈਨਿ ਬਬੀਹਾ ਬੋਲਿਓ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਪ੍ਰਿਅ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਉਲਟੈ ਕਬਹੂ ਜੋ ਤੈ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ॥੨॥
 ਨੀਦ ਗਈ ਹਉਮੈ ਤਨਿ ਥਾਕੀ ਸਚ ਮਤਿ ਰਿਦੈ ਸਮਾਈ ॥੩॥
 ਰੂਖੀ ਬਿਰਖੀ ਊਡਉ ਭੂਖਾ ਪੀਵਾ ਨਾਮੁ ਸੁਭਾਈ ॥੪॥
 ਲੋਚਨ ਤਾਰ ਲਲਤਾ ਬਿਲਲਾਤੀ ਦਰਸਨ ਪਿਆਸ ਰਜਾਈ ॥੫॥
 ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਨੁ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰੀ ਤੇਤਾ ਤਨੁ ਤਾਪੈ ਕਾਪਰੁ ਅੰਗਿ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥੬॥
 ਅਪਨੇ ਪਿਆਰੇ ਬਿਨੁ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਬਿਨ ਮਿਲੇ ਨੀਦ ਨ ਪਾਈ ॥੭॥
 ਪਿਰੁ ਨਜੀਕਿ ਨ ਬੁਝੈ ਬਪੁੜੀ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਦਿਖਾਈ ॥੮॥
 ਸਹਜਿ ਮਿਲਿਆ ਤਬ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਈ ॥੯॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤੁਝ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਕੀਮਤਿ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧੦॥ (ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ	ਗੁ	ਬੀ	ਰ	ਗਾ	ਸ	ਈ	0	x	ਸ	ਪੁ	ਬੋ	, ਸ	ਰੈ	ਪੁ	ਠ	-	ਸ	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ਰੈ	ਠ	ਨ	ਠ	ਠ	ਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਠ	ਠ	ਠ	ਗਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਬੋ	ਲਿ	ਓ	ਮੇ	ਠ	ਠ	ਮੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਰ	-	-	ਸ	-	-	-	-	-	, ਸ	ਪੁ	ਠ	-	ਸ	ਪੁ	ਠ	-	ਸ	ਠ
ਮਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਈ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ,	ਰੈ	ਠ	ਨ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਬ
x			0					x		0								

ਅੰਤਰਾ ੧

ਪੁ	ਪ੍ਰੀ	ਨ	ਕ	ਪ	ਤ	ਪ	ਹੂ	-	-	-	-	-	-	-	-	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਪ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ਪ੍ਰਿ	ਅ	ਸ	ਉ
ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਪ	ਪੁ	ਨ	ਸੰ
ਨ	ਨ	ਠ	ਠ	ਪ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ਪੁ	ਠ	ਠ	ਠ
ਕ	ਬ	ਠ	ਠ	ਹੂ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਜੋ	ਠ	ਠ	ਠ

-	-	-	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	-	-	-
ੜ	ੜ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਈ,	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਨੁ	-	-	-	-	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	-
ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਰੈ	ੜ	ਨ	ੜ
ਮ	-	-	ਪ	ਗੁ	-	-	-	-	-	-	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਰ
ਬੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬੋ	ਲਿ	ਓ	ਮੇ
x				0				x				0		

ਅੰਤਰਾ ੨

											ਮ	-	ਪ	ਧੁ
											ਚਾ	ੜ	ਤ੍ਰਿ	ਕ
ਨ	-	-	-	ਸੰ	-	-	-	ਸੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	-
ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ੜ	ਜ	ਲ	ਤੇ	ੜ	ਹੀ	ਸੁ	ੜ
ਰੰ	-	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	-	-	-	-	-	-	ਪ	-	ਪ
ਪ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਰੰ
ਪ	-	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	-	-	-
ਗ	ੜ	ੜ	ਸ	ਬ	ਦ	ੜ	ਸੁ	ਹਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	-	-	-	-	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	-
ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਰੈ	ੜ	ਨ	ੜ
ਗੁ	-	-	-	ਰ	-	-	-							
ਬੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ							
x				0				x				0		

ਰਾਗ ਜੈਜੈਵੰਤੀ

ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ, ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਰ - ਪ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਹਨ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ : ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗੁ ਰ ਸ। ਇਹ ਰਾਗ ਸੋਰਠ ਜਾਂ ਦੇਸ ਅੰਗ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਰ ਸਮੂਹ : ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗੁ ਰ ਸ ਅਤੇ ਧੁ - ਨੁ ਰ - ਗੁ ਰ ਸ ਜੈਜੈਵੰਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿਖੇੜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਨੁ ਸ^{ਸ਼ੁ} ਧ ਨ^{ਗੁ} ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ, ਨੁ ਸ ਧ ਨੁ ਧ ਪੁ - ਪੁ - ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ, ਰ ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗੁ ਰ ਸ, ਰ ਗ ਮ ਪ ਨ ਸ, ਸ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਨ ਸ ਰੰ - ਰੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ, ਨ ਸ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ, ਸ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ ਗੁ ਰ - ਸ, ਸ - ਸੁ ਧ ਨੁ ਪੁ^{ਗੁ} ਰ - ਰ ਗੁ ਰ - ਸ।

ਜੈਜੈਵੰਤੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਇਹੈ ਤੇਰੈ ਕਾਜਿ ਹੈ ॥
 ਮਾਇਆ ਕੇ ਸੰਗੁ ਤਿਆਗੁ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੀ ਸਰਨਿ ਲਾਗੁ ॥
 ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨੁ ਮਿਥਿਆ ਤੂਠੇ ਸਭ ਸਾਜੁ ਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ ਧਨੁ ਪਛਾਨੁ ਕਾਹੇ ਪਰਿ ਕਰਤ ਮਾਨੁ ॥
 ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤਿ ਜੈਸੇ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਰਾਜੁ ਹੈ ॥੧॥
 ਨਾਨਕੁ ਜਨੁ ਕਹਤੁ ਬਾਤ ਬਿਨਸਿ ਜੈਹੈ ਤੇਰੇ ਗਾਤੁ ॥
 ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਕਰਿ ਗਇਓ ਕਾਲੁ ਤੈਸੇ ਜਾਤੁ ਆਜੁ ਹੈ ॥੨॥ (ਰਾਗੁ ਜੈਜੈਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	-	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਰਾ	s	ਮ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਰਾ	s	ਮ	ਸਿ	ਮ
ਸ	ਨੁ	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਪੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ
ਇ	s	ਹੈ	ਤੇ	s	ਹੈ	ਕਾ	s	ਜ	ਹੈ	s
x		0		2		0		3		4

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਗੁਰ	ਸੁਰ	ਮ	-	ਪ	ਪੁਧੁ	ਨੁ	ਧ	ਪੁਪੁ	-	ਪ
ਮਾ	ੜੜ	ੜੜਿ	ਆ	ੜ	ਕੋ	ਸੰੜ	ੜ	ਗ	ਤਿਆ	ੜ	ਗ
ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰ	ਰ
ਪ੍ਰ	ਭ	ਜੂ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਸ	ਰ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗ
ਮ	ਮ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ
ਜ	ਗ	ਤ	ਸੁ	ੜ	ਖ	ਮਾ	ੜ	ਨ	ਮਿ	ਥਿ	ਆ
ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ,
ਭੁ	ੜ	ਠੋ	ੜ	ੜ	ਭ	ਸਾ	ੜ	ਜ	ਹੈ	ੜ	ੜ,
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ

ਵਕ੍ ਚਲਨ ਦਾ ਇਹ ਓਢਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਅਵਰੋਹ ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਪਰ ਪੈਵਤ ਅਲਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਨਾ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪੂਰੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਣੀਜਨ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ - । ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਖਰਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਦੇ ਸੁਰ ਸਾਰੰਗ ਰਾਗ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਵਕ੍ ਚਾਲ ਕਰਕੇ ਸਾਰੰਗ ਤੋਂ ਨਿਖੜਵਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਬਹੁਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਨਿਖਾਦ ਤੇ ਠਹਿਰਾਅ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ ਨਿੱਖਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸੰ - ਪ ਧ ਮ ਗ - ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ ਰ ਗ - ਸ ਨੁ - । ਜੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਠਹਿਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੇਸ ਰਾਗ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸੰ - ਪ ਧ ਮ ਗ ਰ - । ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦਾ ਨਿਖਾਦ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਨੁ ਸ ਪੁ ਨੁ ਸ, ਗ ਰ ਸ ਨੁ - ਪੁ ਨੁ ਸ ਰ ਗ - ਪ ਮ ਗ - ੜੋ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਸ ਨੁ - ਪੁ ਨੁ - ਸ, ਰ ਮ ਗ ਰ ਗ - ਸ ਨੁ - ਸ, ਰ ਮ ਪ ਧ ਮ ਗ - ਰ ਮ ਪ ਨ ਸੰ, ਨ ਸੰ - ਪ ਧ ਮ ਗ - ਸ ਰ ਪ ਮ ਗ - ਰ ਮ ਪ ਧ ਮ ਗ - ਸ ਰ ਗ ਸ ਨੁ - ਸ, ੜੋ ਰ - ਮ - ਪ - ਨ - ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਗੰ - ਰੰ ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ ਨ - ਪ - ਨ - ਸੰ, ਸੰ - ਪ ਧ ਮ ਗ - ਸ ਰ ਗ ਸ ਨੁ - ਪੁ ਨੁ ਸ ਰ ਸ।

ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ (ਰੁਪਕ ਤਾਲ)

ਜਿਸੁ ਤੂ ਰਾਖਹਿ ਤਿਸੁ ਕਉਨੁ ਮਾਰੈ ॥ ਸਭ ਤੁਝ ਹੀ ਅੰਤਰਿ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੈ ॥
ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਚਿਤਵਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥ ਸੋ ਹੋਵੈ ਜਿ ਕਰੈ ਚੋਜ ਵਿਡਾਣੀ ॥੧॥
ਰਾਖਹੁ ਰਾਖਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥ ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਤੇਰੈ ਦਰਵਾਰਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਨਿਰਭਉ ਸੁਖਦਾਤਾ ॥ ਤਿਨਿ ਭਉ ਦੂਰਿ ਕੀਆ ਏਕੁ ਪਰਾਤਾ ॥
ਜੋ ਤੂ ਕਰਹਿ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਹੋਇ ॥ ਮਾਰੈ ਨ ਰਾਖੈ ਦੂਜਾ ਕੋਇ ॥੨॥
ਕਿਆ ਤੂ ਸੋਚਹਿ ਮਾਣਸ ਬਾਣਿ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
ਏਕ ਟੇਕ ਏਕੋ ਆਧਾਰੁ ॥ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥੩॥
ਜਿਸੁ ਉਪਰਿ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੇ ਸਭਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿ ॥
ਤਿਸ ਕਾ ਰਾਖਾ ਏਕੋ ਸੋਇ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਅਪੜਿ ਨ ਸਾਕੈ ਕੋਇ ॥੪॥ (ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਰ	ਗ	-	ਸ	ਰ	ਰ	ਗ	ਸ	-	-	ਨ	-	-	-
ਰਾ	ਠ	ਠ	ਖਹੁ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਖਹੁ	ਠ	ਠ	ਠ
ਪ੍ਰ	ਪ੍ਰ	-	ਨ	-	ਨ	ਸ	ਰ	ਮ	-	ਪ	-	-	ਪ
ਕਿ	ਰ	ਠ	ਪਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰ
ਮ	-	-	ਪ	-	ਨ	-	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	-	-
ਤੇ	ਠ	ਠ	ਗੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਸ	ਰ	ਠ	ਣ	ਠ	ਠ	ਠ
ਪ	ਧ	-	ਮ	-	ਗ	-	ਰ	ਗ	-	ਸ	-	ਨ	-
ਤੇ	ਠ	ਠ	ਰੈ	ਠ	ਠ	ਠ	ਦ	ਰ	ਠ	ਵਾ	ਠ	ਰ	ਠ
ਪ੍ਰ	ਪ੍ਰ	-	ਨ	-	ਨ	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	-	-	-
ਕਿ	ਰ	ਠ	ਪ	ਠ	ਠ	ਠ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਰ	ਠ	ਠ	ਠ
x			2		3		x			2		3	

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	-	ਪ	-	ਨ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	-	-	-
ਜਿ	ਸ	ਠ	ਭੂ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਖਹਿ	ਠ	ਠ	ਠ
ਨ	ਸੰ	-	ਰੰ	-	ਮੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਗੰ	ਸੰ	-	ਪ	ਪ
ਤਿ	ਸ	ਠ	ਕ	ਠ	ਉ	ਨ	ਮਾ	ਠ	ਠ	ਰੈ	ਠ	ਸ	ਭ
ਪ	ਧ	-	ਮ	-	ਗ	-	ਰ	ਗ	-	ਸ	-	ਨ	-
ਭੁ	ਝ	ਠ	ਹੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਅੰ	ਠ	ਠ	ਤ	ਠ	ਰ	ਠ
ਪ੍ਰ	ਪ੍ਰ	-	ਨ	-	ਨ	ਸ	ਰ	ਗ	-	ਸ	-	-	-
ਸ	ਗ	-	ਲ	ਠ	ਸੰ	ਠ	ਸਾ	ਠ	ਠ	ਰੈ	ਠ	ਠ	ਠ
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਸੋਰਠ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਗ ਅੰਕਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ ਪਰ ਰਾਗਦਾਰੀ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਸੋਰਠ” “ਦੋਸ” ਰਾਗ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਧਨਾਸਰੀ” ਵੀ “ਭੀਮਪਲਾਸੀ” ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਗ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਰਾਗ ਸੋਰਠ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਤ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੀ ਅਲਪ (ਮੱਧਯਮ - ਰਿਖਬ ਦੀ ਮੀਂਢ ਵਿੱਚ), ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਰਿਖਬ - ਪੈਵਤ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨੁ ਸ ਰ ਮ^{ਗੌ}ਰ - ਮ ਰ - ਨੁ - ਸ, ਰ ਮ^{ਗੌ}ਰ - ਮ ਪ - ਮ ਪ ਧ ਮ ਰ - ਮ ਰ - ਨੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ - ਪੁ, ਮੁ ਪੁ ਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਨੁ - ਸ, ਨੁ ਸ^{ਗੌ}ਰ ਮ ਪ ਧ ਮ ਰਿ - ਰ ਮ ਪ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ^{ਗੌ}ਰੰ - ਨ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ - ਧ ਮ - ਰੇ - , ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਧ - ਪ - ਮ ਪ ਮ^{ਗੌ}ਰ - ਰ - ਨੁ - ਸ।

ਸੋਰਠ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੋਰਠਿ ਤਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣੀ ਜਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਢੰਢੋਲੇ ॥
 ਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਮਨਾਵੈ ਆਪਣਾ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬੋਲੇ ॥
 ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮਿ ਕਸਾਈ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤਿ ਹਰਿ ਰਤੀ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਚੋਲੇ ॥
 ਹਰਿ ਜੈਸਾ ਪੁਰਖੁ ਨ ਲਭਈ ਸਭੁ ਦੇਖਿਆ ਜਗਤੁ ਮੈ ਟੋਲੇ ॥
 ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਮਨੁ ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਡੋਲੇ ॥
 ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਗੋਲ ਗੋਲੇ ॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਃ ੪)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਪ	ਧ	ਮ	-	ਰ	-
ਸੋ	ੜ	ਰ	ਠ	ਤਾ	ੜ	ਮ	ਸੁ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਵ	ਣੀ	ੜ	ੜ	ੜ
ਮ ^{ਗੌ} ਰ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪੁਧੁ	ਪੁਧੁ	ਮ	-	-	ਰ	ਮ	ਗੌ	ਰ	ਸ
ਜਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਮੁੜੁ	ਢੁੰੜੁ	ਢੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ
x				3				x					2		

ਅੰਤਰਾ

								ਮ ਰ							
								ਗੁ ਰ							
ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ	-	ਨ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ
ਪੁ	ਰ	ਖ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਆ	ੜ	ੜ	ਪ	ਣਾ	ੜ	ਗੁ	ਰ
ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਮ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਬੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪੁ - ਮ ਮ				ਮੁਰ - ਨੁ ਸ				ਮੁਰ - ਮ ਰ							
ਜਾ	-	ਹ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਢੰ	ਢੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲੇ	ੜ	ੜ	ੜ
x				3				x				2			

ਸੋਰਠ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰੇ ਨਰ ਇਹ ਸਾਚੀ ਜੀਅ ਧਾਰਿ ॥

ਸਗਲ ਜਗਤੁ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨਾ ਬਿਨਸਤ ਲਗਤ ਨ ਬਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਬਾਰੂ ਭੀਤਿ ਬਨਾਈ ਰਚਿ ਪਚਿ ਰਹਤ ਨਹੀ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ॥

ਤੈਸੇ ਹੀ ਇਹ ਸੁਖ ਮਾਇਆ ਕੇ ਉਰਝਿਓ ਕਹਾ ਗਵਾਰ ॥੧॥

ਅਜਹੂ ਸਮਝਿ ਕਛੁ ਬਿਗਰਿਓ ਨਾਹਿਨਿ ਭਜਿ ਲੇ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਿਜ ਮਤੁ ਸਾਧਨ ਕਉ ਭਾਖਿਓ ਤੋਹਿ ਪੁਕਾਰਿ ॥ (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

								ਗੁ - - -							
ਮੁ	ਮ	ਰੁਸੁ	ਨੁਸੁ	ਮੁ	ਰ	ਮ	-	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ	ਗੁ	-	-	-
ਰੇ	ੜ	ਨੁ	ਰੁ	ਇ	ਹ	ਸਾ	ੜ	ਚੀ	ੜ	ਜੀ	ਅ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਨੁ	ਸ	-	ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	-	ਰ	-
ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ਸ	ਗ	ਲ	ਜ	ਗ	ਤ	ਹੈ	ੜ	ਜੈ	ੜ	ਸੇ	ੜ
ਮ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁਧੁ	ਪੁਧੁ	ਮ	ਮੁਰ	-	ਰ,
ਸ	ਪ	ਨਾ	ੜ	ਬਿ	ਨ	ਸ	ਤ	ਲ	ਗ	ਤੁ	ਨੁ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ਰ,
ਰੁਗੁ	ਰੁਗੁ	ਨੁ	ਸ	ਮੁ	ਰ	ਮ	-								
ਰੁੇ	ੜੁ	ਨ	ਰ	ਇ	ਹ	ਸਾ	ੜ								
2				0				3				x			

ਅੰਤਰਾ

				ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਨ	-
				ਬ	ਠ	ਰੂ	ਠ	ਭੀ	ਠ	ਤ	ਬ	ਨਾ	ਠ	ਈ	ਠ
ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਗੰ	-	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	-	-
ਰ	ਚ	ਪ	ਚ	ਰ	ਹ	ਤ	ਨ	ਗੀ	ਠ	ਦਿ	ਨ	ਚਾ	ਠ	ਠ	ਠ
ਨੁ	ਧ	ਪ	-	ਮ	ਰ	ਮ	-	ਪ	-	ਪੁਧ	ਪੁਧ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਰੁਸ
ਠ	ਠ	ਰ	ਠ	ਤੈ	ਠ	ਸੇ	ਠ	ਗੀ	ਠ	ਇਠ	ਹੁਠ	ਸੁ	ਖ	ਮਾਠ	ਇ
ਮ	-	ਗੰ	-	ਰ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁਧ	ਪੁਧ	ਮ	-	-	ਗੰ
ਆ	ਠ	ਕੇ	ਠ	ਉ	ਰ	ਝਿ	ਤ	ਕ	ਹਾਂ	ਠ	ਗੁਠ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਰ,
ਰਗ	ਰਗ	ਨ	ਸ	ਰ	ਰ	ਮ	-								
ਰੇਠ	ਠ	ਨ	ਰ	ਇ	ਹ	ਸਾ	ਠ								
2				0				3				x			

ਰਾਗ ਦੇਸ

ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰਾਗ ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਅਨੁਸਾਰ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਰਿਖਬ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਓਢਵ ਆਰੋਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ, ਨਿਖਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਦੇ ਸੁਰ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕਣ ਅਤੇ ਮੀਂਢ ਨਾਲ ਸਜਾ ਕੇ ਦੇਸ ਸਜਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਠਹਿਰਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਆਉਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ ਦਾ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਖਬ ਤੇ ਨਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੁਣੀਜਨ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ-ਨ੍ਰ ਧ੍ਰ ਧ੍ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਸ^ਮ ਰ-ਮ ਗ ਰ-ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ, ^ਮਰ^ਮ ਰ ਮ-ਪ-ਮ ਪ ਨੁ ਧ-ਪ, ਪ ਧ ਮ ਗ^ਮ ਰ-ਰ ਗ-ਨ੍ਰ-ਸ, ਸ^ਮ ਰ-ਮ ਪ ਨੁ-ਧ-ਪ, ਧ ਮ ਗ ਰ-ਮ ਪ ਨ-ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ-ਨੁ ਧ-ਪ, ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ-ਮੰ ਗੰ ਰੰ-ਰੰ ਪੰ ਮੰ ਗੰ ਰੰ-ਨ-ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਨੁ ਧ-ਪ, ਧ ਮ ਗ ਰ-ਮ ਪ ਨੁ ਧ-ਪ, ਪ ਧ ਮ ਗ ਰ-ਗ-ਨ੍ਰ-ਸੇ, ^ਮਰ ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰ-ਨ੍ਰ-ਸ।

ਦੇਸ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਸੁਣਿ ਵਡਾ ਆਖੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਕੇਵਡੁ ਵਡਾ ਡੀਠਾ ਹੋਇ ॥
ਕੀਮਤਿ ਪਾਇ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਇ ॥ ਕਹਣੈ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥੧॥
ਵਡੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ ॥
ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ ਤੇਰਾ ਕੇਤਾ ਕੇਵਡੁ ਚੀਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸਭਿ ਸੁਰਤੀ ਮਿਲਿ ਸੁਰਤਿ ਕਮਾਈ ॥ ਸਭ ਕੀਮਤਿ ਮਿਲਿ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ॥
ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਗੁਰ ਗੁਰਹਾਈ ॥ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਤੇਰੀ ਤਿਲੁ ਵਡਿਆਈ ॥੨॥
ਸਭਿ ਸਤ ਸਭਿ ਤਪ ਸਭਿ ਚੰਗਿਆਈਆ ॥ ਸਿਧਾ ਪੁਰਖਾ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ॥
ਤੁਧੁ ਵਿਣੁ ਸਿਧੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈਆ ॥ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਨਾਹੀ ਠਾਕਿ ਰਹਾਈਆ ॥੩॥
ਆਖਣ ਵਾਲਾ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰਾ ॥ ਸਿਫਤੀ ਭਰੇ ਤੇਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ ਤਿਸੈ ਕਿਆ ਚਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ॥੪॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

			ਗ	ਰ	ਨ	-	ਸ	ਰ	-	ਮ	-	ਗ	-	ਰ	-
			ਵ	ਭੇ	ਮੇ	ਠ	ਰੇ	ਸਾ	ਠ	ਹਿ	ਠ	ਬਾ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਧ	ਮ	-	-	-	ਗ	-	ਰ	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਗ	ਹਿ	ਰ	ਠ	ਗੰ	ਭੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	-	ਰ	ਗ	ਨ	ਸ	ਰ	-	ਮ	-	ਪ	-	-	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਗੁ	ਣੀ	ਠ	ਗ	ਹੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	-	ਪ	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਕੋ	ਠ	ਏ	ਠ	ਨ	ਜਾ	ਠ	ਨੇ	ਠ	ਤੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ
^ਮ ਰ	-	-	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਧ	ਮ	-	-	ਗ	ਰ	-	-	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਕੇ	ਠ	ਵ	ਠ	ਭ	ਚੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	-	ਰ	ਗ	ਨ	ਨ	ਸ	-	-	-	ਨੁ	-	-	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵ	ਭੇ	ਮੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਹਿ	ਠ	ਠ	ਠ
ਸ	-	-	-	ਪ੍ਰ	ਨ	ਸ	ਰ	ਮ	-	ਗ	-	ਰ	-	-	-
ਬਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵ	ਭੇ	ਮੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਠ	ਹਿ	ਠ	ਬਾ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਧ								
ਠ	ਠ	ਠ	ਗ	ਹ	ਰ	ਠ	ਗੰ								
x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

				ਮ	ਮ	ਮ	-	ਮ	-	-	-	-	-	ਮ	-
				ਸੁ	ਣ	ਵ	ਠ	ਡਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਆ	ਠ
ਗ	-	-	ਰ	ਸ	-	ਨੁ	ਸ	ਗ	-	-	ਰ	ਰ	-	-	-
ਖੇ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਸ	ਭ	ਕੋ	ਠ	ਠ	ਠ	ਇ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	-	ਰ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	-	-	ਪ	ਧ	ਨੁ	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਕੇ	ਠ	ਵ	ਛ	ਵ	ਠ	ਠ	ਠ	ਡਾ	ਠ	ਠ	ਠ
-	-	-	-	ਧ	-	ਧ	-	ਧ	-	-	ਪ	ਪ	-	-	-
ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਡੀ	ਠ	ਠਾ	ਠ	ਹੋ	ਠ	ਠ	ਠ	ਇ	ਠ	ਠ	ਠ

-	-	-	-	ਮ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	-	-	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	-
ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਕੀ	ੳ	ਮ	ਤ	ਪਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਇ	ੳ	ੳ	ੳ
-	-	-	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨ	-	-	-	ਸੰ	-	-	-
ੳ	ੳ	ੳ	ਨ	ਕ	ਹਿ	ਆ	ੳ	ਜਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਇ	ੳ	ੳ	ੳ
-	-	-	-	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁ	-	-	ਧ	ਪ	-	ਪ	-
ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਕਹਿ	ਨੇ	ਵਾ	ੳ	ਲੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਤੇ	ੳ	ਰੇ	ੳ
ਮੁ	-	-	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਧ	ਮ	-	-	ਗ	ਰ	-	-	-
ੳ	ੳ	ੳ	ਰ	ਹੇ	ੳ	ੳ	ਸ	ਮਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਇ	ੳ	ੳ	ੳ
-	-	-	-	ਰ	ਗ	ਗ	ਰ	ਨੁ	-	-	-	ਸ	-	ਨੁ	-
ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਵ	ਭੇ	ਮੇ	ਰੇ	ਸਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਹਿ	ੳ	ੳ	ੳ
ਸ	-	ਪੁ	-	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	-	ਗ	-	ਰ	-	-	-
ਬਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਵ	ਭੇ	ਮੇ	ਰੇ	ਸਾ	ੳ	ਹਿ	ੳ	ਬਾ	ੳ	ੳ	ੳ
x				0				x				0			

ਰਾਗ ਪਟਦੀਪ

ਰਾਗ ਪਟਦੀਪ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਦਸ ਠਾਠਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਜਿਸ ਅੰਗ ਦਾ ਇਹ ਰਾਗ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਾਗ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ, ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਗੰਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਖਰਜ ਉੱਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਕਣ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਘੜਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਆਰੋਹ ਓਢਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਸੁਰ ਸੰਗਤ ਲੈਣ ਨਾਲ ਵੀ ਪਟਦੀਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰੋਹ ਅੰਸੀਂ ਖਾੜਵ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਚਾਲ: ਨ ਸ^ਮਗੁ - ਸ^ਰ - ਸ, ਸ ਨ ਧ ਪ - ਨ - ਸ, ਨ ਸ^ਮਗੁ - ਸ^ਰ - ਨ ਸ, ਸ^ਮਗੁ - ਮ ਗੁ
 ਰ ਸ, ਪ ਨ ਸ ਗੁ - ਮ ਪ ਗੁ - ਰ ਸ, ਨ ਸ ਗੁ ਮ ਪ - ਧ - ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਨ - ਸ^ਧ - ਪ -
 ਧ ਮ ਪ ਗੁ - ਸ^ਰ - ਸ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸੰ ਨ ਧ ਪ - ਧ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨ - ਸੰ, ਪ ਨ
 ਸੰ ਗੁੰ ਰੰ - ਸੰ, ਗੁੰ - ਰੰ - ਸੰ ਨ ਧ - ਪ, ਧ ਮ ਪ^ਮਗੁ - ਰ - ਸ, ਪ ਨ ਸ^ਮਗੁ - ਸ^ਰ - ਨ - ਸ।

ਪਟਦੀਪ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਜਪੈ ਸੋ ਨਾਉ ॥ ਆਪਿ ਗਾਵਾਏ ਸੁ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਦਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸੁ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ਬਸੈ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਤੇ ਮਤਿ ਉਤਮ ਹੋਇ ॥
 ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਮਇਆ ॥ ਆਪਹੁ ਕਛੁ ਨ ਕਿਨਹੂ ਲਇਆ ॥
 ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਲਗਹਿ ਹਰਿ ਨਾਥ ॥ ਨਾਨਕ ਇਨ ਕੈ ਕਛੁ ਨ ਹਾਥ ॥
 (ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	-	ਨ	-	-	-	-	ਸੰ	ਧ	-	ਪ	ਪ	ਮ ^ਮ ਗੁ	-	ਮ
ਪਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਏ	ਠ	ਠ	ਜ	ਮ ^ਮ ਗੁ	-	ਰ ਸ
ਰ	-	-	ਸ	ਸ	-	-	-	-	-	-	ਨ	ਸ	ਮ ^ਮ ਗੁ	-
ਨਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਉ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਆ	ਠ	ਪ ਠ ਗਾ

ਪ	-	-	-	-	-	ਧ	-	ਪ	-	-	ਪ	ਮੁਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਏ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਹ	ਰ	ਗੁ	ਨ
ਰ	-	-	ਨੁ	ਸ	-	-	-	-	-	-	ਪ	-	ਮੁਗੁ	-	ਮ
ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਉ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ, ਆ	ੜ	ਪ	ੜ	ਜ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

										ਪ	ਪ	ਮੁਗੁ	-	ਮ	
										ਪ੍ਰ	ਭ	ਕਿ	ੜ	ਰ	
ਪ	-	-	-	ਨ	-	-	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਮੁਗੁ	-	ਰੰ	ਸੰ
ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ਹੋ	ਇ	ੜ	ਪ੍ਰ	ੜ
ਨ	-	-	ਸੰ	ਧ	-	ਮ	-	ਪ	-	-	ਪ	-	ਮੁਗੁ	-	ਸ
ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸ	ੜ	ਸ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰ	ੜ	ਭੂ	ੜ	ਦਇ
ਰ	-	-	ਸ	ਸ	-	-	-	-	-	-	ਨੁ	ਸ	ਮੁਗੁ	-	ਮ
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕ	ਮ	ਲ	ੜ	ਬਿ
ਪ	-	-	-	ਮ	-	ਧ	-	ਪ	-	-	ਮੁਗੁ	ਮ	ਪ	-	ਮ
ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸ	ੜ	ੜ, ਆ	ੜ	ੜ	ਪ	ੜ	ਜ
x				2				0				3			

ਪਟਦੀਪ (ਝੱਪ ਤਾਲ - ਵਿਲੰਬਤ - ਧਰੂਪਦ ਅੰਗ)

ਹਰਿ ਗੁਣ ਜਪਤ ਕਮਲੁ ਪਰਗਾਸੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭ ਨਾਸੈ ॥੧॥
 ਸਾ ਮਤਿ ਪੂਰੀ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ॥ ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਪਾਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਾਧਸੰਗਿ ਪਾਈਐ ਨਿਧਿ ਨਾਮਾ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਪੂਰਨ ਸਭਿ ਕਾਮਾ ॥੨॥
 ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਜਨਮੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੁ ॥੩॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਜਾ ਕੈ ਰਿਦੈ ਵਸੈ ਭਗਵਾਣੁ ॥ (ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਪ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਨੁਸੰ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ
ਹ	ਰ	ਗੁ	ੜ	ਣ	ਜ	ਪੁੜ	ਤ	ੜੁ	ੜ

ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁ-	ਮੁਪੁ	ਮੁਗੁ	-	ਗੁਰ	-	ਸ
ਕ	ਮ	ਲ	ਠ	ਪੁਰ	ਗਾ	ਠ	ਸੇ	ਠ	ਠ
ਨ	ਸ	ਮੁਗੁ	-	ਮ	ਪ	ਪ	ਪੁਮ	ਗੁਮ	ਪ
ਹ	ਰ	ਸਿ	ਠ	ਮ	ਰ	ਤ	ਤੁਠ	ਠਠ	ਸ
ਨ	ਨ	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮੁਪੁ	ਗੁਮ	ਪ
ਸ	ਭ	ਨਾ	ਠ	ਠ	ਸੈਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਮੁਗੁ	ਮ	ਪ	ਪੁ	-	ਸੰ	-	ਨੁਸੰ
ਸਾ	ਠ	ਮ	ਠ	ਤ	ਪੂ	ਠ	ਰੀ	ਠ	ਜਿਤੁ
ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰਰੰ	ਸੁਨੁਸੰ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ
ਹ	ਰ	ਗੁ	ਠ	ਣ	ਗੁਠ	ਠਠ	ਵੈ	ਠਠ	ਠ
ਨ	ਸੰ	ਮੁਗੁ	ਮੁ-	ਮੁ-	ਰੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਵ	ਠ	ਭੈ	ਠ	ਠ	ਭਾ	ਠ	ਗ	ਠ	ਸਾ
ਸੰਰੰ	ਸੁਨੁਸੰ	ਸੰਧ	-	ਪ	ਮੁਗੁ	-	ਰ	-	ਸ
ਪੁਠ	ਠਠ	ਸੰ	ਠ	ਗ	ਪਾ	ਠ	ਵੈ	ਠ	ਠ
ਨ	ਸ	ਮੁਗੁ	-	ਮ	ਪ	ਪ			
ਹ	ਰ	ਸਿ	ਠ	ਮ	ਰ	ਤ			
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਅਤੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਰਾਗ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਦਿਨ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਮ - ਸ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਰਫ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਏਸੇ ਹੀ ਅੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਰਾਗ ਧਨਾਸਰੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਪ - ਸ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਗ ਧਨਾਸਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਜਦ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਧਨਾਸਰੀ” ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਏਨਾ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨਾ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰਾਗ ਦੇਸ ਨੇ ਸੋਰਠ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਲਗਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਧਨਾਸਰੀ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਾਗ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਨ੍ਰ ਸ - , ਨ੍ਰ ਸ^ਮਗੁ - ਰ ਸ, ਸ ਨ੍ਰ - ਧ ਪੁ - ਨ੍ਰ ਧ ਪੁ - ਨ੍ਰ - ਸ, ਪੁ ਨ੍ਰ ਸ^ਮਗੁ - ਰ - ਸ, ਨ੍ਰ ਸ^ਮਗੁ - ਮ - ਪ ਮ ਗੁ ਮ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਸ, ^ਮਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਧ ਪ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ - ਧ - ਪ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ - ਪ ਨੁ ਸੰ - , ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁੰ ਰੰ - ਸੰ, ਮੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸ ਨੁ ਧ ਪ - , ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ - ਨ੍ਰ - ਸ।

ਭੀਮਪਲਾਸੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਾਧੋ ਰਚਨਾ ਰਾਮ ਬਨਾਈ ॥

ਇਕਿ ਬਿਨਸੈ ਇਕ ਅਸਥਿਰੁ ਮਾਨੈ ਅਚਰਜੁ ਲਖਿਓ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੋਹ ਬਸਿ ਪ੍ਰਾਨੀ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸਰਾਈ ॥

ਝੂਠਾ ਤਨੁ ਸਾਚਾ ਕਰਿ ਮਾਨਿਓ ਜਿਉ ਸੁਪਨਾ ਰੈਨਾਈ ॥੧॥

ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਸਗਲ ਬਿਨਾਸੈ ਜਿਉ ਬਾਦਰ ਕੀ ਛਾਈ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਗੁ ਜਾਨਿਓ ਮਿਥਿਆ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਸਰਨਾਈ ॥੨॥

(ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਪ੍ਰ	ਪ੍ਰ	ਨ੍ਰ	-	ਸ	ਸ੍ਰ	-	ਰ	ਸ	ਨ੍ਰ
ਰ	ਚ	ਨਾ	ੳ	ੳ	ਸਾ	ੳ	ਧੋ	ੳ	ੳ
ਸ	-	ਸ	-	-	ਮ੍ਰ	-	ਰ	-	ਨ੍ਰ
ਨਾ	ੳ	ਈ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ਮ	ੳ	ਬ
ਮ	ਮ	ਮ	-	ਮ	ਗੁ	-	ਰ	-	ਸ
ਇ	ਕ	ਬਿ	ੳ	ਨ	ਸਾ	ੳ	ਧੋ	ੳ	ੳ
ਪ	ਪ੍ਰ	ਨ੍ਰ	-	ਧ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ
ਅ	ੳਸੁ	ਤ	ੳ	ਰ	ਸੈ	ੳ	ਇ	ੳ	ਕ
ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮੁਪੁ	ਪ	-	ਗੁ	-	ਗੁਮ
ਅ	ਚ	ਰ	ੳ	ਜੁੳ	ਮਾ	ੳ	ਨੈ	ੳ	ੳੳ
ਰ	-	ਸ	-	ਨ੍ਰ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ੍ਰਗੁ
ਜਾ	ੳ	ਈ	ੳ	ੳ	ਲ	ਖਿ	ਓ	ੳ	ਨੁੳ
ਗੁਮ	ਗੁ	ਰ	-	ਸੁਨੁ	ਪ੍ਰ	ਨ੍ਰ	ਸ	ਮ੍ਰਗੁ	-
ਰ	ਚ	ਨਾ	ੳ	ੳੳ	ਰਾ	ੳ	ਧੋ	ੳ	ੳ
ਸ	-	ਸ	-	-	ਸ੍ਰਮ	ਗੁ	ਰ	-	ਸ
ਨਾ	ੳ	ਈ	ੳ	ੳ,	ਸਾ	ੳ	ਧੋ	ੳ	ੳ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਮ	-	-	ਪ	ਮ	ਗੁ	-	ਮ
ਕਾ	ੳ	ਮ	ੳ	ੳ	ਕ੍ਰ	ੳ	ਧ	ੳ	ੳ
ਪ	ਪ	ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	-	-
ਮੋ	ਹ	ਬ	ੳ	ਸ	ਪ੍ਰਾ	ੳ	ਨੀ	ੳ	ੳ
ਪ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ
ਹ	ਰ	ਮੁ	ੳ	ੳ	ਰ	ਤ	ਬਿ	ੳ	ਸ

ਮੁਗੁ	-	ਮ	-	ਗੁ	ਮ	-	ਪ	-	-
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੁਮ	ਗੁ	ਸੁਰ	-	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਪੁ	ਨੁ	ਨੁ
ਰ	ਚ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਬ
ਸ	-	ਸ	-	-	ਸੁਮ	ਗੁ	ਰ	-	ਸ
ਨਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ,	ਸਾ	ੜ	ਧੋ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਭੀਮਪਲਾਸੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਇਹੈ ਤੇਰੈ ਕਾਜਿ ਹੈ ॥
 ਮਾਇਆ ਕੋ ਸੰਗੁ ਤਿਆਗੁ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੀ ਸਰਨਿ ਲਾਗੁ ॥
 ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨੁ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੋ ਸਭ ਸਾਜੁ ਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ ਧਨੁ ਪਛਾਨੁ ਕਾਹੇ ਪਰਿ ਕਰਤ ਮਾਨੁ ॥
 ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤਿ ਜੈਸੇ ਬਸੁਧਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ॥੧॥
 ਨਾਨਕੁ ਜਨੁ ਕਹਤੁ ਬਾਤ ਬਿਨਸਿ ਜੈਹੈ ਤੇਰੇ ਗਾਤੁ ॥
 ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਕਰਿ ਗਇਓ ਕਾਲੁ ਤੈਸੇ ਜਾਤੁ ਆਜੁ ਹੈ ॥੨॥
 (ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁਗੁ	-	ਰ	ਰੁਸ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਪੁਪੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਸਿ	ਮ	ਰ
ਮ	-	ਮ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਮੁਮ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੁਸੁ	ਨੁ	ਸ
ਇ	ੜ	ਹੈ	ਤੇੜ	ੜ	ਰੈ	ਕਾ	ੜ	ਜ	ਹੈੜ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਮ	ਮ	-	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁਗੁ	ਮ	ਪ
ਮਾ	ੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ਕੋ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਤਿਆ	ੜ	ਗ
ਪ	ਪ	ਪ	ਮੁਗੁ	ਮ	-	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
ਪ੍	ਭ	ਜੁ	ੜੜ	ਕੀ	ੜ	ਸ	ਰ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗ

ਮੁਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਪ
ਜ	ਗ	ਤ	ਸੁ	ਯ	ਖ	ਮਾ	ਯ	ਨ	ਮਿ	ਬਿ	ਆ
ਮੁਗੁ	-	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਸੁਨੁ	ਪੁ	ਨੁਸ,
ਐ	ਯ	ਠੋ	ਸ	ਯ	ਭ	ਸਾ	ਯ	ਜ	ਰੈਯ	ਯ	ਯਯ,
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਰਾਗੇਸ਼ਵਰੀ

ਓਢਵ ਖਾੜਵ ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਵਰਤਦਿਆਂ ਵੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਧ - ਗ (ਪਟਵਰਧਨ), ਗ - ਨ (ਭਾਤਖੰਡੇ), ਮ - ਸ (ਰਾਮ ਰੰਗ) ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸ - ਮ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਨੂੰ ਵਕ ਕਰਨਾ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮ ਗ ਰ ਸ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਧ - ਮ ਅਤੇ ਧ - ਗ ਦੀ ਸੰਗਤ ਸੁਹਾਵਣਾ ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ - ਧ ਨੁ ਧ ਸ -, ਧ ਨੁ ਸ ਗ ਰ ਨੁ - ਸ, ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸ, ਧ ਨੁ ਸ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਧ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਸ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਧ ਗ ਮ - ਧ ਗ ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਰ ਸ ਨੁ ਧ - ਮ ਧ ਨੁ ਸ, ਮ - ਧ ਨੁ ਧ ਮ -, ਗ ਮ ਧ ਨੁ ਧ - ਮ ਧ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਸੰ ਗੰ ਮੰ ਗੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ ਧ ਗ - ਗ ਮ ਗ ਰ - ਸ, ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਸ।

ਰਾਗੇਸ਼ਵਰੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਠਾਕੁਰ ਜੀਉ ਤੁਹਾਰੋ ਪਰਨਾ ॥

ਮਾਨੁ ਮਹਤੁ ਤੁਮਾਰੈ ਊਪਰਿ ਤੁਮਰੀ ਓਟ ਤੁਮਾਰੀ ਸਰਨਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੁਮਰੀ ਆਸ ਭਰੋਸਾ ਤੁਮਰਾ ਤੁਮਰਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਲੈ ਧਰਨਾ ॥

ਤੁਮਰੇ ਬਲੁ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਸੁਹੇਲੇ ਜੋ ਜੋ ਕਹਹੁ ਸੋਈ ਸੋਈ ਕਰਨਾ ॥੧॥

ਤੁਮਰੀ ਦਇਆ ਮਇਆ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ ਹੋਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਤ ਭਉਜਲੁ ਤਰਨਾ ॥

ਅਭੈ ਦਾਨੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਪਾਇਓ ਸਿਰੁ ਡਾਰਿਓ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਚਰਨਾ ॥ (ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁਸੰ	ਨੁਧੁ	ਖੁ	ਧੁ	ਨੁ	-	ਧ	ਧ	ਮ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਮੁਧੁ
ੜੁ	ਕੁ	ੜੁ	ਰੁ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ਤੁ	ਗ	ੜ	ਰੋ	ੜ	ਪ	ਰ	ਨਾ	ਮਾ	ਠਾੜੁ	

ਨ੍ਰ	ਧ	-	ਨ੍ਰ	ਸ	-	ਗ	ਗ	ਗ	-	ਗ	-	ਮ	-	ਮ	ਮ
ੜ	ਨ	ੜ	ਮ	ਹ	ੜ	ਤ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ਉ	ੜ	ਪ	ਰ
ਮ	ਮ	ਧ	ਧਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਮਗ	-	ਗ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ,	ਮਧੁ
ਤੁ	ਮ	ਗੀ	ਉੜ	ੜ	ਟ	ੜ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ਸ	ਰ	ਨਾ,	ਠਾੜ
3				x				2				0			

ਅੰਤਰਾ

															ਗ
															ਤੁ
ਮ	ਧ	-	ਮ	ਧਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ
ਮ	ਗੀ	ੜ	ੜ	ਆੜ	ੜ	ਸ	ਭ	ਰੋ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਤੁ	ਮ	ਰਾ	ਤੁ
ਨੁ	ਧ	-	ਨੁ	ਧ	-	ਮ	ਮ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਮਰ	ਨੁ	ਸ,	ਮਧੁ
ਮ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਰਿ	ਧੈ	ੜ	ਫੈ	ੜ	ਧ	ਰ	ਨਾ,	ਠਾੜ
3				x				2				0			

ਰਾਗ ਬਾਗੋਸ਼ੀ

ਇਸ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦੇ ਅਤੀ ਲੋਕ-ਪ੍ਰੀਯ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ ਸੁਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੁਰਾਂ ਆਪਣੇ ਅਲਪ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ : ਮ ਗੁ - ਰ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ - ਸ ਅਤੇ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਧ ਮ ਗੁ - ਰ ਸ। ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵੀ ਬਾਗੋਸ਼ੀ ਰਾਗ ਪੂਰਾ ਆਪਣਾ ਰਸ ਵਿਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਉੱਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਕਣ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਉੱਤੇ ਖਰਜ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੱਧਯਮ ਦੇ ਕਣ ਨਾਲ ਬਾਗੋਸ਼ੀ ਦਾ ਰੰਗ ਖਿੜਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਧੁ ਸੁ ਨੁ ਸ, ਸੁ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਮ - ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸੁ ਮੁ ਗੁ ਮ ਧ ਮ ਗੁ - ਰ ਗੁ ਮ ਗੁ ਸੁ ਰ - ਨੁ ਧੁ ਸ, ਨੁ ਧੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਮੁ ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਧ ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ ਸੁ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਧ ਮ - ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਸੰ ਮੁ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਧ ਮੁ ਗੁ ਸੁ ਰ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਰ ਸ।

ਬਾਗੋਸ਼ੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਹਉ ਵਾਰੀ ਵੰਵਾ ਘੋਲੀ ਵੰਵਾ ਤੂ ਪਰਬਤੁ ਮੇਰਾ ਓਲਾ ਰਾਮ ॥
 ਹਉ ਬਲਿ ਜਾਈ ਲਖ ਲਖ ਲਖ ਬਰੀਆ ਜਿਨਿ ਭ੍ਰਮੁ ਪਰਦਾ ਖੋਲਾ ਰਾਮ ॥
 ਮਿਟੇ ਅੰਧਾਰੇ ਤਜੇ ਬਿਕਾਰੇ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਭਾਣੀ ਭਈ ਨਿਕਾਣੀ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਪਰਵਾਨਾ ॥
 ਭਈ ਅਮੋਲੀ ਭਾਰਾ ਤੋਲੀ ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਦਰੁ ਖੋਲਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਉ ਨਿਰਭਉ ਹੋਈ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਓਲਾ ॥੪॥
 (ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

									ਸੁ
									ਹਉ
ਸੁ	-	ਰ	-	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	-	ਸ
ਵਾ	ਯ	ਰੀ	ਯ	ਯ	ਵੰ	ਯ	ਵਾ	ਯ	ਯ
ਮੁ	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਘੋ	ਯ	ਲੀ	ਯ	ਯ	ਵੰ	ਯ	ਵਾ	ਯ	ਯ

ਗੁ	ਮ	ਠ	-	ਨੁਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਮ
ਫੂ	ੜ	ਪ	ੜ	ਰੁੜ	ਬ	ਤ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ
ਗੁ	-	ਮ	-	ਮ	ਗੁ	ਸਰ	ਸ	-	ਨੁਸ
ਓ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮ	-	ਰੁਉ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	ਮ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ
ਹ	ਉ	ਬ	ੜ	ਲ	ਜਾ	ਈ	ਲ	ੜ	ਖ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	-	ਮ
ਲ	ਖ	ਲ	ੜ	ਖ	ਬ	ਰੀ	ਆ	ੜ	ੜ
ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	-
ਜਿ	ਨ	ਭੁ	ੜ	ਮ	ਪ	ਰ	ਦਾ	ੜ	ੜ
ਮ	-	ਗੁਮ	ਗੁ	-	ਮਗੁ	ਰੁਸ	ਨੁਪ	ਧੁਨੁ	ਸੁਸ
ਖੋ	ੜ	ਲਾੜ	ੜ	ੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਮੁੜ	ੜੜ	ਰੁਉ
x		2			0		3		

ਬਾਗੇਸ਼ੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਰੁੱਤ)

ਹਉ ਵਾਰੀ ਵੰਵਾ ਘੋਲੀ ਵੰਵਾ ਤੂ ਪਰਬਤੁ ਮੇਰਾ ਓਲਾ ਰਾਮ ॥
 ਹਉ ਬਲਿ ਜਾਈ ਲਖ ਲਖ ਲਖ ਬਰੀਆ ਜਿਨਿ ਭ੍ਰਮੁ ਪਰਦਾ ਖੋਲਾ ਰਾਮ ॥
 ਮਿਟੇ ਅੰਧਾਰੇ ਤਜੇ ਬਿਕਾਰੇ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਭਾਣੀ ਭਈ ਨਿਕਾਣੀ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਪਰਵਾਨਾ ॥
 ਭਈ ਅਮੋਲੀ ਭਾਰਾ ਤੋਲੀ ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਦਰੁ ਖੋਲਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਉ ਨਿਰਭਉ ਹੋਈ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ਓਲਾ ॥੪॥ (ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

								ਸ	ਸ
								ਹ	ਉ
ਮ	-	-	-	ਰ	-	ਸ	-	ਨੁ	-
ਗੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੰ	ੜ
ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵਾ	ੜ

ਸ਼ੁ	ਗੁ	-	ਮ	-	ਧ	-	ਨੁ	-	ਧ	-	ਮ	-	ਗੁ	ਰ	ਸ	-
ਘੋ	ਠ	ਠ	ਠ	ਲੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵੰ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਠ	
ਗੁ	-	ਮ	-	ਧ	-	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	ਧ	-	ਮ	-	
ਠੂ	ਠ	ਠ	ਠ	ਪ	ਠ	ਰ	ਠ	ਬ	ਠ	ਤ	ਠ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	
ਗੁ	-	-	-	ਮ	-	ਗੁ	-	ਸ਼ੁ	ਰ	-	-	ਨੁ	-	ਨੁ	ਸ	
ਓ	ਠ	ਠ	ਠ	ਲਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮ	ਠ,	ਹ	ਉ	
x				2				0				3				

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	ਮ	ਧ	ਨੁਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਮੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਹ	ਉ	ਬ	ਲੁ	ਜਾ	ਈ	ਲ	ਖ	ਲ	ਖ	ਲ	ਖ	ਬ	ਰੀ	ਆ	ਠ	
ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਮੁੰ	ਗੁ	-	ਮ	ਗੁ	ਰ	-	ਸੁਨੁ	ਨੁਸ
ਜਿ	ਨ	ਭੁ	ਮ	ਪ	ਰ	ਦਾ	ਠ	ਖੋ	ਠ	ਲਾ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮੁ	ਹੁ	ਉ
x				2				0				3				

ਰਾਗ ਰਾਜੇਸ਼੍ਵਰੀ

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗਏ ਇਸ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ, ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸ^ਮਗੁਮ - (ਮਾਲਕੌਸ), ਮਗੁਸਨ - (ਚੰਦਰਕੌਸ)

ਸਗੁਮਧ - (ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਅਤੇ ਸੰਨਧਮ - (ਭਿੰਨਖਰਜ)।

ਪੰਜ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਏਨੇ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਹੋਵੇ - ਇਹ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਖੂਬੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹਨ।

ਚਾਲ: ਸਨ - ਧਸ - , ਸ^ਮਗੁਸਨ - ਧਸ, ਸਨ ਧਮ - ਮਧਨ - ਧਸ, ਸਗੁਸਨ ਧਨ
 ਸ, ਸ^ਮਗੁਮ - ਮਗੁਸਨ - ਧਨਸ, ਸਨ ਧਨ ਸ^ਮਗੁਮ - ਗੁਮਧ - ਮ - ਗੁ - ਸ, ਗੁਮ
 ਧ - ਮ - ਗੁਮਧ - ਨ - ਸੰ, ਧਨ ਸੰ ਗੁੰ ਸੰ, ਸੰਨਧ - ਮਧਨ - ਸੰ, ਸੰ ਗੁੰ ਮੰ ਗੁੰ ਸੰ ਨ -
 ਧ ਸੰ, ਸੰਨਧਮ - ਮਨਧਮ - ਗੁਮਗੁ - ਸਨ - , ਸਮਗੁਸਨ - ਧ - ਨ - ਸ।

ਰਾਜੇਸ਼੍ਵਰੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਧਨੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਜਿਤੁ ਦਰਸਨੁ ਕਰਣਾ ॥ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਚਰਣਾ ॥੧॥
 ਜੀਅ ਕੇ ਦਾਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥ ਮਨੁ ਜੀਵੈ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮੁ ਚਿਤੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਚੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਤੁਮਾਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ॥ ਸੀਤਲ ਪੁਰਖ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁਜਾਣੀ ॥੨॥
 ਸਚੁ ਹੁਕਮੁ ਤੁਮਾਰਾ ਤਖਤਿ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਆਇ ਨ ਜਾਵੈ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੩॥
 ਤੁਮ ਮਿਹਰਵਾਨ ਦਾਸ ਹਮ ਦੀਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬੁ ਭਰਪੁਰਿ ਲੀਣਾ ॥੪॥

(ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸ ^ਮ	ਗੁ	ਸ	ਨ	ਧ	ਨ	-	ਸ	-	ਸ
ਜੀ	ਅ	ਕੇ	ਠ	ਠ	ਦਾ	ਠ	ਤੇ	ਠ	ਪ੍ਰੀ
ਸ ^ਮ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਮ	ਗੁ	-	ਸ	-	-
ਤ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਠ	ਭ	ਮੇ	ਠ	ਰੇ	ਠ	ਠ
ਸ ^ਮ ਗੁ	ਮ	ਧ	-	ਨ	ਧ	-	ਸ ^ਮ	-	ਮ
ਮ	ਨ	ਜੀ	ਠ	ਠ	ਵੈ	ਠ	ਪ੍ਰ	ਠ	ਭ
ਸ ^ਮ	ਗੁ	ਸ ^ਮ ਗੁ	-	ਮ	ਸਗੁ	ਮਗੁ	ਸਨੁ	ਧਨੁ	ਸ
ਨਾ	ਠ	ਮ	ਠ	ਚਿ	ਠੇਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਰੇ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਮੁ	-	ਮ	ਧ	ਧ	ਨ	-	ਧ
ਧ	ੳ	ਨ	ੳ	ਸੁ	ਵੇ	ਲਾ	ਜਿ	ੳ	ਤ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	-	-
ਦ	ਰ	ਸ	ੳ	ਨ	ਕ	ਰ	ਣਾ	ੳ	ੳ
ਨ	ਨ	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	-	ਮ	-	-
ਹ	ਉ	ਬ	ੳ	ਲਿ	ਹਾ	ੳ	ਰੀ	ੳ	ੳ
ਮੁ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਮ	ਮੁ	ਗੁ	ਸ	-	-
ਸ	ਤ	ਗੁ	ੳ	ਰ	ਚ	ਰ	ਣਾ	ੳ	ੳ
ਸ	ਨੁ	ਧ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਮ	-	ਮ
ਮ	ਨ	ਜੀ	ੳ	ੳ	ਵੈ	ੳ	ਪ੍ਰ	ੳ	ਭ
ਮੁ	-	ਮੁ	-	ਮ	ਸੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ
ਨਾ	ੳ	ਮ	ੳ	ਚਿ	ਤੁੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ਰੇ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਧਾਨੀ

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਓਢਵ ਰਾਗ ਸਰਬਕਾਲਿਕ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਰਾਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਭਾਵੇਂ ਵਰਜਤ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਖਬ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿੱਖਰਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ, ਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਲਕੋਸ ਜਾਂ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨ੍ਰ ਸ, ਸ^ਮ ਗੁ - ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਪ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ, - ਨ੍ਰ ਪ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ^ਮ ਗੁ - ਮ ਗੁ - ਸ, ਨ੍ਰ ਸ^ਮ ਗੁ ਮ ਪ - ਪ ਮ ਗੁ - ਸ, ਸ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਸ ਨ੍ਰ ਪ੍ਰ ਨ੍ਰ ਸ, ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ - ਪ ਨੁ ਸੰ, ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁੰ ਸੰ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁੰ ਮੰ ਗੁ - ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਗੁ ਮ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ।

ਧਾਨੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕਵਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਮਿਲਉ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਰੂਪ ਗੀਨ ਬੁਧਿ ਬਲ ਗੀਨੀ ਮੋਹਿ ਪਰਦੇਸਨਿ ਦੂਰ ਤੇ ਆਈ ॥੧॥

ਨਾਹਿਨ ਦਰਬੁ ਨ ਜੋਬਨ ਮਾਤੀ ਮੋਹਿ ਅਨਾਥ ਕੀ ਕਰਹੁ ਸਮਾਈ ॥੨॥

ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਭਈ ਬੈਰਾਗਨਿ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨ ਕਉ ਹਉ ਫਿਰਤ ਤਿਸਾਈ ॥੩॥

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮੇਰੀ ਜਲਨਿ ਬੁਝਾਈ ॥੪॥

ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫

ਅਸਥਾਈ

^ਮ ਗੁ ਗੁ ਗੁ ਸ ਵ ਨ ਗੁ ਨ x	ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਪ੍ਰਾ ਨ ਪ ਤ 2	^ਨ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਮਿ ਲਉ ਮੇ ਰੀ 0	ਗੁ - ਨ੍ਰ, ਸ ਮ s ਈ, ਕ 3	ਸ ਕ
--	------------------------------	---	------------------------------	--------

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਪ	ਮ	ਪ	-	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	-
ਰੂ	ੜ	ਪ	ੜ	ਗੀ	ੜ	ਨੀ	ੜ	ਬੁ	ਧ	ਬ	ਲ	ਗੀ	ੜ	ਨੀ	ੜ
ਸੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਨੁ,	ਸ
ਮੋ	ਹਿ	ਪ	ਰ	ਦੇ	ੜ	ਸ	ਨ	ਦੂ	ੜ	ਰ	ਤੇ	ਆ	ੜ	ਈ,	ਕ
x				2				0				3			

ਧਾਨੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਅਪੁਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪੇ ਰਾਖੇ ਆਪੇ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ ॥
 ਜਹ ਜਹ ਕਾਜ ਕਿਰਤਿ ਸੇਵਕ ਕੀ ਤਹਾ ਤਹਾ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥੧॥
 ਸੇਵਕ ਕਉ ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥
 ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਠਾਕੁਰ ਪਹਿ ਸੇਵਕੁ ਤਤਕਾਲ ਹੋਇ ਆਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੈ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੋ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ॥
 ਤਿਸ ਕੀ ਸੋਇ ਸੁਣੀ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਤਿਸੁ ਨਾਨਕ ਪਰਸਣਿ ਆਵੈ ॥੨॥
 (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗੁ	-	-	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	-	ਪੁ	ਨੁ	ਸ
ਸੇ	ੜ	ੜ	ਵ	ੜ	ਕ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ
ਸ	-	-	ਸ	-	-	-	-	-	-	-
ਰਾ	ੜ	ੜ	ਖੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਮ	-	ਮ	-	ਪ	ਗੁ	-	-	ਰ	ਨੁ
ਆ	ੜ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ
ਸ	-	-	ਸ	-	-	-	-	-	ਨੁ	ਨੁ
ਪਾ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਅ	ਪ
x		0		2		0		3		4

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਗੁ	-	ਮ
ਜ	ਹ	ੜ	ਜ	ਹ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਜ	ੜ	ਕਿ
ਪ	ਪ	-	ਨੁ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	-	ਸੰ	-	-
ਰ	ਤ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ੜ	ਵ	ਕ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ੜ
ਪ	ਨੁ	-	ਸੰ	-	ਗੁੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ
ਤ	ਹਾ	ੜ	ਤ	ੜ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਉ	ੜ	ਠ
ਗੁ	ਮ	-	ਗੁ	-	ਰ	ਸ	-	ਨੁ,	ਪ	ਨੁ	ਸ
ਧਾ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਅ	ਪ	ਨੇ
x		0		2		0		3		4	

ਧਾਨੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ ਪਰਭਾਤਿ ਤੂਹੈ ਹੀ ਗਾਵਣਾ ॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਰਬਤ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਧਿਆਵਣਾ ॥
 ਤੂ ਦਾਤਾ ਦਾਤਾਰੁ ਤੇਰਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ ॥
 ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਪ ਗਵਾਵਣਾ ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਵਣਾ ॥
 (ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੪)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸਗੁ	ਮਗੁ	ਸਨੁ	ਪੁਨੁ	ਪੁਨੁ	ਸ
ਕੁ	ੜ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ੜ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਦਾੜ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਰ
ਨੁ	ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਸ	-
ਤੇ	ਰਾ	ੜ	ਦਿ	ਤਾ	ੜ	ਖਾੜ	ੜ	ਵ	ਣਾ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪੁਨੁ	ਸੰਗੁ	ਸੰਨੁ	ਸੰ	-	-
ਭਗੁ	ਤੁੜ	ਜ	ਨਾ	ੜ	ਕੈ	ਸੰੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਗ	ੜ	ੜ

ਸੰ	ਨ	-	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਪੁਮ	ਗੁ	ਮ,
ਪਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਗ	ਵਾ	ੳ	ਵ	ਣਾੳ	ੳ	ੳ,
x		0		2		0		3			4	

ਧਾਨੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਸਤਿਗੁਰ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਗੁਣ ਕਰਿ ਬਖਸੈ ਅਵਗੁਣਿਆਰੇ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਵੈਦੁ ਹੈ ਪੰਜੇ ਰੋਗ ਅਸਾਧ ਨਿਵਾਰੇ॥
 ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਗੁਰਦੇਉ ਹੈ ਸੁਖ ਦੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਦੁਖਿਆਰੇ॥
 ਗੁਰ ਪੂਰਾ ਨਿਰਵੈਰੁ ਹੈ ਨਿੰਦਕ ਦੋਖੀ ਬੇਮੁਖ ਤਾਰੇ॥
 ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਨਿਰਭਉ ਸਦਾ ਜਨਮ ਮਰਣ ਜਮ ਡਰੈ ਉਤਾਰੇ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ਹੈ ਵਡੇ ਅਜਾਣ ਮੁਗਧ ਨਿਸਤਾਰੇ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਗੂ ਜਾਣੀਐ ਬਾਹ ਪਕੜਿ ਅੰਧਲੇ ਉਧਾਰੇ॥
 ਮਾਣੁ ਨਿਮਾਣੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੇ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁਪੁ	ਮਮ	ਗੁ	ਸੁਸੁ	ਗੁ	ਸੁਨੁ	ਸ	-	-ਸੁ	ਮੁਗੁ	-	ਮ
ਸਤੁ	ਗੁਰੁ	ੳ	ਗੁਣੀ	ੳ	ੳਨਿ	ਧਾ	ੳ	ੳਨੁ	ਹੈ	ੳ	ੳ
ਪੁਪੁ	ਮਮ	ਗੁ	ਸੁਸੁ	ਗੁ	ਸੁਨੁ	ਸ	-	-ਸ	ਸ	-	-
ਸਤੁ	ਗੁਰੁ	ੳ	ਗੁਣੀ	ੳ	ੳਨਿ	ਧਾ	ੳ	ੳਨੁ	ਹੈ	ੳ	ੳ
ਮਮ	ਮਮ	ਗੁ	ਗੁਗੁ	ਮ	-	ਮੁਗੁਗੁ	ਗੁ	-ਮੁ	ਗੁ	ਸ	-
ਗੁਣੁ	ਕਰੁ	ੳ	ਬੁਖੁ	ਸੈ	ੳ	ਅਵ	ਗੁ	ੳਣਿ	ਆ	ਰੇ	ੳ
ਸੁਸੁ	ਨੁਨੁ	ੳ	ਪੁਪੁ	ਨੁ	ਪੁਨੁ	ਸ	-	-ਨੁ	ਸ	-	-
ਸਤੁ	ਗੁਰੁ	ੳ	ਗੁਣੀ	ੳ	ੳਨਿ	ਧਾ	ੳ	ੳਨੁ	ਹੈ	ੳ	ੳ
x		0				x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ	ਪੁਪੁ	-	ਨ	ਨੁਪੁ	ਨ	ਸੰ	-	-ਨੁ	ਸੰ	-	-
ਸਤੁ	ਗੁਰੁ	ੳ	ਪੂ	ਗੁੳ	ੳ	ਵੈ	ੳ	ੳਦੁ	ਹੈ	ੳ	ੳ
ਨ	ਨ	ਪੁਨੁ	ਨੁਸੰ	ਸੰ	ਨੁਸੰ	ਸੰਨੁ	ਨ	ਨੁਸੰ	ਨ	ਪ	-
ਪੰ	ਜੇ	ੳੳ	ਰੋੳ	ਗ	ੳਅੁ	ਸਾੳ	ਧ	ੳਨਿ	ਵਾ	ਰੇ	ੳ
ਮਮ	ਮਮ	-	ਗੁਗੁ	ਮ	-						
ਗੁਣੁ	ਕਰੁ	ੳ	ਬੁਖੁ	ਸੇ	ੳ						
x		0				x			0		

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਦਾ ਰੰਗ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਵਰਤ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਖਾੜਵ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਸ-ਪ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦਾ ਖਰਜ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਗਜ਼ਲ, ਗੀਤ, ਠੁਮਰੀ ਆਦਿ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਕਾਲਕ ਵੀ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਤੋਂ ਝਿੰਝੋਟੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਰਿਖਬ ਸੁਰ ਨੂੰ ਅਲਪ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ।

ਚਾਲ: ਸਰਮਪ^ਪਗੁ - ਰਨ੍ਹਧਸ, ਸਰਮਪਧਨੁਧਪ - ਮਪਧਗੁ - ਰਨ੍ਹਧਸ, ਰਮਰ ਮਪ - ਨੁਧਪ - ਮਪਧਨੁਧਸ, ਸੰਨੁਧਪਮਪਧਸ - ਰੰ - ਨੁਧਪ, ਮਪਨਸੰ ਰੰ ਨੁਧ ਸੰ, ਸੰ ਨੁਧਪ, ਸਰਮਪਧਨੁਧਪ - ਮਪਧਗੁ - ਰਨ੍ਹਸ, ਰਮਪਧਨੁਧਸ, ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ ਨੁਧਸ, ਸੰ ਨੁਧਪਮਗੁਰਨ੍ਹਧਸ।

ਸਿੰਧੜਾ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਹਰਣੀ ਹੋਵਾ ਬਨਿ ਬਸਾ ਕੰਦ ਮੂਲ ਚੁਣਿ ਖਾਉ ॥
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਹਉ ਜਾਉ ਜੀਉ ॥੧॥
ਮੈ ਬਨਜਾਰਨਿ ਰਾਮ ਕੀ ॥
ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਵਖਰੁ ਵਾਪਾਰੁ ਜੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਕੋਕਿਲ ਹੋਵਾ ਅੰਬਿ ਬਸਾ ਸਹਜਿ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰੁ ॥
ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਦਰਸਨਿ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰੁ ॥੨॥
ਮਛਲੀ ਹੋਵਾ ਜਲਿ ਬਸਾ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਸਾਰਿ ॥
ਉਰਵਾਰਿ ਪਾਰਿ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਵਸੈ ਹਉ ਮਿਲਉਗੀ ਬਾਹ ਪਸਾਰਿ ॥੩॥
ਨਾਗਨਿ ਹੋਵਾ ਧਰ ਵਸਾ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਭਉ ਜਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ॥੪॥
(ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਰਗੁ	ਰ	ਸੁ	ਰ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	-ਮੁ	ਪ	-	-	ਪੁ
ਮੈਂ	ੜ	ਬਨੁ	ਜਾ	ੜ	ਰ	ਨ	ਰਾ	ੜ	ੜਮੁ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਤੇਰਾ
ਰਗੁ	ਰ	-ਸੁ	ਰ	ਮ	ਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	-	ਰਸੁ	ਸ	-	-	-
ਨਾ	ਮ	ੜਵ	ਖ	ਰ	ਵਾ	ੜੜ	ਪਾ	ੜ	ਰੁ	ਜੀ	ੜ	ੜ	ੜ
x			2		3		x			2		3	

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪੁ	ਮ	ਪ	-	ਧੁ	ਪੁ	ਸੰ	ਸੰ	-ਰੁੰ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-
ਹ	ਰੁ	ਣੀ	ਹੈ	ੜ	ਵਾ	ੜੜ	ਬ	ਨ	ੜਬ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਕੰ	ਦ	ਮੁ	ੜ	ਲ	ੜ	ਚੁਣ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ਉ	ੜ	ੜ	ੜ
ਰੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪੁ	ਸੰਸੰ	-	-ਰੁੰ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-
ਗੁਰ	ਪ	ਰ	ਸਾ	ਦੀ	ਮੈਂ	ਰੁ	ਸੁ	ੜ	ੜਮਿ	ਲੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਰ	-ਮੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ,	ਸੁ
ਵਾ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਰ	ਹਉ	ੜੜ	ਜਾ	ਉ	ੜਜੀ	ਉ	ੜ	ੜ,	ਤੇਰਾ
ਰ	ਮ	-ਮੁ	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	-	ਰਸੁ				
ਨਾ	ਮ	ੜਵ	ਖ	ਰ	ਵਾ	ੜੜ	ਪਾ	ੜ	ਰੁ				
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਭੀਮ

ਅਤੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਇਹ ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਸਿਰਫ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਲਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜੇ ਵਿਵਾਦੀ ਸੁਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਂਨਾ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਸਿੱਧਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿੱਖਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਨੂੰ ਵਕ੍ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਦਾ ਸ-ਪ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪ-ਸ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਗ ਦਿਨ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ ਏਸੇ ਹੀ ਰੂਪ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਗਾਵਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਜੇ ਰਾਗ ਭੀਮ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਗਾਵਤੀ ਅਤੇ ਭੀਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਤਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸਨੁ - ਸ, ਸਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਪੁ ਧੁ ਮੁ ਪੁ ਨੁ - ਸ, ਸ - ਨੁ ਸਗ - ਮਰ - ਨੁ - ਸ, ਸਗ ਮਪ - ਪਧਮਪਗਰਸਨੁ ਸ, ਸਗਮਪ - ਪਧਮਪਗਮਰ - ਨੁ ਸ, ਸਗਮਪਨੁ ਧਪ, ਨੁ ਧਪ - ਪ ਸੁ ਨੁ - ਸੰ - ਸੰ ਨੁ ਧ - ਪ - ਗਮਪਨੁ ਸੰ, ਪਨੁ ਸੰ - ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ - ਧ - ਪ - ਪਧਮਪਗਮਰਸ, ਪੁ ਨੁ ਸਗਮਪਗ ਮੁ ਰ - ਨੁ - ਸ।

ਭੀਮ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਯਾਰ ਵੇ ਪ੍ਰਿਅ ਹਭੇ ਸਖੀਆ ਮੂ ਕਹੀ ਨ ਜੇਹੀਆ ॥

ਯਾਰ ਵੇ ਹਿਕ ਡੂੰ ਹਿਕ ਚਾੜੇ ਹਉ ਕਿਸੁ ਚਿਤੇਹੀਆ ॥

ਹਿਕ ਦੂੰ ਹਿਕਿ ਚਾੜੇ ਅਨਿਕ ਪਿਆਰੇ ਨਿਤ ਕਰਦੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਾ ॥

ਤਿਨਾ ਦੇਖਿ ਮਨਿ ਚਾਉ ਉਠੰਦਾ ਹਉ ਕਦਿ ਪਾਈ ਗੁਣਤਾਸਾ ॥

ਜਿਨੀ ਮੈਡਾ ਲਾਲੁ ਰੀਝਾਇਆ ਹਉ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਮਨੁ ਡੋਂਹੀਆ ॥

ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਣਿ ਬਿਨਉ ਸੁਹਾਗਣਿ ਮੂ ਦਸਿ ਡਿਖਾ ਪਿਰੁ ਕੇਹੀਆ ॥ (ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	ਧੁਪੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ
ਯਾ	ੜ	ਰ	ਵੇ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ਹ	ਭੇ	ਸ	ਖੀ	ਆ	ੜ
ਗ	-	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸੁੰ	-	ਨੁਧੁ	ਮ	ਪ
ਮੂ	ੜ	ਕ	ਹੀ	ਨ	ੜ	ਜੇ	ਹੀ	ੜ	ਅੁ	ੜ	ੜ

ਗ	-	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ
ਯਾ	ੜ	ਰ	ਵੇ	ਹਿ	ਕ	ਛੁੰ	ਹਿ	ਕ	ਚਾ	ੜ	ਝੈ
ਪ੍ਰ.ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਗੁਮ	ਪੁਨੁ	ਧੁਪੁ	ਗੁਮ	ਪੁਮ	ਪ
ਹ	ਉ	ੜ	ਕਿ	ਸ	ਚਿ	ਤੇੜ	ੜੜ	ਹੀੜ	ਅੜ	ੜੜ	ੜ
ਪ੍ਰ.ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਧ	-	ਧੁਪੁ	ਮ	ਮ				
ਯਾ	ੜ	ਰ	ਵੇ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ਹ	ਭੇ				
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਮ	ਗ	ਗੁਮ	ਪ	ਨ	ਪ	ਪੁਪੁ	ਨੁਧ	ਪੁਪੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਸੰ
ਹਿਕੁ	ਦੁੰ	ਹਿਕੁ	ਚਾ	ਝੈ	ੜ	ਅਨਿ	ਕੁੜ	ੜਪਿ	ਆ	ਰੇ	ਨਿਤ
ਨੁਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪੁਧੁ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	-
ਕਰ	ਦੇ	ੜ	ਭੇ	ਗੁੜ	ਬਿ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ
ਨੁਸੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰਸੰ	ਨੁਧੁ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਤਿਨਾ	ੜ	ਵੇ	ੜ	ਖ	ਮਨੁ	ਚਾੜ	ਉ	ਉ	ਠੰ	ਦਾ	ੜ
ਨੁ	ਨੁ	ਨੁਨੁ	ਧ	ਪ	-	ਮ	ਗ	ਮ	ਗੁਰੁ	ਸ	-
ਹ	ਉ	ਕੁਦੁ	ਪਾ	ਈ	ੜ	ਗੁ	ਣ	ਤਾ	ਸਾੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪੁਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਪੁ	ਗੁਮ	ਪ,
ਮੁ.ਸੰ	ੜ	ਕ	ਹੀ	ਨਾ	ੜ	ਜੇੜ	ੜੜ	ਹੀੜ	ਅੜ	ੜੜ	ੜ,
ਯਾ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-							
x	ੜ	ਰ	ਵੇ	ੜ							
		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਪਲਾਸੀ

ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਧੈਵਤ ਵਰਜਦਿਆਂ ਪਲਾਸੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ। ਪਲਾਸੀ ਇੱਕ ਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਰਾਗ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲੋਪ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਤੇ ਸਰਲ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦੇ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਪੰਡਤ “ਰਾਮਰੰਗ” ਮ - ਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਗ ਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸਦਾ ਰੂਪ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ - ਸ^ਰ - ਸ, ਸ ਨੁ - ਪੁ ਨੁ ਸ, ਪੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਰ ਸ, ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ ਮ - ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਪੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ ਮ - ਪ ਮ ਗੁ ਮ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਗੁ ਮ ਪ ਮ - ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ - ਸੰ, ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ, ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ, ਗੁ ਮੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਗੁ ਮ - ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਪੁ ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ ਰ ਸ।

ਪਲਾਸੀ

ਕਵਨ ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਉ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ॥
 ਪਲੁ ਪਲੁ ਨਿਮਖ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਪਨੇ ॥੧॥
 ਚਰਨ ਕਮਲ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਨਿਤ ਧਿਆਵਉ ॥
 ਕਵਨ ਸੁ ਮਤਿ ਜਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਪਾਵਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥
 ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਬਿਸਰੁ ਨ ਕਾਹੁ ਬੇਰੇ ॥੨॥ (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

			ਨੁ ਸ ^ਮ ਗੁ - ਮ
			ਕ ਵ ਨ ੯ ਸੰ
ਪ - ਮ ਪ	ਗੁ - ਮੁ ਗੁ	ਰ ਰ ਸ	ਨੁ ਨੁ ਪੁ - ਨੁ
ਜੋ ੯ ਗ ਮਿ	ਲਿਉ ੯ ਪੁ ੯	ਭ ਅ ਪ ਨੇ	ਪ ਲ ਪ ੯ ਲ
ਸ ਸ ਸ ਸ	ਮੁ ਗੁ - ਗੁ ਮ ਗੁ	ਸੁ ਰ ਰ ਸ	ਨੁ ਸ ਮੁ ਗੁ
ਨਿ ਮ ਖ ਸ	ਦਾ ੯ ਹ ਰ	ਜ ਪ ਨੇ,	ਕ ਵ ਨ
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਪਗੁ ਮ ਰੰ ਮ ਰ ਨ ਪ ਜੋ x	ਗੁ ਲ ਰੰ ਤ ਰ ਮ - s ਗ	ਮੁ- ਪੁ ਸੰ ਜਿ ਸ ਖ ਮ ਗ	ਪ ਸੰ ਠ ਕੇ ਨੁ- ਪ੍ਰਿ ਸੰ ਮ ਦਾ	- s - s - s - s	ਨੁ ਨਿ ਪ ਪ ਤ ਮ ਪ ਮ ਹ	ਪੁਪੁ ਧਿਆ ਗੁ ਪਾ ਗੁ ਜ	ਨੁ s ਮ s ਰ ਪ	ਸੰਸੰ ਵਉ ਗੁਗੁ ਵਉ ਸ, ਨੇ, ਕ	ਪ ਚ ਪ ਨੁ - ਸੰ ਪ ਕ	ਪ ਰ ਨੁ ਵ ਸੰ ਪ ਮੁਗੁ ਵ	- s - ਸੰ ਨੁ ਸ ਪ - ਨ s	ਮ ਕ ਗੁੰ ਸੁ ਮੁਗੁ ਲ ਮ ਸੰ
			2			0			3			

ਰਾਗ ਮਾਲਗੁੰਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਠਾਠ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਇਸ ਦਾ ਠਾਠ ਖਮਾਜ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਰਾਗ ਬਹੁਤ ਸੁਰਤੀ ਮਨੋਹਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ, ਅਵਰੋਹ ਸੰਪੂਰਨ, ਵਾਦੀ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਸਿਰਫ ਆਰੋਹ ਸਮੇਂ ਪਰ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੱਗਿਆਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਮੇਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਗ ਮ - (ਜੈਜੈਵੰਤੀ), ਗ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ (ਰਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਅਤੇ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਧ (ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਪਰ ਪੰਚਮ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਰਾਗੋਸ਼ਰੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਰ ਨ੍ਰ - ਸ, ਰ ਨ੍ਰ - ਸ ਰ ਗ - ਮ, ਮ ਗੁ ਰ - ਸ, ਸ ਰ ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਗ - ਮ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਨੁ ਸ, ਧ ਨ੍ਰ ਧ - ਮ ਧ ਨੁ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਮ - ਪ ਮ ਗ ਮ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਰ ਗ ਮ - ਧ ਨੁ ਧ ਮ, ਗ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ - ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗ ਮ - ਮ ਗੁ ਰ ਸ - ਰ ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਗ - ਮ।

ਮਾਲਗੁੰਜੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਲਾਲਨੁ ਰਾਵਿਆ ਕਵਨ ਗਤੀ ਰੀ ॥ ਸਖੀ ਬਤਾਵਹੁ ਮੁਝਹਿ ਮਤੀ ਰੀ ॥੧॥
 ਸੂਹਬ ਸੂਹਬ ਸੂਹਵੀ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਤੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਪਾਵ ਮਲੋਵਉ ਸੰਗਿ ਨੈਨ ਭਤੀਰੀ ॥ ਜਹਾ ਪਠਾਵਹੁ ਜਾਂਉ ਤਤੀ ਰੀ ॥੨॥
 ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਦੇਉ ਜਤੀ ਰੀ ॥ ਇਕ ਨਿਮਖ ਮਿਲਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨਪਤੀ ਰੀ ॥੩॥
 ਮਾਣੁ ਤਾਣੁ ਅਹੰਬੁਧਿ ਹਤੀ ਰੀ ॥ ਸਾ ਨਾਨਕ ਸੋਹਾਗਵਤੀ ਰੀ ॥੪॥
 (ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਯੁ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	-	ਗ	-	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-
ਸੂ	ਠ	ਹ	ਬ	ਸੂ	ਠ	ਹ	ਬ	-	ਸੂ	ਠ	ਹ	ਵੀ	ਠ	ਠ	ਠ

ਸ	ਨ੍ਰ	ਧ	ਨ੍ਰ	ਸ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਧ	-ਪੁ	ਮ	-
ਅ	ਪ	ਨੇ	ਪ੍ਰੀ	ਮ	ਮ	ਕੈ	ੜ	ਰੈਂਡ	ਗ	ੜ	ਰ	ਤੀ	ੜੜ	ਰੀ	ੜ
ਮੁਧੁ	ਨੁਸੰ	ਨੁਧੁ	ਪੁਮੁ	-	ਗ	ਮ	ਮ								
ਸੁੜ	ੜੜ	ਹੁੜ	ਬੁੜ	ੜ	ਸੂ	ਹ	ਬ								
x				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-
ਲਾ	ੜ	ਲ	ਨ	ਰਾ	ਵਿ	ਆੜ	ੜ	ਕ	ਵ	ਨ	ਗ	ਤੀ	ੜ	ਰੀ	ੜ
ਸੰ	ਗੰ	-	ਮੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪੁਮੁ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-
ਸ	ਖੀ	ੜ	ਬ	ਤਾ	ੜ	ਵ	ਹੁ	ਮੁ	ਝੁੜ	ਹਿ	ਮ	ਤੀ	ੜ	ਰੀ	ੜ
ਸੁਨੁ	ਧ	ਧ	ਨ੍ਰ	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	-
ਅੁੜ	ਪ	ਨੇ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਕੈ	ੜ	ਰੈਂਡ	ਗ	ੜ	ਰ	ਤੀ	ੜ	ਰੀ	ੜ
x				3				x				2			

ਰਾਗ ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ

ਪੰਡਤ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਗ ਹੈ। ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਖਬ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਨਿਆਸ ਦਾ ਵੀ ਸੁਰ ਹੈ। ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਕ੍ ਰਾਗ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਾਗ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ :

ਤਿਲਕ : ਸਰਮਪ, ਧਪਮਪਸੰ, ਸੰ ਪਧਮਗ, ਰਗਸਰਮਪਧਮਗ, ਰਗਸ,

ਕਾਮੋਦ : ਸ^ਮਰਪ - ਪ, ਧਪ - ਗਮਪ, ਗਮਰਸ

ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ : ਸ^ਮਰਮਪਧਮਗ - ਸਰਗਸਨੁ - ਪ੍ਰਨੁਸਰਗ - ਸ

ਸ਼ਿਆਮ : ਸਰਮੰਧ, ਨਸੰ, ਸੰ ਨਧ, ਮੰਰਨੁਸ, ਸਨੁਧਨੁਰਮੰ, ਮੰਰ, ਰਨੁਸ।

ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ :

ਚਾਲ : ਸਨੁ - ਪ੍ਰਨੁਸ^ਗਰ - ਸਨੁ - ਸ, ਮਗਰਗ - ਸਰਸਨੁ - ਪ੍ਰਨੁਸ, ਸਗ - ਮਗ
ਰਗ - ਸਗਰ - ਰਮੰਪ - ਮਗ - ਰਗਮਗਰਗ - ਸਨੁ - ਪ੍ਰਨੁ - ਸ, ਸਰਮੰਪ - ਧਪ
ਮੰਪਮਗਰ - ਰਮੰਪਨਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨਸੰ ਨੁ ਧਪਮਗਰ - ਰਮੰਪਧਮੰਪਗਮਰਗ -
ਰ - ਗਰਸਨੁ - ਪ੍ਰਨੁਸਗਰਗ - ਨੁ - ਸ।

ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥

ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਕੇ ਹੋਵਹੁ ਜੋਤੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੈਸਹੁ ਸਫਾ ਵਿਛਾਇ ॥੧॥

ਇਨੁ ਬਿਧਿ ਪਾਸਾ ਢਾਲਹੁ ਬੀਰ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਨਹ ਲਾਗੈ ਪੀਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਰਮ ਧਰਮ ਤੁਮ੍ ਚਉਪੜਿ ਸਾਜਹੁ ਸਤੁ ਕਰਹੁ ਤੁਮ੍ ਸਾਰੀ ॥

ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਜੀਤਹੁ ਐਸੀ ਖੇਲੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੀ ॥੨॥

ਉਠਿ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਹੁ ਪਰਭਾਤੇ ਸੋਏ ਹਰਿ ਆਰਾਧੇ ॥

ਬਿਖੜੇ ਦਾਉ ਲੰਘਾਵੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਖ ਸਹਜ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਤੇ ॥੩॥

ਹਰਿ ਆਪੇ ਖੇਲੈ ਆਪੇ ਦੇਖੈ ਹਰਿ ਆਪੇ ਰਚਨੁ ਰਚਾਇਆ ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਨਰੁ ਖੇਲੈ ਸੋ ਜਿਣਿ ਬਾਜੀ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥੪॥
 (ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੫ ਹਿੰਡੋਲ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਗ	-ਗੁ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੁ	ਗਰ	ਸਨੁ	ਨੁਸ	ਗ	ਰ	-
ਹੋ	ਇ	ੲਇ	ਕੁਤ	ਰੁੲ	ੲਮਿ	ਲੁਹੁ	ੲੲ	ਮੇਰੇ	ਭਾ	ਈ	ੲ
ਰੁਰੁ	ਮੰ	-ਮੰ	ਪ	-	ਰੁਰੁ	ਰੁਗ	ਗੁਪ	ਮਗ	ਗੁਰ	ਰੁਗ	ਸ
ਦੁਬਿ	ਦਾ	ੲੲ	ਦੁ	ੲ	ਰੁਕੁ	ਰੁਹੁ	ੲੲ	ਲਿਵ	ਲਾੲ	ੲੲ	ਈ
ਪੁਪੁ	ਨੁ	-	ਸ	ਰ	-	ਰੁਗ	ਗੁਪ	ਪੁਮ	ਮਗ	ਰ	-
ਹੁਰੁ	ਨਾ	ੲ	ਮੈ	ਕੇ	ੲ	ਹੋੲ	ਵੁਹੁ	ੲੲ	ਜੋੲ	ੲੀ	ੲ
ਮੁਮੁ	ਮੁਮੁ	-	ਪ	ਪੁਪੁ	ਰ	ਰੁਗ	-ਪੁ	-ਪੁ	ਮਗ	ਰੁਗ	ਸ
ਗੁਰੁ	ਮੁਖ	ੲ	ਬੈ	ਸੁਹੁ	ੲ	ਸਫਾ	ੲੲ	ੲਵਿ	ਛਾੲ	ੲੲ	ਇ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਪੁ	ਨੁਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	-	ਗੰ	ਗੰ	ਗੰਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ
ਇਨੁ	ਬਿਧੁ	ੲ	ਪਾ	ਸਾ	ੲ	ਢਾ	ਲਹੁ	ੲੲ	ਬੀ	ੲ	ਰ
ਸੰਸੰ	ਸੰਸੰ	-ਨੁ	ਧੁ-	ਪੁਧੁ	ਪੁਪੁ	ਮਗ	ਰੁਸ	ਨੁਸ	ਗ	ਰ	-
ਗੁਰੁ	ਮੁਖ	ੲੲ	ਨਾੲ	ਮੁੲ	ੲਜੁ	ਪੁਹੁ	ੲੲ	ਦਿਨੁ	ਰਾ	ਤੀ	ੲ
ਪੁ	ਨੁ	-ਨੁ	ਸ	ਗ	-ਗੁ	ਗੁਮ	ਪੁਗ	ਮ	ਗੁਰੁ	ਸ	ਸ,
ਅੰ	ਤ	ੲਕਾ	ੲ	ਲ	ੲਨੁਹ	ਲਾੲ	ਗੈੲ	ੲ	ਪੀੲ	ੲ	ਰ,
x			0			x			0		

ਰਾਗ ਨਟ

ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਦਾ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮੱਧਯਮ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲਾਪ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਦ ਰ ਗ ਮ ਮ - ਸ ਰ ਸ, ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਟ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ-ਰਸ, ਸ-ਗ-ਮ-ਮਪਮ-ਗਮਰਸ, ਗਮਪਗਮ-ਰਗਮ-ਸਰਸ, ਗਮਪਧਨੁਪ-ਰ-ਗਮਪਮ, ਪਸੰ-ਧਨੁਪ-ਰਗਮਪਸੰਧਨੁਪ-ਮ-^{ਮੁ}ਰ-ਗਮਪਮਪਸੰਧਨਸੰਨਧਨੁਪ, ਰੰਸੰਧਨਪ, ਰੰਗੰਮੰ-ਸੰਰੰਸੰ, ਸੰ-ਧਨੁਪਮਪਮ-ਗਗਮਪਮ-ਸਰਸ।

ਨਟ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਹਉ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਜਾਉ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨ ਤੁਮ ਪੂਰਨ ਦਾਤੇ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਦਇਆਲ ॥੧॥

ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ ਮਾਲ ॥੨॥

ਦਰਸਨ ਪਿਆਸ ਬਹੁਤੁ ਮਨਿ ਮੇਰੈ ਨਾਨਕ ਦਰਸ ਨਿਹਾਲ ॥੩॥ (ਨਟ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰਧ	ਨ	ਪ	ਪ	ਗ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ,	ਸੁ	ਸੰ	ਸੰ
ਵ	ੜ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਰ	ਜਾ	ਉ	ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਲ,	ਹਉ	ਉ	ਉ	ਉ	ਉ
3				0				x					2						

ਅੰਤਰਾ

ਗੰ	-	ਗੰ	ਮੰ	ਮੁ	ਰ	-	ਸੰ	-	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਪੂ	ੜ	ਰ	ਨ	ਦਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਦੀ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਦਿ	ਦਿ	ਦਿ

ਮ	-	ਗ	ਪ	ਮ	-	ਮ	-	ਗ	ਮ	ਮੁ	ਸ	ਸ	ਰ	ਸ,	ਸੁੰ
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਲ,	ਹੁੰ
ਧ	ਨ	ਪ	ਪ												
ਵਾ	ੜ	ਰ	ਵਾ												
3				0				x				2			

ਰਾਗ ਗੌਡ

ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਆਪਣੀ ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਭਾਗ 6 ਵਿੱਚ ਗੌਡ ਰਾਗ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੀਆਂ ਸੰਗੀਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗੌਡ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਗੌੜ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਗੌੜ ਨੂੰ ਹੀ ਗੌਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੌਡ ਨਾਮ ਦਾ ਰਾਗ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜਿਆਦਾਤਰ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਵਿੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦੇ ਗੌਡ ਦਾ ਹੀ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਰਾਗ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ - ਸੰਵਾਦ ਮ - ਸ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮ - ਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਹ ਸਰਪਰਦਾ ਅਤੇ ਨਟ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕਰੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਰਗ-ਸ-ਰਗਮ-ਗਰਗਰਸ, ਗਰਸ-ਧਨੁਸ, ਸ-ਗਰਗਮ-ਪਮ ਗਰਗਮ-ਰਗਰਸ, ਗਰਗਮਪਮ, ਪਮਗਮਰਗਪਮ-ਗਰਗਰਸ, ਗਰਗਮ-ਪਧਪਮਗਮ-ਪ-ਧਨਸੰ, ਸੰਨਧਨਪ, ਪਧਮਪਗਮਰਗਮ-ਗਰਗਰਸ, ਰਗਮ-ਮਪਮ-ਨਧਨਪ, ਨਧਨਸੰਰੰਸੰ, ਗੰਰੰਗੰਰੰਸੰਨਧਨਸੰ, ਨਧਨਧਪ-ਮਪਗਮਰਗਸ-ਰਗਮ।

ਰਾਗ ਗੌਡ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੈ ਕਉ ਤਾਰਿ ਲੇ ਰਾਮਾ ਤਾਰਿ ਲੇ ॥

ਮੈ ਅਜਾਨੁ ਜਨੁ ਤਰਿਬੇ ਨ ਜਾਨਉ ਬਾਪ ਬੀਨੁਲਾ ਬਾਹ ਦੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਰ ਤੇ ਸੁਰ ਹੋਇ ਜਾਤ ਨਿਮਖ ਮੈ ਸਤਿਗੁਰ ਬੁਧਿ ਸਿਖਲਾਈ ॥

ਨਰ ਤੇ ਉਪਜਿ ਸੁਰਗ ਕਉ ਜੀਤਿਓ ਸੋ ਅਵਖਧ ਮੈ ਪਾਈ ॥੧॥

ਜਹਾ ਜਹਾ ਧੂਅ ਨਾਰਦੁ ਟੇਕੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥

ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਅਵਿਲੰਬਿ ਬਹੁਤੁ ਜਨ ਉਧਰੇ ਨਾਮੇ ਕੀ ਨਿਜ ਮਤਿ ਏਹ ॥੨॥ (ਗੌਡ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

				ਸੰ	ਨ	ਧ	ਨ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਸ
				ਮੈ	ਕਉ	ਤਾ	ਠ	ਰਿ	ਲੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮਾ
ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	ਮ	-	ਗ	ਰ	ਗ	-	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ
ਤਾ	ਠ	ਠ	ਰਿ	ਲੇ	ਠ	ਮੈ	ਅ	ਜਾ	ਠ	ਨ	ਤ	ਰਿ	ਬੇ
													ਠ

ਮ	-	ਮ	ਮ	-	-	ਗ	ਰ	ਗ	-	ਪ	ਪ	-	ਧ	ਨ	ਰੰ
ਜਾ	ੜ	ਨ	ਉ	ੜ	ੜ	ਬਾ	ਪ	ਬੀ	ੜ	ਠ	ਲਾ	ੜ	ਬਾ	ੜ	ਹ
ਸੰ	ਨ	ਧ	ਨ	ਪ	-	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਨ	ਪ	ਮ				
ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਮੋ	ਕਉ	ਤਾ	ੜ	ਰਿ	ਲੇ				
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

								ਪ	ਪ	ਨ	ਧਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
								ਨ	ਰ	ਤੇ	ੜੜ	ਸੁ	ਰ	ਹੋ	ਇ
ਨ	-	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	-	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗ
ਜਾ	ੜ	ਤ	ਨਿ	ਮ	ਖ	ਮੈ	ੜ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਬੁ	ਧ	ਸਿ	ਖ
ਮ	-	ਪ	-	-	-	-	-	ਪ	ਪ	ਨ	ਧਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਲਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ	ਰ	ਤੇ	ੜੜ	ਉ	ਪ	ਜ	ੜ
ਰੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਨ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ
ਸੁ	ਰ	ਗ	ਕਉ	ਜੀ	ੜ	ਤਿ	ਓ	ਸੋ	ੜ	ਅ	ਵ	ਖ	ਧ	ਮੈ	ੜ
ਰ	ਗ	ਮ	-	-	-	ਗ	ਰ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰਗੁ	ਮ	ਗ
ਪਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਮੈ	ਅ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਨ	ਤ	ਰ	ਬੋੜ	ੜ	ਨ
ਮ	-	ਮ	ਮ												
ਜਾ	ੜ	ਨ	ਉ												
x				2				0				3			

ਰਾਗ ਸੂਹੀ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸੂਹੀ ਦੇ ਵਰਨਣ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ : ਸ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ “ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦਰਪਨ” ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ, ਪ - ਸ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਸ: ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ “ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸਾਗਰ” ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਖਬ ਵਰਜਤ ਖਾੜਵ, ਮ - ਸ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ, ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਸੂਹਾ ਅਤੇ ਸੂਹੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ “ਗੰਧਰਵ” ਸੂਹੀ ਨੂੰ ਰਿਖਬ, ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਓਢਵ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਮੁਤਾਬਕ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਆਸ਼ਰਯ ਝਾ “ਰਾਮ ਰੰਗ” ਕਿਰਤ ਅਭਿਨਵ ਗੀਤਾਂਜਲੀ ਭਾਗ 5 ਵਿੱਚ ਸੂਹੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਠਾਠ ਬਿਲਾਵਲ, ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਖਾੜਵ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ “ਰਾਮ ਰੰਗ” ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਾਗ ਦੀ ਚਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਗ ਮ ਰ - ਸ, ਰ - ਨ੍ਰ - ਸ ਰ ਗ - ਮ ਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਸ ਰ - ਨ੍ਰ - ਸ, ਸ ਰ ਨ੍ਰ - ਸ ਰ ਗ - ਮ ਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਪ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਮ - ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਮ - ਪ ਨੁ ਪ ਸੰ, ਗੰ ਮੰ ਰੰ - ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਪ ਨੁ ਪ, ਮ ਗ ਰ - ਨ੍ਰ - ਰ - ਸ।

ਸੂਹੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਭਿ ਅਵਗਣ ਮੈ ਗੁਣੁ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਕੰਤ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਈ ॥੧॥
ਨਾ ਮੈ ਰੂਪੁ ਨ ਬੰਕੇ ਨੈਣਾ ॥ ਨਾ ਕੁਲ ਢੰਗੁ ਨ ਮੀਠੇ ਬੈਣਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸਹਜਿ ਸੀਗਾਰ ਕਾਮਣਿ ਕਰਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ॥੨॥
ਨਾ ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਕਾਈ ॥ ਅੰਤਿ ਨ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਈ ॥੩॥
ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਲਾਵਹੁ ਪਾਈ ॥੪॥
ਖਰੀ ਸਿਆਣੀ ਕੰਤ ਨ ਭਾਣੀ ॥ ਮਾਇਆ ਲਾਗੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ॥੫॥
ਹਉਮੈ ਜਾਈ ਤਾ ਕੰਤ ਸਮਾਈ ॥ ਤਉ ਕਾਮਣਿ ਪਿਆਰੇ ਨਵ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੬॥
ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਬਿਛੁਰਤ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਰਾਇਆ ॥੭॥
ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਹੁ ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ॥ ਜੈ ਭਾਵੈ ਪਿਆਰਾ ਤੈ ਰਾਵੇਸੀ ॥੮॥੧॥

(ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

										ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ	
										ਸ	ਭ	ਅ	ਠ	ਵ	
ਨੁ	ਨੁ	ਪ	-	ਗ	ਗ	ਗ	ਗੁਮ	ਰ	-	ਸ	ਸ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ
ਗੁ	ਣ	ਮੈ	ਠ	ਗੁ	ਣ	ਨ	ਹੀਠ	ਕੋ	ਠ	ਈ	ਕਿ	ਉ	ਕ	ਠ	ਰ
ਗ	-	ਮ	ਮ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ,	ਸ	ਗ	ਮ	-	ਪ
ਕੰ	ਠ	ਤ	ਮਿ	ਲਾ	ਠ	ਵਾ	ਠ	ਹੋ	ਠ	ਈ,	ਸ	ਭ	ਅ	ਠ	ਵ
ਨੁ	ਨੁ	ਪ	-												
ਗੁ	ਣ	ਮੈ	ਠ												
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

										ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ	
										ਨਾ	ਠ	ਮੈ	ਠ	ਠ	
ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੰ	ਮੰ
ਰੂ	ਠ	ਪ	ਨ	ਬੰ	ਠ	ਕੇ	ਠ	ਨੈ	ਠ	ਣਾ	ਨਾ	ਠ	ਕੁ	ਠ	ਲ
ਰੰ	-	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਸੰ	-	ਨੁ	-	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	-	ਮ
ਢੰ	ਠ	ਗ	ਨ	ਮੀ	ਠ	ਠੇ	ਠ	ਬੈ	ਠ	ਣਾ	ਕਿ	ਉ	ਕ	ਠ	ਰ
ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ
ਕੰ	ਠ	ਤ	ਮਿ	ਲਾ	ਠ	ਵਾ	ਠ	ਹੋ	ਠ	ਈ	ਠ,	ਸ	ਭ	ਅ	ਵ
ਸ	ਸ	ਸ	-	ਗ	ਗ	ਗ	ਗੁਮ								
ਗੁ	ਣ	ਮੈ	ਠ	ਗੁ	ਣ	ਨ	ਹੀਠ								
x				2				0				3			

ਸੂਹੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਜੀਵਾ ਗੁਰ ਤੇਰਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਮੁ ਹੋਇ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ॥੧॥
 ਇਹ ਬੇਨੰਤੀ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥ ਦੇਹਿ ਨਾਮੁ ਕਰਿ ਅਪਣੇ ਚੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਅਪਣੀ ਸਰਣਿ ਰਾਖੁ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਿਨੈ ਵਿਰਲੈ ਜਾਤੇ ॥੨॥
 ਸੁਨਹੁ ਬਿਨਉ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ॥ ਚਰਣ ਕਮਲ ਵਸਹਿ ਮੇਰੈ ਚੀਤਾ ॥੩॥
 ਨਾਨਕੁ ਏਕ ਕਰੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਵਿਸਰੁ ਨਾਹੀ ਪੂਰਨ ਗੁਣਤਾਸਿ ॥੪॥ (ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਗ	ਗ	-	ਮ	ਰ	-	ਸ	-	ਸ
ਦ	ਰ	ਸ	ੜ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਖ	ੜ	ਜੀ
ਰ	ਨੁ	ਸ	-	ਰ	ਗ	-	ਮ	-	-
ਵਾ	ੜ	ਗੁ	ੜ	ਰ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ
ਗ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਪੂ	ਸ	ਰ	ੜ	ਨ	ਕ	ਰ	ਮ	ੜ	ਹੋ
ਸੰਰੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ,
ਇੜ	ੜ	ਪ੍ਰ	ੜ	ਭ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ,
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗਗੁ	ਮ	ਪ	-	-	ਨੁ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	-
ਇਹੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬੇ	ੜ	ਨ	ਤੀ	ੜ
ਪਨੁ	ਸੰਰੁ	ਸੰਨੁ	ਸੰਨੁ	ਸੰਸੰ	ਪਨੁ	ਪਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਗ
ਸੁੜ	ਣੁੜ	ਪੁੜ	ੜੜ	ੜਭ	ਮੇੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜ
ਰ	ਨੁ	ਸ	-	ਰ	ਗ	ਗ	ਮ	-	ਮ
ਦੇ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਕ	ੜ	ਰ
ਪ	ਨੁ	ਪ	-	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਸ,
ਅ	ਪ	ਣੇ	ੜ	ੜ	ਚੇ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ,
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਕਾਲਿੰਗੜਾ

ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪ-ਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਤ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਭੈਰਉ ਰਾਗ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਿਤ ਨਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੈਰਉ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦਾ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭੈਰਉ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਕਾਲਿੰਗੜਾ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਨਿਖਾਦ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਦੀਆਂ ਗੀਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਖਿਆਲ।

ਚਾਲ: ਸਰੁਗ-ਰੁਗਰੁਸ,ਸ-ਨੁਧੁਨੁਸ,ਨੁਸਗਮਗਰੁਸ,ਸਰੁਗਮਗ-ਰੁਗ-ਰਗ-ਰੁਸ,ਨੁਸਗਮਪ-ਪਮਗਮਰੁਗਪ,ਪਮਗ-ਰੁਗਰੁਸ,ਗਮਪ-ਪਧੁਮਪਮਗ-ਪਮਗਰੁਗਮਪ-ਪਮਗ-ਰੁਸ,ਪਧੁਮਪਮਗ-ਪਧੁਪ-ਪਧੁਨ-ਗਮਪਧੁਨ-ਧੁਪ,ਧੁਪਮਪਮਗ-ਰੁਸ,ਪਧੁਪਧੁਨ-ਸੰ,ਨਸੰਧੁਨਸੰ,ਧੁਨਸੰ ਰੁੰਗੰ-ਮੰਗੰਰੁੰਗੰਰੁੰਸੰ,ਧੁਨਸੰਨਧੁਪਮਗ,ਰੁਗਪਮਗ-ਰੁਸ।

ਕਾਲਿੰਗੜਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਜਾਂ ਕਹਿਰਵਾ)

ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਜੀਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਖਰੀ ਨਿਮਾਣੀ ॥

ਮੈ ਨੈਣੀ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਜੀਉ ਭਾਵੈ ਅੰਨੁ ਨ ਪਾਣੀ ॥

ਪਾਣੀ ਅੰਨੁ ਨ ਭਾਵੈ ਮਰੀਐ ਹਾਵੈ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ॥

ਗੁਰ ਆਗੈ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ ਜੇ ਗੁਰ ਭਾਵੈ ਜਿਉ ਮਿਲੈ ਤਿਵੈ ਮਿਲਾਈਐ ॥

ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਸੁਖਦਾਤਾ ਆਪਿ ਮਿਲਿਆ ਘਰਿ ਆਏ ॥

ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾ ਪਿਰੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ॥

(ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩)

ਅਸਥਾਈ

					ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਰੁ	ਸ	ਸ	-	ਰੁ
					ਮਿ	ਲ	ਮੇ	ਰੇ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮਾ	ੜ	ਜੀ
ਗ	-	ਮ	-	-	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	-	ਧੁ	ਪ	ਮ	-	ਪ
ਉ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੁ	ਧ	ਬਿ	ਨ	ੜ	ਖ	ੜੀ	ੜ	ੜ	ਨਿ

ਮ	-	ਗ	-	-	-	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਰੁ
ਮਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮਿ	ਲ	ਮੇ	ਰੇ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮਾ	ੜ	ਜੀ
ਗ	-	-	-	-	-	,									
ਉ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	,									
x					2			0				3			

ਅੰਤਰਾ

						ਮ	ਗ	-	ਮ	-	ਨੁ	-	ਨ	ਨ	
						ਮੈ	ਨੈ	ੜ	ਣੀ	ੜ	ਨੀ	ੜ	ਦ	ਨ	
ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ	-	ਨ	ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਪ
ਆ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ੜ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਵੈ	ਅੰ	ੜ	ਨ	ਨ
ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-	-	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਮ	-	ਪ
ਪਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੁ	ਧ	ਬਿ	ਨ	ੜ	ਖ	ੜੀ	ੜ	ੜ	ਨਿ
ਮ	-	ਗ	-	-	-	,	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ					
ਮਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ	ੜ	ੜ	,	ਮਿ	ਲ	ਮੇ	ਰੇ					
x					2			0				3			

ਰਾਗ ਗਉੜੀ - ਭੈਰਉ ਠਾਠ

ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦਾ ਗਉੜੀ ਹੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਗੌਰੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਤ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਭੈਰਉ ਰਾਗ ਦੇ ਹਨ ਯਾਨੀ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੌਮਲ, ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਕਾਲਿੰਗੜਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਲਿੰਗੜਾ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਨਿਖਾਦ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠਹਿਰਾਓ ਨਾਲ ਗਉੜੀ ਦਾ ਰੂਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਜੇ ਵਰਜਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਲਪ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਰ - ਪ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਮ - ਸ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੂਰਬੀ ਅੰਗ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਰੋਹੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੋਂ ਪੰਚਮ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰਿਖਬ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਚਾਲ: ਸ - ਰੁ ਗ - ਗ ਰੁ ਸ ਨ - ਨ ਸ, ਸ ਰੁ ਨ - ਸ, ਸ ਨ ਧੁ ਨ - ਸ, ਨ ਧੁ ਨ - ਰੁ ਸ, ਧੁ ਨ ਸ ਨ ਧੁ ਪ, ਪ ਨ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਨ ਧੁ ਨ - ਸ ਰੁ ਗ, ਰੁ ਗ ਰੁ ਸ ਰੁ ਨ ਧੁ ਨ - ਸ, ਸ ਰੁ ਮ ਗ - ਰ ਮ ਗ ਰ ਪ - ਮ ਪ ਮ ਗ - ਰੁ ਸ ਨ - ਧੁ ਪ - ਨ - ਸ, ਸ ਰੁ ਮ ਪ - ਧੁ ਪ - ਨ - ਧੁ ਪ, ਪ ਨ - ਸ, ਪ ਧੁ ਪ ਨ - ਸ, ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਮੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਨ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਸ ਨ - ਧੁ ਪ ਨ - ਸ।

ਗਉੜੀ-ਭੈਰਉ ਠਾਠ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਵਨੁ ਹਮਾਰਾ ॥

ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅੰਤਰ ਕੀ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨੀ ਤੁਮ ਹੀ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲੇ ॥

ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਮੈ ਤੁਝ ਤੇ ਪਾਏ ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਅਗਹ ਅਤੋਲੇ ॥੧॥

ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ ਤੁਮਰੇ ਰੰਗਾ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਸੁਖਦਾਤੇ ॥

ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਤੇ ॥੨॥

ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਕਾਟਿ ਕੀਏ ਨਿਹਕੇਵਲ ਜਬ ਤੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ॥

ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੋ ਚੂਕੋ ਸਹਸਾ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਦਰਸਾਰੀ ॥੩॥

ਚਰਣ ਪਖਾਰਿ ਕਰਉ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਬਾਰਿ ਜਾਉ ਲਖ ਬਰੀਆ ॥

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਹੁ ਭਉਜਲੁ ਤਰਿਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਿਅ ਸੰਗਿ ਮਿਰੀਆ ॥

(ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ - ਸ ਰੁ	ਰੁ ਪ - ਮ ਪ	ਮ ਗ - ਮ	ਗ ਰੁ ਸ ਰੁ
ਮਾ ਠ ਠ ਠ	ਰਾ ਠ ਮੇ ਰੇ	ਬਿ ਨ ਠ ਕ	ਵ ਨ ਠ ਹ
ਨ - ਧੁ ਪ	ਮ ਗ, ਧੁ ਪ	ਧੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗ	- ਮੁ ਪ ਪ ਧੁ
ਧਾ ਠ ਠ ਠ	ਰਾ ਠ, ਠੁ ਝ	ਪ੍ਰਿ ਠ ਠ ਤ ਮ	ਠ ਪ੍ਰਾ ਠ ਨ ਅ
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ ਸੰ ਨ -	ਸੰ - ਸੰ -	ਗ - ਮ ਮ	ਨੁ - ਨ ਨ
ਤੁ ਮ ਹੀ ਠ	ਜਾ ਠ ਨੀ ਠ	ਅੰ ਠ ਤ ਰ	ਕੀ ਠ ਬਿ ਧ
ਮ - ਪੁ ਧੁ -	ਪ - - -	ਸੰ ਨ ਸੰ ਨ	ਧੁ ਨ ਧੁ ਪ
ਹੇ ਠ ਠ ਠ	ਲੇ ਠ ਠ ਠ	ਤੁ ਮ ਹੀ ਠ	ਸ ਜ ਨ ਸੁ
ਸ ਨੁ ਧੁ ਪੁ	ਨੁ ਨੁ ਸ ਸ	ਧੁ ਪ ਮ ਪ	ਮ ਪ ਮ ਗ
ਤੁ ਝ ਹੀ ਠ	ਪਾ ਇ ਮੇ ਰੇ	ਸ ਰ ਬ ਸੁ	ਖਾ ਠ ਮੈ ਠ
ਗ - ਮ ਗ	ਰੁ ਸ ਨੁ ਨੁ	ਰੁ - ਰੁ ਪ ਪ	- ਧੁ ਪੁ ਮ
ਤੋ ਠ ਠ ਠ	ਲੇ ਠ ਮੇ ਰੇ	ਠਾ ਠ ਕ ਰ	ਠ ਅ ਗੁ ਅ
ਨ - ਧੁ ਪ	ਮ -, ਧੁ ਪ	ਸੁ - ਰੁ ਪ	- ਮੁ ਪ ਧੁ
ਧਾ ਠ ਠ ਠ	ਰਾ ਠ, ਠੁ ਝ	ਪ੍ਰਿ ਠ ਠ ਤ ਮ	- ਪ੍ਰਾ ਠ ਨ ਅ
x	2	0	3

ਗਉੜੀ-ਭੈਰਉ ਠਾਠ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਰਾਮ ਜਪਉ ਜੀਅ ਐਸੇ ਐਸੇ ॥ ਧੁ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜਪਿਓ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ॥੧॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਭਰੋਸੇ ਤੇਰੇ ॥ ਸਭੁ ਪਰਵਾਰੁ ਚੜਾਇਆ ਬੇੜੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਵੈ ॥ ਇਸ ਬੇੜੇ ਕਉ ਪਾਰਿ ਲਘਾਵੈ ॥੨॥
 ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਚੁਕਿ ਗਈ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਜਾਨੀ ॥੩॥
 ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਭਜੁ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ ॥ ਉਰਵਾਰਿ ਪਾਰਿ ਸਭ ਏਕੋ ਦਾਨੀ ॥੪॥

(ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਰ	ਗ	ਰ	ਗ	ਰ	ਨ	-	ਸ
ਦੀ	ੳ	ਨ	ੳ	ਦਿ	ਆ	ੳ	ੳ	ਭ
ਨ	ਧ	ਨ	-	ਧ	ਨ	-	-	-
ਰੋ	ੳ	ਸੇ	ੳ	ੳ	ਤੇ	ੳ	ੳ	ੳ
ਰੁ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਮੁ	ਪੁ	ਗ	ਪ
ਸ	ਭ	ਪ	ੳ	ਰ	ਵਾ	ੳ	ਰ	ਚ
ਧੁ	ਮੁ	ਮੁ	ਰੁ	-	ਰੁ	ਮੁ	ਰੁ	ਨ
ੳ	ੳ	ਅ	ੳ	ੳ	ਬੁ	ੳ	ੳ	ੳ
x		2			0		3	

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮੁ	ਗ	-	ਮ	-	ਪ
ਰਾ	ੳ	ਮ	ੳ	ਜੁ	ਉ	ੳ	ਜੀ	ੳ	ੳ
ਨ	-	ਸੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	-	-
ਐ	ੳ	ਸੇ	ੳ	ੳ	ਐ	ੳ	ਸੇ	ੳ	ੳ
ਪੁ	-	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮੁ
ਧੁ	ੳ	ਪੁ	ੳ	ਹ	ਲਾ	ੳ	ਦ	ੳ	ਜੁ
ਮ	-	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ,
ਓ	ੳ	ਹ	ੳ	ਰ	ਜੈ	ੳ	ਸੇ	ੳ	ੳ,
ਰੁ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਮੁ	ਪੁ	ਗ		
ਸ	ਭ	ਪ	ੳ	ਰ	ਵਾ	ੳ	ਰ		
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਬਾਖ਼ਜ਼ਰ

ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰ ਖ਼ੁਸਰੋ ਦਾ ਸਾਜਿਆ ਇਹ ਇੱਕ ਅਤਿ ਅਪ੍ਰਚੱਲਤ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਸਰ, ਬਾਖ਼ਜ਼ਰ ਜਾਂ ਪੰਡਤ ਮਾਣਿਕਬੁਆ ਠਾਕੁਰਦਾਸ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ “ਰਾਗ ਦਰਸ਼ਨ” ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਪਕਲੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਰਦੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ “ਨਗਮਾਤ-ਏ-ਖ਼ੁਸਰੋ” ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ ਖਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ਜ਼ਰ ਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਓਢਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦੇ ਵਿਭਾਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਦੇਸਕਾਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਗ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸਕਾਰ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਸੁਰ ਅਲਪ ਹੈ ਪਰ ਬਾਖ਼ਜ਼ਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਅੰਗ ਵਿਭਾਸ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - , ਸ - ਸ੍ਰੁ - ਧੁ ਸ, ਸ ਰ ਸ ਸ੍ਰੁ - ਪੁ - ਪੁ ਧੁ ਸ, ਗ ਰ ਸ ਧੁ - ਪੁ - , ਪੁ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਸ ਰ ਗ - ਰ ਗ ਪ - , ਪ ਗ ਰ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਰ ਗ ਪ ਸ੍ਰੁ - ਪੁ - ਪ - ਪ ਧੁ ਪ ਗ ਪ, ਧੁ ਪ ਗ ਪ ਗ ਰ - ਧੁ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਪ ਗ ਪ - ਗ ਪ ਧੁ - ਪ - ਧੁ ਪ ਧੁ ਗ ਪ - ਗ ਪ ਗ ਰ - ਧੁ ਸ, ਗ ਪ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸ, ਸੰ ਧੁ ਧੁ ਪ ਗ ਪ ਧੁ ਸ, ਸੰ ਰੰ ਧੁ ਸ, ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਰੰ ਧੁ - ਸ, ਸੰ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਪ ਗ ਪ ਗ ਰ - ਧੁ - ਸ।

ਬਾਖ਼ਜ਼ਰ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਭਿ ਅਵਗਣ ਮੈ ਗੁਣੁ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਕੰਤ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਈ ॥੧॥
 ਨਾ ਮੈ ਰੂਪੁ ਨ ਬੰਕੇ ਨੈਣਾ ॥ ਨਾ ਕੁਲ ਢੰਗੁ ਨ ਮੀਠੇ ਬੈਣਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਹਜਿ ਸੀਗਾਰ ਕਾਮਣਿ ਕਰਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ॥੨॥
 ਨਾ ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਕਾਈ ॥ ਅੰਤਿ ਨ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਈ ॥੩॥
 ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਲਾਵਹੁ ਪਾਈ ॥੪॥
 ਖਰੀ ਸਿਆਣੀ ਕੰਤ ਨ ਭਾਣੀ ॥ ਮਾਇਆ ਲਾਗੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ॥੫॥
 ਹਉਮੈ ਜਾਈ ਤਾ ਕੰਤ ਸਮਾਈ ॥ ਤਉ ਕਾਮਣਿ ਪਿਆਰੇ ਨਵ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੬॥
 ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਬਿਛੁਰਤ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਰਾਇਆ ॥੭॥
 ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਹੁ ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ॥ ਜੈ ਭਾਵੈ ਪਿਆਰਾ ਤੈ ਰਾਵੇਸੀ ॥੮॥

(ਰਾਗੁ ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸ੍ਰ ਸ	ਪ ਭ	ਗ ਅ	- ਠ	ਰ ਵ	ਗ ਗੁ	ਰ ਣ	ਸ ਮੈ	- ਠ	- ਠ
ਸ ਕਿ	ਰ ਉ	ਗ ਕ	ਪ ਠ	ਪ ਰ	ਪ੍ਰ ਕੰ	- ਠ	ਪ ਤ	- ਠ	ਧੁ ਮਿ
ਲਾ x	ਠ	ਵਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ ਨਾ	- ਠ	ਪ੍ਰ ਗ	- ਠ	ਗੁ ਠ	ਸ੍ਰ ਗੁ	- ਠ	ਪ ਪ	- ਠ	ਪ੍ਰ ਠ
ਬ ਨਾ	ਠ	ਰੰ	ਗੰ	- ਠ	ਰੰ	ਸੰ	ਠ	- ਠ	ਪ ਗ
ਪ੍ਰ ਗ ਮੀ	- ਠ	ਪ	- ਠ	- ਠ	ਪ੍ਰ ਠ	- ਠ	ਪ ਣਾ	- ਠ	ਠ
ਸੰ ਕਿ	ਧੁ ਉ	ਪ	- ਠ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧੁ ਤ	- ਠ	ਪ ਮਿ
ਪ੍ਰ ਗ ਲਾ x	- ਠ	ਪ	- ਠ	ਗ	ਗ	- ਠ	ਧੁ ਈ	- ਠ	- ਠ
		2			0		3		

ਰਾਗ ਸ਼ੋਭਾਵਰੀ

ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦਾ ਸਰਲ, ਅਤੀ ਸੁਰਤੀ ਮਨੋਹਰ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਚੱਲਤ ਰਾਗ ਓਢਵ ਜਾਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ-ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਰਿਖਬ-ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਸੁਰ ਹਨ। ਪੰਡਤ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਪੰਚਮ-ਖਰਜ ਪਰ ਉਸਤਾਦ ਬਦਰੁਲ ਜਮਾਂ ਧੈਵਤ-ਰਿਖਬ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

ਧੈਵਤ - ਰਿਖਬ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਪਰ ਇਹ ਸੁਰ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ। ਪੰਚਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਸ ਦਾ ਸੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਲੰਘਣ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸਰ^ਸ ਪੁ - ਸ, ਸਰਸ^ਸ ਪੁ ਸ, ਸਰਮ - ਮਰ - ਸਰਸ, ਸਪੁ^ਸ ਪੁ - ਪੁ^ਸ ਪੁ ਸ - ਰਮ -
^ਮਰ - ^ਮਰ - ਸ, ਸਰਮ^ਠ ਪੁ ਪ - ਮਧੁ^ਠ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਰਮ ਪ - ਪੁ ਪ ਮ ਰ ਸ, ਸਰਮ ਪੁ ਪੁ ਪ -
 ਪੁ ਪੁ ਮ ਪ ਮ ਰ - ^ਠ ਪੁ - ਪ, ਮ^ਠ ਪੁ ਪੁ^ਠ ਸੁ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਸੰ ਪੁ ਸੰ, ਸੰ ਪੁ ਪ - ਪੁ ਪੁ ਮ ਰ -
 ਪੁ - ਪ ਮ ਰ - ^ਠ ਪੁ - ਸ।

ਸ਼ੋਭਾਵਰੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਲਾਲੁ ਚੋਲਨਾ ਤੈ ਤਨਿ ਸੋਹਿਆ ॥ ਸੁਰਿਜਨ ਭਾਨੀ ਤਾਂ ਮਨੁ ਮੋਹਿਆ ॥੧॥
 ਕਵਨ ਬਨੀ ਰੀ ਤੇਰੀ ਲਾਲੀ ॥ ਕਵਨ ਰੰਗਿ ਤੂੰ ਭਈ ਗੁਲਾਲੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤੁਮ ਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਗੁ ॥ ਤੁਮ ਘਰਿ ਲਾਲਨੁ ਤੁਮ ਘਰਿ ਭਾਗੁ ॥੨॥
 ਤੂੰ ਸਤਵੰਤੀ ਤੂੰ ਪਰਧਾਨਿ ॥ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਨੀ ਤੁਹੀ ਸੁਰ ਗਿਆਨਿ ॥੩॥
 ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਨੀ ਤਾਂ ਰੰਗਿ ਗੁਲਾਲ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਭ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਹਾਲ ॥੪॥
 (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

^੨ ਮੁ- ^੨ ਮੁ- ਰ ਸ ਕੁੜ ਵੁੜ ਨ ਬ	ਰ ਮ ਪ ਮਪੁ ਨੀ ਟ ਰੀ ਟੁ	^੫ ਪੁ - - ਪ ਮ ਤੇੜ ਟੁੜ ਰੀ ਟ	^੧ ਰ - ਸ - ਲਾ ਟ ਲੀ ਟ
ਸ ਸ ਪੁ ਪੁ ਕ ਵ ਨ ਰ	ਪੁ ਸ ਸ - ਟ ਗ ਤੂੰ ਟ	ਰ ਮ - ਮ ਭ ਈ ਟ ਗੁ	^੫ ਪੁ- - ਪ ਮ ਲਾੜ ਟ ਲੀ ਟ
ਪੁ ਪ ਮ ਰ ਕ ਵ ਨ ਬ	ਸ ਰ ਮ ਪ ਨੀ ਟ ਰੀ ਟ	^੫ ਪੁ- - ਪ ਮ ਤੇੜ ਟੁੜ ਰੀ ਟ	
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	-ਰੁੰ	ਸੰ	-	
ਲਾ	ਠ	ਲ	ਚੌ	ਠ	ਲ	ਨਾ	ਠ	ਤੈ	ਠ	ਤ	ਨ	ਸੌ	ਠਹਿ	ਆ	ਠ	
ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਧੁ	-	ਪ	ਮ	ਸੰ	ਧੁ	ਪ	ਮ
ਸੁ	ਰਿ	ਜ	ਨ	ਭਾ	ਠ	ਨੀ	ਠ	ਤਾਂ	ਠ	ਮ	ਨ	ਮੋ	ਰਿ	ਆ	ਠ	
ਮ	ਰ	ਸ	ਧੁ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਰ	ਮ	-	ਮ	ਮੁਪੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	
ਕ	ਵ	ਨ	ਰੰ	ਠ	ਗ	ਤੂੰ	ਠ	ਭ	ਈ	ਠ	ਗੁ	ਲਾਠ	ਠ	ਲੀ	ਠ	
ਧੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ									
ਕ	ਵ	ਨ	ਬ	ਨੀ	ਠ	ਰੀ	ਠ									
0				3				x				2				

ਰਾਗ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾ

ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਰਹਿਤ ਇਹ ਓਢਵ ਰਾਗ ਨਾਮ ਤੋਂ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਏਸੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਵਾਲਟਰ ਕਾਫਮੈਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਰਾਗਾਜ਼ ਆਫ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਆ (Ragas of South India by Walter Kaufman) ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਉਸਤਾਦ ਬਦਰੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕਿਰਤ ਪੁਸਤਕ ਨਵਾ-ਏ-ਮੌਸੀਕੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਰਤਾ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਨਵਾ-ਏ-ਮੌਸੀਕੀ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਵਤ ਕੌਮਲ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਦਾ ਅੰਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਧ - ਮ ਅਤੇ ਰ - ਮ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਧੁ - ਨੁ - ਸ, ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ - ਧੁ - ਸ, ਸ ਰ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਰ - ਸ, ਸ - ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਰ - ਧੁ - ਧੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਰ - ਮ - ਧੁ ਮ - ਧੁ ਮ ਰ ਮ ਨੁ ਧੁ - ਮ - ਨੁ ਧੁ - ਨ - ਧੁ ਨ ਸੰ, ਧੁ ਨ ਧੁ ਮ - ਧੁ ਨ ਸੰ, ਧੁ ਨ ਸੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ ਧੁ - ਸੰ, ਸੰ ਧੁ ਮ ਧੁ ਮ ਰ ਮ ਰ, ਮ ਰ ਧੁ - ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ।

ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਜੀਵਾ ਗੁਰ ਤੇਰਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਮੁ ਹੋਇ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ॥੧॥
 ਇਹ ਬੇਨੰਤੀ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥ ਦੇਹਿ ਨਾਮੁ ਕਰਿ ਅਪਣੇ ਚੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਅਪਣੀ ਸਰਣਿ ਰਾਖੁ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਿਨੈ ਵਿਰਲੈ ਜਾਤੇ ॥੨॥
 ਸੁਨਹੁ ਬਿਨਉ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ॥ ਚਰਣ ਕਮਲ ਵਸਹਿ ਮੇਰੈ ਚੀਤਾ ॥੩॥
 ਨਾਨਕੁ ਏਕ ਕਰੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਵਿਸਰੁ ਨਾਹੀ ਪੂਰਨ ਗੁਣਤਾਸਿ ॥੪॥
 (ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਮੁ	ਰ	-	ਨੁ	ਸ	
ਇ	ਹ	ਬੇ	-	ਨੰ	ਤੀ	ੜ	ਸੁ	ਣ	ਪੁ	ਭ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਸ	ਸ	ਧੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ	-	
ਦੇ	ਹਿ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਕ	ਰ	ਅ	ਪ	ਣੇ	ਚੇ	ੜ	ਰੇ	ੜ	
x			2		3		x			2		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਮ	ਨ	ਸ	-	ਰੁੰ	ਨ	-	ਸੰ	-
ਦੁਰ	ਸ	ਨ	ਦੇ	ਠ	ਖ	ਜੀ	ਠ	ਗੁਰ	ਤੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ
ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	-
ਪੂ	ਰ	ਨ	ਕ	ਰ	ਮ	ਹੈ	ਇ	ਪੁਭੁ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ
ਸੰਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮੁ	ਧੁ	ਮ	ਨੁਨੁ	ਸ	-	ਸ	-
ਪੂਠ	ਰ	ਨ	ਕ	ਰ	ਮ	ਹੈ	ਇ	ਪੁਭੁ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ
ਸਨੁ	ਧੁ	ਨ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ						
ਦੇਹਿ	ਠ	ਨਾ	ਠ	ਮ	ਕ	ਰ						
x			2		3		x		2		3	

ਰਾਗ ਚਾਰੂਕੇਸੀ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਆਇਆ ਇਹ ਰਾਗ ਦਸ ਠਾਠਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਦਿਨ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ, ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਖਰਜ, ਮੱਧਯਮ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਹਨ। ਨਿਆਸ ਦੇ ਚਾਰ ਸੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਨੁ ਧੁ - ਨੁ ਸ, ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ ਧੁ - ਨੁ ਧੁ ਪ, ਧੁ ਨੁ ਸ, ਸ ਰ ਗ ਰ ਸ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰ ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ ਸ, ਰ ਗ ਮ ਪ - ਧੁ ਮ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ ਪ, ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਪ, ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ - ਪ ਗ ਮ ਗ ਰ ਗ ਮ ਪ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਸ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ, ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਰੰ ਗੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਰ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ।

ਚਾਰੂਕੇਸੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਹ ਕੀ ਸਾਰ ਸੁਹਾਗਨਿ ਜਾਨੈ ॥ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਸੁਖ ਰਲੀਆ ਮਾਨੈ ॥
 ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਇ ਨ ਅੰਤਰੁ ਰਾਖੈ ॥ ਅਵਰਾ ਦੇਖਿ ਨ ਸੁਨੈ ਅਭਾਖੈ ॥੧॥
 ਸੋ ਕਤ ਜਾਨੈ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਜਾ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਦਰਦੁ ਨ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਦੁਖੀ ਦੁਹਾਗਨਿ ਦੁਇ ਪਖ ਗੀਨੀ ॥ ਜਿਨਿ ਨਾਹ ਨਿਰੰਤਰਿ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਨੀ ॥
 ਪੁਰ ਸਲਾਤ ਕਾ ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਸੰਗਿ ਨ ਸਾਥੀ ਗਵਨੁ ਇਕੇਲਾ ॥੨॥
 ਦੁਖੀਆ ਦਰਦਵੰਦੁ ਦਰਿ ਆਇਆ ॥ ਬਹੁਤੁ ਪਿਆਸ ਜਬਾਬੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
 ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਸਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ॥ ਜਿਉ ਜਾਨਹੁ ਤਿਉ ਕਰੁ ਗਤਿ ਮੇਰੀ ॥੩॥
 (ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	-	ਨੁ ਧੁ	ਧੁ ਨੁ	ਨੁ ਧੁ	ਨੁ ਧੁ	ਨੁ ਧੁ	ਪ੍ਰ ਸ	-		
ਸੋ	ਯ	ਕ	ਤ	ਜਾ	ਯ	ਨੈ	ਯ	ਪੀ	ਯੁ	ਰ	ਪ	ਰਾ	ਯ	ਈ	ਯ	
ਸੁ ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ ਧੁ	ਨੁ ਧੁ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਜਾ	ਯ	ਕੈ	ਯ	ਅੰ	ਯ	ਤ	ਰ	ਦ	ਰ	ਦ	ਨ	ਪਾ	ਯ	ਈ	ਯ	
ਧੁ ਨੁ	ਸੁ ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ ਸ	ਨੁ ਧੁ	ਧੁ ਨੁ	ਨੁ ਧੁ						
ਸੋ ਯ	ਯੁ	ਯ	ਕ	ਤ	ਜਾ	ਨੈ	ਯ	ਪੀ	ਯੁ	ਰ	ਪ					
0				3				x				2				

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਗ	ਮ	-	ਠੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਸੰ	-
ਸ	ਹ	ਕੀ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਰ	ਸੁ	ਹਾ	ੜ	ਗ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ ^ਮ ਸ	ਠੁ ^{ਠੁ} ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਸ	ਗ	ਮ	-
ਤ	ਜ	ਅ	ਭਿ	ਮਾ	ਨ	ਸੁ	ਖ	ਰ	ਲੀ	ਆ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ
ਗ	ਮ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਸੰ	-
ਤ	ਨ	ਮ	ਨ	ਦੇ	ਇ	ੜ	ਨ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰ	ਰਾ	ੜ	ਖੈ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	-	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਅ	ਵ	ਰਾ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਖ	ਨ	ਸੁ	ਨੈ	ੜ	ਅ	ਭਾ	ੜ	ਖੈ	ੜ
ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ								
ਜਾ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰ								
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਲੀਲਾਵਤੀ

ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਸੁਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਸੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਰਿਖਬ ਵਾਦੀ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕਈ ਗਾਇਕ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪਹਿਰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਚਲਨ ਰਾਗ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ ਦਾ ਸੁੱਧ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਕਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਲੀਲਾਵਤੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਗੁ - ਰ ਸ - ਸ ਧੁ - ਸ, ਸ ਧੁ - ਪੁ - ਪੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਧੁ - ਸ ਰ ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸ, ਧੁ - ਸ ਰ ਗੁ ਪ - ਪ ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸ, ਪੁ ਧੁ ਸ - ਰ ਗੁ ਪ - ਧੁ ਪ - ਧੁ ਪ ਗੁ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ ਧੁ ਸ, ਸ ਰ ਧੁ - ਪ - ਪ ਧੁ ਪ ਗੁ ਪ - ਧੁ ਪ ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ - ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਧੁ ਪ - ਪ ਧੁ ਪ ਗੁ ਪ, ਧੁ ਪ ਗੁ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ ਧੁ ਪ ਧੁ ਸ।

ਲੀਲਾਵਤੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਆਪੇ ਰਸੀਆ ਆਪਿ ਰਸੁ ਆਪੇ ਰਾਵਣਹਾਰੁ ॥
 ਆਪੇ ਹੋਵੈ ਚੋਲੜਾ ਆਪੇ ਸੇਜ ਭਤਾਰੁ ॥੧॥
 ਰੰਗਿ ਰਤਾ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਆਪੇ ਮਾਛੀ ਮਛਲੀ ਆਪੇ ਪਾਣੀ ਜਾਲੁ ॥
 ਆਪੇ ਜਾਲ ਮਣਕੜਾ ਆਪੇ ਅੰਦਰਿ ਲਾਲੁ ॥੨॥
 ਆਪੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੰਗੁਲਾ ਸਖੀਏ ਮੇਰਾ ਲਾਲੁ ॥
 ਨਿਤ ਰਵੈ ਸੋਹਾਗਣੀ ਦੇਖੁ ਹਮਾਰਾ ਹਾਲੁ ॥੩॥
 ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਨਕੁ ਬੇਨਤੀ ਤੂ ਸਰਵਰੁ ਤੂ ਹੰਸੁ ॥
 ਕਉਲੁ ਤੂ ਹੈ ਕਵੀਆ ਤੂ ਹੈ ਆਪੇ ਵੇਖਿ ਵਿਗਸੁ ॥੪॥
 (ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁਗੁ	ਰ	ਸ	-	ਸੁਧੁ	-	ਸ	ਰ	ਪੁਗੁ	-	ਪੁਗੁ	ਪੁਗੁ	ਸੁਰ	-	ਸ	-
ਰੰ	ਗ	ਰ	ੜ	ਤਾ	-	ਮੇ	ਰਾ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ਬ	ੜ
ਸ	ਰ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਸੁਧੁ	-	ਪੁ	-	ਗੁ	-	ਰ	ਸ
ਰ	ਵ	ਰ	ਹਿ	ਆ	ੜ	ਭ	ਰ	ਪੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	ਪ	-	ਪ	-	ਸੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	-	
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਰ	ਸੀ	ਆ	ੜ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ	ਰ	ਸ	ੜ	ੜ	
	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	-	-	-	ਗੁ	ਪ	-	-	-
ੜ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ਰਾ	ੜ	ਵ	ਣ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਧੁ	-	ਪ	-	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਸ	ਰ	-	-	ਸ	ਰ	-	-	-	-	
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਚੋ	ੜ	ੜ	ੜ	ਲ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਸ	ਰ	ਗੁ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	-	ਪ	-	ਗੁ	ਪ	ਗੁ	ਰ	ਸੁ	ਧੁ	ਸਰ
ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ੜ	ਸੇ	ਜ	ਭ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਪ	ਗੁ	ਰ	ਸੁ	ਧੁ	ਸਰ
0				3				x				2						

ਰਾਗ ਅੱਸਾਕ

ਉਸਤਾਦ ਬਦਰੁਲਜ਼ਮਾਂ (ਨਵਾ-ਏ-ਮੌਸੀਕੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ ਹੋਰਾਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਚੱਲਤ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵਾਦੀ, ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ, ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ, ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੰਗ, ਆਸਾਵਰੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ :

ਨੁ ਸ ਰ - (ਸਾਰੰਗ), ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਪ - (ਆਸਾਵਰੀ) ਧੁ ਨ ਸੰ - (ਚੰਦਰ ਕੌਸ)। ਧੈਵਤ, ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨਿਖਾਦ ਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਾਗ ਸ਼ੋਭਾਵਰੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਨੁ ਧੁ - ਧੁ ਨੁ ਸ, ਰ ਸ ਧੁ - ਨੁ ਸ ਰ - ਮ ਰ ਨੁ ਧੁ - ਨੁ ਸ, ਸ - ਰ ਮ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਸ ਨੁ ਸ, ਰ ਮ ਪ ਧੁ - ਮ ਪ ਧੁ ਨ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਨ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਧੁ - ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਧੁ ਮ ਰ - ਧੁ - ਨੁ - ਸ।

ਅੱਸਾਕ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਮੇਰੀ ਸੇਜੜੀਐ ਆਡੰਬਰੁ ਬਣਿਆ ॥

ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਵਤ ਸੁਣਿਆ ॥

ਪ੍ਰਭ ਮਿਲੇ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖਹ ਗਾਮੀ ਚਾਵ ਮੰਗਲ ਰਸ ਭਰੇ ॥

ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਲਾਗੇ ਦੂਖ ਭਾਗੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਤਨ ਸਭਿ ਹਰੇ ॥

ਮਨ ਇਛ ਪਾਈ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਈ ਸੰਜੋਗੁ ਸਾਹਾ ਸੁਭ ਗਣਿਆ ॥

ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਮਿਲੇ ਸ੍ਰੀਧਰ ਸਗਲ ਆਨੰਦ ਰਸੁ ਬਣਿਆ ॥੨॥

(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁਸੁ	ਰ	-	-	-	-	-
ਮੇ	ਗੀ	ੜ	ਸੇ	ਜ	ੜੜੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁਸੁ	ਰੁਰੁ	ਸ	-	-	-	-
ਆ	ੜ	ੜ	ਡ	ਬ	ੜੁਰੁ	ਬਣਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪੁਪੁ	ਧੁ	ਮ	ਪੁਪੁ	ਸੁੰਨੁ	ਰੁੰਰੁੰ	ਸੰ	-	-	-	-	-
ਮਨੁ	ੜ	ਅ	ਨੁੜ	ਦੁੜ	ੜੁਭਇ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ

ਰੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮੁ	ਪ	-	ਮ	ਰ	-
ਪੁਭ	ਯ	ਯ	ਆ	ਵ	ਤ	ਸੁਣਿ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
ਰੁਮ	ਪੁਧੁ	ਮੁਪੁ	ਮੁਰੁ	ਸੁਨੁ	ਨੁਸੁ	ਰ	-	-	-	-	-
ਮੁਯ	ਰੁੰਯ	ਯੁਯ	ਸੁੰਯ	ਜੁਯ	ਯੁੰਯ	ਐ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

											ਪੁਪੁ
											ਪੁਭ
ਪੁਪੁ	ਧੁ	-ਮ	ਪ	ਪੁਧੁ	ਨ	ਨੁਸੁੰ	ਰੰ	-ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਮਿਲੇ	ਯ	ਯੁਯੁ	ਆ	ਮੀਯ	ਯ	ਸੁਖੁ	ਯ	ਯੁਹੁ	ਗਾ	ਮੀ	ਯ
ਰੁੰ	ਰੰ	ਸੰਨੁ	ਨੁਧੁ	ਪੁਪੁ	ਮੁਮੁ	ਪ	-	-	-	-	-
ਚਾਯ	ਵ	ਮੰਯ	ਗੁਲੁ	ਰੁਸੁ	ਭੁ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
ਪੁਪੁ	ਧੁਧੁ	ਮ	ਪੁਧੁ	ਨ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁਸੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਅੰਗ	ਸੰਗ	ਯ	ਲਾਯ	ਗੇ	ਯ	ਦੁ	ਯ	ਯੁਖੁ	ਭਾ	ਗੇ	ਯ
ਰੁੰ	ਰੰ	ਸੰਸੰ	ਨੁਨੁ	ਧੁਧੁ	ਪੁਮੁ	ਪ	-	-	ਮ	ਰ	-
ਪੁਾਯ	ਣ	ਮਨੁ	ਤਨੁ	ਸੁਭੁ	ਯੁਹੁ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	-
ਰੁਮ	ਪੁਧੁ	ਪੁਮੁ	ਰ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਰ	ਰ	-	-	-
ਆਯ	ਯੁਯ	ਯੁਯ	ਭ	ਬ	ਰ	ਬ	ਣਿ	ਆ	ਯ	ਯ	ਯ
ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਰ	ਸ	-	-	-	-	-
ਮੇ	ਰੀ	ਯ	ਸੇ	ਜ	ਯੀ	ਐ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ,
x			0			x			0		

ਅੱਸ਼ਾਕ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਮਨੁ ਮੇਰੇ ਗਜੁ ਜਿਹਬਾ ਮੇਰੀ ਕਾਤੀ ॥ ਮਪਿ ਮਪਿ ਕਾਟਉ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ॥੧॥
 ਕਹਾ ਕਰਉ ਜਾਤੀ ਕਹ ਕਰਉ ਪਾਤੀ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਪਉ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
 ਰਾਂਗਨਿ ਰਾਂਗਉ ਸੀਵਨਿ ਸੀਵਉ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਘਰੀਅ ਨ ਜੀਵਉ ॥੨॥
 ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਅਪਨਾ ਖਸਮੁ ਧਿਆਵਉ ॥੩॥
 ਸੁਇਨੇ ਕੀ ਸੂਈ ਰੁਪੇ ਕਾ ਧਾਗਾ ॥ ਨਾਮੇ ਕਾ ਚਿਤੁ ਹਰਿ ਸਉ ਲਾਗਾ ॥੪॥
 (ਆਸਾ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਕ੍ਰਮ ਮ	ਰ	ਸ	ਧੁ	ਪੁ	ਨ	ਸ	ਸ	-	ਸ
	ਨ	ਮੇ	ਠ	ਰੋ	ਗ	ਜ	ਜਿ	ਠ	ਹ
ਕ੍ਰਮ ਬਾ	-	ਕ੍ਰਮ	-	ਮ	ਨੋਧੁ	-	ਪ	-	-
	ਠ	ਮੇ	ਠ	ਗੀ	ਕਾ	ਠ	ਤੀ	ਠ	ਠ
ਮ ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮ
	ਪ	ਮ	ਠ	ਪ	ਕਾ	ਠ	ਟ	ਉ	ਠ
ਰ ਜ	ਮ	ਰਮ	ਪੁਧੁ	ਪਮ	ਮੋਰ	-	ਸ	-	-
	ਮ	ਕੀਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਫਾ	ਠ	ਸੀ	ਠ	ਠ,
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਕ੍ਰਮ ਕ	ਮੋਰ ਹਾ	ਮ	-	ਮਮ	ਨੋਧੁ	-	ਨ	-	-
		ਕ	ਠ	ਰੁਊ	ਜਾ	ਠ	ਤੀ	ਠ	ਠ
ਸੰ ਕ	ਸੰ ਹ	ਸੰ	-	ਰੁੰਰੁੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	-
		ਕ	ਠ	ਰੁਊ	ਪਾ	ਠ	ਤੀ	ਠ	ਠ
ਸੰ ਰਾ	ਨ ਠ	ਧੁ	-	ਪ	ਪੁਮ	ਰ	ਮ	-	ਪ
		ਮ	ਠ	ਕੋ	ਨਾ	ਠ	ਮ	-	ਜ
ਰਮ ਪੁਊ	ਪੁਧੁ ਠਠ	ਪਮ	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-	-
		ਦਿਠ	ਠ	ਨ	ਰਾ	ਠ	ਤੀ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੱਧਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ “ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣ” ਨਾਲ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਸ਼ਲ ਗਾਇਕ ਪੂਰੇ 12 ਸੁਰ ਲਾ ਕੇ ਵੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਰਿਖਬ ਤਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਸੁੱਧ ਰਿਖਬ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਭਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਪਹਿਰ ਵੀ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਘਟਦੀ ਨਹੀਂ।

ਚਾਲ: ਸ - ਧੁ - ਨੁ ਸ ਰੁ ਸ, ਸ - ਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ ਗੁ - ਰ ਗੁ - ਸ ਰੁ ਨੁ ਸ, ਸ ਰ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਮੁ ਗੁ ਮ ਪ, ਪ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ - ਰ ਗੁ - ਸ ਰੁ ਨੁ - ਧੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ ਪ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਮੁ ਗੁ ਮੁ ਧੁ - ਨੁ ਧੁ ਸੰ, ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਰੁ ਸੰ, ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਰੰ ਮੰ ਗੁ ਰੁ ਸੰ, ਸੰ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ - ਪ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ ਰ ਗੁ - ਸ ਰੁ ਨੁ ਧੁ ਸ।

ਭੈਰਵੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਰੁੱਤ)

ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਮਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਗੁਰੁ ਪੂਜਣ ਆਵਹਿ ॥

ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਣਿਜਹਿ ਰੰਗ ਸਿਉ ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲੈ ਜਾਵਹਿ ॥

ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਭਾਵਹਿ ॥

ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਹਲੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾ ਵਡਭਾਗੀ ਸਿਖ ਗੁਣ ਸਾਂਤ ਕਰਾਵਹਿ ॥

ਤਿਨਾ ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੰਉ ਹਉ ਵਾਰਿਆ ਜੋ ਬਹਦਿਆ ਉਠਦਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ॥

(ਵਡਹੰਸ ਮਹਲਾ ੩)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ
ਗੁ	ਰ	ਸਿ	ਖਾਂ	ਮ	ਨ	ਹ	ਰ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ੜ	ਤ	ਹੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ	ਸ	-	ਨੁ	ਸ
ਗੁ	ਰ	ਸਿ	ਖਾ	ਮ	ਨ	ਹ	ਰ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ੜ	ਤ	ਹੈ	ੜ	ਗੁ	ਰ

ਸ	-	ਮ	-	-	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	-	-	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਮ
ਪੂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਜ	ੜ	ਨ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਇ	ੜ	ੜ	ੜ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	-
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਵ	ਣੈ	ੜ	ਜੇ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ਰੰ	ੜ	ਗ	ਸਿ	ਉ	ੜ	ੜ
ਨੁ	-	-	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ	ਪ	
ਲਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਲੈ	ਜਾ	ੜ	ਵ	ਹਿ	
ਪ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਮ	
ਲਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਲੈ	ਜਾ	ੜ	ਵ	ਹਿ	
ਸ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ													
ਗੁ	ਰ	ਸਿ	ਖਾ													
x				2				0				3				

ਭੈਰਵੀ 12 ਸੁਰਾਂ ਸਹਿਤ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਜਗਤ ਮੈ ਝੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥

ਅਪਨੇ ਹੀ ਸੁਖ ਸਿਉ ਸਭ ਲਾਗੇ ਕਿਆ ਦਾਰਾ ਕਿਆ ਮੀਤ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਮੇਰਉ ਮੇਰਉ ਸਭੈ ਕਹਤ ਹੈ ਹਿਤ ਸਿਉ ਬਾਧਿਓ ਚੀਤ ॥

ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਸੰਗੀ ਨਹ ਕੋਊ ਇਹ ਅਚਰਜ ਹੈ ਰੀਤਿ ॥੧॥

ਮਨ ਮੂਰਖ ਅਜਹੂ ਨਹ ਸਮਝਤ ਸਿਖ ਦੈ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥

ਨਾਨਕ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ਜਉ ਗਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੀਤ ॥੨॥ (ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	-	ਰ	ਗੁ	ਮੁਪੁ	ਮੁਗੁ	ਰ	-	ਗੁਰ	ਸ	ਸੁਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਸ	-
ਝੁ	ੜ	ਠੀ	ਦੇ	ੜੁ	ਖੀੜ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰੀੜ	ਤ	ਜੁੜ	ਗ	ਤ	ਮੈ	ੜ	,
-	ਸ	-	ਰ												
ੜ	ਝੁ	ੜ	ਠੀ												
0				x			0				x				

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	-	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	-
	ਅ	ਪ	ਨੇ	ਗੀ	ੜ	ਸੁ	ਖ	ੜ	ਸਿਉ	ਸ	ਭ	ਲਾ	ੜ	ਗੇ	ੜ
-	ਨੁ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮੁ	ਗ	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ
ੜ	ਕਿਆ	ੜ	ਦਾ	ਰਾ	ੜ	ਕਿਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਤ	ਜ	ਗ	ਤ	ਮੈ	ੜ
-	ਧੁ	-	ਨੁ	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਸ	-
ੜ	ੜ	ੜ	ਠੀ	ਦੇ	ੜ	ਖੀ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਜ	ਗੁ	ਗੁ	ਮੈ	ੜ,
-	ਸ	-	ਰ												
ੜ	ੜ	ੜ	ਠੀ												
0				x				0				x			

ਸ਼ੁੱਧ ਭੈਰਵੀ

ਇਹ ਰਾਗ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਗਾਇਆ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮਸ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ - ਇਸ ਤਰਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਪਰ ਗੁਣੀ ਗਾਇਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਭੈਰਵੀ ਨੂੰ ਸਜਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਚਾਲ: ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਸ - ਗੁ - ਰੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਸ, ਗੁ ਮ ਰੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਪ, ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਪ, ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਰੁ - ਰੁ ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਸ - ਧੁ ਨੁ ਸ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰੁ - ਸ।

ਸ਼ੁੱਧ ਭੈਰਵੀ (ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ)

ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਜਾਇ ਜਿਨਾ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਡਿਠਾ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਪੈਰੀਂ ਪੈ ਗੁਰ ਸਭਾ ਬਹਿਠਾ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਬੋਲ ਬੋਲਦੇ ਮਿਠਾ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਗੁਰਭਾਈ ਇਠਾ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਗੁਰਸੇਵਾ ਜਾਣਨਿ ਅਭਰਿਠਾ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਆਪ ਤਰੇ ਤਾਰੇਨਿ ਸਰਿਠਾ॥
 ਗੁਰਮੁਖ ਮਿਲਿਆ ਪਾਪ ਪਣਿਠਾ ॥ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਰੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	-	ਰੁ	ਨੁ	-	-	-
ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਤਿ	ਨਾ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਸਿ	ਖਾਂ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	-	-	-
ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਤਿ	ਨਾਂ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਸਿ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	-	ਸ	-
ਜਾ	ਇ	ੜ	ਜਿ	ਨਾ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਡਿ	ੜ	ਠਾ	ੜ
ਸ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਰੁ	ਨੁ	-	-	-	-
ੜ	ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ਰੀ	ੜ	ਤਿ	ਨਾ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਸਿ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	-	-	-
ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਤਿ	ਨ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਸਿ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ੜ
x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	-	ਪ	-	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	-	
ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਤਿ	ਨਾਂ	ਗੁ	ਰ	ੜ	ਸ	ਖਾਂ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਪ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	-	
ਪੈ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਪੈ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ਬ	ਹਿ	ਠਾ	ੜ	
ਪ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਪ	-	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	-	
ਪੈ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਪੈ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ਬ	ਹਿ	ਠਾ	ੜ	
ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ	-
ਜ	ਇ	ੜ	ਜਿ	ਨਾ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਡਿ	ੜ	ਠਾ	ੜ	
x				0				x				0				

ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ

ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਇਸ ਦੱਖਣੀ ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ ਰਾਗ ਨੂੰ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਵੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੌਮਲ ਪਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਭਾਵੇਂ ਵਰਜਤ ਹੈ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧੈਵਤ ਉੱਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਕਣ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:

ਪਮਗਮਰੁ-ਸ, ਜਾਂ ਪ-ਗਮਗਰੁਸ, ਜਾਂ ਪ-ਮਰੁ-ਸ।

ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਖਰਜ, ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਅਲਪ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ-ਨ੍ਰੁਧੁ-ਨ੍ਰੁ-ਸ, ਸ-ਨ੍ਰੁਧੁ-ਪੁ-ਧੁਨ੍ਰੁਧੁਸ, ਧੁਨ੍ਰੁਸਰੁਗ-ਮ-ਪਮਗਰੁ
 ਸਨ੍ਰੁਧੁਨ੍ਰੁਸ, ਗਮਪਮਗਮਗਰੁਸਨ੍ਰੁਧੁਨ੍ਰੁਸ, ਸ-ਰੁਗਮਪ-ਪਧੁਪ, ਪਧੁਨੁਧੁਪ
 ਮਗਰੁਗਮ-ਪ-ਧੁ-ਨੁਧੁਪ-ਗਮਪਧੁਨ੍ਰੁਧੁ-ਸੰ, ਧੁਨੁਸੰਰੁੰਸੰ, ਸੰਰੁੰਗੰ-ਰੁੰ-
 ਸੰ, ਗੰਰੁੰਸੰ, ਸੰਧੁਨੁਧੁਪ-ਧੁਮਪਗਮ-ਮ-ਧੁਪਧੁਮਪਗਮਰੁਗਮ-ਪਮਗ
 ਰੁਸ-ਨ੍ਰੁਧੁ-ਸ।

ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਤਪਿ ਤਪਿ ਲੁਹਿ ਲੁਹਿ ਹਾਥ ਮਰੋਰਉ ॥ ਬਾਵਲਿ ਹੋਈ ਸੋ ਸਹੁ ਲੋਰਉ ॥
 ਤੈ ਸਹਿ ਮਨ ਮਹਿ ਕੀਆ ਰੋਸੁ ॥ ਮੁਝੁ ਅਵਗਨ ਸਹ ਨਾਹੀ ਦੋਸੁ ॥੧॥
 ਤੈ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਮੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋਬਨੁ ਖੋਇ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਨੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਾਲੀ ਕੋਇਲ ਤੂ ਕਿਤ ਗੁਨ ਕਾਲੀ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਹਉ ਬਿਰਹੈ ਜਾਲੀ ॥
 ਪਿਰਹਿ ਬਿਹੁਨ ਕਤਹਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਜਾ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਏ ॥੨॥
 ਵਿਧਣ ਖੂਹੀ ਮੁੰਧ ਇਕੇਲੀ ॥ ਨਾ ਕੋ ਸਾਥੀ ਨਾ ਕੋ ਬੇਲੀ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮੇਲੀ ॥ ਜਾ ਫਿਰਿ ਦੇਖਾ ਤਾ ਮੇਰਾ ਅਲਹੁ ਬੇਲੀ ॥੩॥
 ਵਾਟ ਹਮਾਰੀ ਖਰੀ ਉਡੀਣੀ ॥ ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ ਬਹੁਤੁ ਪਿਈਣੀ ॥
 ਉਸੁ ਉਪਰਿ ਹੈ ਮਾਰਗੁ ਮੇਰਾ ॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦਾ ਪੰਥੁ ਸਮ੍ਹਾਰਿ ਸਵੇਰਾ ॥੪॥
 (ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਨ੍ਰੁ	ਧੁ	ਨ੍ਰੁ	ਧੁ	-	ਨ੍ਰੁ
ਕਾ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ਕੋ	ਇ	ਲ	ੜ	ੜੁ

ੴ	ਸ	ਸ	-	ਸ	ਸੁਰ	-	ਸ	-	-
ਕਿ	ਤ	ਗੁ	ੳ	ਨ	ਕਾ	ੳ	ਲੀ	ੳ	ੳ
ਸ	ਰੁ	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਠੁਧੁ	ਪ	-	ਪੁਪੁ
ਅ	ਪ	ਨੇ	ੳ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਕੇ	ੳ	ਹੁਉ
ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮੁਰੁ	-	ਸ	-	-
ਬਿ	ਰ	ਹੈ	ੳ	ੳ	ਜਾ	ੳ	ਲੀ	ੳ	ੳ,
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਮ	ਪ	-	ਠੁਧੁ	ਠੁ	ਠੁ	-	ਠੁ
ਤ	ਪ	ਤ	ੳ	ਪ	ਲੁ	ਹਿ	ਲੁ	ੳ
ਪ	ਧੁ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਠੁਰੁੰ	-	ਸੰ	ਸੰ
ਹਾ	ੳ	ਥ	ੳ	ਮ	ਰੋ	ੳ	ਰ	ਉ
ਸੰ	ਰੁੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	-
ਬਾ	ੳ	ਵ	ੳ	ਲ	ਹੋ	ੳ	ਈ	ੳ
ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਪ	ਮ	-
ਸੋ	ੳ	ਸੁ	ੳ	ਹ	ਲੋ	ੳ	ਰ	ੳ
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ
ਅ	ਪ	ਨੇ	ੳ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਕੇ	ੳ
ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮੁਰੁ	-	ਸ	-
ਬਿ	ਰ	ਹੈ	ੳ	ੳ	ਜਾ	ੳ	ਲੀ	ੳ
x		2			0		3	

ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰੁ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ ॥
 ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭੁ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੋ ਮੰਦੇ ॥੧॥

ਲੋਗਾ ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਭਾਈ ॥

ਖਾਲਿਕੁ ਖਲਕ ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਿਕੁ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸ੍ਰਬ ਠਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਮਾਟੀ ਏਕ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸਾਜੀ ਸਾਜਨਹਾਰੈ ॥
 ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਮਾਟੀ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਕੁੰਭਾਰੈ ॥੨॥
 ਸਭ ਮਹਿ ਸਚਾ ਏਕੋ ਸੋਈ ਤਿਸ ਕਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਕਛੁ ਹੋਈ ॥
 ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਨੈ ਸੁ ਏਕੋ ਜਾਨੈ ਬੰਦਾ ਕਹੀਐ ਸੋਈ ॥੩॥
 ਅਲਹੁ ਅਲਖੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ਗੁਰਿ ਗੁੜੁ ਦੀਨਾ ਮੀਠਾ ॥
 ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਸੰਕਾ ਨਾਸੀ ਸਰਬ ਨਿਰੰਜਨੁ ਡੀਠਾ ॥੪॥
 (ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਕਬੀਰ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਮਗ	ਰੁਗ	ਰੁਸ	ਨੁਸ	ਧੁ	-ਨੁ	ਸ	ਸ	--	ਰੁ	ਸ	-
ਲੋੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਭਰ	ਮ	ੜਨੁ	ਭੂ	ਲਹੁ	ੜੜ	ਭਾ	ਈ	ੜ
ਗ	ਗੁਗ	-	ਮਮ	ਮ	-ਮ	ਮਮ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਮਮ	-
ਖਾ	ਲਿਕ	ੜ	ਖਲ	ਕ	ੜਖੁ	ਲਕ	ਮਹਿ	ੜੜ	ਖਾ	ਲਿਕ	ੜ
ਮੁ	ਧੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਪ	ਮਗ	ਗ	ਮ	ਮਗ	ਰੁਸ	ਨੁ	-
ਪੂ	ਰ	ੜਰਹਿ	ਓ	ੜ	ਸੁਬ	ਠਾਂ	ਈ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
ਮਗ	ਰੁਗ										
ਲੋੜ	ਗਾੜ										
x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੁ	ਧੁ	-ਧੁ	ਨੁਧੁ	ਨੁਸੰ	-
ਅ	ਵ	ਲ	ਅ	ਲ	ਹ	ਨੁ	ਰ	ੜਉ	ਪਾਇ	ਆੜ	ੜ
ਨੁਨੁ	ਨੁ	-ਧੁ	ਪਮ	ਮ	ਮਪੁ	ਗ	ਮ	-	-	-	-
ਕੁਦ	ਰ	ੜਤੁ	ਦੇੜ	ੜ	ਸਭੁ	ਬੰ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	-ਸੰ	ਸੰਰੁੰ	ਗੰ	-	ਰੁੰਗੰ	ਗੰ	-ਸੰ	ਨੁਨੁ	ਸੰਸੰ	ਸੰ
ਏ	ਕ	ੜਨੁ	ੜਰ	ਤੇ	ੜ	ਸਭੁ	ਜ	ੜਗ	ਉਪ	ਜਿਆ	ੜ
ਨੁ	ਨੁ	-ਧੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਮ	-ਗੁ	ਰੁਸ	ਨੁ	-
ਕਉ	ਨ	ੜਭੁ	ਲੋੜ	ੜ	ਕਉਨ	ਮੰੜ	ਦੇ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ

ਨੁ	ਨੁਨੁ	ਧ	ਸੁ	ਸ	-ਸੁ	ਸੁਰੁ	ਗ	-ਰੁ	ਰੁਸੁ	ਸ	ਸ
ਖਾ	ਲਿਕ	ੜ	ਖਲ	ਕ	ੜਖੁ	ਲਕ	ਮਹਿ	ੜੜ	ਖਾੜ	ਲ	ਕ
ਮੁ	ਧ	ਧੁਧੁ	ਮ	ਪ	ਮਗ						
ਪੁ	ਰ	ੜਰਹਿ	ੳ	ੜ	ਸੁਬ						
x			0			x			0		

ਰਾਗ ਵਿਭਾਸ - ਭੈਰਉ ਠਾਠ

ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਦਾ ਇਹ ਭਗਤੀ ਰਸ ਦਾ ਰਾਗ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਰਿਖਬ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਧੈਵਤ-ਰਿਖਬ ਦਾ ਹੈ। ਭੈਰਉ ਅੰਗ ਦਾ ਰਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅੰਦੋਲਿਤ ਨਹੀਂ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਰੇਵਾ ਹੈ ਪਰ ਰੇਵਾ ਪੂਰਵਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਭਾਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਵਿਭਾਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਸ - ਧੁ - ਪੁ - ਧੁ ਸ, ਰੁ ਸ ਧੁ - ਪੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਪ ਗ ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਪ ਗ ਪ - ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਧੁ ਸ ਰੁ ਗ ਪ ਧੁ - ਪ - ਪੁ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਪ ਧੁ ਪ, ਗ ਪ ਧੁ ਗ ਪ - ਧੁ - ਧੁ - ਸੰ, ਧੁ ਪ ਧੁ ਸੰ, ਧੁ ਸੰ ਰੁੰ - ਗੰ ਰੁੰ - ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ ਧੁ - ਪ, ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ ਰੁੰ - ਧੁ - ਸੰ, ਸੰ ਧੁ ਪ - ਗ ਪ ਧੁ ਪ ਗ ਪ ਗ ਰੁ - ਪ ਗ ਰੁ - ਧੁ - ਸ।

ਵਿਭਾਸ - ਭੈਰਉ ਠਾਠ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਅਗਮ ਅਪਾਰ ਅਨੰਤ ਗੁਰ ਅਬਿਗਤ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕਦੇਵ ॥ (ਦੋਹਰਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਸ	ਸੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਪ	-	ਪ
ਅ	ਗ	ਮ	ਠ	ਅ	ਪਾ	ਠ	ਰ	ਠ	ਅ
ਪੁ	-	ਪ	-	ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਨੰ	ਠ	ਠ	ਠ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਠ	ਠ	ਠ
ਸ	ਸ	ਸੁ	ਪੁ	ਧੁ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਸ
ਅ	ਭਿ	ਗ	ਠ	ਤ	ਅ	ਲ	ਖ	ਠ	ਅ
ਰੁ	-	-	-	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	-	-
ਭੇ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਰੁ	ਗ	-	ਪ	ਧੁ	-	ਪ	-	ਧੁ
ਪਾ	ਠ	ਰ	ਠ	ਠ	ਬ੍ਰ	ਠ	ਮ	ਠ	ਪੂ

ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	-
ਰ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ਬ੍ਰਹ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	ਪ	ਧੁ	-	ਪ	-	ਗ
ਸ	ਤ	ਗੁ	ੜ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ੜ	ਕ
ਪ	ਗ	ਰੁ	-	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਵਿਭਾਸ - ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ

ਰਾਗ ਦੇਸਕਾਰ ਦਾ ਰਿਖਬ ਕੋਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਭਾਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸਕਾਰ ਵਾਂਗ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੱਧਯਮ, ਨਿਖਾਦ ਰਹਿਤ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ ਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੰਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਕਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੱਧ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਭਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਤਾਰ ਖਰਜ, ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਹਨ। ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਧੁ ਸ, ਰੁ ਸ ਧੁ ਪ - ਧ - ਸ, ਸ ਧੁ - ਸੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਗ ਪ^ਮ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ ਧੁ ਰੁ ਸ, ਪ ਗ ਪ^ਮ ਗ - ਰੁ - ਸ, ਸ ਗ ਪ - ਪ ਗ ਪ - ਧ - ਪ^ਮ ਗ - ਪ, ਗ ਪ ਧ ਪ ਗ ਪ, ਧ ਪ ਗ ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਧ - ਧ ਪ - ਸੰ ਧ ਧ ਪ - ਗ ਰੁ - ਪ ਗ ਧ ਪ ਗ ਪ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ ਗ ਪ ਧ ਧ ਪ ਸੰ, ਸੰ ਧ ਪ ਗ ਪ, ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ - ਸੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਪ ਧ ਗ ਪ - ਗ ਪ ਧ ਪ ਗ ਰੁ ਸ।

ਵਿਭਾਸ - ਮਾਰਵਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਰੁੱਤ)

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੀ ਆਸਕੀ ਜਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਚਾ ਪਾਈਐ ॥

ਅਨਦਿਨੁ ਰਹਿ ਅਨੰਦਿ ਨਾਨਕ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈਐ ॥

ਸਚਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਪਾਈਐ ॥

ਕਬਹੂ ਨ ਹੋਵੈ ਭੰਗੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਈਐ ॥ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੪

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	-	ਪ	-	ਪ	ਧ	-	-	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ
ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖ	ੜ	ਸ	ੜ	ਚੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ਸ	ਕੀ	ੜ	ਜਿ	ਤ
ਸ	ਧੁ	ਸ	ਸ	-	ਸ	-	ਸੁ	ਰੁ	-	-	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ	ੜ	ਸ	ੜ	ੜਚਾ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ,
0				3			x					2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	-	ਧ	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਸੰ	-	-	-
ਅ	ਨ	ਦਿ	ਨ	ਰ	ਹ	ਹਿ	ੜ	ਅ	ਨੰ	ੜ	ੜ	ਦ	ੜ	ੜ	ੜ

ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	-	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	-	ਪ	ਪ	
ਨਾ	ਠ	ਨ	ਕ	ਸ	ਹ	ਜ	ਠ	ਸ	ਮਾ	ਠ	ਈ	ਐ	ਠ	ਜਿ	ਤ		
ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ	-	ਧ	-	ਸ	ਰੁ	-	-	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	-	
ਪ੍ਰੀ	ਠ	ਤ	ਮ	ਠ	ਸ	ਠ	ਚਾ	ਪਾ	ਠ	ਠ	ਈ	ਐ	ਠ	ਠ	ਠ		
0				3				x					2				

ਵਿਭਾਸ - ਮਾਰਵਾ (ਝੱਪ ਤਾਲ ਧਰੁਪਦ ਅੰਗ)

ਅਗਮ ਅਪਾਰ ਅਨੰਤ ਗੁਰ ਅਬਿਗਤ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ॥

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕਦੇਵ ॥ (ਦੋਹਰਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਗ	ਪ	-	ਪ	ਧ	-	ਪ	-	ਪ
ਅ	ਗ	ਮ	ਠ	ਅ	ਪਾ	ਠ	ਰ	ਠ	ਅ
ਪ	ਮੰ	-	-	ਪ	ਮੰ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਨੰ	ਠ	ਠ	ਠ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਠ	ਠ	ਠ
ਸ	ਧ	ਸ	-	ਰੁ	ਗ	ਰੁ	ਗ	-	ਗ
ਅ	ਭਿ	ਗ	ਠ	ਤ	ਅ	ਲ	ਖ	ਠ	ਅ
ਪ	ਗ	-	-	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਭੇ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	-	ਪ	-	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਪਾ	ਠ	ਰ	ਠ	ਠ	ਬ੍ਰ	ਠ	ਮ	ਠ	ਪੂ
ਰੁੰ	-	-	-	ਗੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	-
ਰ	ਠ	ਠ	ਠ	ਨ	ਬ੍ਰ	ਠ	ਮ	ਠ	ਠ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਪ	ਧ	ਪ੍ਰ	-	ਗ	-	ਪ
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਠ	ਰ	ਨਾ	ਠ	ਨ	ਠ	ਕ
ਪ੍ਰ	-	-	-	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਦੇ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਅਹੀਰ ਵਿਭਾਸ

ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ ਪਰ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਸ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ ਵਿੱਚੋਂ ਮੱਧਯਮ ਤਿਆਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖਾੜਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸ਼ੁੱਧ, ਧੈਵਤ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵੇਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਭੈਰਉ ਅੰਗ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਭੈਰਉ ਠਾਠ ਤਹਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਦੇਸਕਾਰ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਪ ਗ ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਧ - ਨ੍ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਪ - ਗ ਪ ਗ ਰੁ - ਨ੍ਰੁ ਧ ਸ, ਨ੍ਰੁ ਧ ਨ੍ਰੁ ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗ ਪ - ਪ ਧ ਪ ਗ ਪ ਗ ਰੁ - ਪ ਗ ਰੁ - ਨ੍ਰੁ ਧ ਸ, ਰੁ ਗ ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਰੁ ਗ ਪ ਗ ਪ - ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਗ ਪ, ਧ ਪ ਗ ਰੁ ਗ ਪ - ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਧ ਪ - ਧ ਨੁ ਰੁੰ ਸੰ, ਨੁ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਗੰ - ਰੁੰ ਗੰ ਰੁ - ਨੁ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ - ਪ ਗ ਪ - ਧ ਪ ਗ ਪ ਗ ਰੁ ਗ - ਪ ਗ ਰੁ - ਨ੍ਰੁ ਧ ਸ।

ਅਹੀਰ ਵਿਭਾਸ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤੂ ਠਾਕੁਰੇ ਬੈਰਾਗਰੇ ਮੈ ਜੇਗੀ ਘਣ ਚੇਰੀ ਰਾਮ ॥
 ਤੂੰ ਸਾਗਰੇ ਰਤਨਾਗਰੇ ਹਉ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਾ ਤੇਰੀ ਰਾਮ ॥
 ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਾ ਤੂ ਵਡ ਦਾਣਾ ਕਰਿ ਮਿਹਰੰਮਤਿ ਸਾਂਈ ॥
 ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ਸਾ ਮਤਿ ਦੀਜੈ ਆਠ ਪਹਰ ਤੁਧੁ ਧਿਆਈ ॥
 ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੈ ਰੇਣ ਹੋਵੀਜੈ ਤਾ ਗਤਿ ਜੀਅਰੇ ਤੇਰੀ ॥
 ਸਭ ਊਪਰਿ ਨਾਨਕ ਕਾ ਠਾਕੁਰੁ ਮੈ ਜੇਗੀ ਘਣ ਚੇਰੀ ਰਾਮ ॥੧॥ (ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

										ਸ -					
										ਤੂ	੯				
ਸੁ	-	-	ਰੁ	ਸ	-	ਗ	-	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	-	-	-
ਠਾ	੯	੯	ਕ	ਰੋ	੯	ਬੈ	੯	ਰਾ	੯	੯	ਗ	ਰੋ	੯	੯	੯
ਸ	-	ਧ	-	ਪੁ	-	ਨ੍ਰੁ	ਸ	ਰੁ	-	-	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ,	ਸ
ਮੈ	੯	ਜੇ	੯	ਹੀ	੯	ਘ	ਨ	ਚੇ	੯	੯	ਰੀ	ਰਾ	੯	ਮ,	ਤੂ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

ਪ - ਗ ਗ	ਪ - ਧ -	ਨੁ - ਧ ਪ	ਧ - ਸੰ -
ਸਾ ਽ ਰ ਨ	ਜਾ ਽ ਣਾ ਽	ਤੂ ਽ ਵ ਡ	ਦਾ ਽ ਣਾ ਽
ਕੁੰ ਕੁੰ ਕੁੰ ਕੁੰ	ਕੁੰ - ਕੁੰ ਗੰ	ਕੁੰ - - -	ਸੰ - - -
ਕ ਰ ਮਿ ਹ	ਕੰ ਽ ਮ ਤ	ਸਾਂ ਽ ਽ ਽	ਈ ਽ ਽ ਽
ਸੰ ਸੰ ਨੁ ਧ	ਪ - ਗ -	ਗ - ਗ ਪ	ਗ ਰੁ ਸ -
ਕਿ ਰ ਪਾ ਽	ਕੀ ਽ ਜੈ ਽	ਸਾ ਽ ਮ ਤ	ਦੀ ਽ ਜੈ ਽
ਰੁ - ਰੁ ਰੁ	ਗ ਗ ਪ ਪ	ਪ ਗ - ਪ	ਪੁਗੁ ਗੁਪੁ ਗੁਰੁ ਸੁਨੁ
ਆ ਽ ਠ ਪ	ਹ ਰ ਤੁ ਧ	ਧਿਆ ਽ ਽ ਽	ਈ਽ ਽਽ ਽਽ ਤੂ਽
ਰੁ - - ਰੁ	ਸ		
ਠਾ ਽ ਽ ਕ	ਰੋ		
x	2	0	3

ਅਹੀਰ ਵਿਭਾਸ (ਝੱਪ ਤਾਲ - ਧੀਮਾ)

ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਕਛੁਅ ਨ ਜਾਨਹ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੇਰੇ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਇਆਨਾ ॥

ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਦੀਜੈ ਮਤਿ ਉਤਮ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ਮੁਗਧੁ ਸਿਆਨਾ ॥੧॥

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਆਲਸੀਆ ਉਘਲਾਨਾ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਓ ਗੁਰੁ ਸਾਧੂ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਕਪਟ ਖੁਲਾਨਾ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਗੁਰ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਹੀਅਰੈ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਮੁ ਪਰਾਨਾ ॥

ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮਰਿ ਜਾਈਐ ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਜਿਉ ਅਮਲੀ ਅਮਲਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥੨॥

ਜਿਨ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੇਰੀ ਤਿਨ ਧੁਰਿ ਭਾਗ ਪੁਰਾਨਾ ॥

ਤਿਨ ਹਮ ਚਰਣ ਸਰੇਵਹ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਜਿਨ ਹਰਿ ਮੀਠ ਲਗਾਨਾ ॥੩॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ਮੇਰੈ ਠਾਕੁਰਿ ਜਨੁ ਬਿਛੁਰਿਆ ਚਿਰੀ ਮਿਲਾਨਾ ॥

ਧਨੁ ਧਨੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਤਿਸੁ ਕੁਰਬਾਨਾ ॥੪॥

(ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪)

ਅਸਥਾਈ

			ਸ	ਸ
			ਹ	ਮ
ਸੁਰੁ	-	ਸ - ਸ	ਪੁਗ	ਪ ਧ - ਨੁ
ਬਾ	਽	ਰ ਽ ਕ	ਕੁ	਽ ਽ ਨ

ਧ	-	ਪ	-	-	ਪ੍ਰਗ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ
ਜਾ	ੜ	ਨਹ	ੜ	ੜ	ਗ	ਤ	ਮਿ	ੜ	ਤ
ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-	-	ਸੰਨੁ	-	ਧ	-	ਪ
ਤੇ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ਮੂ	ੜ	ਰ	ੜ	ਖ
ਪ੍ਰਗ	ਪ	ਧ	-	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-,	ਸੁਸ
ਮੁ	ਗ	ਧ	ੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ਨਾ	ੜ,	ਹੁਮ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਗ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-	-	-	ਸੰ
ਹ	ਰ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ
ਰੁੰ	-	ਰੁੰ	-	ਰੁੰਗੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਦੀ	ੜ	ਜੈ	ੜ	ਮੁਤੁ	ਊ	ੜ	ਤ	ੜ	ਮ
ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਧ	ਗ	-	ਰੁ	ਗ	-
ਕ	ਰ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ਜੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਪ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-,	ਸੁਸ
ਮੁ	ਗ	ਧ	ੜ	ਸਿ	ਆ	ੜ	ਨਾ	ੜ,	ਹੁਮ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ

ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੇ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਗ ਟੋਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜ ਕੇ ਇਸ ਓਢਵ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਟੋਡੀ ਦਾ ਖਾਸ ਅੰਗ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ ਨੂੰ ਟੋਡੀ ਠਾਠ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭੈਰਵੀ ਠਾਠ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਵਤ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਹ ਉਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਸ^{ਰੁ}ਧੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ। ਸ ਧੁ ਪੁ - ਪੁ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਧੁ - ਸ। ਸ ਰੁ ਗੁ - ਗੁ^{ਰੁ}ਪ - ਪ ਗੁ - ਪ ਗੁ ਰੁ ਗੁ - ਪ, ਗੁ ਪ ਧੁ - ਪ, ਧੁ ਪ ਗੁ ਰੁ ਗੁ ਪ - ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਧੁ - ਸੰ, ਧੁ ਸੰ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਧੁ - ਸੰ, ਸੰ ਧੁ - ਧੁ ਪ - ਧੁ ਪ ਰੁ ਗੁ ਪ - ਧੁ ਪ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਪ ਧੁ ਪ ਗੁ - ਧੁ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਧੁ - ਸ।

ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀਐ ॥ ਜੀਉ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨੁ ਆਗੈ ਧਰੀਐ ॥
 ਪਾਨੀ ਪਖਾ ਕਰਉ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਜਾਈਐ ਕੁਰਬਾਨੁ ॥੧॥
 ਸਾਈ ਸੁਹਾਗਣਿ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਭਾਈ ॥ ਤਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਲਉ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਦਾਸਨਿ ਦਾਸੀ ਕੀ ਪਨਿਹਾਰਿ ॥ ਉਨ੍ਹ ਕੀ ਰੇਣੁ ਬਸੈ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ॥
 ਮਾਥੈ ਭਾਗੁ ਤ ਪਾਵਉ ਸੰਗੁ ॥ ਮਿਲੈ ਸੁਆਮੀ ਅਪੁਨੈ ਰੰਗਿ ॥੨॥
 ਜਾਪ ਤਾਪ ਦੇਵਉ ਸਭ ਨੇਮਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਅਰਪਉ ਸਭ ਹੋਮਾ ॥ ਗਰਬੁ
 ਮੋਹੁ ਤਜਿ ਹੋਵਉ ਰੇਨ ॥ ਉਨ੍ਹ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੇਖਉ ਪ੍ਰਭੁ ਨੈਨ ॥੩॥
 ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਏਹੀ ਆਰਾਧਉ ॥ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਏਹ ਸੇਵਾ ਸਾਧਉ ॥
 ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੁਪਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਬਖਸਿੰਦ ॥੪॥

(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁ	-	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਗੁ	-	ਰੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਪ	ਪ
ਹਾ	ੜ	ਗ	ਣ	ਜੋ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਭਾ	ੜ	ਈ	ਤਿ	ਨ	ਕੇ	ੜ	ੜ

ਧੁ	-	ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ,	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਪ	ਪ
ਸੰ	ੜ	ਗ	ਮਿ	ਲੁ	ੜੁ	ਮੁ	ਰੀ	ਮੁ	ੜ	ਈ,	ਸਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
x				2				0				3				

ਅੰਤਰਾ

ਧੁ	-	ਸੰ	-	ਰੁ	ਰੁ	ਸੰ	-	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	
ਸੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਕ	ਰੀ	ਐ	ੜ	ਅ	ਨਿ	ਕ	ਭਾਂ	ੜ	ਤ	ਕ	ਰ	
ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸੰ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	
ਆ	ੜੁ	ਗੈ	ੜ	ਧ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਜੀ	ਉ	ੜ	ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨ	ਧ	ਨ	
ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ					ਸ	-	-	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	-	ਪ	
ਸੰ	ੜ	ਗ	ਮਿ					ਐ	ੜ	ੜ,	ਤਿ	ਨ	ਕੇ	ੜ	ੜ	
x				2				0				3				

ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਤਖਤੁ ਦੀਅਨੁ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ॥

ਪ੍ਰਥਮੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦੁ ਜਗਤ ਭਯੋ ਆਨੰਦੁ ਤਾਰਨਿ ਮਨੁਖੁ ਜਨ ਕੀਅਉ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥

ਗੁਰ ਅੰਗਦ ਦੀਅਉ ਨਿਧਾਨੁ ਅਕਥ ਕਥਾ ਗਿਆਨੁ ਪੰਚ ਭੂਤ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ਜਮਤ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥

ਗੁਰ ਅਮਰੁ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ ਕਲਿਜੁਗਿ ਰਾਖੀ ਪਤਿ ਅਘਨ ਦੇਖਤ ਗਤੁ ਚਰਨ ਕਵਲ ਜਾਸ ॥

ਸਭ ਬਿਧਿ ਮਾਨਿਉ ਮਨੁ ਤਬ ਹੀ ਭਯਉ ਪ੍ਰਸੰਨੁ ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਤਖਤੁ ਦੀਅਨੁ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ॥

(ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ)

ਅਸਥਾਈ

ਧੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਸ	ਰੁ
ਰਾ	ੜ	ਜ	ਜੋ	ੜ	ਗ	ਤ	ਖ	ਤ	ਦੀ	ਅ	ਨ	
ਸ	ਧੁ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਪ	ਗੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਗੁ	ਪ	
ਗੁ	ਰ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਦਾ	ੜੁ	ੜੁ	ੜੁ	ੜੁ	ੜ	ਸ
x		0		2		0		3		4		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	-	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਪ੍	ਥ	ਮੇ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਚੰ	ੜ	ੜ	ਦ	ੜ	ੜ
ਪ੍	ਸੰ	-	ਰੁੰ	-	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਜ	ਗ	ੜ	ਤ	ੜ	ਭ	ਯੋ	ੜ	ਆ	ਨੰ	ੜ	ਦ
ਪ੍	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਪ	-
ਤਾ	ੜ	ਰ	ਨ	ਮ	ੜ	ਨੁ	ੜ	ਖ	ਜ	ੜ	ਨ
ਪ	ਗੁ	-	ਪ	-	ਧੁ	ਗੁਪ	ਧੁਸੰ	ਧੁਸੰ	ਧੁਪ	ਗੁ	ਪ
ਕੀਅ	ਉ	ੜ	ਪ੍	ੜ	ੜ	ਗੁੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਸ
x		0		2		0		3		4	

ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਮੈਂ ਅੰਧਲੇ ਕੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਖੁੰਦਕਾਰਾ ॥

ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਮੈਂ ਮਸਕੀਨ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਅਧਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਰੀਮਾਂ ਰਹੀਮਾਂ ਅਲਾਹ ਤੂ ਗਨੀ ॥

ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ਦਰਿ ਪੇਸਿ ਤੂੰ ਮਨੀ ॥੧॥

ਦਰੀਆਉ ਤੂ ਦਿਹੰਦ ਤੂ ਬਿਸੀਆਰ ਤੂ ਧਨੀ ॥

ਦੇਹਿ ਲੇਹਿ ਏਕੁ ਤੂੰ ਦਿਗਰ ਕੋ ਨਹੀ ॥੨॥

ਤੂੰ ਦਾਨਾਂ ਤੂੰ ਬੀਨਾਂ ਮੈਂ ਬੀਚਾਰੁ ਕਿਆ ਕਰੀ ॥

ਨਾਮੇ ਚੇ ਸੁਆਮੀ ਬਖਸੰਦ ਤੂੰ ਹਰੀ ॥੩॥

(ਤਿਲੰਗ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

										ਧੁ	ਸ
										ਮੈ	ੜ
ਸੁਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਸ	-	ਸ	ਸ	-	ਰੁ
ਅੰ	ੜ	ਧੁ	ਲੇ	ਕੀ	ੜ	ਟੇ	ੜ	ਕ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ
ਧੁ	-	ਪ	ਪ੍	ਗੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਖੰ	ੜ	ਦ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ਮੈ	ਗ

ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਰੁ
ਰੀ	ੜ	ਬ	ਮੈ	ਮ	ਸ	ਕੀ	ੜ	ਨ	ਤੇ	ਰਾ	ੜ
ਗੁ	-	ਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ,	ਧੁ	ਸ
ਨਾ	ੜ	ਮ	ਹੈ	ੜ	ਆ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ,	ਮੈ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	-	-	ਪ	-	ਧੁ	ਪੁ	-	-	ਸੰ	-	ਪ
ਰੀ	ੜ	ੜ	ਮਾਂ	ੜ	ਰ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ਮਾਂ	ੜ	ਕ
ਰੁੰ	-	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	-	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਲਾ	ੜ	ਹ	ਰੁੰ	ੜ	ਗ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਅ
ਧੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	ਰੁ
ਹਾ	ੜ	ਜ	ਰਾ	ੜ	ਹ	ਜੁ	ੜ	ਰ	ਦ	ੜ	ਰ
ਗੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ,	ਧੁ	ਸ
ਪੇ	ੜ	ਸ	ਰੁੰ	ੜ	ਮ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਮੈ	ਗ
ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਸ						
ਰੀ	ੜ	ਬ	ਮੈ	ਮ	ਸ						
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਟੋਡੀ (ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ)

ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਟੋਡੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਦਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਮੇਲ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਟੋਡੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਧੈਵਤ - ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਮੱਧਯਮ-ਖਰਜ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਨ੍ਰ ਰੁ ਸੁਰ ਸੰਗਤ ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਸ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਟੋਡੀ ਅਤੇ ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਨ੍ਰ ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਧ - ਮ ਧ ਨ੍ਰ ਸ, ਧ ਨ੍ਰ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਸ - ਗੁ - ਮ ਧ - ਮ - ਮ - ਧ ਮ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਮ ਧ ਨੁ ਧ ਮ - ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ - ਧ ਮ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਸ, ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ ਰੁੰ ਗੁੰ ਰੁੰ ਨੁ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ - ਮੰ ਗੁੰ ਰੁੰ ਗੁੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਨ੍ਰ ਧ ਨ੍ਰ - ਸ।

ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਟੋਡੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸ੍ਰਾਮੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਦਰਬਾਰੇ ॥

ਕੋਟਿ ਅਪਰਾਧ ਖੰਡਨ ਕੇ ਦਾਤੇ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਉਨੁ ਉਧਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਬਹੁ ਪਰਕਾਰੇ ਸਰਬ ਅਰਥ ਬੀਚਾਰੇ ॥

ਸਾਧਸੰਗਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈਐ ਮਾਇਆ ਰਚਿ ਬੰਧਿ ਹਾਰੇ ॥੧॥

ਚਰਨ ਕਮਲ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨਿ ਲਾਗੀ ਸੁਰਿ ਜਨ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ॥

ਨਾਨਕ ਅਨਦ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪਿ ਸਗਲੇ ਰੋਗ ਨਿਵਾਰੇ ॥੨॥

(ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

				ਮ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਨੁਧੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਗੁ
				ਸ੍ਰਾ	ਯ	ਮੀ	ਯ	ਯ	ਸੁਰੁ	ਨ	ਪ	ਰਿਓ	ਯ	ਦ	ਰ
ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	-	-	-	-	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	-	ਸ	ਸ
ਬਾ	ਯ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਕੋ	ਯ	ਟ	ਅਪੁ	ਰਾ	ਯ	ਧ	ਖੰ
ਸ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	-	ਸੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੁ
ਡ	ਨ	ਕੇ	ਯ	ਦਾ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਭੁ	ਝ	ਬਿ	ਨ	ਕ	ਉ	ਨ	ਉ

ਰੁ - ਸ -	ਗੁ - ਗੁ -	ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਸ	ਨੁਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ
ਧਾ ਟ ਰੇ ਟ	ਸ੍ਵਾ ਟ ਮੀ ਟ	ਸ ਰ ਨ ਪ	ਰਿਉ ਟ ਦ ਰ
ਰੁ - ਸ ਗੁ, ਮ, ਯ ਨੁ ਸੰ	ਮ ਯ ਨੁ ਸੰ	ਨੁਧ ਮ ਮ	
ਬਾ ਟ ਰੇ ਟ,	ਸ੍ਵਾ ਟ ਮੀ ਟ	ਸੁਰੁ ਨ ਪ	
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

		ਮ - ਮ ਮ	ਧ - ਨੁ ਧ
		ਖੋ ਟ ਜ ਤ	ਖੋ ਟ ਜ ਤ
ਸੰ ਸੰ ਰੁੰ ਗੁੰ	ਰੁੰ - ਸੰ -	ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ	ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ
ਬ ਹੁ ਪ ਰ	ਕਾ ਟ ਰੇ ਟ	ਸ ਰ ਬ ਅ	ਰ ਥ ਬੀ ਟ
ਨੁ ਧ ਮ ਗੁ	ਰੁ ਗੁ ਮ -	ਧ - ਨੁ ਧ -	ਮ - ਮ
ਚਾ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਰੇ ਟ	ਸਾ ਟ ਧ ਸੰ	ਟ ਗ ਟ ਪ
ਗੁ ਰੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ	ਸ ਰੁ ਗੁ -	ਮ - ਮ ਮ	ਗੁ ਗੁ ਗੁ ਮ
ਰ ਮ ਗ ਤ	ਪਾ ਈ ਐ ਟ	ਮਾ ਟ ਇ ਆ	ਰ ਚ ਬੰ ਧ
ਗੁ ਰੁ - ਗੁ ਰੁ	ਸ - - -	ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਸ	ਨੁ ਧੁ ਮ ਧੁ
ਹਾ ਟ ਟ ਟ	ਰੇ ਟ ਟ ਟ	ਸ੍ਵਾ ਟ ਟ ਟ	ਮੀ ਟ ਟ ਟ
ਨੁ - ਸ -	ਰੁ - ਗੁ ਮ	ਧ ਨੁ ਧ ਮ	ਰੁਰੁ - ਰੁ ਗੁ
ਟ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ	ਸ ਰ ਨ ਪ	ਰਿਉ ਟ ਦ ਰ
ਰੁ - ਸ ਗੁ, ਮ ਯ ਨੁ ਸੰ	ਮ ਯ ਨੁ ਸੰ	ਨੁਧ ਮ ਮ	
ਬਾ ਟ ਰੇ ਟ,	ਸ੍ਵਾ ਟ ਮੀ ਟ	ਸੁਰੁ ਨ ਪ	
x	2	0	3

ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਟੋਡੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਸਾਜਨਾ ਸੰਤ ਆਉ ਮੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਆਨਦਾ ਗੁਨ ਗਾਇ ਮੰਗਲ ਕਸਮਲਾ ਮਿਟਿ ਜਾਹਿ ਪਰੇਰੇ ॥੧॥

ਸੰਤ ਚਰਨ ਧਰਉ ਮਾਥੈ ਚਾਂਦਨਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੋਇ ਅੰਪੇਰੈ ॥੨॥

ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸੈ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਉ ਪੇਖਿ ਨੇਰੈ ॥੩॥

ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਸੰਤ ਪਾਏ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਨਾਨਕ ਉਹ ਬੇਰੈ ॥੪॥ (ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮਧ	ਨੁਸੰ	ਨੁਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮੁਰੁ	-	ਗ	ਰੁ	-	ਸ
ਸਾਡ	ੜੜ	ਜੁਡ	ਨਾ	ਸੰ	ਤ	ਆ	ੜ	ਉ	ਮੇ	ੜ	ਰੈ
ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਰੁ	ਰੁਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ
ਆ	ੜ	ਨੰ	ਦਾ	ਗੁ	ਨ	ਗਾ	ਇ	ੜੜ	ਮੰ	ਗ	ਲ
ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮੁਰੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ
ਕ	ਸ	ਮ	ਲਾ	ਮਿ	ਟ	ਜਾ	ਹਿ	ਪ	ਰੇ	ੜ	ਰੈ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰਸੰ	ਰੁੰਗੁੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ
ਸੰ	ੜ	ਤ	ਚ	ਰ	ਨ	ਧ	ਰੁਉ	ੜੜ	ਮਾ	ੜ	ਥੈ
ਸੁੰਰੁੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰਸੰ	ਨੁ	ਧੁਧੁ	ਮ	ਮੁਰੁ	ਮੁਰੁ	ਰੁਗੁ	ਰੁ	ੜ	ਸ
ਚਾਡ	ੜ	ਦੁਡ	ਨਾ	ਗਿਹਿ	ੜ	ਹੋ	ਇ	ਅੰਡ	ਧੇ	ੜ	ਰੈ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਟੋਡੀ

ਜਿਸ ਤਰਾਂ 'ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ' ਆਸਾਵਰੀ ਨਾਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਨਹੀਂ, ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਟੋਡੀ ਵੀ ਟੋਡੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਰਫ ਟੋਡੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਟੋਡੀ ਦੋਵੇਂ ਭੈਰਵੀ ਠਾਠ ਦੇ ਰਾਗ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੱਕ ਕਠਿਨ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਰਸਦਾਇਕ ਹੈ। ਨਾਮ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮੀਆਂ ਤਾਨਸੈਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਿਲਾਸ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਕੋਮਲ, ਵਾਦੀ ਧੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਇਸਨੂੰ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਰੰਗ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾੜਵ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਸਤਰ ਵੀ ਕਦੇ ਵਕ੍ ਸੁਰ ਨੂੰ ਵਰਜਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ। ਕੁਸ਼ਲ ਗਾਇਕ ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਉਘਾੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀ ਕਰਾਮਕ ਪੁਸਤਕ 6 ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ "ਨੀਕੇ ਘੁੰਘਰੀਆ" ਵਿੱਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਵੀ ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਦੀ ਇਹ ਬੰਦਿਸ਼ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭੈਰਵੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਦੀ ਚਾਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਰੁ ਨੁ - ਨੁ ਧੁ - ਸ, ਸ ਸੁ ਧੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਨੁ - ਧੁ - ਸ ਸ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਧੁ - ਸ ਰੁ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਸ, ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ - ਰੁ ਗੁ ਪ - ਧੁ ਮ ਗੁ - ਪ - ਧੁ ਮ ਗੁ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ ਗੁ ਪ ਧੁ - ਧੁ ਮ ਗੁ - ਪ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ - , ਧੁ - ਸੰ ਰੁ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਨੁ ਧੁ ਸ, ਰੁ ਨੁ ਧੁ ਮ ਗੁ - ਧੁ ਮ ਗੁ - ਰੁ ਗੁ ਰੁ - ਨੁ ਧੁ - ਸ।

ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਟੋਡੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ ਮੈ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
 ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਹੁਤੁ ਬੈਰਾਗਿਆ ਹਰਿ ਨੈਣ ਰਸਿ ਭਿੰਨੇ ॥
 ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮੰਨੇ ॥
 ਹਉ ਮੁਰਖੁ ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਮੇ ॥੩॥

(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪)

ਰਾਗ ਮੁਲਤਾਨੀ

ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਟੋਡੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਓਢਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਪਰ ਨਿਖਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਦੇ ਕਣ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਨਿੱਖਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਹਨ। ਮੁਲਤਾਨੀ ਦਾ ਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਮੁਲਤਾਨੀ ਰਾਗ ਦਾ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦਿਆਂ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਨੂੰ ਅਲਪ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਵੀ ਅੰਗ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ।

ਚਾਲ : ਗੁਰੁ ਸ, ਨੁ ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਨੁ - ਸ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਮੁ ਪ ਨੁ - ਸ, ਸ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਸ ਮੁ ਗੁ - ਰੁ ਸ, ਨੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਸ ਗੁ ਮੁ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਮੁ ਗੁ ਮੁ ਪ - ਮੁ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਮੁ ਪ ਗੁ - ਮੁ ਗੁ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਸ ਮੁ ਗੁ ਮੁ ਪ - ਨ - ਧੁ ਪ - ਮੁ ਪ ਗੁ ਮੁ ਪ ਨ - ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ ਗੁ ਰੁ ਸੰ, ਗੁ ਰੁ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ, ਮੁ ਪ ਮੁ ਗੁ - ਮੁ ਧੁ ਮੁ ਗੁ ਰੁ ਸ - ਪੁ ਨੁ ਸ।

ਮੁਲਤਾਨੀ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਮਾਨਨ ਨ ਕੀਜੈ ਮਾਨ, ਬਦੇ ਨ ਤੇਰੇ ਸਿਆਨ ਮੇਰੇ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਜਾਨ ਔਸੁਰ ਅਭੀਚ ਕੋ ॥
 ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਅਨੇਕ ਪਜਾਰੀ ਚਿਰੰਕਾਲ ਆਈ ਬਾਰੀ ਲੇਹੁ ਨ ਸੁਹਾਗ, ਸੰਗ ਛਾਡਿ ਹਠ ਨੀਚ ਕੋ ॥
 ਰਜਨੀ ਬਿਹਾਤ ਜਾਤ, ਜੋਬਨ ਸਿੰਗਾਰ ਗਾਤ ਖੇਲਹੁ ਨ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਮੋਹ ਸੁਖ ਬੀਚ ਕੋ ॥
 ਅਬਕੈ ਨ ਭੇਟੇ ਨਾਥ, ਬਹੁਰਿਯੋ ਨ ਆਵੈ ਹਾਥ ਬਿਰਹਾ ਬਿਹਾਵੈ ਬਲਿ ਬਡੋ ਭਾਈ ਮੀਚ ਕੋ ॥
 (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁ	ਪ	-	ਮੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਮੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਮਾ	s	n	n	n	s	ਕੀ	s	ਜੈ	ਮਾ	s	n	n
ਨੁ	-	ਸ	ਮੁ	ਗੁ	-	ਮੁ	ਪ	-	ਮੁ	ਪ	-	ਪ
ਬ	s	s	ਦੋ	s	ਨ	ਤੇ	s	ਰੋ	ਸਿਆ	s	n	n
ਪ	ਮੁ	ਪ	ਮੁ	ਗੁ	-	ਮੁ	ਪ	ਨ	-	ਧੁ	-	ਪ
ਮੇ	s	s	ਰੋ	s	ਕਹਿ	ਓ	s	s	ਮਾ	s	n	n
ਪ	-	ਮੁ	ਪ	ਮੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਸ
ਜਾ	s	n	ਅਉ	ਸ	ਰੁ	ਭੀ	s	s	ਚੁ	ਕੋ	s	s
x		0		2		0		3		4		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੰ	ਪ	ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਰ	ਜ	ੜ	ਨੀ	ੜ	ਬਿ	ਹਾ	ੜ	ਤ	ਜਾ	ੜ	ਤ
ਨ	-	-	ਸੰ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ਜੋ	ੜ	ੜ	ਬ	ਨ	ਸਿ	ਗਾ	ੜ	ਰ	ਗਾ	ੜ	ਤ
ਪ	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰ	-	ਪ	ਮੰਗੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਖੇ	ੜ	ੜ	ਲਹੁ	ੜ	ਨ	ਪ੍ਰੇ	ੜ	ਮ	ਰ	ੜ	ਸ
ਸ	ਠ	ਸ	ਮੰਗੁ	ਮੰ	ਪ	ਗੁਮੰ	ਪਧੁ	ਮੰਪ	ਗੁਮੰ	ਗੁਰੁ	ਸ
ਮੋ	ੜ	ਹ	ਸੁ	ਖ	ੜ	ਬੀੜ	ੜੜ	ੜਚ	ਕੋੜ	ੜੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ

ਸਰਦਾਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ “ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸਾਗਰ” ਭਾਗ-4 ਵਿੱਚ ਤੁਖਾਰੀ ਦੇ 8 ਰੂਪ ਦੱਸੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਰਾਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ - ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਆਸ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦਾ। ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਕੁਝ ਲਿਖਵਾਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਗਾਇਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ। ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਸਨ ਸ੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਚੰਦਰ ਬੇਦੀ। ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੱਸੇ 8 ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰੂਪ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਮਪਲ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਸੰਗ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਖਾਰੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ :

ਤੁਖਾਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਪੂਰਾ ਮਧੁਵੰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰ ਇਹ ਕਿ ਤੁਖਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤੁਖਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਪੰਚਮ ਵਾਦੀ, ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਮਧੁਵੰਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਧੁਵੰਤੀ ਤੁਖਾਰੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਧੁਵੰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਨ੍ਰ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਗੁ - ਰ - ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - ਨ੍ਰ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸ, ਪੁ ਨ੍ਰ ਸ ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ ਮੁ ਗੁ ਮੰ ਪ, ਮੰ ਪ ਮੁ ਗੁ - ਮੰ ਪ, ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਮੁ ਗੁ - ਮੰ ਪ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸ, ਮੁ ਗੁ ਮੰ ਪ - ਧ ਮੰ ਪ ਗ ਮੰ ਪ, ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਨੁ - ਧ ਪ, ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਗੁ - ਮੰ ਪ - ਨੁ - ਪ ਨੁ - ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸ, ਮੰ ਪ ਗੁ ਮੰ ਪ ਨੁ ਸੰ - ਪ ਨੁ ਸੰ ਮੁ ਗੁ - ਸੁ ਰ - ਸੰ, ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਧ ਮੰ ਪ ਗੁ - ਰ - ਨ੍ਰ ਸ।

ਤੁਖਾਰੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਾਵਣਿ ਸਰਸ ਮਨਾ ਘਣ ਵਰਸਹਿ ਰੁਤਿ ਆਏ ॥
 ਮੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸਹੁ ਭਾਵੈ ਪਿਰ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਧਾਏ ॥
 ਪਿਰੁ ਘਰਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ਮਰੀਐ ਹਾਵੈ ਦਾਮਨਿ ਚਮਕਿ ਡਰਾਏ ॥
 ਸੇਜ ਇਕੇਲੀ ਖਰੀ ਦੁਹੇਲੀ ਮਰਣੁ ਭਇਆ ਦੁਖੁ ਮਾਏ ॥
 ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਨੀਦ ਭੂਖ ਕਹੁ ਕੈਸੀ ਕਾਪੜੁ ਤਨਿ ਨ ਸੁਖਾਵਏ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਕੰਤੀ ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਵਏ ॥
 (ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਪੁੰ	ਨੁ	ਧ	-	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	
ਸਾ	ੜ	ਵ	ੜ	ਣ	ਸ	ਰ	ਸ	ੜ	ਮ	
ਪ	-	ਮੰਗੁ	-	ਰੁ	ਸ	ਰ	ਨੁ	-	ਸ	
ਨਾ	ੜ	ਘ	ੜ	ਣ	ਵ	ਰ	ਸਹਿ	ੜ	ੜ	
ਨੁ	ਸ	ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	ਪ	-	ਧਨੁ	ਪ	ਧਨੁ	
ਘ	ਣ	ਵ	ੜ	ਰ	ਸਹਿ	ੜ	ਰੁੜ	ੜ	ਤੁੜ	
ਪ	-	ਮੰ	-	ਪ	ਗੁ	-	ਸੁਰ	-	ਸ	
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਏ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਧਨੁ	ਸੰ	ਨੁਧ	ਪੁਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਮੰ	
ਸੁੜ	ੜ	ਵੁੜ	ੜੜ	ਣ	ਸ	ਰ	ਸ	ੜ	ਮ	
ਪ	-									
ਨਾ	ੜ									
x		2			0		3			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੰ	ਮੰਗੁ	-	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	-	ਸੰ
ਮੈ	ੜ	ਮ	ੜ	ਨ	ਤ	ਨ	ਸਹੁ	ੜ	ੜ
ਗੁੰ	-	ਰੰ	-	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	-
ਭਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ

ਮੰ	ਮੰ	ਪ	-	ਧ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਨੁਧ	ਪੁਮੰ	ਪ
ਪਿ	ਰ	ਪ	ਠ	ਰ	ਦੇਠ	ਠ	ਸੁਠ	ਠਠ	ਸਿ
ਮੰਗੁ	ਠ	ਮੰ	-	ਪ	ਮੰਗੁ	ਠ	ਰ	-	ਸ
ਧਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਏ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
ਧੁਨੁ	ਸੰ	ਨੁਧ	ਪ	ਮੰਪ	ਗੁ	ਮੰਮੰ	-	ਗੁ	ਮੰ
ਸੁਠ	ਠ	ਵੁਠ	ਠ	ਲੁਠ	ਸ	ਰੁਠ	ਠ	ਸ	ਠਮ
ਪ	-								
ਨਾ	ਠ								
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ

ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ ਅਤੇ ਵਡਹੰਸ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਰਾਗ ਹਨ। ਦੋਨੋ ਹੀ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ ਪਰ ਵਡਹੰਸ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਲੋਪ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਵਡਹੰਸ ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਜੋ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਧਾਰ-ਧੈਵਤ ਰਹਿਤ ਓਢਵ ਕਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਬਹੁਤ ਅਲਪ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਸੁਰ ਸਪਰਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਵੀ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨ ਸ, ਨ ਸ ਰ - ਰ - ਨ - ਸ, ਸ^੧ ਨ^੧ - ਪ - ਨ - ਸ, ਨ ਸ ਰ ਮ - ਮ^੧ ਰ - ਸ, ਨ ਸ ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ^੧ ਮ - ਰ ਸ, ਨ ਸ ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਨ - ਸ, ਸ ਨ^੧ ਧ ਪ ਨ - ਸ, ਨ ਸ ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ^੧ ਰ ਮ, ਮ ਪ^੧ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਨ - ਸ, ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ - ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਨ - ਸੰ, ਸੰ^੧ ਨੁ - ਪ - ਮ ਪ ਰ ਮ - ਰ - ਨ - ਸ - ਰ ਮ।

ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਨਾਰਾਇਨ ਨਰਪਤਿ ਨਮਸਕਾਰੈ ॥

ਐਸੇ ਗੁਰ ਕਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਆਪਿ ਮੁਕਤੁ ਮੋਹਿ ਤਾਰੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਵਨ ਕਵਨ ਕਵਨ ਗੁਨ ਕਹੀਐ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਕਛੁ ਪਾਰੈ ॥

ਲਾਖ ਲਾਖ ਲਾਖ ਕਈ ਕੋਰੈ ਕੋ ਹੈ ਐਸੇ ਬੀਚਾਰੈ ॥੧॥

ਬਿਸਮ ਬਿਸਮ ਬਿਸਮ ਹੀ ਭਈ ਹੈ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਰੰਗਾਰੈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੰਤਨ ਰਸੁ ਆਈ ਹੈ ਜਿਉ ਚਾਖਿ ਗੁੰਗਾ ਮੁਸਕਾਰੈ ॥੨॥

(ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਗੁ	ਮ	-	-	ਗੁ	ਰ	-	ਸ	-	ਨ	-	ਸ	ਸ	ਨ	ਸ	ਮ	ਪੁ	ਪ
ਜਾ	ੜ	ੜ	ਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ਪ	ਮੁ	ਕ	ਤ	ਮੁ	ਹਿ	ਗੁ	ਗੁ

ਰ	-	-	ਨ	ਸ	-	-	-	ਨ	-	ਨ	-	ਸ	ਸ	ਨ	ਸ
ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਇ	ਨ	ਨ	ਰ
ਰ	ਮ	ਪੁ	ਮ	ਰ	-	ਨ	ਸ,	ਰ	ਮ	ਰ	ਸ				
ਪ	ਤ	ਨੁ	ਸ	ਕਾ	ੜ	ਰੈ	ੜ,	ਗੁ	ਰ	ਕ	ਉ				
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

								ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਪੁ	
								ਕ	ਵ	ਨ	ੜ	ਕ	ਵੁ	ਨ	ਕੁ	
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਰੰ	-	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	
ਵ	ਨ	ਗੁ	ਨ	ਕ	ਹੀ	ਐ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕ	ਛੁ	
ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	-	ਪੁ	ਰ	-	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਮੁ
ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ਪ	ਮੁ	ਕ	ਤ	ਮੁ	ਹਿ	
ਮੁ	ਰ	-	-	ਸ	-	-	-	ਨੁ	-	ਨੁ	-	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ	
ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ੜ	ੜ,	ਨਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਇ	ਨ	ਨ	ਰ	
x				2				0				3				

ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਮੇਰੀ ਰਾਖਿ ਲਈ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਦੀਨੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਮੈਲੁ ਗਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਿਵਰੇ ਦੂਤ ਦੁਸਟ ਬੈਰਾਈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕਾ ਜਪਿਆ ਜਾਪੁ ॥

ਕਹਾ ਕਰੈ ਕੋਈ ਬੇਚਾਰਾ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਕਾ ਬਡ ਪਰਤਾਪੁ ॥੧॥

ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਖੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ਤਾ ਕੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਜਾ ਤੇ ਊਪਰਿ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥੨॥ (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਰ	ਮ	-	ਮ	ਗੁ	ਰ	-	ਸ	-
ਗੁ	ਰ	ਪੂ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ਮੇ	ਰੀ	ਰਾ	ੜ	ਖ	ਲੁ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਪੁ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ
ਅੰਮ	ੜ	ਰ	ਤ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਰਿ	ਦੇ	ੜ	ਮ	ਰਿ	ਦੀ	ੜ	ਨੋ	ੜ

ਮ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਪੁਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਪੁਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁਸ
ਜ	ਨ	ਮ	ਜ	ਨ	ਮ	ਕੀ	ੜ	ਮੈੜ	ੜੜ	ਲੁੜ	ਗੁੜ	ਈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਨੁਸ	ਰੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁਸ	ਰੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁਨੁ	ਸੁਰ	ਮ	-	ਮ	ਗੁਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਗੁੜ	ਰੁੜ	ਪੂੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰੈੜ	ਮੈੜ	ਰੀੜ	ਰਾ	ੜ	ਖ	ਲੁੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਨਿ	ਵ	ਰੇ	ੜ	ਦੁ	ੜ	ਤ	ਦੁ	ੜੁ	ਟ	ਬੈ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ਗੁ	ਰ	ਪੂ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਜ	ਪਿ	ਆ	ੜ	ਜਾ	ੜੜ	ੜ	ਪ
ਮ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ	-	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਕ	ਹਾ	ੜ	ਕ	ਰੈ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਬੇ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਮ	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਸੰ	-	ਰੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	ਪ
ਪ੍ਰ	ਭ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਬ	ਡ	ਪ	ਰ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਪ
	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਸੰ	-	ਪੁਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਪੁਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਮ	ਰੁਰ	ਸੁ-
ੜ	ਪ੍ਰਭ	ਮੇ	-	ਰੇ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਬੁੜ	ਡੁੜ	ਪੁੜ	ਰੁੜ	ਤਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਪੁੜ
ਨੁਸ	ਰੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁਸ	ਰੁਮ	ਰੁਸ	ਨੁਨੁ	ਸੁਰ	ਮ	-	ਮ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਗੁੜ	ਰੁੜ	ਪੂੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰੈੜ	ਮੈੜ	ਰੀੜ	ਰਾ	ੜ	ਖ	ਲ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਕੀ ਸਾਰੰਗ

ਮੀਆਂ ਕੀ ਸਾਰੰਗ ਜਾਂ ਤਾਨਸੈਨੀ ਸਾਰੰਗ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜੋ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਵਿਸਥਾਰ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਰਿਖਬ, ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ। ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :

ਮ ਪ ਨੁ ਧ ਨ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਨ ਸੰ, ਰ ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਰੰਗ ਜਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤ ^ਮਰ - ਪ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਜਤ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਘੱਟ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੇ-ਸ਼ੱਕ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਖੜੇ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੀਂਢ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ, ਨੁ ਸ ਰ - ਰ - ਨੁ ਸ ਨੁ - ਧੁ - ਨੁ - ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਨੁ - ਧੁ - ਨੁ - ਸ, ਸ ਰ ਮ ਰ - ਸ, ਸ ^ਮਰ - ਮ ਪ ਮ ਰ - ^ਮਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਨੁ ਧ ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਨ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਨ - ਸੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ - ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਧ ਨੁ ਪ - ^ਮਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਰ - ਮ ਰ ਪ - ਮ ਨੁ ਧ ਨ ਸੰ ਨੁ ਪ ਰ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਨੁ ਧੁ ਨੁ - ਸ।

ਮੀਆਂ ਕੀ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਆਇਓ ਸੁਨਨ ਪੜਨ ਕਉ ਬਾਣੀ ॥

ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਲਗਹਿ ਅਨ ਲਾਲਚਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਪਰਾਣੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸਮਝੁ ਅਚੇਤ ਚੇਤਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਕਥੀ ਸੰਤਨ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥

ਲਾਭੁ ਲੈਹੁ ਹਰਿ ਰਿਦੈ ਅਰਾਧਹੁ ਛੁਟਕੈ ਆਵਣ ਜਾਣੀ ॥੧॥

ਉਦਮੁ ਸਕਤਿ ਸਿਆਣਪ ਤੁਮ੍ਹਰੀ ਦੇਹਿ ਤ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀ ॥

ਸੇਈ ਭਗਤ ਭਗਤਿ ਸੇ ਲਾਗੇ ਨਾਨਕ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੀ ॥੨॥

(ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ ਧ ਨ ਸੰ	ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ	^ਮ ਰ - ਮ ਮ	ਪ - ਪ -
ਆ ਇ ਓ ਽	ਸੁ ਨ ਨ ਪ	ੜ ਨ ਕ ਉ	ਬਾ ਽ ਣੀ ਽
ਰ ਮ ਰ ਸ	ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਨੁ	ਸਾ - ਸ ਸ	ਰ ਮ ਪ ਮ
ਆ ਇ ਓ ਽	ਨਾ ਽ ਮ ਵਿ	ਸ ਽ ਰ ਲ	ਗੁਹਿ ਽ ਅ ਨ

ਰ	-	ਸ	ਸ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ,
ਲਾ	ੜ	ਲ	ਚ	ਬਿ	ਰ	ਥਾ	ੜ	ਜ	ਨ	ਮ	ਪ	ਰਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ,
ਪੁ ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਰ	ਮ	ਪ	ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	-
ਆ	ੜ	ਇ	ਓ	ਸੁ	ਨ	ਨ	ਪ	ੜ	ਨ	ਕ	ਉ	ਬਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
2				0				3				x			

ਅੰਤਰਾ

				ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
				ਲਾ	ੜ	ਭ	ੜ	ਲੈ	ਹੁ	ਹ	ਰ	ਰਿ	ਧੈ	ੜ	ਅ
ਨ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਨ	-	ਸੰ	-
ਰਾ	ੜ	ਧ	ਹੁ	ਛੁ	ਟ	ਕੈ	ੜ	ਆ	ੜ	ਵ	ਣ	ਜਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮੁ ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	-	ਪ	-
ਆ	ੜ	ਇ	ਓ	ਸੁ	ਨ	ਨ	ਪ	ੜ	ਨ	ਕ	ਉ	ਬਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
2				0				3				x			

ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ ਸਾਰੰਗ

ਅਤੀ ਨਵੀਨ ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ ਸਾਰੰਗ ਚਾਰ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਆਸ਼ਰਯ ਝਾ “ਰਾਮ ਰੰਗ” ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦੇ ਰਾਗ ਦਾ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ, ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ, ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨ੍ਰ ਸ ਰ ਮ ਰ - (ਸਾਰੰਗ), ਰ ਨ੍ਰ ਨ੍ਰ ਧ ਸ - (ਝਿੱਝੋਈ), ਮ^ਮਰ - ਮ^ਮਪ (ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਰੰਗ) ਅਤੇ ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸੰ - ਰੰ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - (ਸਰਸਵਤੀ) ਦਾ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਕਲਿਆਨ ਵੀ ਆਪਣਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਰੂਪ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਸਮੇਂ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਵਕ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਨ੍ਰ ਸ ਰ - ਰ - ਨ੍ਰ ਧ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਰ - ਨ੍ਰ ਧ ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਧ - ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸ, ਨ੍ਰ ਸ^ਮਰ - ਮ^ਮ - ਪ -, ਰ ਮ^ਮਪ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਸ ਰ ਮ ਰ ਮ^ਮਪ - ਧ ਪ, ਮ^ਮਪ ਧ ਮ^ਮਪ ਮ ਰ - ਮ^ਮਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਰ ਮ^ਮਪ ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - ਮ^ਮਪ ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਨ੍ਰ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - ਮ^ਮਪ ਧ ਪ ਮ^ਮਪ ਮ ਰ, ਰ ਮ^ਮਪ ਮ ਰ - ਰ - ਨ੍ਰ ਧ ਸ।

ਸਰਸਵਤੀ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਤੇਰੇ ਕੇ ਨ ਸਹਾਈ ॥

ਕਾਂ ਕੀ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਕੇ ਕਾਹੂ ਕੇ ਭਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਧਨੁ ਧਰਨੀ ਅਰੁ ਸੰਪਤਿ ਸਗਰੀ ਜੋ ਮਾਨਿਓ ਅਪਨਾਈ ॥

ਤਨ ਛੂਟੈ ਕਛੁ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲੈ ਕਹਾ ਤਾਹਿ ਲਪਟਾਈ ॥੧॥

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸਦਾ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਤਾ ਸਿਉ ਰੁਚਿ ਨ ਬਢਾਈ ॥

ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਜਗਤ ਸਭ ਮਿਥਿਆ ਜਿਉ ਸੁਪਨਾ ਰੈਨਾਈ ॥੨॥

(ਰਾਗੁ ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਰ	ਨ੍ਰ	ਸ	ਰ	ਮੰ	ਪ	-	ਮੰ	-	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਹ	ਰ	ਬਿ	ਨ	ਤੇ	ੜ	ਰੋ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਨ	ਸ	ਹਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਪ੍ਰ	ਨ੍ਰ	-	ਧ	ਧ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਪ	-
ਕਾਂ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਤ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਸੁ	ਤ	ਬ	ਨਿ	ਤਾ	ੜ

ਮੰ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸੁ	ਸ	-
ਕੋ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਹੂ	ੜ	ਕੋ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3			x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਧ	ਨ	ਧ	ਰ	ਨੀ	ੜ	ਅ	ਰ	ਸੰ	ੜ	ਪ	ਤ	ਸ	ਗ	ਰੀ	ੜ
ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮੰ	ਪ	-
ਜੋ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਨਿ	ਓ	ਅ	ਪ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
ਮ	ਰ	ਮੰ	-	ਪ	-	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਧ	ਸ	-
ਤ	ਨ	ਛੂ	ੜ	ਟੈ	ੜ	ਕ	ਛੂ	ਸੰ	ਗ	ਨ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਲੈ	ੜ
ਸ	ਨੁ	-	ਧ	ਸ	-	ਰ	ਮ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਮੁ	ਮ	ਰ	ਨੁ	ਸ
ਕ	ਹਾ	ੜ	ਤਾ	ਹਿ	ੜ	ਲ	ਪ	ਟਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3				x			2				

ਰਾਗ ਲੰਕਾਦਹਨ ਸਾਰੰਗ

ਸਾਰੰਗ ਦਾ ਇਹ ਅਤਿ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਕਠਿਨ ਰਾਗ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਇੱਕ ਸਰਲ ਪਰ ਖਾਸ ਢੰਗ ਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ : ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ।

ਇਸ ਤਰਾਂ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਜੈਜੈਵੰਤੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਅੰਗ ਸਾਰੰਗ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸ਼ੰਕਾ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ, ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ, ਰਿਖਬ ਸ਼ੁੱਧ, ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾ ਦੁਪਹਿਰ, ਵਾਦੀ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਦੀ ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ-6 ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਗ ਧੈਵਤ ਯੁਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਸਤਾਦ ਵਲਾਇਤ ਹੁਸੈਨ ਖਾਂ ਜੀ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ “ਸ਼ਰਨ ਤਕ ਆਈ ਲਾਜ ਮੋਰੀ ਰਾਖੋ” ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਲਗਾਵ ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਨੁ ਸ, ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਰ - ਰ ਨੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਪੁ - ਪੁ ਨੁ ਸ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ, ਸ ਰ ਮ ਪ ਮ ਪ ਮ ਰ - ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਮ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਸ, ਨੁ ਸ ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਨ - ਨ - ਸੰ, ਮ ਪ ਨ ਸੰ ਰੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਰ ਮ ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ ਮ ਰ - ਰ ਗੁ ਰ ਨੁ ਸ।

ਲੰਕਾਦਹਨ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਠਾਕੁਰ ਤੁਮ੍ ਸਰਣਾਈ ਆਇਆ ॥

ਉਤਰਿ ਗਇਓ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕਾ ਸੰਸਾ ਜਬ ਤੇ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅਨਬੋਲਤ ਮੇਰੀ ਬਿਰਥਾ ਜਾਨੀ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਇਆ ॥

ਦੁਖ ਨਾਠੇ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ਅਨਦ ਅਨਦ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ॥੧॥

ਬਾਹ ਪਕਰਿ ਕਢਿ ਲੀਨੇ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅੰਧ ਕੂਪ ਤੇ ਮਾਇਆ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਬੰਧਨ ਕਾਟੇ ਬਿਛੁਰਤ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥੨॥

(ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮੁ	ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਮੁ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰ	ਤੁ	ਮ	ਸ	ਰ	ਣੀ	ੜ	ਈ	ੜ	ਆ	ਇ	ਆ	ੜ		
ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮੁ	ਰ	-	ਸ	-	
ਉ	ਤ	ਰ	ਗਇ	ਓ	ੜ	ਮੇ	ਰੇ	ਮ	ਨ	ਕਾ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ਸਾ	ੜ		
ਮ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਨੁ	ਪੁਮੁ	ਪ	ਮੁ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ,	
ਜ	ਬ	ਤੇ	ੜ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਪਾ	ੜ	ੜੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ,	
0				3				x				2					

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ		
ਅ	ਨ	ਬੋ	ੜ	ਲ	ਤ	ਮੇ	ਗੀ	ਬਿ	ਰ	ਥਾ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ		
ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਮੁ	ਰ	-	ਮ	ਪ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	-,	
ਅ	ਪ	ਨਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਜ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ,		
ਮੁ	ਰ	ਰ	ਮ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਰ	-	-	ਗੁ	ਰ	-	ਸ	-	
ਜ	ਬ	ਤੇ	ੜ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ		
0				3				x				2					

ਰਾਗ ਕੁਲਾਰ ਸਾਰੰਗ

ਕਲਿਆਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਇਹ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਰਾਗ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਓਢਵ ਜਾਤੀ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਸੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹਨ। ਗਾਇਨ ਸਮਾ ਇਸਦਾ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ। ਪੈਵਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਕਦਾ ਇਹ ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਵਿਜੰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਕਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਗ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨ੍ਰੁ ਸ, ਨ੍ਰੁ ਸਰ - ਰ - ਨ੍ਰੁ - ਸ, ਰ ਸ ਨ੍ਰੁ - ਪ੍ਰ - ਨ੍ਰੁ ਸ, ਨ੍ਰੁ ਸ ਰ ਮੰ ਰ - ਮੰ ਰ - ਨ੍ਰੁ - ਸ, ਨ੍ਰੁ ਸ ਰ ਮੰ ਪ - ਪ ਮੰ ਰ - ਰ ਮੰ ਪ - ਪ ਰ - ਮੰ ਪ, ਰ ਮੰ ਪ ਨੁ - ਪ, ਨੁ ਪ ਮੰ ਪ ਮੰ ਰ - ਨ੍ਰੁ - ਸ, ਰ ਮੰ ਪ ਨੁ - ਮੰ ਪ ਨੁ - ਸੰ, ਪ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ਰ ਮੰ ਪ ਨੁ ਸੰ ਰੰ - ਮੰ ਰੰ - ਨੁ - ਸੰ, ਰੰ ਨੁ ਸੰ ਨੁ ਪ ਮੰ ਪ ਮੰ ਰ - ਨ੍ਰੁ ਪ੍ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਸ।

ਕੁਲਾਰ ਸਾਰੰਗ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਿਮਰਤ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਤਿ ਪਾਵੈ ॥

ਮਿਟਹਿ ਕਲੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭ ਨਾਸੈ ਸਾਧਸੰਗਿ ਹਿਤੁ ਲਾਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਆਰਾਧੇ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥

ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿੰਦਾ ਬਾਸੁਦੇਵ ਰੰਗੁ ਲਾਵੈ ॥੧॥

ਦਾਮੋਦਰ ਦਇਆਲ ਆਰਾਧਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਕਰਤ ਸੁਹਾਵੈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਭ ਕੀ ਹੋਇ ਰੇਨਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਰਸਿ ਸਮਾਵੈ ॥੨॥ (ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸ੍ਰ	-	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	-	ਨ੍ਰੁ	ਸ	ਰ	ਰ	ਨ੍ਰੁ	ਸ
ਨਾ	ऽ	ਮ	ਪ੍ਰਾ	ऽ	ਨ	ਗ	ਤ	ਪ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਤ
ਰ	ਰ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮੰ
ਮਿ	ਟਹਿ	ऽ	ਕ	ਲੇ	ऽ	ਸ	ਤ੍ਰਾ	ऽ	ਸ	ਸ	ਭ	ਨਾ	ऽ	ਸੈ	ऽ
ਰ	-	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਨ੍ਰੁ	ਸ	-	ਰ	ਰ	ਨ੍ਰੁ	ਸ
ਸਾ	ऽ	ਧ	ਸੰ	ऽ	ਗ	ਹਿ	ਤ	ਲਾ	ऽ	ਵੈ	ऽ,	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਤ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮੰ	ਮੰ	ਰ	ਰ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਸੰ	-	ਸੰ	-
ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਮ	ਨ	ਆ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਧੇ	ੜ
ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮੰ	ਪ	-
ਰ	ਸ	ਨਾ	ੜ	ਹ	ਰ	ਜ	ਸ	ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ
ਮੰ	-	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਸੰ	ਸ	-	ਰ	ਰ	ਨੁ	ਸ
ਸਾ	ੜ	ਧ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਹਿ	ਤ	ਲਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਤ
0				3				x				2			

ਕੁਲਾਰ ਸਾਰੰਗ (ਇਕ ਤਾਲ)

ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਹੇ ਦਇਆਲ ਲਾਲ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਖੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰ ॥੧॥

ਹੇ ਸਮੂਥ ਅਗਮ ਪੂਰਨ ਮੋਹਿ ਮਇਆ ਧਾਰਿ ॥੨॥

ਅੰਧ ਕ੍ਰੂਪ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰ ॥੩॥ (ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	-	ਪ	ਮੰ	ਰ	ਰ	ਨੁ	-	ਸ
ਹੇ	ੜ	ਗੋ	ਬਿ	ੜ	ਦ	ਹੇ	ੜ	ਗੋ	ਪਾ	ੜ	ਲ
ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮੰ	ਪ	-
ਹੇ	ੜ	ਦਇ	ਆ	ੜ	ਲ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਲ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਰ	ਸੰ	ਸ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	-
ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਨਾ	ੜ	ਥ	ਸ	ਖੇ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਪੁ	ਪੁ	ਮੰ	ਮੰ	ਪ	-
ਦੀ	ੜ	ਨ	ਦੁ	ਦ	ਨਿ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ
ਰੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	-	-	ਨੁ	ਸ	-
ਹੇ	ੜ	ਦਇ	ਆ	ੜ	ਲ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਲ	ੜ	ੜ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਜੋਗ

ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਗ ਜੋਗ ਖਮਾਜ ਠਾਠ ਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਗੁਣੀਜਨ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਵੀ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਤਿਲੰਗ ਰਾਗ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਨਾਲ ਜੋਗ ਦਾ ਰੂਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਾਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਸਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ- ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੰਡਤ “ਰਾਮ ਰੰਗ” ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਡਤ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਨ੍ਰੁ ਪ੍ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਸ, ਨ੍ਰੁ ਸ ਗੁ - ਸ, ਪ੍ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਸ ਗ ਮ ਗ - ਗ ਮ ਗੁ - ਸ, ਨ੍ਰੁ ਸ ਗ ਮ ਪ - ਪ ਮ ਗ ਮ ਪ - ਪ ਨੁ - ਪ, ਪ ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗੁ - ਸ, ਸ ਨ੍ਰੁ ਪ੍ਰੁ ਨ੍ਰੁ ਸ ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗੁ ਸ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਪ ਨੁ ਪ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਨੁ - ਸੰ, ਪ ਨੁ ਸੰ ਗੁ - ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਗੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਗੰ ਮੰ ਗੁੰ - ਸੰ, ਸੰ - ਪ ਨੁ ਪ ਮ ਗ ਮ - ਪ ਗ ਮ ਗੁ - ਨ੍ਰੁ ਗੁ - ਸ।

ਜੋਗ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਮੈ ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਖੁੰਦਕਾਰਾ ॥
 ਮੈ ਗਰੀਬ ਮੈ ਮਸਕੀਨ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਅਧਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਰੀਮਾਂ ਰਹੀਮਾਂ ਅਲਾਹ ਤੂ ਗਨੀ ॥
 ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ਦਰਿ ਪੇਸਿ ਤੂੰ ਮਨੀ ॥੧॥
 ਦਰੀਆਉ ਤੂ ਦਿਹੰਦ ਤੂ ਬਿਸੀਆਰ ਤੂ ਧਨੀ ॥
 ਦੇਹਿ ਲੇਹਿ ਏਕੁ ਤੂੰ ਦਿਗਰ ਕੇ ਨਹੀ ॥੨॥
 ਤੂੰ ਦਾਨਾਂ ਤੂੰ ਬੀਨਾਂ ਮੈ ਬੀਚਾਰੁ ਕਿਆ ਕਰੀ ॥
 ਨਾਮੇ ਚੇ ਸੁਆਮੀ ਬਖਸੰਦ ਤੂੰ ਹਰੀ ॥੩॥ (ਤਿਲੰਗ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	-	ਗ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਨ੍ਰੁ	-	ਪ੍ਰੁ	-
ਅੰ	ਠ	ਦ	ਲੇ	ਠ	ਕੀ	ਠ	ਟੇ	ਠ	ਕ	ਤੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ

ਪ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨੁ	ਸ	-	-	ਸ	-	ਨੁ	ਸ
ਨਾ	ਠ	ਮ	ਖੁੰ	ਠ	ਠ	ਦ	ਕਾ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮੈ	ਗ
ਗ	-	ਗ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਪ	-	ਗ	-
ਰੀ	ਠ	ਬ	ਮੈ	ਠ	ਮ	ਸ	ਕੀ	ਠ	ਨ	ਤੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ
ਪ	ਨੁ	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਮ	ਗੁ	-	-	ਸ	-	ਨੁ	ਸ
ਨਾ	ਠ	ਮ	ਹੈ	ਠ	ਠ	ਆ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਮੈ	ਠ
x			2		3		x			2		3	

ਅੰਤਰਾ

					ਪ								
					ਕ								
ਗ	-	ਮ	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਨੁ	-	ਸੰ	-	-	ਸੰ
ਰੀ	ਠ	ਠ	ਮਾ	ਠ	ਠ	ਰ	ਹੀ	ਠ	ਠ	ਮਾ	ਠ	ਠ	ਅ
ਸੰ	ਗੰ	-	ਗੰ	-	-	ਮੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	-
ਲਾ	ਠ	ਠ	ਭੂ	ਠ	ਠ	ਗ	ਨੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
ਗ	-	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਮ
ਹਾ	ਠ	ਜ	ਰਾ	ਠ	ਠ	ਹ	ਜੂ	ਠ	ਰ	ਦ	ਠ	ਰ	ਠ
ਗੁ	-	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਪੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	-	-	-	ਨੁ	ਸ
ਪੇ	ਠ	ਸ	ਭੂ	ਠ	ਠ	ਮ	ਨੀ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਮੈ	ਗ
ਗ	-	ਗ											
ਰੀ	ਠ	ਬ											
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਜੋਗ ਕੌਸ

ਇਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ, ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਰਿਖਬ ਵਰਜਤ, ਵਾਦੀ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਕੌਸ ਅੰਗ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੈਰਵੀ ਠਾਠ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਜੋਗ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਬਹੁਤ ਅਲਪ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਜੋਗ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਸ, ਸ ਨੁ - ਨੁ - ਸ, ਸ - ਗੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ ਗ ਮ - ਗ ਮ ਗੁ - ਸ, ਨੁ ਸ ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਮ - ਪ ਮ ਗ ਮ ਗੁ - ਸ ਸ ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ - ਪ ਮ ਗ ਮ - ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ, ਸ ਗ ਮ ਪ - ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਮ, ਮ ਪ ਨੁ - ਨ - ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਧੁ ਨ ਸੰ, ਧੁ ਨ ਸੰ, ਧੁ ਨ ਸੰ ਗੁ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ - ਪ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗੁ - ਸ, ਗ ਮ ਨੁ - ਨ - ਸੰ - ਗੰ - ਮੰ - ਗੰ ਮੰ ਗੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਪ ਧ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ - ਗ ਮ ਗੁ - ਸ - ਧੁ - ਨੁ - ਸ,

ਜੋਗ ਕੌਸ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਯਾਰ ਵੇ ਪ੍ਰਿਅ ਹਭੇ ਸਖੀਆ ਮੂ ਕਹੀ ਨ ਜੇਹੀਆ ॥
 ਯਾਰ ਵੇ ਹਿਕ ਡੂੰ ਹਿਕ ਚਾੜੇ ਹਉ ਕਿਸੁ ਚਿਤੇਹੀਆ ॥
 ਹਿਕ ਦੂੰ ਹਿਕਿ ਚਾੜੇ ਅਨਿਕ ਪਿਆਰੇ ਨਿਤ ਕਰਦੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਾ ॥
 ਤਿਨਾ ਦੇਖਿ ਮਨਿ ਚਾਉ ਉਠੰਦਾ ਹਉ ਕਦਿ ਪਾਈ ਗੁਣਤਾਸਾ ॥
 ਜਿਨੀ ਮੈਡਾ ਲਾਲੁ ਰੀਝਾਇਆ ਹਉ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਮਨੁ ਭੇਂਹੀਆ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਣਿ ਬਿਨਉ ਸੁਹਾਗਣਿ ਮੂ ਦਸਿ ਡਿਖਾ ਪਿਰੁ ਕੇਹੀਆ ॥

ਅਸਥਾਈ

ਮਗੁ	ਸਗੁ	ਮਪੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁਗੁ	ਸ	ਨੁ ਧੁ	-	ਨੁ	ਸ	ਸ
ਯਾੜ	ੜੜ	ਰੁੜ	ਵੇੜ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ਹ	ਬੇ	ੜ	ਸ	ਖੀ	ਆ
ਸ	ਗ	ਮ	ਨੁ ਧੁ	ਪ	-	ਪਧੁ	ਨੁਧੁ	ਪਮ	ਗਮ	ਗੁ	ਸ
ਮੂ	ੜ	ਕ	ਗੀ	ਨ	ੜ	ਜੇੜ	ਗੀੜ	ੜੜ	ਆੜ	ੜ	ੜ
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ
ਯਾ	ੜ	ਰ	ਵੇ	ਹਿ	ਕ	ਡੂੰ	ਹਿ	ਕ	ਚਾ	ੜ	ੜੈ

ਸ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਗੁ	ਸ	-	-
ਹ	ਉ	ਯ	ਕਿ	ਸ	ਚਿ	ਤੇ	ਯ	ਹੀ	ਆ	ਯ	ਯ	ਯ
x		0		2		0		3		4		

ਅੰਤਰਾ

ਮਮ	ਗ	ਮਮ	ਨੋ	-	ਨ	ਸੰਸ	ਸੰ	ਸੰਗੁੰ	ਸੰਨੁ	ਸੰ	ਸੰਸ
ਹਿਕ	ਦੁੰ	ਹਿਕ	ਚਾ	ਯ	ਝੇ	ਅਨਿ	ਕ	ਯੁਪਿ	ਆਯ	ਰੇ	ਨਿਤ
ਨਨੁ	ਸੰ	-	ਯੁਪ	ਮ	-ਪੁ	ਗ	-	ਪ	ਮ	-	-
ਕੁਰ	ਦੇ	ਯ	ਭੋਯ	ਗ	ਯੁਬਿ	ਲਾ	ਯ	ਯ	ਸਾ	ਯ	ਯ
ਸੰਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਨੁ	ਯੁ	ਨਸੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	-
ਤਿਨਾ	ਯ	ਦੇ	ਯੁ	ਖ	ਮਨੁ	ਚਾ	ਉ	ਉ	ਠੰ	ਦਾ	ਯ
ਨ	ਨ	ਸੰਨੁ	ਯੁ	ਪ	-	ਪੁਯੁ	ਨੁ	ਯੁਪ	ਮਗ	ਮਗੁ	ਸ
ਹ	ਉ	ਕੁਦ	ਪਾ	ਈ	ਯ	ਗੁਣ	ਯ	ਯੁਯ	ਸਾਯ	ਯੁਯ	ਯ
ਸ	ਨੁ	ਨੋ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਮ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਸ	-
ਹ	ਉ	ਯ	ਕਿ	ਸ	ਚਿ	ਤੇ	ਯ	ਹੀ	ਆ	ਯ	ਯ,
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਚੰਦਰ ਕੌਸ

ਇਸ ਓਢਵ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਰਿਖਬ, ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਠਾਠ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਮਾਲਕੌਸ ਅੰਗ ਦੇ ਇਸ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਭੈਰਵੀ ਠਾਠ ਤਹਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਪਰ ਮੱਧ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਸਦਾਇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਰਿਖਬ ਸੁਰ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾ ਵਰਜਤ ਹੈ ਪਰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਖਬ ਵਰਤਦਿਆਂ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਵਿਗੜਦਾ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ: ਗੁ ਮ ਧੁ ਨ ਸੰ ਰੰ ਸੰ ਨ ਧੁ ਨ ਸੰ।

ਚਾਲ: ਸ-ਧੁ-ਨੁਸ, ਸ-ਨੁਸ^ਮਗੁ-ਸਨੁ-ਧੁਨੁਸ, ਸ^ਮਗੁਮਗੁਸਨੁ-ਸ, ਸ^ਨਧੁ^ਨਧੁ
ਨੁ-ਮੁਧੁਨੁਸ, ਸ^ਮਗੁਮਗੁ-ਸ, ਨੁਸਗੁਮਧੁ-ਮ-ਗੁ-ਸੇ, ਨੁਸਧੁਨੁਸ^ਮਗੁਮ-
ਧੁਮ-ਗੁਮਧੁਗੁਮ-^ਨਧੁਨੁ-ਸੰ, ਸੰਨਧੁਨੁਸੰ, ਸੰਗੁਸੰ, ਧੁਨੁਸੰ ਗੁੰਮੰ-ਗੁੰ-ਸੰ,
ਸੰਨ^ਨਧੁ-ਮ-ਗੁਮਗੁਸਨੁ-ਧੁ-ਨੁ-ਸ।

ਚੰਦਰ ਕੌਸ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਕਾਹੇ ਰੇ ਬਨ ਖੋਜਨ ਜਾਈ ॥

ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਸਦਾ ਅਲੇਪਾ ਤੋਹੀ ਸੰਗਿ ਸਮਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪੁਹਪ ਮਧਿ ਜਿਉ ਬਾਸੁ ਬਸਤੁ ਹੈ ਮੁਕਰ ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਛਾਈ ॥

ਤੈਸੇ ਹੀ ਹਰਿ ਬਸੇ ਨਿਰੰਤਰਿ ਘਟ ਹੀ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ ॥੧॥

ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਏਕੋ ਜਾਨਹੁ ਇਹੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬਤਾਈ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਆਪਾ ਚੀਨੈ ਮਿਟੈ ਨ ਭੁਮ ਕੀ ਕਾਈ ॥੨॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਗੁ	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	-	ਸ	ਮ	-	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ		
ਕਾ	ੜ	ਹੇ	ਰੇ	ੜ	ਬ	ੜ	ਨ	ਖੋ	ੜ	ਜ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਈ	ੜ		
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	-	ਮ	-	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਨੁ	ਸ	-		
ਸ	ਰ	ਬ	ਨਿ	ਵਾ	ੜ	ਸੀ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਅ	ਲੇ	ੜ	ਪਾ	ੜ		
ਮ	ਗੁ	-	ਮ	-	ਮ	ਧੁ	-	ਨ	ਨ	ਸੰ	-ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਗੁਮ	ਧੁਮ	ਗੁ	ਸ,
ਤੋ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਸ	ਮਾ	-ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ,		
0				3				x				2					

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਨੁ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	-	
ਪੁ	ਹ	ਪ	ਮ	ਠ	ਧ	ਜਿ	ਉ	ਬਾ	ਠ	ਸ	ਬ	ਸ	ਤ	ਹੈ	ਠ	
ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	-	
ਮੁ	ਕ	ਰ	ਮਾ	ਹਿ	ਠ	ਜੈ	ਸੇ	ਛਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਈ	ਠ	
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਮ	ਮ	ਮੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ
ਠੈ	ਠ	ਸੇ	ਠ	ਹੀ	ਠ	ਹ	ਰ	ਬ	ਸੇ	ਠ	ਨਿ	ਰੈ	ਠ	ਤ	ਰ	
ਮੁ	ਗੁ	ਮ	-	ਨੁ	-	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਗੁਮ	ਧੁਮ	ਗੁ	ਸ,	
ਘ	ਟ	ਹੀ	ਠ	ਖੋ	ਠ	ਜਹੁ	ਠ	ਭਾ	ਨੁ	ਠ	ਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਠ	ਈ,	
0				3				x				2				

ਚੰਦਰ ਕੌਂਸ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਕਾਹੇ ਰੇ ਬਨ ਖੋਜਨ ਜਾਈ ॥

ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਸਦਾ ਅਲੇਪਾ ਤੋਹੀ ਸੰਗਿ ਸਮਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਪੁਹਪ ਮਧਿ ਜਿਉ ਬਾਸੁ ਬਸਤੁ ਹੈ ਮੁਕਰ ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਛਾਈ ॥

ਤੈਸੇ ਹੀ ਹਰਿ ਬਸੇ ਨਿਰੰਤਰਿ ਘਟ ਹੀ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ ॥੧॥

ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਏਕੋ ਜਾਨਹੁ ਇਹੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬਤਾਈ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਆਪਾ ਚੀਨੈ ਮਿਟੈ ਨ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਕਾਈ ॥੨॥

(ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੯)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ	ਗੁ	ਸੁਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	-	ਸ
ਕਾ	ਠ	ਹੋਠੁ	ਠ	ਠ	ਰੇ	ਠ	ਬ	ਠ	ਨ
ਮੁ	ਮ	ਨੁ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰਨੁ	ਧੁਮ	ਗੁਸ
ਖੋ	ਠ	ਜ	ਠ	ਨਿ	ਜਾ	ਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਈਠ
ਮੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਮੁ	-	ਮ	-	-
ਸ	ਰ	ਬ	ਠ	ਨਿ	ਵਾ	ਠ	ਸੀ	ਠ	ਠ
ਗੁ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ
ਸ	ਦਾ	ਠਠ	ਠ	ਅ	ਲੇ	ਠ	ਪਾਠ	ਠਠ	ਠ

ਮੁਗੁ	-	ਮ	ਧੁ	-	ਨ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਤੈ	ੳ	ਹੀ	ੳ	ੳ	ਸੰ	ੳ	ਗ	ੳ	ਸ
ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸੰਨੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਗੁਸੁ	ਨੁ,
ਮੁੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ਈ,
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮ	-	ਮ	ਨੁਧੁ	ਧੁ	ਨ	-	ੳ
ਪੁ	ਹੁ	ਪ	ੳ	ਮ	ੳ	ਧ	ਜਿਉ	ੳ	ੳੳ
ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਗੁ
ਬਾ	ੳ	ਸ	ੳ	ਬ	ਸੁੳ	ਤੁੳ	ਹੈੳ	ੳੳ	ੳ
ਮੁਗੁ	ਮ	ਧੁ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਮੁ	ਕ	ਰ	ੳ	ਮਾ	ਹਿ	ੳ	ਜੈ	ੳ	ਸੇ
ਧੁਨੁ	ਸੰਗੁੰ	ਮੰਗੁੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸੰਨੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁ
ਛਾੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳ
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਮੁਮੁ	-	ਮ
ਤੈ	ੳ	ਸੇ	ੳ	ੳ	ਹੀ	ੳ	ਹ	ੳ	ਰ
ਮੁਗੁ	-	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	-	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ
ਬ	ੳ	ਸੇ	ੳ	ਨਿ	ਰੰ	ੳ	ਤੁੳ	ੳੳ	ਰ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	-	ਨ	-	ਸੰ	-	-
ਘ	ਟ	ਹੀ	ੳ	ੳ	ਖੇ	ੳ	ਜਹੁ	ੳ	ੳ
ਸੰਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸੰਨੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਧੁਮੁ	ਗੁਮੁ	ਗੁਸੁ	ਨੁ,
ਭੁੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ੳੳ	ਈ,
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਚੰਦਰ ਕੌਸ-ਪੁਰਾਣਾ (ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ)

ਸ੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀ ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਭਾਗ 6 ਵਿੱਚ ਜੋ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਹੈ ਉਹ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ 100 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣਾ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਜਾਂ ਆਦਿ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਦਿ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ ਹਨ, ਨਿਖਾਦ - ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਖਰਜ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਸ ਅਤੇ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ - ਗੁ - ਸ, ਸ ਨੁ - ਨੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਧ - ਨੁ ਧ ਸ, ਖ ਧ ਨੁ - ਸ, ਧ ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ - ਸ, ਧ ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ - ਮ, ਮ ਗੁ - ਸ, ਸ ਗੁ ਮ - ਗੁ ਮ ਧ - ਮ, ਮ ਗੁ ਸ ਨੁ - ਧ ਸ, ਸ -^ਮ ਗੁ ਮ ਧ - ਮ, ਮ ਗੁ ਸ ਨੁ - ਧ ਸ, ਸ -^ਮ ਗੁ ਮ ਧ - ਨੁ ਧ ਮ - ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਧ - ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸੰ, ਸੰ ਗੁ ਨੁ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਸੰ ਗੁ ਮੰ - ਗੁੰ - ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਧ - ਮ -, ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਧ - ਮ - ਮ ਗੁ ਸ, ਧ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਗੁ ਸ ਨੁ - ਧ - ਨੁ - ਸ।

ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਪੁਰਾਣਾ (ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ਘਰਿ ਆਇਆ ਪਿਰੁ ਮੇਰਾ ॥

ਸੋਹੇ ਬੰਕ ਦੁਆਰ ਸਗਲਾ ਬਨੁ ਹਰਾ ॥

ਹਰ ਹਰਾ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖਹ ਗਾਮੀ ਅਨਦ ਮੰਗਲ ਰਸੁ ਘਣਾ ॥

ਨਵਲ ਨਵਤਨ ਨਾਹੁ ਬਾਲਾ ਕਵਨ ਰਸਨਾ ਗੁਨ ਭਣਾ ॥

ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਸੋਹੀ ਦੇਖਿ ਮੋਹੀ ਸਗਲ ਸਹਸਾ ਦੁਖੁ ਹਰਾ ॥

ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰਪੈ ਮੇਰੀ ਆਸ ਪੂਰੀ ਮਿਲੇ ਸੁਆਮੀ ਅਪਰੰਪਰਾ ॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

<table border="1" style="border-collapse: collapse;"> <tr><td>ਸੰ</td><td>-</td><td>ਨੁ</td><td>ਧ</td></tr> <tr><td>ਭਾ</td><td>ੜ</td><td>ੜ</td><td>ੜ</td></tr> </table>	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ੜ	- ਮ ਗੁ ਗੁ	ਗੁ -ਗੁ ਮ -	- ਮ ਧ - ਨੁ	- ਗੁ ਗੁ ਮ
	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ								
	ਭਾ	ੜ	ੜ	ੜ								
	- ਮ ਗੁ ਗੁ	ਗੁ -ਗੁ ਮ -	- ਮ ਧ - ਨੁ	- ਗੁ ਗੁ ਮ	- ਗੁ ਗੁ ਮ							
- ਮ ਗੁ ਗੁ	ਗੁ -ਗੁ ਮ -	- ਮ ਧ - ਨੁ	- ਗੁ ਗੁ ਮ	- ਗੁ ਗੁ ਮ								
- ਮ ਗੁ ਗੁ	ਗੁ -ਗੁ ਮ -	- ਮ ਧ - ਨੁ	- ਗੁ ਗੁ ਮ	- ਗੁ ਗੁ ਮ								

ਗੁ	-	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਧ	-	ਨੁ	-	ਸ	-	ਗੁ	ਗੁ	
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਚੇ	ੜ	ਬੰ	ੜ	ਕ	ਦੁ	
ਮੁ	ਗੁ	-	ਸ	-	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	ਨੁ
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	-	ੜ	ਰ	ਸ	ਗ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਬ	ਨ	ਹ	
ਧ	-	ਮ	-	ਸੰ	ਧ	-	ਧ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	-			
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਧ	ਨ	ਧ	ਨ	ੜ	ੜ					
x				2				0				3				

ਅੰਤਰਾ

								ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਗੁਗੁ	-	ਗੁ	
								ਹ	ਰ	ਹ	ਰਾ	ੜ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	
ਸ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	-	ਸ	-	ਸ	-	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧ	-	
ਸੁ	ਖ	ੜ	ਹ	ਗਾ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਆ	ੜ	ਨੰ	ਦ	ਮੰ	ਗ	ਲ	ੜ	
ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	ਮ	-	-	-	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੁ	ਧ	
ਰ	ਸ	ੜ	ਘ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ	ਵ	ਲ	ੜ	ਨ	ਵ	ਤ	ਨ	
ਨੁ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਮ	
ਨਾ	ੜ	ਹੁ	ੜ	ਬਾ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ਕ	ਵ	ਨ	ੜ	ਰ	ਸ	ਨਾ	ੜ	
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	-	-	-	ਧ	ਧ	ਧ	-ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਗੁ	
ਗੁ	ਨ	ੜ	ਭ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਘ	ਰ	ਆ	-ਇ	ਆ	ਪਿ	ਰ	ਮੇ	
ਗੁ	-	ਸ	-	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	-	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	
ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਧ	ਨ	ਧ	ਨ	ੜ	ੜ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	
ਧ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ												
ਭਾ	ੜ	ੜ	ੜ													
x				2				0				3				

ਚੰਦਰ ਕੌਸ-ਪੁਰਾਣਾ (ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਰੁੱਤ

ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਹਉ ਦੇਖਾ ਦਰਸਨੁ ਤੇਰਾ ਰਾਮ ॥

ਘਰਿ ਆਪਨੜੈ ਖੜੀ ਤਕਾ ਮੈ ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਰਾਮ ॥

ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ਮੈ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ॥
ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਭਈ ਨਿਹਕੇਵਲ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ ॥
ਸਗਲੀ ਜੋਤਿ ਜਾਤਾ ਤੂ ਸੋਈ ਮਿਲਿਆ ਭਾਇ ਸੁਭਾਏ ॥
ਨਾਨਕ ਸਾਜਨ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਸਾਚਿ ਮਿਲੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥ (ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	-	-	-	ਗੁ	-	ਸ	-	ਨੁ	-	ਸ	-	ਧ	-	ਨੁ	ਨੁ
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵਹੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸ	ੜ	ਜ	ੜ	ਣਾ	ੜ	ਹ	ਉ
ਸ	-	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਮ	-	ਗੁ	-	ਸੁਗੁ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਧੁਧੁ
ਦੇ	ੜ	ਖਾ	ੜ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ੜਮੁ	ਘੁਰੁ
ਮ	-	ਧ	ਧ	ਨੁ	-	ਸ	-	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	-	ਸ	-
ਆ	ੜ	ਪ	ਨ	ਕੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖ	ੜੀ	ੜ	ੜ	ਤ	ੜ	ਕਾ	ੜ
ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਧ	ਮ	ਸੁਗੁ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ
ਮੈ	ੜ	ਮ	ਨ	ਚਾ	ੜ	ਉ	ਘ	ਨੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਮੁੜ	ੜ
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-
ਚਾ	ੜ	ਉ	ਘ	ਨੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਸੁ	ਣ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	-	-	-
ਮੈ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਭ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	-	ਸ	ਸ	ਨੁ	-	ਸ	ਸ	ਮ	-	ਮ	ਮ
ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਖ	ਭ	ਈ	ੜ	ਨਿ	ਹ	ਕੇ	ੜ	ਵ	ਲ,
ਗੁ	ਮ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	-	ਮ	-	ਸੁਗੁ	ਸੁਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸ
ਜ	ਨ	ਮ	ਮ	ਰ	ਨ	ਦੁ	ਖ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
x				2				0				3			

ਚੰਦਰ ਕੌਸ-ਪੁਰਾਣਾ (ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਝੱਪ ਤਾਲ

ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਹਉ ਦੇਖਾ ਦਰਸਨੁ ਤੇਰਾ ਰਾਮ ॥

ਘਰਿ ਆਪਨੜੈ ਖੜੀ ਤਕਾ ਮੈ ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਰਾਮ ॥

ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ਮੈ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ॥

ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਭਈ ਨਿਹਕੇਵਲ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ ॥

ਸਗਲੀ ਜੋਤਿ ਜਾਤਾ ਤੂ ਸੋਈ ਮਿਲਿਆ ਭਾਇ ਸੁਭਾਏ ॥

ਨਾਨਕ ਸਾਜਨ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਸਾਚਿ ਮਿਲੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥੧॥ (ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਮ	ਗੁ	ਸੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸੁ
ਆ	ੜ	ਵੁ	ੜ	ੜ	ਸ	ਜ	ਣਾ	ੜ	ਰੁਉ
ਧ	ਨੁ	ਸ	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ	-	ਮ
ਦੇ	ੜ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ਦ	ਰ	ਸ	ੜ	ਨ
ਗੁ	-	ਗੁ	-	-	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਨੁ	ਧੁਧੁ
ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਘਰੁ
ਮ	-	ਧ	-	ਧ	ਨੁ	-	ਸ	-	-
ਆ	ੜ	ਪ	ੜ	ਨ	ੜੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	-	ਗੁ	-	ਸ	-	-
ਖ	ੜ	ੜੀ	ੜ	ੜ	ਤ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ੜ
ਸ	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੁ	-	ਧ	-	ਮ
ਮੈ	ੜ	ਮ	ੜ	ਨ	ਚਾ	ੜ	ਉ	ੜ	ਘ
ਗੁ	-	ਗੁ	-	-	ਸਗੁ	ਮਗੁ	ਸਨੁ	ਧਨੁ	ਸ
ਨੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਗੁ	ੜ	ਮੁ	ੜ	ੜ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

									ਮਮ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	-	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	-	ਧ
ਚਾ	ੜ	ਉ	ੜ	ਘ	ਨੇ	ਰ	ਰਾ	ੜ	ੜ

ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	-
ਸੁ	ਣ	ਪੁ	ਠ	ਭ	ਮੇ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਠ
ਧ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਗੁੰ	ਗੁੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਮੈ	ਠ	ਤੇ	ਠ	ਠ	ਰਾ	ਠ	ਭ	ਠ	ਰ
ਨੁ	-	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	-	-	-	-
ਵਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਸਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	-	ਮੁਗੁ	ਗੁ	ਮੁਗੁ	-	ਸ	
ਦ	ਰ	ਸ	ਠ	ਨ	ਦੇ	ਠ	ਖ	ਠ	ਭ
ਮ	-	ਮੁ	-	ਮ	ਗੁ	-	ਸ	-	ਸ
ਈ	ਠ	ਨਿਹੁ	ਠ	ਠ	ਕੇ	ਠ	ਵ	ਠ	ਲ
ਧ	ਨੁ	ਸ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਧ	ਮ	ਧਨੁ	ਸੰ	ਨੁ
ਜ	ਨ	ਮ	ਠ	ਮ	ਰ	ਣ	ਦੁ	ਠ	ਖ
ਧ	-	ਮ	-	ਗੁ	ਸਗੁ	ਮਗੁ	ਸਗੁ	ਸਨੁ	ਸ,
ਨਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਸੁਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ,
x		2			0		3		

ਚੰਦਰ ਕੌਂਸ-ਪੁਰਾਣਾ (ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ) ਰੂਪਕ ਤਾਲ

ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਹਉ ਦੇਖਾ ਦਰਸਨੁ ਤੇਰਾ ਰਾਮ ॥

ਘਰਿ ਆਪਨੜੈ ਖੜੀ ਤਕਾ ਮੈ ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਰਾਮ ॥

ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ਮੈ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ॥

ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਭਈ ਨਿਹਕੇਵਲ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ ॥

ਸਗਲੀ ਜੋਤਿ ਜਾਤਾ ਤੂ ਸੋਈ ਮਿਲਿਆ ਭਾਇ ਸੁਭਾਏ ॥

ਨਾਨਕ ਸਾਜਨ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਸਾਚਿ ਮਿਲੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥੧॥ (ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ	-	-	ਗੁ	-	ਸ	-	ਨੁ	-	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸ	ਸ
ਆ	ਠ	ਠ	ਵਹੁ	ਠ	ਠ	ਠ	ਸ	ਠ	ਜ	ਣਾ	ਠ	ਹ	ਉ
ਧ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਮੁਗੁ	-	ਮ	ਮ	-	ਧ	-	ਨੁ	-
ਦੇ	ਠ	ਠ	ਖਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਦ	ਰ	ਠ	ਸ	ਠ	ਨ	ਠ

ਧ	-	-	ਮ	-	-	-	ਸ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਧ	ਨੁ
ਤੇ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ਮ	ੳ	ਘ	ਰ
ਸ	-	-	ਸ	-	-	ਸ	ਗੁ	-	-	ਮ	-	-	-
ਆ	ੳ	ੳ	ਪ	ੳ	ੳ	ਨ	ਕੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ
ਗੁ	-	-	ਮ	-	-	-	ਗੁ	-	-	ਸ	-	-	-
ਖ	ੳ	ੳ	ਕੀ	ੳ	ੳ	ੳ	ਤ	ੳ	ੳ	ਕਾ	ੳ	ੳ	ੳ
ਗੁ	-	ਮ	ਧ	-	ਧ	-	ਨੁ	-	-	ਧ	-	ਮ	ਮ
ਮੈ	ੳ	ੳ	ਮ	ੳ	ਨ	ੳ	ਚਾ	ੳ	ੳ	ਉ	ੳ	ੳ	ਘ
ਗੁ	-	-	ਮ	-	-	-	ਸ	ਗੁ	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਨੁ,
ਨੇ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਮ,
ਮ	-	-	ਗੁ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ਆ	ੳ	ੳ	ਵਹੁ	ੳ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
x			2		3		x		2		3		

ਅੰਤਰਾ

				ਮ	-								
				ਮ	ਨ								
ਗੁ	-	-	ਮ	-	-	ਮ	ਧ	-	-	ਨੁ	-	ਧ	-
ਚਾ	ੳ	ੳ	ਉ	ੳ	ੳ	ਘ	ਨੇ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ੳ
ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਨੁ	-	-	ਸੰ	-	-	-
ਸੁ	ਣ	ੳ	ਪ੍ਰ	ੳ	ਭ	ੳ	ਮੇ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ੳ
ਧ	-	ਨੁ	ਸੰ	-	-	ਗੁੰ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-
ਮੈ	ੳ	ੳ	ਤੇ	ੳ	ੳ	ੳ	ਰਾ	ੳ	ੳ	ਭ	ੳ	ਰ	ੳ
ਨੁ	-	-	ਸੰ	-	ਨੁ	-	ਧ	-	-	-	-	ਮ	-
ਵਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ਸਾ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ	ੳ
ਗੁ	ਗੁ	-	ਮ	-	ਮ	-	ਗੁ	-	-	ਸ	-	-	ਸ
ਦ	ਰ	ੳ	ਸ	ੳ	ਨ	ੳ	ਦੇ	ੳ	ੳ	ਖ	ੳ	ੳ	ਭ

ਨੁ	-	-	ਸੁ	-	-	-	ਮ	-	-	ਮ	-	ਮ	-
ਈ	ੜ	ੜ	ਨਿਹ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੇ	ੜ	ੜ	ਵ	ੜ	ਲ	ੜ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧ	-	ਧ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-	ਸੰ	-
ਜ	ਨ	ੜ	ਮ	ੜ	ਮ	ੜ	ਰ	ਣ	ੜ	ਦੁ	ੜ	ਖ	ੜ
ਨੁ	-	-	ਧ	-	ਮ	-	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਧ	ਨੁ	ਸ	-,
ਨਾ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ੜ,
ਮ	-	-	ਗੁ	-	ਸ	-							
ਆ	ੜ	ੜ	ਵਹੁ	ੜ	ੜ	ੜ							
x			2			3	x			2			3

ਰਾਗ ਕੌਸ਼ਿਕ ਰੰਜਨੀ

ਮਾਲਕੌਸ ਅੰਗ ਦੇ ਇਸ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਰਿਖਬ, ਮੱਧਯਮ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰ ਹਨ। ਪੰਚਮ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਖਰਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਮੱਧਯਮ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰ ਉੱਤੇ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਰਿਖਬ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰੰਜਿਕਤਾ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਅਵਰੋਹ ਕੁਝ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸੰ ਨ ਧੁ ਮ ਗੁ ਰ - ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਨ ਧੁ ਨੁ ਸ। ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗਏ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਧੁ - ਨੁ - ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ - ਨੁ ਧੁ - ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਸ ਰ - ਗੁ ਮ ਗੁ - ਰ ਸ, ਸ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ, ਗੁ ਮ ਨੁ ਧੁ - ਮ ਗੁ ਮ - ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ ਗੁ ਰ - ਧੁ - ਨੁ ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ - ਗੁ ਮ ਧੁ ਨ - ਧੁ ਸੰ, ਧੁ ਨ ਸੰ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਗੁੰ ਮੰ - ਗੁੰ ਰੰ - ਧੁ - ਨ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ - ਮ ਗੁ ਰ - ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਨੁ ਧੁ - ਨੁ - ਸ।

ਕੌਸ਼ਿਕ ਰੰਜਨੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਰਾਜ ਲੀਲਾ ਤੇਰੈ ਨਾਮਿ ਬਨਾਈ ॥ ਜੋਗੁ ਬਨਿਆ ਤੇਰਾ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈ ॥੧॥
 ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਬਨੇ ਤੇਰੈ ਓਲੈ ॥ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਪਰਦੇ ਸਤਿਗੁਰ ਖੋਲੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਹੁਕਮੁ ਬੁਝਿ ਰੰਗ ਰਸ ਮਾਣੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਮਹਾ ਨਿਰਬਾਣੇ ॥੨॥
 ਜਿਨਿ ਤੂੰ ਜਾਤਾ ਸੋ ਗਿਰਸਤ ਉਦਾਸੀ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਨਾਮਿ ਰਤਾ ਸੋਈ ਨਿਰਬਾਣੁ ॥੩॥
 ਜਾ ਕਉ ਮਿਲਿਓ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਭਨਤਿ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਾ ਪੂਰ ਖਜਾਨਾ ॥੪॥
 (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁਗੁ - ਰ ਸ	ਨੁ ਧੁ - ਨੁ ਸ	ਮੁਗੁ - ਗੁ ਮ	ਗੁ ਰ ਸ -
ਰਾ ੯ ਜ ਲੀ	ਲਾ ੯ ਤੇ ਰੈ	ਨਾ ੯ ਮ ਬ	ਨਾ ੯ ਈ ੯
ਮੁਗੁ ਮ ਨੁ ਧੁ ਨ	ਸੰ ਸੰਨ ਰੰ ਸੰ	ਨ ਸੰਨੁ ਧੁ ਮ	ਗੁ ਰ ਰਗੁ ਮ,
ਜੋ ਗ ਬ ਨ	ਆ ੯੯ ਤੇ ਰਾ	ਕੀ ਰੁ੯ ਤ ਨ	ਗਾ ੯ ਈ੯ ੯,
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮੁਗੁ	ਮ	ਨੁਧੁ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਮੁਗੁ	ਗੁੰਮੁ	ਗੁੰਰੰ	ਸੰ	ਨੁਧੁ	ਨ	ਸੰ	-	
ਸ	ਰ	ਬ	ਸੁ	ਖਾ	ਯ	ਬ	ਨੇ	ਤੇ	ਯਯ	ਰੇ	ਯ	ਓ	ਯ	ਲੈ	ਯ	
ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਮ	ਮੁਗੁ	ਰੁਗੁ	ਰ	-	ਸ	ਨੁਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਰ	ਗੁਰੁ	ਰੁਮੁ	-	ਯ
ਭੁ	ਮ	ਕੇ	ਯ	ਪ	ਰ	ਦੇ	ਯ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਰ	ਥੋ	ਯਯ	ਲੇ	ਯ
0				3				x				2				

ਰਾਗ ਗੋਪੀਕਾ ਬਸੰਤ

ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਖਾੜਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਆਇਆ ਇਹ ਰਾਗ ਮਾਲਕੋਸ ਅੰਗ ਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਠਾਠ ਆਸਾਵਰੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਰਿਖਬ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਵਾਦੀ ਖਰਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸੰ ਸੁਰਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਮਾਲਕੋਸ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਮਾਲਕੋਸ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਖਬ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਭੈਰਵੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਸੰ-ਮ ਪਗੁ - ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਖਾਸ ਪਹਿਚਾਨ ਹੈ। ਦਿਨ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ ਗੁ - ਸ, ਸ ਨੁ ਸ ਗੁ ਸ ਧੁ - ਸ, ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਸ^ਮ ਗੁ - ਮ ਪ ਗੁ - ਸ, ਮ ਗੁ ਸ - ਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਨੁ - ਗੁ - ਸ, ਸ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ - ਮ - ਪ ਗੁ - ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ ਪ ਮ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸੰ - ਸੰ - ਮ - ਪ ਗੁ - ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ, ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਗੁ - ਸੰ, ਸੰ ਗੁ ਮੰ ਗੁ - ਸੰ - ਸੰ - ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਸ ਨੁ ਗੁ - ਸ।

ਗੋਪੀਕਾ ਬਸੰਤ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਤਪਿ ਤਪਿ ਲੁਹਿ ਲੁਹਿ ਹਾਥ ਮਰੋਰਉ ॥ ਬਾਵਲਿ ਹੋਈ ਸੋ ਸਹੁ ਲੋਰਉ ॥
 ਤੈ ਸਹਿ ਮਨ ਮਹਿ ਕੀਆ ਰੋਸੁ ॥ ਮੁਝੁ ਅਵਗਨ ਸਹ ਨਾਹੀ ਦੋਸੁ ॥੧॥
 ਤੈ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਮੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋਬਨੁ ਖੋਇ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਨੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਾਲੀ ਕੋਇਲ ਤੂ ਕਿਤ ਗੁਨ ਕਾਲੀ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਹਉ ਬਿਰਹੈ ਜਾਲੀ ॥
 ਪਿਰਹਿ ਬਿਹੁਨ ਕਤਹਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਜਾ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਏ ॥੨॥
 ਵਿਧਣ ਖੂਹੀ ਮੁੰਧ ਇਕੇਲੀ ॥ ਨਾ ਕੋ ਸਾਥੀ ਨਾ ਕੋ ਬੇਲੀ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮੇਲੀ ॥ ਜਾ ਫਿਰਿ ਦੇਖਾ ਤਾ ਮੇਰਾ ਅਲਹੁ ਬੇਲੀ ॥੩॥
 ਵਾਟ ਹਮਾਰੀ ਖਰੀ ਉਡੀਣੀ ॥ ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ ਬਹੁਤੁ ਪਿਈਣੀ ॥
 ਉਸੁ ਉਪਰਿ ਹੈ ਮਾਰਗੁ ਮੇਰਾ ॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦਾ ਪੰਥੁ ਸਮਾਰਿ ਸਵੇਰਾ ॥੪॥
 (ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ	-	ਸੰ ^ਮ ਧੁ	ਧੁ ਨੁ	ਧੁ ਮ	ਪ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ
ਕਾ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜੜ	ਕੋ	ਇ	ਲ	ੜ	ਭੂ
ਮ ^ਮ ਗੁ	ਮ ^ਮ ਗੁ	ਮ	-	ਮ	ਮ ^ਮ ਗੁ	-	ਗੁ ਸ	-	-
ਕਿ	ਤ	ਗੁ	ੜ	ਨ	ਕਾ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜ

ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਸੰਨੁ
ਅ	ਪ	ਨੇ	ਠ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਕੇ	ਠ	ਹੁਉ
ਸੰ	ਸੰ	ਮ	-	ਪ	ਮੁਗੁ	-	ਸ	-	-
ਬਿ	ਰ	ਹੈ	ਠ	ਠ	ਜਾ	ਠ	ਲੀ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮੁਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੁੰ	-	ਸੰ
ਤ	ਪ	ਤ	ਠ	ਪ	ਲੁ	ਹਿ	ਲੁ	ਠ	ਹਿ
ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਮੁਗੁ	ਮੰ	ਗੁੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	-
ਹਾ	ਠ	ਥ	ਠ	ਮ	ਰੋ	ਠ	ਰ	ਉ	ਠ
ਸੰ	-	ਮ	-	ਪ	ਮੁਗੁ	-	ਮ	-	-
ਬਾ	ਠ	ਵ	ਠ	ਲ	ਹੋ	ਠ	ਈ	ਠ	ਠ
ਗੁ	-	ਮੁਗੁ	-	ਮ	ਗੁ	-	ਸ	ਸ	-
ਸੋ	ਠ	ਸਹੁ	ਠ	ਠ	ਲੋ	ਠ	ਰ	ਉ	ਠ
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਸੰਧੁ	ਸੰਨੁ
ਅ	ਪ	ਨੇ	ਠ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਕੇ	ਠ	ਹੁਉ
ਸੰ	ਸੰ	ਮ	-	ਪ	ਮੁਗੁ	-	ਮੁਗੁ	ਸਨੁ	ਧੁਨੁ
ਬਿ	ਰ	ਹੈ	ਠ	ਠ	ਜਾ	ਠ	ਲੀ	ਠ	ਠ
ਸੰ	-	ਸੰਧੁ							
ਕਾ	ਠ	ਲੀ							
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਕੌਸੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ

ਕੌਸੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਜਾਂ ਕੌਸ਼ਿਕ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : ਬਾਗੋਸ਼ੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਾਲਕੌਸ ਅੰਗ ਨਾਲ। ਮਾਲਕੌਸ ਅੰਗ ਦਾ ਕੌਸੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਅਲਪ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਸਮੇਂ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ਰ ਜਾਂ ਸਿੱਧਾ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ :

ਗੁ ਮ^ੴ ਰ - ਸ ਅਤੇ ਮ ਗੁ ਰ ਸ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਗੰਧਾਰ ਅੰਦੋਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਅੰਗ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਅਲਾਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਰਿਖਬ ਉੱਤੇ ਖਰਜ ਦਾ ਕਣ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਵਾਂਙ ਧੈਵਤ ਵਕ੍ਰ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਧਾਰਨ ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ - ਵੀ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਚਮ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਤਿਆਗਿਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਸ ਨੁ ਧੁ ਮ - ਪ ਗੁ - । ਇਹ ਰਾਗ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗਏ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸ - ਧੁ ਨੁ ਸ - ਮ^ੴ ਗੁ - ਮ^ੴ ਰ - ਸ, ਸ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ^ੴ ਰ - ਸ, ਸ - ਧੁ ਨੁ ਸ ਮ^ੴ ਗੁ - ਮ - ਮ ਗੁ ਮ^ੴ ਰ - ਸ, ਗੁ ਮ^ੴ ਧੁ - ਮ ਪ ਮ^ੴ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਮ^ੴ ਰ - ਸ, ਸ - ਰ ਗੁ ਮ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ - ਸੰ, ਸੰ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ - ਪ ਗੁ - ਮ ਗੁ ਮ^ੴ ਰ - ਸ, ਗੁ ਮ ਧੁ ਨੁ ਸੰ - ਸੰ ਗੁੰ ਸੰ, ਧੁ ਨੁ ਸੰ ਮ^ੴ ਗੁੰ ਰੰ ਸੰ - ਮੰ ਗੁੰ ਸੰ - ਸੰ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ - ਪ ਗੁ - ਰ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰ ਸ - ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਸ।

ਕੌਸੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਿਮਰਤ ਨਾਮੁ ਮਨਹਿ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ॥
 ਸਾਧ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗਾਈਐ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਰਿਦੈ ਬਸੇਰੇ ॥
 ਚਰਨ ਸੰਤਨ ਕੈ ਮਾਥਾ ਮੇਰੇ ॥੧॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਉ ਸਿਮਰਹੁ ਮਨਾਂ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸੁ ਸੁਨਾਂ ॥੨॥ (ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰ	ਨੁ	ਗੁੰ	ਸੰ -	ਨੁ ਸੰ	ਸੰ ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ ਮ	ਪ	ਪ
ਸਿ	ਮ	ਰ	ੜ	ਤੁ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ੜ	ਮ
ਪੁ ਗੁ	-	ਰ ਗੁ	ਮ	ਗੁ ਸ	ਸੁ ਰ	- ਸੁ	ਸ	-	-
ਨਹਿ	ੜ	ਸੁ	ੜ	ਖ	ਪਾ	ੜਈ	ਐ	ੜ	ੜ

ਸ	ਨੁ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਸ	ਮੁਗੁ	ਮ	-	ਪ
ਸਾ	ਠ	ਧ	ਠ	ਜ	ਨਾ	ਠ	ਮਿ	ਠ	ਲ
ਪੁਗੁ	ਗੁ	ਰਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸੁਰ	ਸੁ	ਸ	-	-
ਹ	ਰ	ਜੁਠ	ਠ	ਸ	ਗਾ	ਈ	ਐ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪੁਗੁ	ਮ	ਨੁਧੁ	-	ਧੁਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਕ	ਰ	ਕਿ	ਠ	ਰੁਠ	ਪਾ	ਠ	ਪੁ	ਠ	ਭ
ਮੁਗੁ	ਮੰ	ਸੰਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	-
ਹਿ	ਰ	ਦੈ	ਠ	ਬ	ਸੇ	ਠ	ਰੋ	ਠ	ਠ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਧੁ	ਨੁ	ਧੁਮ	ਪ	ਪ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਸੁਰ
ਚ	ਰ	ਨ	ਠ	ਸੰਠ	ਤ	ਨ	ਕੈ	ਠ	ਠ
ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਸੁਰ	-	ਸ	-	-
ਮਾ	ਠ	ਥਾ	ਠ	ਠ	ਮੇ	ਠ	ਰੋ	ਠ	ਠ,
x		2			0		3		

ਕੌਸੀ ਕਾਨੁੜਾ (ਝੱਪ ਤਾਲ - ਵਿਲੰਬਤ)

ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ॥

ਜਬ ਤੇ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮੋਹਿ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ ॥੧॥

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਨੋ ਸੋ ਭਲ ਮਾਨਿਓ ਏਹ ਸੁਮਤਿ ਸਾਧੂ ਤੇ ਪਾਈ ॥੨॥

ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੈ ਪੇਖਿ ਪੇਖਿ ਨਾਨਕ ਬਿਗਸਾਈ ॥੩॥੮॥

(ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁਧੁ	ਮ	ਮੁਪ	-	ਪ	ਮੁਗੁ	ਮ	ਸੁਰ	-	ਸ
ਬਿ	ਸ	ਰ	ਠ	ਗ	ਈ	ਠ	ਸ	ਠ	ਭ
ਮੁਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	-	-
ਤਾ	ਠ	ਤ	ਠ	ਪ	ਰਾ	ਠ	ਈ	ਠ	ਠ

ਮੁਗੁ ਜ	ਮ ਬ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਨੁ	-	ਸੁ	-	ਮੁ
		ਧੁ	ਫ	ਫ	ਸਾ	ਫ	ਧ	ਫ	ਸੁ
ਮੁਗੁ ਗ	ਗੁ ਤ	ਗੁ	-	ਰੁ	ਸੁ	-	ਸ	-	-
		ਮੁ	ਫ	ਹਿ	ਪਾ	ਫ	ਈ	ਫ	ਫ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮੁਗੁ ਨਾ	ਮ ਫ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਸੁ	-	ਸੁ	-	-
		ਕੋ	ਫ	ਫ	ਬੈ	ਫ	ਰੀ	ਫ	ਫ
ਧੁ ਨ	ਨੁ ਹੀ	ਸੁ	ਮੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਸੁ	ਸੁ	-	-
		ਸੁ	ਫ	ਬੈ	ਗਾ	ਫ	ਨਾ	ਫ	ਫ
ਸੁ ਸ	ਸੁ ਗ	ਨੁ	ਮੁ	ਮੁ	ਮੁ	ਪ	ਮੁ	-	ਗੁ
		ਲ	ਫ	ਫ	ਸੁ	ਗ	ਹ	ਫ	ਮ
ਗੁ ਕ	ਮ ਉ	ਰਗੁ	ਮੁ	ਸੁ	ਸੁ	ਨੁ	ਸ	-	-
		ਬਫ	ਫ	ਨ	ਆ	ਫ	ਈ	ਫ	ਫ,
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਸੂਹਾ ਕਾਨ੍ਹੜਾ

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਬਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਹੈ ਜੇ ਰਿਖਬ ਵਰਜਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਰਬਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਭਾਗ 6 ਵਿੱਚ ਸੂਹਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸੂਹਾ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਨੂੰ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਅੰਦੋਲਿਤ ਅਤੇ ਵਕ੍ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਆਸ ਦਾ ਸੁਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਚਮਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਨੁ - ਸ, ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ - ਮ - ਪ ਨੁ ਪ ਗੁ - ਮ - ਗੁ ਮ^ਸ ਰ - ਸ, ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ - ਮ - ਪ ਮ ਗੁ ਮ - ਸ^ਰ - ਸ, ਪ ਮ ਗੁ ਮ - ਪ ਨੁ ਪ - ਮ ਪ^ਮ ਗੁ - ਮ - ਪ ਸੰ - ਪ^{ਨੁ} - ਪ, ਮ ਪ^ਮ ਗੁ - ਮ^ਸ ਰ - ਸ, ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਸੰ, ਪ ਨੁ ਮ ਪ ਸੰ, ਨੁ ਪ ਮ ਪ^ਮ ਗੁ - ਮ - ਸ^ਰ - ਸ, ਨੁ ਸ^ਮ ਗੁ ਮ - ਮ ਨੁ ਪ ਨੁ ਪ ਸੰ, ^ਮਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਪ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ^ਮਗੁ ਮੰ ਸੰ ਰੰ ਸੰ, ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਸੰ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ ਸੰ - ਨੁ ਪ^ਮ ਗੁ - ਮ - ਸ^ਰ - ਸ।

ਸੂਹਾ ਕਾਨ੍ਹੜਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੈ ਬਉਰੀ ਮੇਰਾ ਰਾਮੁ ਭਤਾਰੁ ॥ ਰਚਿ ਰਚਿ ਤਾ ਕਉ ਕਰਉ ਸਿੰਗਾਰੁ ॥੧॥
 ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਲੋਗੁ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਜੋਗੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਬਾਦੁ ਬਿਬਾਦੁ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨੁ ਪੀਜੈ ॥੨॥
 ਅਬ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਐਸੀ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਮਿਲਉ ਗੁਪਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਜਾਈ ॥੩॥
 ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ ਨਰੁ ਕੋਈ ॥ ਨਾਮੇ ਸ੍ਰੀਰੰਗੁ ਭੇਟਲ ਸੋਈ ॥੪॥
 (ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ)

ਅਸਥਾਈ

ਪਨੁ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਪੁਪੁ	ਸੰ	ਗੁਮ	ਸ ^ਰ	ਸੁਰ	ਮ ^ਮ ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਪ
ਮੈਂਡ	੨੨	੨੨	ਬਉ	੨	ਗੀਂਡ	ਮੇ	ਰਾਡ	ਰਾ	੨	ਮ	ਭ	ਤਾ	੨	੨	ਰ
ਸ	ਸ	ਰ	ਰ	ਮ ^ਮ ਗੁ	-	ਮ	ਪ	ਮ ^ਮ ਗੁ	ਮ ^ਮ ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਸ ^ਰ	-	ਸ	ਸ
ਰ	ਚ	ਰ	ਚ	ਤਾ	੨	ਕ	ਉ	ਕ	ਰ	ਉ	ਸਿ	ਗਾ	੨	੨	ਰ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ ਮ ਪ ਪ	ਮ ਮ ਨੁ ਪ	ਮ ਪ ਨੁ ਪ	ਪ ਨੁਪ ਪ ਸੰ
ਭ ਲੇ ਨਿੰ ਦੁਉ	ਭ ਲੇ ਨਿੰ ਦੁਉ	ਭ ਲੇ ਨਿੰ ਦੁਉ	ਲੋ ਟੁ ਟ ਗ
ਨੁ ਸੰ ਮੰਗੁੰ ਮੰ	ਸੰਰੰ - ਸੰ ਸੰ	ਮੰਗੁੰ ਮੰਗੁੰ ਮ -	ਸੰਰ - ਸ ਸ,
ਤ ਨ ਮ ਨ	ਰਾ ਟ ਮ ਪਿ	ਆ ਟ ਰੇ ਟ	ਜੋ ਟ ਟ ਗ,
ਸੰਨੁੰ ਸ ਮੰਗੁੰ ਮੰਗੁੰ	ਮ - ਮ ਪ		
ਰ ਚ ਰ ਚ	ਤਾ ਟ ਕ ਉ		
0	3	x	2

ਅੱਸ਼ਾਕ ਕਾਨ੍ਹੜਾ

ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਕਾਨ੍ਹੜਾ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਅੱਸ਼ਾਕ ਰਾਗ ਨਾਲ ਲੇਖਕ ਪਾਸੋਂ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਗ ਅੱਸ਼ਾਕ ਦੇ ਸੁਰ ਹਨ : ਸ ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਨ ਸੰ ਪ ਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ - ਮ^੨ਰ - ਦੇ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਨਾਲ ਇਹ ਜੋੜ ਰਾਗ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੀ ਅਲਪ - ਵਰਜਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਭਾਵੇਂ ਰ - ਪ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਖੇੜਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੱਧ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਝਲਕ ਚੰਦਰ ਕੌਸ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਧ ਰਾਤਰੀ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ - ਧੁ - ਨ - ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ - ਸ^੨ਰ - ਗੁ - ਮ^੨ਰ - ਸ, ਸ ਰ ਮ ਪ ਮ ਗੁ - ਮ - ਸ^੨ਰ - ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ^{ਗੁ}ਰ - ਮ ਪ - ਮ ਪ^{ਨੁ}ਧੁ - ਪ - ਮ ਪ^{ਨੁ}ਧੁ - ਨ ਧੁ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਮ ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਨ ਸੰ, ਸੰ - ਮ^੨ਗੁੰ ਮੰ ਸੰ^੨ਰ - ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ - ਸ^੨ਰ - ਸ ਨੁ ਧੁ ਨ - ਸ।

ਆਸ਼ਾਕ ਕਾਨ੍ਹੜਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਤਮ ਮਹਿ ਸੋਧੈ ॥
 ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਾਰੁ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ॥ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ ਜਗੁ ਜੀਵੈ ॥
 ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ ਹਿਰਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਨ ਆਵੈ ॥
 ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੁਝੈ ਮੂਲ ॥ ਸੁਖਮ ਮਹਿ ਜਾਨੈ ਅਸਥੂਲੁ ॥
 ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਦੇ ਉਪਦੇਸੁ ॥ ਨਾਨਕ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ ਕਉ ਸਦਾ ਅਦੇਸੁ ॥੪॥
 (ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮ: ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਸੰਨੁ	ਸੰਰੰ	ਸੰਨੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਮ ^੨ ਰ	ਮ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਨੁਧੁ	-	ਪ	-
ਸੋਤੁ	ੜੁ	ੜੁ	ਪੁੰਤੁ	ਭ	ਤ	ਜੋ	ੜ	ਮ	ਨ	ਪ	ਰ	ਬੋ	ੜ	ਧੈ	ੜ
ਮ ^੨ ਗੁ	-	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਮ	ਮ ^੨ ਰ	ਸ	ਸ ^੨ ਰ	-	ਸ	-
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਆ	ੜ	ਤ	ਮ	ਮ	ਰਿ	ਸੋ	ੜ	ਧੈ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁਧੁ	-	ਨ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	-
ਰਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਸਾ	ਰ	ਰ	ਸ	ਪੀ	ੜ	ਵੈ	ੜ

-	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	-	ਪ	-
ੜ	ਉ	ਸ	ਪੰ	ਡ	ਤ	ਕੈ	ਉਪ	ਦੇ	ਸ	ਜ	ਗ	ਜੀ	ੜ	ਵੈ	ੜ
ਗੰ	-	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਮੁ	ਮ	ਰੁ	ਗੰ	-	ਸ	-
ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਆ	ੜ	ਤੁ	ਮੁ	ਮ	ਹਿ	ਗੰ	ੜ	ਧੈ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮੇਘ

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦਾ ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਗ ਮੇਘ ਓਢਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੁਪਹਿਰ ਜਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਬਹੁਮੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮ - ਸ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਰ - ਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਰਾਗ ਹੈ ਪਰ ਮੇਘ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣੇ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਮੇਘ ਅਤੇ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਰਾਗ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਰਿਖਬ ਉੱਤੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਕਣ ਲਾ ਕੇ ਪੰਚਮ ਤੇ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਇਹ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਰਾਗ ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਗ 7 ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅੰਦੋਲਿਤ ਕਰਕੇ ਪੰਚਮ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮੇਘ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੇਘ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਤੇ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਕਣ ਲੱਗਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਰਿਖਬ ਅੰਦੋਲਿਤ ਕਰਕੇ ਪੰਚਮ ਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮਲ੍ਹਾਰ ਜਰੂਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏਗਾ। ਦਰੁੱਤ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਮੀਂਢ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਦਕਾ ਮੇਘ ਅਤੇ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਰੱਖਣਾ ਕਠਿਨ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਆਗਰਾ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਗਾਇਕ ਮੇਘ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਅਲਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਚਾਲ : ਸ, ਸ੍ਰੁ - ਸ, ਸ੍ਰੁ - ਠ੍ਰੁ - ਮੁ ਪ੍ਰੁ - ਪੁ - ਨੁ - ਸ, ਸ੍ਰੁ - ਮ੍ਰੁ - ਸ੍ਰੁ - ਸ, ਸ - ਨੁ ਸ੍ਰੁ ਮ੍ਰੁ - ਮ, ਸ੍ਰੁ - ਨੁ - ਠ੍ਰੁ ਸ, ਮ੍ਰੁ - ਰਮ - ਰਮ - ਮਪੁ - ਪ, ਨੁ ਪਮ - ਮ - ਮ੍ਰੁ - ਸ, ਸ੍ਰੁ - ਮਪੁ - ਮਪੁ - ਸ, ਨੁ ਪਮ - ਸ, ਨੁ ਸ੍ਰੁ - ਮ੍ਰੁ - ਨੁ ਸ, ਪੁ ਨੁ ਸ,

ਮੇਘ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਵੁਠੇ ਮੇਘ ਸੁਗਾਵਣੇ ਹੁਕਮੁ ਕੀਤਾ ਕਰਤਾਰਿ ॥
 ਰਿਜਕੁ ਉਪਾਇਓਨੁ ਅਗਲਾ ਠਾਂਢਿ ਪਈ ਸੰਸਾਰਿ ॥
 ਤਨੁ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਮਰਤ ਅਗਮ ਅਪਾਰ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਆਪਣੀ ਸਚੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ॥
 ਕੀਤਾ ਲੋੜਹਿ ਸੋ ਕਰਹਿ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰ ॥੨॥
 (ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਰ - ਸੁ	ਪੁ ਪੁ ਮੁ	ਸ - ਨੁ ਨੁ	ਸ - - -
ਵ ਟ ਠੇ ਟ	ਯ ਮੇ ਘ ਸ	ਹਾ ਟ ਟ ਵ	ਣੇ ਟ ਟ ਟ
ਮੁ ਰੁ ਮੁ ਰੁ	ਸ ਮੁ - ਮ ਮ	ਮੁ - - -	ਸੁ ਨੁ - ਸ -
ਹੁ ਕ ਮ ਕੀ	ਤਾ ਟ ਕ ਰ	ਤਾ ਟ ਟ ਟ	ਰ ਟ ਟ ਟ
0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

ਮ ਮ ਮੁ ਰੁ	ਮ - ਪ ਪ	ਨੁ - ਮ ਪ	ਸੁ ਨੁ - ਸੁ -
ਰਿ ਜ ਕ ਉ	ਪਾ ਟ ਇਉ	ਗ ਅ ਟ ਟ ਗ	ਲਾ ਟ ਟ ਟ
ਸੁ - ਨੁ ਰੁ	ਸੁ - ਸੁ ਨੁ -	ਨੁ ਪ - ਮ -	ਮੁ ਰੁ - ਮ -
ਠਾ ਟ ਢ ਪ	ਈ ਟ ਸੁ ਟ	ਸਾ ਟ ਟ ਟ	ਰ ਟ ਟ ਟ
	ਰ ਸ ਪੁ ਨੁ ਪੁ	ਸ - ਨੁ ਰ	ਸ - - -
ਟ ਟ ਟ ਵ	ਠੇ ਮੇ ਘ ਸੁ	ਹਾ ਟ ਟ ਵ	ਣੇ ਟ ਟ ਟ
0	3	x	2

ਮੇਘ - ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਸਹਿਤ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਬਰਸੁ ਸਰਸੁ ਆਗਿਆ ॥

ਹੋਹਿ ਆਨੰਦ ਸਗਲ ਭਾਗ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸੰਤ ਸੰਗੇ ਮਨੁ ਪਰਫੜੈ ਮਿਲਿ ਮੇਘ ਧਰ ਸੁਹਾਗ ॥੧॥

ਘਨਘੋਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੋਹ ॥ ਚਿਤੁ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੁੰਦ ਓਰ ॥

ਐਸੇ ਹਰਿ ਸੰਗੇ ਮਨ ਮੋਹ ॥ ਤਿਆਗਿ ਮਾਇਆ ਧੋਹ ॥

ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਨਾਨਕ ਜਾਗਿਆ ॥੨॥ (ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮੁ ਰੁ	ਮੁ ਰੁ	ਰ ਰ	ਰੁ ਸ	ਸ ਸ	ਨੁ ਸ -	ਸ ਨੁ	ਨੁ ਪੁ	ਨੁ ਸ
ਬ ਰ	ਸ ਸ	ਰ ਸ	ਰ ਸ	ਸ ਆ	ਟ ਗਿ	ਆ ਟ	ਟ ਨੁ ਸ	ਟ ਟ
ਮੁ ਰੁ	ਮੁ ਰੁ	ਰ ਮੁ ਗੁ	- ਮ	ਮੁ ਰੁ	ਮੁ ਰੁ	ਰੁ ਮ	ਰ ਸੁ ਨੁ	ਸ
ਹੋ ਹਿ	ਆ ਨੰ	ਟ ਨੰ	ਟ ਦ	ਸ ਦ	ਸ ਗ	ਲੁ ਟ	ਭਾ ਟ	ਗ
x	0		2		0	3	4	

ਅੰਤਰਾ

ਮ	-	ਪ	ਪੁ ਨੂ	ਨੂ ਪ	-	ਸੰ ਨੂ	ਸੰ ਨੂ	ਨੂ ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਸੰ	ਠ	ਤ	ਸੰ	ਗੇ	ਠ	ਮ	ਨ	ਪ	ਰ	ਫ	ਕੇ
ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਮ	ਗੁਸ	ਨੁਸ
ਮਿ	ਲ	ਠ	ਮੇਠ	ਠ	ਘ	ਧ	ਰ	ਸੁ	ਹਾਠ	ਠਠ	ਗੁਠ
x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਸੂਰਦਾਸੀ ਮਲਾਰ

ਸੂਰਦਾਸੀ ਜਾਂ ਸੂਰ ਮਲਾਰ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਧੈਵਤ ਸਹਿਤ ਮੀਂਢ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਜਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਮ-ਸ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜਦ ਸ਼ੁੱਧ ਧੈਵਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਗ ਦੇਸ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਲਾਰ ਦਾ ਰੰਗ ਵਖਾਉਣ ਲਈ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਉੱਤੇ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਕਣ ਲਾ ਕੇ ਪੰਚਮ ਉੱਤੇ ਮੀਂਢ ਸਹਿਤ ਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੰਗ ਦੀ ਨਿਆਈ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ। ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਲਪ ਹੈ ਪਰ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਰ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਮੱਧਯਮ ਨਿਆਸ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਹ ਰਾਗ ਸਾਰੰਗ ਤੋਂ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਰਕੇ ਦੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੱਧ ਅਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਭਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : $\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} - \text{ਸ}, \overset{\text{ਸ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਮ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਮ}}\overset{\text{ਰ}}{\text{ਨ}}\overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}}, \overset{\text{ਰ}}{\text{ਮ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਸ}}, \overset{\text{ਸ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} - \overset{\text{ਸ}}{\text{ਨ}} - \text{ਸ},$
 $\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} - \text{ਪ}, \overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} - \overset{\text{ਨ}}{\text{ਸ}}, \overset{\text{ਸ}}{\text{ਨ}}\overset{\text{ਪ}}{\text{ਪ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਸ}}, \overset{\text{ਸ}}{\text{ਰ}} - \overset{\text{ਪ}}{\text{ਮ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਧ}}\overset{\text{ਪ}}{\text{ਪ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਮ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਸ}}\overset{\text{ਸ}}{\text{ਰ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਮ}}\overset{\text{ਰ}}{\text{ਨ}} - \overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}}, \overset{\text{ਸ}}{\text{ਨ}}\overset{\text{ਧ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਮ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਨ}}\overset{\text{ਧ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਪ}}{\text{ਪ}} -$
 $\overset{\text{ਰ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਧ}}\overset{\text{ਪ}}{\text{ਨ}} - \overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}}, \overset{\text{ਸ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਧ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਨ}}{\text{ਪ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}}\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} - \overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} - \overset{\text{ਨ}}{\text{ਸ}}।$

ਸੂਰਦਾਸੀ ਮਲਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਾਵਣਿ ਸਰਸ ਮਨਾ ਘਣ ਵਰਸਹਿ ਰੁਤਿ ਆਏ ॥
 ਮੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸਹੁ ਭਾਵੈ ਪਿਰ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਧਾਏ ॥
 ਪਿਰੁ ਘਰਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ਮਰੀਐ ਹਾਵੈ ਦਾਮਨਿ ਚਮਕਿ ਡਰਾਏ ॥
 ਸੇਜ ਇਕੇਲੀ ਖਰੀ ਦੁਹੇਲੀ ਮਰਣੁ ਭਇਆ ਦੁਖੁ ਮਾਏ ॥
 ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਨੀਦ ਭੂਖ ਕਹੁ ਕੈਸੀ ਕਾਪੜੁ ਤਨਿ ਨ ਸੁਖਾਵਏ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਕੰਤੀ ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਵਏ ॥੯॥

(ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

$\overset{\text{ਪ}}{\text{ਸ}} - \overset{\text{ਪ}}{\text{ਨ}} \overset{\text{ਧੁ}}{\text{ਧੁ}}$	$\overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} \overset{\text{ਮ}}{\text{ਮ}} \overset{\text{ਪ}}{\text{ਪ}} \overset{\text{ਨ}}{\text{ਧ}} \overset{\text{ਪ}}{\text{ਪ}} - \overset{\text{ਰ}}{\text{ਮ}} \overset{\text{ਮ}}{\text{ਰ}} \overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}}$
$\overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}} \overset{\text{ਵ}}{\text{ਣ}} \overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}}$	$\overset{\text{ਸ}}{\text{ਰ}} \overset{\text{ਸ}}{\text{ਸ}} \overset{\text{ਮ}}{\text{ਨ}} \overset{\text{ਨ}}{\text{ਘ}} \overset{\text{ਣ}}{\text{ਵ}} \overset{\text{ਰ}}{\text{ਸ}} \overset{\text{ਹਿ}}{\text{ਹਿ}}$

ਸ੍ਰ	ਨ	ਸ	ਮ੍ਰ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ੍ਰ	ਪ	ਮ	-	ਮ੍ਰ	ਮ	ਮ੍ਰ	-	ਸ	-
ਘ	ਣ	ਵ	ਰ	ਸ	ਹਿ	ਰੁ	ਤ	ਆ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਏ	ਠ	
0				3				x				2				

ਅੰਤਰਾ

ਮ੍ਰ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਨ	-	ਸੰ	-
ਮੈ	ਠ	ਮ	ਨ	ਤ	ਨੁ	ਸੁ	ਹ	ਭਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਵੈ	ਠ	ਠ	ਠ
ਪ	ਪ	ਪ੍ਰ	ਰੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ੍ਰ	ਪ	ਮ	ਮ੍ਰ	ਮ੍ਰ	ਸ	-
ਪਿ	ਰ	ਪ	ਰ	ਦੇ	ਠ	ਸ	ਸਿ	ਧਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਏ	ਠ
ਪੁਨੁ	ਸੁੰ	ਸੁੰ	ਧੁ	ਮ੍ਰ	ਮ	ਪੁਨੁ	ਪੁਨੁ	ਪ	-	ਰ	ਮ				
ਸੁਠ	ਠ	ਵੁ	ਣੁ	ਸ	ਰ	ਸੁ	ਸੁ	ਨਾ	ਠ	ਘ	ਣ				
0				3				x				2			

ਸੂਰਦਾਸੀ ਮਲਾਰ (ਇੱਕ ਤਾਲ)

ਬਰਸੁ ਸਰਸੁ ਆਗਿਆ ॥

ਹੋਹਿ ਆਨੰਦ ਸਗਲ ਭਾਗ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸੰਤ ਸੰਗੇ ਮਨੁ ਪਰਫੜੈ ਮਿਲਿ ਮੇਘ ਧਰ ਸੁਹਾਗ ॥੧॥

ਘਨਘੋਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੋਰ ॥ ਚਿਤੁ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੁੰਦ ਓਰ ॥

ਐਸੇ ਹਰਿ ਸੰਗੇ ਮਨ ਮੋਹ ॥ ਤਿਆਗਿ ਮਾਇਆ ਧੋਹ ॥

ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਨਾਨਕ ਜਾਗਿਆ ॥੨॥ (ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਸ੍ਰ	ਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਧੁ	ਧ	ਮ	ਪ
ਬ	ਰ	ਸ	ਸ	ਰ	ਸ	ਆ	ਠ	ਗਿ	ਆ	ਠ	ਠ
ਮ੍ਰ	ਮ੍ਰ	ਪ	ਮ	-	ਮ	ਮ੍ਰ	ਮ੍ਰ	ਮ੍ਰ	ਮ੍ਰ	ਰ	-
ਹੋ	ਹਿ	ਆ	ਨੰ	ਠ	ਦ	ਸ	ਗ	ਲ	ਭਾ	ਠ	ਗ
x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮ੍ਰ	ਮ੍ਰ	ਪ	ਨੁ	ਪ	-	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ
ਸੰ	ਠ	ਤ	ਸੰ	ਗੋ	ਠ	ਮ	ਨ	ਪ	ਰ	ਫ	ੜੇ

ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ ਮਲਾਰ

ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ ਅਤੇ ਮਲਾਰ ਦੇ ਜੋੜ ਨਾਲ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਰਚਿਆ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿੱਚ ਮਲਾਰ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਸਰਸਵਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਯਮ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ, ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪਰ ਆਮ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੈ:

ਮ ਰ - ਮ̣ਰ̣ ਮ̣ਰ̣ ਪ - ਮ̣ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ।

ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਤੀਵਰ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਵਕੂ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ̣ਮ̣ਰ̣ਮ̣ - ਪਮਰ - ਨੁ ਧ ਸ, ਸ ਨੁ ਧ ਪ - ਮ̣ਪੁ ਧ ਨੁ ਧ ਸ, ਸ̣ਮ̣ਰ̣ਮ - ਮ ਰ - ਨੁ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਮ - ਮ - ਰ ਸ, ਸ̣ਮ̣ਰ̣ਮ ਪ - ਮ̣ ਪ ਮ ਰ - ਮ - ਮ ਰ - ਨੁ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਮ ਮ̣ਰ̣ਮ̣ ਪ - ਮ̣ ਪ ਮ̣ਰ̣ - ਪ - ਮ̣ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ̣ ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਰ ਨੁ ਧ ਸੰ, ਸ̣ਮ̣ਰ̣ਮ̣ - ਰ - ਨੁ ਧ ਸੰ, ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ - ਨੁ ਧ ਪ ਮ̣ ਪ ਮ̣ਰ̣ਮ̣ ਪ - ਮ̣ ਪ ਮ ਰ - ਨੁ ਧ ਸ।

ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ ਮਲਾਰ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਜਿਨਿ ਧਨ ਪਿਰ ਕਾ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ਸਾ ਬਿਲਖ ਬਦਨ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥

ਭਈ ਨਿਰਾਸੀ ਕਰਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨੀ ॥੧॥

ਬਰਸੁ ਘਨਾ ਮੇਰਾ ਪਿਰੁ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥

ਬਲਿ ਜਾਵਾਂ ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਣਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਉਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ॥

ਮੁਕਤਿ ਭਏ ਗੁਰਿ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇਆ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਭਗਤਿ ਸੁਭਾਵੀ ॥੨॥

ਹਮ ਥਾਰੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਜਗੁ ਤੁਮਰਾ ਤੂ ਮੇਰਾ ਹਉ ਤੇਰਾ ॥

ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਇਆ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਵਜਲਿ ਫੇਰਾ ॥੩॥

ਅਪੁਨੇ ਪਿਰ ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਵਿਗਾਸੀ ਤਉ ਧਨ ਸਾਚੁ ਸੀਗਾਰੇ ॥

ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿਉ ਸਚਿ ਸਾਚੀ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੇ ॥੪॥

ਮੁਕਤਿ ਭਈ ਬੰਧਨ ਗੁਰਿ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਬਦਿ ਸੁਰਤਿ ਪਤਿ ਪਾਈ ॥

ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ॥੫॥

(ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸ - ਨੁਧੁ ਸ	ਮੁਰ ਮੁਰ ਮ ਮ	ਮੁਰ -ਸੁ ਸ ਨੁ ਨੁ ਧ - ਨੁਧੁ	ਮੁਰ ਰ ਸਨੁ ਧ ਨੁਧੁ
ਨਾ ਽ ਮੇਂ ਰਾ	ਪਿ ਰ ਘ ਰ	ਆ ਽ਇ ਆ ਬ ਲ ਜਾ ਽ ਽	ਬ ਰ ਸੁ ਽ ਽
ਸ - ਸ ਸ	ਮੁਰ ਮੁਰ ਮ ਮ	ਮੁਰ ਮੁਰ ਪ ਪ ਮ ਮ ਪ ਪ	ਰ ਸਨੁ ਧ ਨੁਧੁ
ਵਾਂ ਽ ਗੁ ਰ	ਅ ਪ ਨੇ ਪ੍ਰੀ	ਤ ਮ ਜਿ ਨ ਹ ਰ ਪ੍ਰ ਭ	ਨੁ ਨੁ ਧ - ਨੁਧੁ
ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ	ਨੁ ਧ ਪੁ ਪੁ ਮੁਰ - ਮ ਮ	ਮੁਰ - ਮ ਮ ਮੁ ਮੁ ਰੁ ਨੁ ਧੁ	ਰ ਸਨੁ ਧ ਨੁਧੁ
ਆ ਽ ਣ ਮਿ	ਲਾ ਽ ਽ ਽ ਽ਇ	ਆ ਽ ਽ ਽ ਬੁ ਰੁ ਸ -	ਬੁ ਰੁ ਸ -
ਸ - ਨੁ ਸ	ਮੁਰ ਮੁਰ ਮ ਮ		
ਨਾ ਽ ਮੇ ਰਾ	ਪਿ ਰ ਘ ਰ		
x	2	0	3

ਅੰਤਰਾ

ਸੰ ਸੰ ਸੰ -	ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ	ਸੰਨੁ ਧ ਸੰ ਸੰ	ਮੁਰ ਪ ਧ ਨੁ ਧ
ਪਿ ਰ ਕਾ ਽	ਸਾ ਽ ਦ ਨ	ਜਾ ਨਿ ਆ ਸਾ	ਜਿ ਨ ਧ ਽ ਨ
ਮ ਮ ਪ ਪ	ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ	ਨੁ ਧ ਪ -	ਨੁ ਨੁ ਧ ਪ
ਦ ਨ ਕੁ ਮ	ਲਾ ਽ ਽ ਽	਽ ਽ ਈ ਽	ਬਿ ਲ ਖ ਬ
ਪ - ਮ ਪ	ਮੁਰ ਮੁਰ ਮ ਪ	ਮ ਰ ਮ -	ਮੁਰ ਧ ਸ ਸ
ਰਾ ਽ ਸ ਕ	ਰ ਮ ਕੀ ਽	ਫਾ ਽ ਸੀ ਽	ਬਿ ਨ ਗੁ ਰ
ਮੁਰ ਮ ਪ	ਧਨੁ ਧਨੁ ਧਨੁ ਨੁਧੁ ਮੁਪ	ਮ ਰ ਮ -	ਮੁਰ ਸਨੁ ਧੁ ਨੁ ਧੁ
ਭ ਰ ਮ	ਭੁ ਲਾ ਽ ਽ ਽	ਆ ਽ ਨੀ ਽	ਬੁ ਰੁ ਸੁ ਸੁ ਮੁ
ਸ - ਨੁ ਸ	ਮੁਰ ਮੁਰ ਪ ਮ	ਮੁਰ -ਸੁ ਸ	
ਨਾ ਽ ਮੇ ਰਾ	ਪਿ ਰ ਘ ਰ	ਅ ਽ਇ ਆ	
x	2	0	3

ਰਾਗ ਸਰਸਵਤੀ

ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਝੰਝੋਈ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦੀ ਸੁਰੀਂਧ ਹੈ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਬੜੇ ਨਿੱਘ ਨਾਲ ਗਲੇ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ, ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਵਕ੍ਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਖਰਜ, ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਹਨ। ਪ - ਸ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ਼੍ਰੋ ਨ੍ਰ ਸ, ਸਰ ਨ੍ਰ ਸ, ਸ ਨ੍ਰ ਧ - ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸ, ਰ - ਨ੍ਰ ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸ, ਸ ਰ ਮੰ ਰ - ਸ, ਮੰ ਰ - ਨ੍ਰ ਸ, ਸ ਰ ਮੰ ਰ ਮੰ ਪ, ਮੰ ਪ ਮੰ ਰ - ਮੰ ਪ, ਮੰ ਪ ਧ ਪ ਮੰ ਪ ਰ - ਰ ਨ੍ਰ ਧ ਸ, ਰ - ਮੰ ਪ - ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - ਮੰ ਪ ਧ - ਮੰ ਪ, ਮੰ ਪ ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸੰ, ਸੰ ਨ੍ਰ ਧ ਪ - ਮੰ ਪ ਰ - ਮੰ ਪ, ਧ ਨ੍ਰ ਧ ਸੰ - ਰ - ਨ੍ਰ - ਧ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ ਰੰ - ਸੰ, ਸੰ - ਨ੍ਰ - ਧ - ਪ - ਮੰ ਪ ਰ - ਰ ਮੰ ਪ ਰ - ਸ, ਨ੍ਰ ਧ ਸ।

ਸਰਸਵਤੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਸਤਿਗੁਰ ਆਇਓ ਸਰਣਿ ਤੁਹਾਰੀ ॥

ਮਿਲੈ ਸੂਖੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਸੋਭਾ ਚਿੰਤਾ ਲਾਹਿ ਹਮਾਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਅਵਰ ਨ ਸੂਝੈ ਦੂਜੀ ਠਾਹਰ ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਤਉ ਦੁਆਰੀ ॥

ਲੇਖਾ ਛੋਡਿ ਅਲੇਖੈ ਛੂਟਹ ਹਮ ਨਿਰਗੁਨ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੧॥

ਸਦ ਬਖਸਿੰਦੁ ਸਦਾ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ਸਭਨਾ ਦੇਇ ਅਧਾਰੀ ॥

ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸੰਤ ਪਾਛੈ ਪਰਿਓ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਇਹ ਬਾਰੀ ॥੨॥ (ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਨ	ਧ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਪ੍ਰ	-ਸੁ	ਸ	-	-
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਯ	ਰ	ਆ	ਯੁਇ	ਓ	ਯ	ਯ
ਨ੍ਰ	ਧ	ਨ੍ਰਧ	ਸ	ਰ	ਮੰ	-	ਪ	-	-
ਸ	ਰ	ਨ੍ਰਯ	ਯ	ਤੁ	ਹਾ	ਯ	ਰੀ	ਯ	ਯ
ਰ	ਰ	ਮੰ	ਪ	ਮੰ	ਪ	-	ਪ	-	ਪ
ਮਿ	ਲੈ	ਯ	ਯ	ਯ	ਸੂ	ਯ	ਖ	ਯ	ਨਾ
ਧੁਨੁ	ਧ	ਨੁਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	-
ਯੁ	ਮ	ਹੁਯ	ਯ	ਰ	ਸੋ	ਯ	ਭਾ	ਯ	ਯ

ਸ	ਰ	ਮੈ	ਪ	ਮੈ	ਪ	-	ਧਨੁ	ਸੰ	ਸੰ
ਚਿੰ	ਠ	ਤਾ	ਠ	ਠ	ਲਾ	ਠ	ਹਿੰ	ਠ	ਹ
ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮੈ	ਪ	ਪੁ	-	ਸ	-	,
ਮਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰੀ	ਠ	ਠ,
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮੈ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਅ	ਵ	ਰ	ਠ	ਨ	ਸੂ	ਠ	ਝੈ	ਠ	ਠ
ਸੰ	ਰੰ	ਮੈ	-	ਪੰ	ਰੰ	-	ਨੋ	-	ਸੰ
ਦੂ	ਠ	ਜੀ	ਠ	ਠ	ਠਾ	ਠ	ਹ	ਠ	ਰ
ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮੈ	ਪ	ਪੁ	-	ਮੈ	-	ਪ
ਹਾ	ਠ	ਰ	ਠ	ਪ	ਰਿਓ	ਠ	ਤ	ਠ	ਉ
ਪੁ	-	ਮੈ	-	ਪ	ਪੁ	-	ਸ	-	-
ਦੁਆ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰੀ	ਠ	ਠ
ਨੁ	ਧ	ਧਨੁ	ਸ	ਰ	ਮੈ	-	ਪ	-	ਧ,
ਸ	ਰ	ਲੁ	ਠ	ਠ	ਹਾ	ਠ	ਰੀ	ਠ	ਠ,
ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮੈ	ਪ					
ਸ	ਤ	ਗੁ	ਠ	ਰ					
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਪੂਰੀਆ

ਮਾਰਵਾ, ਸੋਹਨੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀਆ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ ਦੇ ਰਾਗ ਹਨ, ਤਿੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਤਿੰਨ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਪੂਰੀਆ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਪੰਚਮ ਵਰਜਤ, ਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਨਿਖਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵੇਲੇ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੋਹਨੀ ਰਾਗ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨ੍ਰ ਮੁੰਗ, ਮੁੰਧ ਨੁ - ਰੁ ਸ, ਸੁਰ ਸਮੂੰਹ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਤੁਰੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ-ਨੁਰੁਸ, ਨੁਧਨੁ-ਮੁੰਧਨੁ-ਰੁਸ, ਧਨੁਰੁਨੁਧਨੁ-ਨੁ-ਮੁੰਗੁ-ਮੁੰਧਨੁ-ਧੁਸ, ਨੁਰੁਗਮੰਗ-ਨੁਰੁਸ, ਨੁਧਨੁ-ਰੁਸ, ਨੁਰੁਗ-ਮੰਗ-ਮੰਗਰੁਸ, ਗਮੰਧਗਮੰਗਰੁਨੁ-ਧੁਸ, ਮੰਧਮੰਗ-ਮੰਧਮੰਸੰ, ਮੰਧਨਰੁੰਸੰ-ਧਨਰੁੰਗੰ-ਮੰਗੰਰੁੰਸੰ, ਨਧਨ-ਮੰਗ-ਨੁ-ਧਨੁ-ਰੁਸ।

ਪੂਰੀਆ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਭਿ ਅਵਗਣ ਮੈ ਗੁਣੁ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਕੰਤ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਈ ॥੧॥
 ਨਾ ਮੈ ਰੂਪੁ ਨ ਬੰਕੇ ਨੈਣਾ ॥ ਨਾ ਕੁਲ ਢੰਗੁ ਨ ਮੀਠੇ ਬੈਣਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਹਜਿ ਸੀਗਾਰ ਕਾਮਣਿ ਕਰਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ॥੨॥
 ਨਾ ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਕਾਈ ॥ ਅੰਤਿ ਨ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਈ ॥੩॥
 ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਲਾਵਹੁ ਪਾਈ ॥੪॥
 ਖਰੀ ਸਿਆਣੀ ਕੰਤ ਨ ਭਾਣੀ ॥ ਮਾਇਆ ਲਾਗੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ॥੫॥
 ਹਉਮੈ ਜਾਈ ਤਾ ਕੰਤ ਸਮਾਈ ॥ ਤਉ ਕਾਮਣਿ ਪਿਆਰੇ ਨਵ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੬॥
 ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਬਿਛੁਰਤ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਰਾਇਆ ॥੭॥
 ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਹੁ ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ॥ ਜੈ ਭਾਵੈ ਪਿਆਰਾ ਤੈ ਰਾਵੇਸੀ ॥੮॥

(ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਗ	ਗ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਰੁ	ਸ	-
ਸ	ਭ	ਅ	ਵ	ਗ	ਣ	ਮੈ	ੜ	ਗੁ	ਣ	ਨ	ਹੀ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ

ਨੁਨੁ	-	ਧ	ਖੰ	ਗੁ	ਖੰ	ਧ	ਨੁ	ਰੁ	ਗ	ਗ	-	ਖੰ	-	ਗ	-
ਕਿਉ	ੜ	ਕ	ਰ	ਕ	ੜ	ਤ	ਮਿ	ਲਾ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਗ	-	ਗ	-	ਖੰ	-	ਗ	ਖੰ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਰੁੰ	ਸੰ	-
ਨਾ	ੜ	ਮੈ	ੜ	ਰੂ	ੜ	ਪ	ਨ	ਬੰ	ੜ	ਕੇ	ੜ	ਨੈ	ੜ	ਣਾ	ੜ
ਨ	-	ਨ	ਨ	ਧ	ਖੰ	ਗ	ਗ	ਖੰ	-	ਖੰ	ਧ	ਖੰ	-	ਗ	-
ਨਾ	ੜ	ਕੁ	ਲ	ਢੰ	ੜ	ਗ	ਨ	ਮੀ	ੜ	ਠੇ	ੜ	ਬੈ	ੜ	ਣਾ	ੜ
ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਰੁ	ਸ	ਗ	ਖੰ	ਧ	ਖੰ	ਗ	ਖੰ	-	ਗ	-
ਕਿ	ਉ	ਕ	ਰ	ਕ	ੜ	ਤ	ਮਿ	ਲਾ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਈ	ੜ
ਧ	ਖੰ	ਗ	ਰੁ	ਨੁ	ਰੁ	ਸ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਰੁ	ਸ	-
ਸ	ਭ	ਅ	ਵ	ਗੁ	ਣ	ਮੈ	ੜ	ਗੁ	ਣ	ਨ	ਹੀ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ
0				3				x				2			

ਰਾਗ ਜੈਤ

ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਪ-ਸ ਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਵਾ ਠਾਠ ਦੇ ਵਿਭਾਸ ਤੋਂ ਜੈਤ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ-ਪ ਅਤੇ ਪ-ਗ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਅਲਪ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੈਤ ਪੂਰਵਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਧੈਵਤ ਉੱਤੇ ਘੱਟ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਦੇਸਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਸ ਧ ਪ - ਪ ਧ ਪ ਸ, ਸ - ਸ ਪ ਧ ਸ - ਰੁ ਸ, ਸ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਸ ਗ - ਪ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ - ਪ ਗ - ਪ - ਪ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਸ, ਸ - ਗ - ਪ - ਪ ਧ ਗ - ਪ - ਪ ਗ - ਰੁ ਸ, ਸ ਪ ਗ - ਪ - ਪ ਧ ਪ ਗ - ਪ - ਪ ਧ ਪ ਸ, ਸ - ਪ - ਧ ਪ ਗ - ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਪ ਪ ਗ ਪ ਧ ਪ ਸ - ਰੁ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਸ ਪ - ਧ ਪ ਗ - ਰੁ ਸ

ਜੈਤ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਅਰਪਉ ਸਭੁ ਅਪਨਾ ॥ ਕਵਨ ਸੁ ਮਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨਾ ॥੧॥
 ਕਰਿ ਆਸਾ ਆਇਓ ਪ੍ਰਭ ਮਾਗਨਿ ॥ ਤੁਮ੍ਹ ਪੇਖਤ ਸੋਭਾ ਮੇਰੈ ਆਗਨਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਅਨਿਕ ਜੁਗਤਿ ਕਰਿ ਬਹੁਤੁ ਬੀਚਾਰਉ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਇਸੁ ਮਨਹਿ ਉਧਾਰਉ ॥੨॥
 ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਸੁਰਤਿ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਤਾ ਮਿਲੀਐ ਜਾ ਲਏ ਮਿਲਾਈ ॥੩॥
 ਨੈਨ ਸੰਤੋਖੇ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਫਲੁ ਸੋ ਆਇਆ ॥੪॥
 (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਪ	-	ਧ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਗੁਗ	-	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ	^{ਸੁ} ਪ
ਨ	ਮ	ੜ	ਨ	ਧ	ਨ	ਅ	ਰ	ਪੁਉ	ੜ	ਸ	ਭ	ਅ	ਪ	ਨਾ	ਕ	ਤ
ਸ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਸੁਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ,	ਪ	
ਵ	ਨ	ੜ	ਸੁ	ਮ	ਤ	ਜਿ	ਤ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਜ	ਪ	ਨਾ,	ਤ	
3			x					2				0				

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਗ	ਪ	ਪੁਧੁ	ਪੁਸੰ - ਸੰ -ਸੁੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਪ ਕ
ਰ	ਆ	ੳ	ੳੳ	ਸਾ ੳ ਆ ੳਇ	ਉ	ੳ	ਪ੍	ਭ	ਮਾ	ਗ	ਨ	ਤੁ	
ਸੰ	ਧ	-	ਪੁਧੁ	ਗ ਗ ਗ ਪ	ਗ	-	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ,	ਗੁਪ	
ਮ	ਪੇ	ੳ	ੳੳ	ਖ ਤ ਸੋ ੳ	ਭਾ	ੳ	ਮੇ	ਰੈ	ਆ	ਗ	ਨ,	ਤ	
3				x					0				

ਸਿਰੀ ਰਾਗ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰੀਰਾਗ ਸਰੋਸ਼ਟ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਅਨੁਸਾਰ :

ਜੈਸੇ ਸਰਿ ਸਰਿਤਾ ਸਕਲ ਮੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਡੋ ਮੇਰ ਮੈ ਸੁਮੇਰ ਬਡੋ ਜਗਤੁ ਬਖਾਨ ਹੈ॥

ਤਰਵਰ ਬਿਖੈ ਜੈਸੇ ਚੰਦਨ ਬਿਰਖੁ ਬਡੋ ਧਾਤ ਮੈ ਕਨਕ ਅਤਿ ਉਤਮ ਕੈ ਮਾਨ ਹੈ॥

ਪੰਛੀਅਨ ਮੈ ਹੰਸ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਨ ਮੈ ਸਾਰਦੂਲ ਰਾਗਨ ਮੈ ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਪਾਰਸ ਪਖਾਨ ਹੈ॥

ਗਿਆਨਨ ਮੈ ਗਿਆਨੁ ਅਰੁ ਧਿਆਨਨ ਮੈ ਧਿਆਨ ਗੁਰ ਸਕਲ ਧਰਮ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹਸਤੁ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ॥

ਇਹ ਓਢਵ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹਨ। ਰਿਖਬ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਨਿਖਾਦ ਸੁੱਧ ਹਨ। ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਰ - ਪ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਗਤੀ ਰਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੰਜੀਦਾ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਸ ਗੁ ਗੁ ਪ - , ਸ ਰ ਮੰ ਗ ਰੁ - ਸ ਅਤੇ ਸ ਗੁ ਰੁ ਸ।

ਚਾਲ : ਸ - ਨੁ ਸ ਰੁ - ਸ, ਸ ਰੁ - ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਰੁ ਗ ਰੁ - ਮੰ - ਗ ਰੁ - ਸ, ਸ ਨੁ ਰੁ ਨੁ ਧੁ - ਪ - ਨ - ਸ, ਸ - ਗੁ ਰੁ ਪ - ਮੰ ਗ ਰੁ - ਸ, ਗ ਰੁ ਮੰ ਗ ਰੁ ਸ, ਰੁ - ਨੁ - ਧੁ - ਪ - ਮੰ ਪ ਧੁ ਪੁ ਪੁ ਨੁ - ਸ, ਗ ਰੁ ਸ, ਮੰ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਗੁ ਰੁ - ਪ - ਮੰ ਪ ਨ ਧੁ - ਪ, ਪ ਮੰ ਧੁ ਮੰ ਗ ਰੁ - ਸ, ਰੁ ਰੁ ਮੰ ਪ ਨ - ਸੰ, ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ - ਗੰ ਰੁੰ ਮੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਮੰ ਪ ਨ ਸੰ ਰੁੰ - ਸੰ ਰੁੰ - ਨ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਪ ਨ ਸੰ ਰੁੰ - ਰੁੰ - ਨ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਮੰ ਗ ਰੁ - ਨੁ ਰੁ - ਸ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ (ਰੂਪਕ ਤਾਲ)

ਮੋਤੀ ਤ ਮੰਦਰ ਉਸਰਹਿ ਰਤਨੀ ਤ ਹੋਹਿ ਜੜਾਉ ॥

ਕਸਤੂਰਿ ਕੁੰਗੁ ਅਗਰਿ ਚੰਦਨਿ ਲੀਪਿ ਆਵੈ ਚਾਉ ॥

ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੧॥

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਜੀਉ ਜਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥

ਮੈ ਆਪਣਾ ਗੁਰੁ ਪੂਛਿ ਦੇਖਿਆ ਅਵਰੁ ਨਾਹੀ ਬਾਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਧਰਤੀ ਤ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜੜਤੀ ਪਲਘਿ ਲਾਲ ਜੜਾਉ ॥

ਮੋਹਣੀ ਮੁਖਿ ਮਣੀ ਸੋਹੈ ਕਰੇ ਚੰਗਿ ਪਸਾਉ ॥

ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੨॥

ਸਿਧੁ ਹੋਵਾ ਸਿਧਿ ਲਾਈ ਰਿਧਿ ਆਖਾ ਆਉ ॥
ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ਬੈਸਾ ਲੋਕੁ ਰਾਖੈ ਭਾਉ ॥
ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੩॥
ਸੁਲਤਾਨੁ ਹੋਵਾ ਮੇਲਿ ਲਸਕਰ ਤਖਤਿ ਰਾਖਾ ਪਾਉ ॥
ਹੁਕਮੁ ਹਾਸਲੁ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਨਾਨਕਾ ਸਭ ਵਾਉ ॥
ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੪॥ (ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧)

ਅਸਥਾਈ

ਸੁ	ਰੁ	-	ਸੁ	ਰੁ	ਗ	-	ਰੁ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਸ	-	ਨੁ	ਸ
ਦੇ	ੲ	ਖ	ਭੂ	ੲ	ਲਾ	ੲ	ਵੀ	ੲ	ਸ	ਰੈ	ੲ	ਤੇ	ਰਾ		
ਮੁ	ਪ	ਪ	ਮੁ	ਧੁ	ਮੁ	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	-	-	-		
ਚਿ	ਤ	ਨ	ਆ	ੲ	ਵੈ	ੲ	ਨਾ	ੲ	ੲ	ਉ	ੲ	ੲ	ੲ		
ਕੁ	ਮੁ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ	
ਹੁ	ਬਿ	ਨ	ਜੀ	ੲ	ਉ	ੲ	ਬਲ	ਬਲ	ੲ	ਜਾ	ੲ	ੲ	ਉ		
ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਪੁ	-	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	-	ਸ	ਸ		
ਮੈ	ਆ	ਪ	ਣਾ	ੲ	ਗੁ	ਰ	ਪੂ	ੲ	ਛ	ਦੇ	ੲ	ਖਿ	ਆ		
ਕੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਮੁ	-	ਪ	-	ਮੁ	ਧੁ	ਮੁ	ਗ	ਰੁ	ਮੁ	ਗ		
ਅ	ਵ	ਰ	ਨਾ	ੲ	ਹੀ	ੲ	ਥਾ	ੲ	ੲ	ਉ	ੲ	ਮ	ਤ		
ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਧੁ	ਪੁ	ਨੁ	-	ਨੁ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ		
ਦੇ	ੲ	ਖ	ਭੂ	ੲ	ਲਾ	ੲ	ਵੀ	ੲ	ਸ	ਰੈ	ੲ	ਮ	ਤ		
x			2			3		x			2			3	

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੁ	ਪ	ਮੁ	-	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਸੁ	ਸੁ	ਸੁ	-	-	-
ਮੋ	ਤੀ	ਤ	ਮੁ	ੲ	ਦ	ਰ	ਉ	-	ਸ	ਰੁ	ੲ	ੲ	ੲ
ਨੁ	ਨ	ਸੁ	ਰੁ	-	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	-	-	ਸੁ	-	ਨ	ਸੁ
ਰੁ	ਨੀ	ਤ	ਹੋ	ੲ	ਹਿ	ਜ	ੲ	ੲ	ਉ	ੲ	ੲ	ਕ	ਸ

ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ	-	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਨੁ	ਸ
ਭੁ	ਯ	ਰ	ਕੁੰ	ਯ	ਗੁ	ਯ	ਅ	ਗ	ਰ	ਚੰ	ਯ	ਦ	ਨ
ਨੁ	-	ਸ	ਮੰ	-	ਗ	-	ਰੁ	-	-	ਸ	-	ਮੰ	ਗ
ਲੀ	ਯ	ਪ	ਆ	ਯ	ਵੈ	ਯ	ਚਾ	ਯ	ਯ	ਉ	ਯ,	ਮ	ਤ
ਸੁ	-	ਰੁ	ਗ	-	ਰੁ	ਸ							
ਦੇ	ਯ	ਖ	ਭੁ	ਯ	ਲਾ	ਯ							
x			2		3		x			2		3	

ਰਾਗ ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ

ਪ੍ਰਚਲਤ ਪਰ ਕਠਿਨ ਰਾਗ ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ, ਨਿਖਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਸੁਰ ਪੂਰਵੀ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਪੰਡਤ ਭਾਤਖੰਡੇ ਪੰਚਮ-ਰਿਖਬ ਦਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਚਮ-ਖਰਜ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ - ਜੋ ਬਹੁਤ ਗਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ - ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਦੂਰ ਹੈ ਪਰ “ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ” ਨਾਮ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ “ਧਨਾਸਰੀ” ਰਾਗ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪੂਰਵੀ, ਬਸੰਤ ਅਤੇ ਪਰਜ ਦੀ ਭਾਅ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਖਾਸ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਪ - ਮੰਗ ਮੰਗੁ ਗ - ਰੁ ਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨੁ ਰੁ ਗ - ਨੁ ਰੁ ਸ, ਸ ਨੁ ਰੁ ਸ, ਮੰ ਰੁ ਗ - ਰੁ ਸ, ਨੁ ਰੁ ਨੁ ਧੁ - ਮੰ ਧੁ ਨੁ ਸ, ਨੁ ਰੁ ਗ - ਮੰ ਗ ਮੰ ਰੁ ਗ - ਰੁ ਗ ਰੁ ਸ, ਨੁ ਰੁ ਗ - ਮੰ ਗ ਰੁ ਗ - ਮੰ ਪ - ਪ ਮੰ ਗ ਰੁ ਗ - ਰੁ ਸ, ਰੁ ਗ ਮੰ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਮੰ ਪ ਮੰ ਗ - ਰੁ ਸ, ਪ ਮੰ ਗ ਮੰ ਧੁ ਸੰ - ਮੰ ਧੁ ਨੁ ਸੰ, ਨੁ ਰੁ ਸੰ - ਨੁ ਰੁ ਗੰ ਰੁ ਸੰ, ਨੁ ਰੁ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਧੁ ਮੰ ਰੁ ਗ - ਮੰ ਗ ਰੁ ਸ।

ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪਾਈਅਹਿ ਮੀਤਾ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਲਾਈਐ ਚੀਤਾ ॥੧॥
 ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਧਿਆਵਤ ॥ ਜਲਨਿ ਬੁਝੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
 ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਹੋਵਤ ਵਡਭਾਗੀ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਰਾਮਹਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥੨॥
 ਮਤਿ ਪਤਿ ਧਨੁ ਸੁਖ ਸਹਜ ਅਨੰਦਾ ॥ ਇਕ ਨਿਮਖ ਨ ਵਿਸਰਹੁ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥੩॥
 ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕੀ ਮਨਿ ਪਿਆਸ ਘਨੇਰੀ ॥ ਭਨਤਿ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ॥੪॥
 (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਨ	ਧੁ	ਪ	-	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਰੁ	ਗ	-	ਗ	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਮੰ
ਨ	ਮ	ਹੋ	ੜ	ਵ	ਤ	ਵ	ਡ	ਭਾ	ੜ	ਗੀ	ਸਾ	ੜ	ਧ	ੜ	ਸੰ

ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਨੁਰੁ	ਗੁਮੁ	ਮੁਰੁ	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	
-	ਗ	ਰਾ	ੜ	ਮਹਿ	ੜੜ	ਲਿੜ	ਵ	ਲਾ	ੜ	ਗੀ	
x				2				0			3

ਅੰਤਰਾ

								ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਧੁ			
								ਸ	ਗ	ਲ	ੜ	ਮ			
ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਸੁੰ	-	ਨ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਗੰ	-	ਮੰ
ਨੋ	ੜ	ਰ	ਥ	ਪਾ	ਈ	ਅਹਿ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਤਾ	ਚ	ਰ	ਨ	ੜ	ਕ
ਗੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਰੁੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮੰ	ਗ,	ਨੁ	ਰੁ	ਗ	ਮੰ	ਰੁ
ਮ	ਲ	ਸਿ	ਉ	ਲਾ	ਈ	ਐ	ੜ	ਚੀ	ੜ	ਤਾ,	ਸਾ	ੜ	ਧ	ੜ	ੜ
ਗ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਨੁਰੁ	ਗੁਮੁ	ਗੁਰੁ	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ,	ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਪ
ਸੰ	ਗ	ਰਾ	ੜ	ਮਹਿ	ੜੜ	ਲਿੜ	ਵ	ਲਾ	ੜ	ਗੀ,	ਸ	ਫ	ਲ	ੜ	ਜ
x				2				0							3

ਪ੍ਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਚਤੁਰ ਦਿਸਾ ਕੀਨੋ ਬਲੁ ਅਪਨਾ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਕਰੁ ਧਾਰਿਓ ॥

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖੁ ਅਵਲੋਕਨੁ ਕੀਨੋ ਦਾਸ ਕਾ ਦੂਖੁ ਬਿਦਾਰਿਓ ॥੧॥

ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਖੇ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦ ॥

ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਅਵਗੁਣ ਸਭਿ ਮੇਟੇ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਬਖਸੰਦ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜੋ ਮਾਗਹਿ ਠਾਕੁਰ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਵੈ ॥

ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਜੋ ਬੋਲੈ ਈਹਾ ਉਹਾ ਸਚੁ ਹੋਵੈ ॥੨॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਮੰ	ਗ	ਮੰ	-	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	-	
ਹ	ਰ	ਜ	ੜ	ਨ	ਰਾ	ਖੇ	ੜ	ੜ	
ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਗੁਰੁ	ਗੁਰੁ	-	ਗੁਰੁ	-	ਸ
ਗੁ	ਰ	ਗੋ	ੜ	ੜ	ਬਿੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਦ
ਨੁ	ਰੁ	ਗ	-	ਮੰ	ਪ	-	ਧੁ	-	ਧੁ
ਕੰ	ੜ	ਠ	ੜ	ਲਾ	ਇ	ੜ	ਅ	ੜ	ਵ

ਨ	ਕੁੰ	ਨ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਧੁ	-	ਗ
ਗੁ	ਣ	ਸ	ਠ	ਭ	ਮੇ	ਠ	ਮੇ	ਠ	ਦਇ
ਗ	-	ਮੇ	-	ਗੁ	ਗ	ਗ	ਮੇ	-	ਗ
ਆ	ਠ	ਲ	ਠ	ਪੁ	ਰ	ਖ	ਬ	ਠ	ਖ
ਸੁ	ਕੁ	ਗ	-	ਮੇ	ਗ	ਕੁ	ਸ	-	-
ਨਿ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਦ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੇ	ਗ	-	ਮੇ	ਧੁ	-	ਧੁ	-	-
ਚ	ਕੁ	ਰ	ਠ	ਦਿ	ਸਾ	ਠ	ਕੀ	ਠ	ਠ
ਨ	ਧੁ	ਕੁੰ	-	ਨ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	-
ਨੋ	ਠ	ਬ	ਠ	ਲ	ਅ	ਪ	ਨਾ	ਠ	ਠ
ਨ	ਕੁੰ	ਗੰ	-	-	ਮੇ	ਗੰ	ਕੁੰ	-	ਸੰ
ਸਿ	ਰ	ਕੁੰ	ਠ	ਠ	ਪ	ਰ	ਕ	ਠ	ਰ
ਧੁ	ਨ	ਕੁੰ	-	ਨ	ਧੁ	-	ਪ	-	-
ਧਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਿ	ਓ	ਠ	ਠ	ਠ	ਠ
ਮੇ	ਗ	ਮੇ	ਕੁ	ਗ	ਗ	ਕੁ	ਸ	-	ਸੁ
ਕਿ	ਪਾ	ਠ	ਠ	ਕ	ਟਾ	ਠ	ਖ	-	ਅਵ
ਨ	ਕੁ	ਗ	-	ਗ	ਮੇ	ਕੁ	ਗ	-	-
ਲੋ	ਠ	ਕ	ਠ	ਨ	ਕੀ	ਠ	ਨੋ	ਠ	ਠ
ਪ	-	ਮੇ	-	ਗ	ਮੇ	ਧੁ	ਮੇ	-	ਗ
ਦਾ	ਠ	ਸ	ਠ	ਕਾ	ਦੂ	ਠ	ਖ	ਠ	ਬਿ
ਮੇ	ਕੁ	ਗ	-	ਮੇ	ਗ	ਕੁ	ਗ	-	-
ਦਾ	ਠ	ਠ	ਠ	ਰਿ	ਓ	ਠ	ਠ	ਠ	,
ਧੁ	ਮੇ	ਗ	ਮੇ	ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਪ	-	-
ਹ	ਰ	ਜਾ	ਠ	ਨ	ਰਾ	ਠ	ਖੇ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਰੇਵਾ

ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦਾ ਓਢਵ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਰੇਵਾ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ, ਰਿਖਬ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਵਿਭਾਸ (ਭੈਰਓ) ਹੈ ਪਰ ਵਿਭਾਸ ਸਵੇਰ ਦਾ ਰਾਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉੱਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਰਾਗ ਰੇਵਾ ਪੂਰਵਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਰਧਨ ਜੀ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਸ-ਪ ਦਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਵੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੰਧਾਰ ਵਾਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਗ ਦੀ ਝਲਕ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸ-ਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਗੰਧਾਰ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੋਭਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਗ-ਰੁ-ਸ, ਸਧੁ-ਸਰੁ ਗ-ਰਗ-ਰੁ-ਸ, ਗਰੁਗ-ਰੁ ਸਧੁ-ਪੁ-ਧੁ ਸ, ਗਰੁਗਪ-ਪਗਰੁਗ-ਰੁ-ਪ-ਗਰੁਸ, ਸਰੁਗਪ-ਗਪਧੁਪ, ਪਗਪਧੁਪ, ਗਪ ਧੁਸੰ-ਸੰਧੁਪ-ਧੁਪਗਪ-ਗ-ਰੁਸ, ਧੁਸਰਪ-ਪਧੁਪਸੰ-ਸੰਰੁੰਗੁੰਰੁੰਸੰ, ਗੰਰੁੰਗ-ਰੁੰਸੰ, ਸੰਧੁਪ-ਗ-ਗਰੁਗਪਗ-ਰੁਗ-ਰੁਗਰੁਧੁਸ।

ਰੇਵਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਮੇਰੀ ਸੇਜੜੀਐ ਆਡੰਬਰੁ ਬਣਿਆ ॥

ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਵਤ ਸੁਣਿਆ ॥

ਪ੍ਰਭ ਮਿਲੇ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖਹ ਗਾਮੀ ਚਾਵ ਮੰਗਲ ਰਸ ਭਰੇ ॥

ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਲਾਗੇ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਤਨ ਸਭਿ ਹਰੇ ॥

ਮਨ ਇਛੁ ਪਾਈ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਈ ਸੰਜੋਗੁ ਸਾਹਾ ਸੁਭ ਗਣਿਆ ॥

ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਮਿਲੇ ਸ੍ਰੀਧਰ ਸਗਲ ਆਨੰਦ ਰਸੁ ਬਣਿਆ ॥੨॥ (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ਪ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	-	-	-	-	-	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	-	ਰੁ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਰੁ
ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬ	ੜ	ੜ
ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-	-	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	-	ਪ	-	ਪ	-	ਧੁ
ਬ	ਣਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਨ	ਅ	ੜ	ੜ	ਨੰ	ੜ	ਦ	ੜ	ਭੁਇ

ਪ	-	-	-	-	-	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	-	-	-	-	ਧੁ	ਸੰ	ਧੁ
ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵ	ੜ	ਤ
ਪ	ਪ	ਗ	-	-	-	ਧੁ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਸ	-	ਰੁ
ਸੁ	ਣਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮੇ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਜ	ੜ	ੜੀ
ਗ	-	-	-												
ਐ	ੜ	ੜ	ੜ												
x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

						ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਪ	-	ਧੁ	-
						ਪ੍ਰ	ਭ	ਮਿ	ਲੇ	ੜ	ਸੁ	ਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ
ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਗੰ	ਰੁੰ	ਸੰ
ਸ	ਖ	ੜ	ਹ	ਗਾ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਵ	ਮੰ	ਗ	ਲ	ਰ	ਸ
ਸੰ	ਸੰ	-	-	-	-	-	-	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਪ	ਪ	-	ਗ	-
ਭ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਅੰ	ਗ	ਸੰ	ਗ	ਲਾ	ੜ	ਗੇ	ੜ
ਪ	-	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਗ	ਗ
ਦੂ	ੜ	ੜ	ਖ	ਭਾ	ੜ	ਗੇ	ੜ	ਪ੍ਰਾ	ਣ	ਮ	ਨ	ਤ	ਨ	ਸ	ਭ
ਰੁ	ਸ	-	-	-	-	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	-	-	-	ਪ	-	ਧੁ
ਹ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵ	ੜ	ਤ
ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	-	-	ਪ	ਧੁ	ਪ	-	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਰੁ
ਸੁ	ਣਿ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮੇ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਜ	ੜ	ੜੀ
ਗ	-	-	-												
ਐ	ੜ	ੜ	ੜ												
x				2				0				3			

ਰਾਗ ਜੈਤਸਰੀ

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਜੇ ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੈਤਸਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਚੁਕਦਾ ਹੈ। ਜੈਤਸਰੀ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ, ਧੈਵਤ, ਵਰਜਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦ ਸੰਵਾਦ ਗ - ਧ ਜਾਂ ਪ - ਸ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਖਬ - ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਯਮ ਤੀਵਰ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ, ਨਿਖਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਅਵਰੋਹ ਦੇ ਰਾਗ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਜੋੜ ਰਾਗ ਹੈ ਜੋ ਰਾਗ ਜੈਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਦੇਖੋ:

ਸ ਗ ਪ - ਪ ਗ ਰੁ ਸ, ਗ ਪ ਸੰ ਪ - (ਜੈਤ) ਅਤੇ ਪ ਧੁ ਪ ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਰੰ ਨ ਧੁ ਨ ਧੁ ਪ - (ਸ੍ਰੀ)।
ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੈਤਸਰੀ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਨ ਸ ਗ - ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਨ ਧੁ ਪੁ - ਨ ਸ, ਧੁ ਪੁ - ਪੁ ਨ - ਸ, ਸ ਰੁ ਨ ਸ ਰੁ ਸ ਗ -
ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਗ ਪ - ਮੰ ਪ - ਮੰ ਪ ਮੰ ਗ ਮੰ ਪ - ਪ ਮੰ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਗ ਮੰ ਗ ਪ ਮੰ ਗ -
ਮੰ ਗ ਰੁ ਸ, ਸ ਗ ਪ - ਮੰ ਪ ਨ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਨ ਧੁ ਪ ਨ ਸੰ, ਰੁੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਮੰ ਪ ਧੁ ਪ ਨ - ਸੰ,
ਸੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ, ਮੰ ਗ ਮੰ ਪ - ਮੰ ਗ ਰੁ ਸ - ਨ ਧੁ ਪੁ ਨ ਸ।

ਜੈਤਸਰੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸਰੋ ਕਹੀਅਉ ਪ੍ਰਿਅ ਕਹੀਅਉ ॥

ਬਿਸਮੁ ਭਈ ਮੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੁਨਤੇ ਕਹਹੁ ਸੁਹਾਗਨਿ ਸਹੀਅਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕੋ ਕਹਤੋ ਸਭ ਬਾਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਕਹਤੋ ਸਭ ਮਹੀਅਉ ॥

ਬਰਨੁ ਨ ਦੀਸੈ ਚਿਹਨੁ ਨ ਲਖੀਐ ਸੁਹਾਗਨਿ ਸਾਤਿ ਬੁਝਹੀਅਉ ॥੧॥

ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਸੀ ਲੇਪੁ ਨਹੀ ਅਲਪਹੀਅਉ ॥

ਨਾਨਕੁ ਕਹਤ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਗਾ ਸੰਤ ਰਸਨ ਕੋ ਬਸਹੀਅਉ ॥੨॥ (ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫)

ਅਸਥਾਈ

ਪ	ਮੰ	ਗ	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਦੇ	ੜ	ਹੁ	ੜ	ਸੰ	ਦੇ	ਸ	ਰੋ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸੁ	ਗ	-	ਮੰ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਕ	ਹੀਅ	ਉ	ੜ	ਪ੍ਰਿਅ	ਕ	ਹੀਅ	ਉ	ੜ	ੜ
ਨੁ	ਸ	ਗ	-	ਗ	ਮੰ	ਮੰ	ਗ	-	-
ਬਿ	ਸ	ਮ	-	ਭ	ਈ	ੜ	ਮੈ	ੜ	ੜ

ਪ	ਪ	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਗ	-	-
ਬ	ਹੁ	ਬਿ	ਠ	ਧ	ਸੁ	ਨ	ਤੇ	ਠ	ਠ
ਮੰ	ਪੁਪੁ	ਨ	-	ਧੁਨੁ	ਧੁ	-	ਪ	-	ਪ
ਕ	ਹੁਹੁ	ਠ	ਠ	ਸੁਠ	ਹਾ	ਠ	ਗ	ਠ	ਨ
ਮੰ	ਧੁਧੁ	ਮੰ	ਗ	ਗਮੰ	ਗ	ਰੁਰੁ	ਰੁ	ਸ	-
ਸ	ਹੀਅ	ਉ	ਠ	ਪ੍ਰਿਅ	ਕ	ਹੀਠ	ਉ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਪ	ਨ	-	ਨ	-	ਨ
ਕੋ	ਠ	ਕ	ਹ	ਠ	ਤੋ	ਠ	ਸ	ਠ	ਭ
ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੁੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਬਾ	ਠ	ਹ	ਠ	ਰ	ਬਾ	ਠ	ਹ	ਠ	ਰ
ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	-	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰ	ਗ	ਗ
ਕੋ	ਠ	ਕ	ਹ	ਠ	ਤੋ	ਠ	ਸ	ਠ	ਭ
ਪ	ਮੰਮੰ	ਗ	-	ਮੰਮੰ	ਗ	ਰੁਰੁ	ਸ	-	-
ਮ	ਹੀਅ	ਉ	ਠ	ਪ੍ਰਿਅ	ਕ	ਹੀਅ	ਉ	ਠ	ਠ
x		2			0		3		

ਰਾਗ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ

ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਗ ਦੇ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਖਾੜਵ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਵਰਜਤ, ਰਿਖਬ-ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਖਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਪੂਰਵੀ ਠਾਠ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਗਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਦ ਅਲਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ : ਸਰੁ - ਸ, ਸ - ਰੁ ਗਰੁ - ਸ, ਸ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਪ ਨੁ ਸ, ਸ ਧੁ - ਪੁ - ਧੁ ਪੁ ਸ, ਰੁ - ਨੁ ਧੁ ਪੁ - ਧੁ ਪੁ ਧੁ ਸ, ਸ ਗੁਰੁ - ਗਰੁ - ਸ, ਨੁ ਰੁ ਗਰੁ ਸ, ਸ ਗੁਰੁ - ਪ - ਪ ਗਰੁ - ਸ, ਸਰੁ ਗਪ - ਪ ਧੁ ਪ - ਧੁ ਪ ਗਪ - ਧੁ ਸੰ, ਪ ਨ ਸੰ - ਧੁ ਪ - ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਸੰ ਰੁੰ ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ, ਗੰ ਰੁੰ ਸੰ ਨ ਧੁ ਪ - ਪ ਧੁ ਸੰ - ਧੁ ਪ - ਗ ਪ ਗਰੁ - ਧੁ ਨ ਸ।

ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ (ਝੱਪ ਤਾਲ)

ਕਉਨ ਕੋ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਹੀ ॥
 ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਭਏ ਰਾਮੁ ਕਹਤ ਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਵ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਆਈ ॥
 ਏਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤੁ ਰਹੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਭਨਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਤਿ ਭਏ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੁ ਕਹਿ ਕੋ ਕੋ ਨ ਬੈਕੁੰਠਿ ਗਏ ॥੨॥ (ਟੋਡੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ)

ਅਸਥਾਈ

ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਨੁਸ
ਕਉ	ਨ	ਕੋ	s	ਕ	ਲੰ	ਕ	ਰਹਿ	s	ਉs
ਸ	ਧੁ	ਪੁ	-	ਨੁ	ਸ	ਰੁ	ਸ	-	-
ਰਾ	ਮ	ਨ	s	ਮ	ਲੇ	ਤ	ਹੀ	s	s
ਗੁਰੁ	ਰੁ	ਪੁ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	-	ਪ
ਪ	ਤਿ	ਤ	s	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਭ	s	ਏ
ਪੁਨੁ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗੁਪ	ਧੁਪ	ਗੁਰੁ
ਗੁਨੁ	s	ਮ	s	ਕ	ਹ	ਤ	ਗੁਿs	s s	s s
ਧੁ	ਪ	ਗ	-	ਪ	ਗ	ਰੁ			
ਕਉ	ਨ	ਕੋ	s	ਕ	ਲੰ	ਕ			
x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ ਰਾ ਨ ਜ ਕੁੰ ਕਾ ਨ੍ਹੂ ਕਾ ਸ ਪ ਧੁ ਰਾ x	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਪ	ਪ	ਧੁ	-	ਪੁਧੁ
	ਮ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਨਾ	ਮ	ਦੇ	ੜ	ਵੁੜ
	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
	ਨ	ਕ	ਉ	ਪ੍ਰ	ਤ	ਗਿਆ	ਆ	ਈ	ਏ
	ਕੁੰ	ਕੁੰ	-	ਗੰ	ਕੁੰ	ਕੁੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
	ਦ	ਸੀ	ੜ	ਬ	ਰ	ਤ	ਰ	ੜ	ਹੈ
	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗੁਪ	ਧੁਪ	ਗ	ਰੁਸ	ਸ
	ਹੇ	ਕ	ਉ	ਤੀ	ਰੁੜ	ਬੁੜ	ਜਾ	ੜੜ	ਈ
	ਸ	ਰੁਪ	-	ਪ	ਗ	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
	ਤ	ਤ	ੜ	ਪ	ਵਿ	ਤ	ਭ	ੜ	ਏ
ਧੁ	ਪ੍ਰ	ਨ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਗ	ਰੁ	ਸ	
ੜ	ਮ	ੜ	ਕ	ਹ	ਤ	ਹੀ	ੜ	ੜ	
2				0		3			

ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਰੁੱਤ)

ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਜੈ ਆਇਆ ਮਨੁ ਸੁਖਿ ਸਮਾਣਾ ਰਾਮ ॥

ਗੁਰਿ ਤੁਠੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਰੰਗਿ ਰਲੀਆ ਮਾਣਾ ਰਾਮ ॥

ਵਡਭਾਗੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਹਰਿ ਮਸਤਕਿ ਮਾਣਾ ਰਾਮ ॥

ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਿ ਸੋਹਾਗੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਭਾਣਾ ਰਾਮ ॥੧॥ (ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪)

ਅਸਥਾਈ

ਰੁ ਭਾ ਨ੍ਹੂ ਮ x	-	ਸ	ਸ	-	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਨ	ਸ
	ੜ	ਗੀ	ਆ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਗ	ਣੀ	ੜ	ਹ	ਰ
	ਨ੍ਹੂ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	ਗ	-	ਗ	ਰੁ	ਸ	-
	ਮ	ਤ	ਕ	ਮਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ਵ
	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	2							0				3		

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰਧੁ	-	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	-	-	ਸੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਪ
ਹ	ਰ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਸੇ	ਠ	ਜੈ	ਠ	ਆ	ਠ	ਠ	ਇ	ਆ	ਠ	ਮ	ਨ	ਮੇ	ਰਾ
ਨ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਪ	-	ਪੁ	ਗੁ	ਪੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ,	ਨੁ	ਸ	ਪ	ਪ
ਸੁ	ਖ	ਠ	ਸ	ਮਾ	ਠ	ਣਾ	ਠ	ਰਾਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਮ	ਠ,	ਵ	ਠ	ਪ	ਪ
x				2				0				3					

ਰਾਗ ਉੱਤਰੀ ਗੁਣਕਲੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਇਸ ਅਤੀ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ-ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ ਅਤੇ ਭੈਰਵੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੂਖਮ ਮੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਕੋਮਲ, ਵਾਦੀ ਖਰਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮ-ਸ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਵੀ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੱਧਯਮ ਸੁਰ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਆਸ ਦਾ ਸੁਰ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖਰਜ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਮੱਧਯਮ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਕ੍ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੈਵਤ ਉੱਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦਾ ਕਣ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਸਮੇਂ ਗੰਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪੰਚਮ ਦਾ ਕਣ ਰਾਗ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਦਾ ਹੈ।

ਚਾਲ: ਰੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਮ ਗੁ ਮ ਪ - ਗੁ ਮ ਰੁ - ਸ, ਸ ਗੁ ਗੁ ਮ, ਗੁ ਮ ਰੁ ਸ, ਸ ਰੁ ਨੁ ਸ, ਮ - ਮ ਪ ਗੁ - ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਰੁ ਸ, ਸ - ਰੁ ਮ ਗੁ ਮ - ਠੁ ਧੁ - ਮ ਪ ਗੁ - ਨੁ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਗੁ ਮ ਰੁ ਸ, ਮ ਗੁ ਪ - ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੁ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ - ਮ, ਠੁ ਧੁ - ਨੁ ਧੁ ਸੰ, ਗੁ ਮ ਪ ਨੁ ਧੁ ਪ - ਪ ਠੁ ਨੁ ਸੰ, ਗੁੰ ਰੁੰ ਸੰ ਨੁ ਸੰ - ਠੁ ਧੁ ਪ, ਗੁ ਮ ਰੁ ਸ - ਮ ਗੁ ਮ ਰੁ - ਸ - ਮ।

ਉੱਤਰੀ ਗੁਣਕਲੀ (ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ)

ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿੰਨੁ ਸੇਈ ਸਚਿਆ ॥ ਜਿਨੁ ਮਨਿ ਹੋਰੁ ਮੁਖਿ ਹੋਰੁ ਸਿ ਕਾਂਢੇ ਕਚਿਆ ॥੧॥
 ਰਤੇ ਇਸਕ ਖੁਦਾਇ ਰੰਗਿ ਦੀਦਾਰ ਕੇ ॥ ਵਿਸਰਿਆ ਜਿਨੁ ਨਾਮੁ ਤੇ ਭੁਇ ਭਾਰੁ ਥੀਏ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਆਪਿ ਲੀਏ ਲੜਿ ਲਾਇ ਦਰਿ ਦਰਵੇਸ ਸੇ ॥ ਤਿਨ ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਉ ਆਏ ਸਫਲੁ ਸੇ ॥੨॥
 ਪਰਵਦਗਾਰ ਅਪਾਰ ਅਗਮ ਬੇਅੰਤ ਤੂ ॥ ਜਿਨਾ ਪਛਾਤਾ ਸਚੁ ਚੁੰਮਾ ਪੈਰ ਮੂੰ ॥੩॥
 ਤੇਰੀ ਪਨਹ ਖੁਦਾਇ ਤੂ ਬਖਸੰਦਗੀ ॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦੈ ਖੈਰੁ ਦੀਜੈ ਬੰਦਗੀ ॥੪॥
 (ਆਸਾ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀਉ)

ਅਸਥਾਈ

ਸ	ਮ	-	ਪ	ਮ	ਗੁ	-ਗੁ	ਪ	-	ਪ	ਧੁ	ਮ	-
ਰ	ਤੇ	ੜ	ਇਸ	ਕ	ੜਖੁ	ਦਾ	ੜ	ੜ	ਇ	ਦੇ	ੜ	ੜ
ਗੁ	ਰੁ	ਰੁ	ਰੁ	-	ਗੁਮ	ਮ	-	-	-	-	-	-
ਰੰ	ਗ	ੜਦੀ	ਦਾ	ੜ	ੜਰੁ	ਕੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	-ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	-ਪੁ
ਵਿ	ਸ	ਰਿ	ਆ	ਜਿ	ਨ	ਨਾ	ੜ	ੜੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ੜਤੇ
ਪੁ	ਗੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪੁ	ਗੁ	-	ਮ	ਰੁ	ਸ	-
ਭੁ	ਇ	ੜ	ਭਾ	ਰ	ਥੀ	ਏ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
x			0			x			0			

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਮਪੁ	ਗੁ	-	ਮਗੁ	ਪ	-	-
ਆ	ਪ	ਲੀ	ਏ	ੜ	ਲੜ	ਲਾ	ੜ	ੜੜ	ਇ	ੜ	ੜ
ਨੁਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	-	-	-	-	ਨੁਧੁ
ਦੁਰੁ	ਦ	ਰ	ਵੇ	ੜ	ਸ	ਸੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤਿਨੁ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਗੁੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	-
ਧ	ਨ	ਜ	ਣੇ	ਦੀ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ੜੜ	ਉ	ੜ	ੜ
ਗੁ	ਪ	-	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਮਗੁ	ਮ	-	-,
ਆ	ਏ	ੜ	ਸ	ਫ	ਲ	ਸੇ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ,
ਸ	ਮ	-									
ਰ	ਤੇ	ੜ									
x			0					x			

ਸ਼ਬਦ ਸੂਚੀ

ਸ਼ਬਦ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਸ਼ਬਦ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
ੳ		ਸਾਜਨਾ ਸੰਤ ਆਉ ਮੇਰੈ	੧੧੬, ੨੪੮
ਊਠਤ ਸੁਖੀਆ ਬੈਠਤ	੧੪੬	ਸਾਜਨੜਾ ਮੇਰਾ ਸਾਜਨੜਾ	੫੦
ਅ		ਸਾਂਤਿ ਪਾਈ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ	੧੪, ੧੫੪
ਅਗਮ ਅਪਾਰ ਅਨੰਤ	੨੩੬, ੨੩੯	ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ	੨
ਅਨਦੋ ਅਨਦੁ ਘਣਾ	੧੬੦	ਸਾਧੋ ਰਚਨਾ ਰਾਮ ਬਨਾਈ	੧੭੭
ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸੇਵਾ	੨੪੩	ਸਾਵਣਿ ਸਰਸ ਮਨਾ	੨੫੫, ੨੯੬
ਅਪੁਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪੇ ਰਾਖੈ	੧੮੯	ਸਿਮਰਉ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ	੧੪੦
ਅਲਖ ਨਿਰੰਜਨੁ ਆਖੀਐ	੧੦	ਸਿਮਰਤ ਨਾਮੁ ਮਨਹਿ	੨੮੬
ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰੁ	੨੩੩	ਸਿਮਰਤ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਤਿ	੨੬੬
ਆਇਓ ਸੁਨਨ ਪੜਨ	੨੬੦	ਸੁਣਿ ਵਡਾ ਆਖੈ ਸਭੁ	੧੭੧
ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਜਪੈ ਸੋ	੧੭੪	ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰਿ ਦਾਤਾਰ	੧੫੯
ਆਪੇ ਰਸੀਆ ਆਪਿ ਰਸ	੩੧, ੨੨੨	ਸੁਤੁ ਅਪਰਾਧ ਕਰਤ ਹੈ	੮੯
ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਹਉ	੨੭੬	ਸੁਨਹੁ ਬੇਨਤੀ ਠਾਕੁਰ	੬੭
ਸ		ਸੂਕੇ ਹਰੇ ਕੀਏ ਖਿਨ ਮਾਰੇ	੯
ਸਹ ਕੀ ਸਾਰ ਸੁਹਾਗਨਿ	੨੨੦	ਸੋ ਸੰਜੋਗ ਕਰਹੁ ਮੇਰੇ	੮੨
ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪਾਈਅਹਿ	੩੧੦	ਸੋਇ ਸੁਣੈਦੜੀ ਮੇਰਾ ਤਨ	੧੩੫
ਸਤਿਗੁਰ ਆਇਓ ਸਰਣਿ	੩੦੧	ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧੈ	੨੯੧
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚੁ ਦਾਤਾਰੁ	੫੬	ਸੋਰਠਿ ਤਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣੀ	੧੬੮
ਸਤਿਗੁਰ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ	੧੯੧	ਹ	
ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਉ	੨੨	ਹਉ ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਜਾਉ	੨੦੨
ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ	੫੨	ਹਉ ਵਾਰੀ ਵੰਞਾ ਘੋਲੀ	੧੮੩
ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਮੋ ਕਉ	੯੪, ੧੦੧	ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਕਛੂਅ	੨੪੧
ਸਭਿ ਅਵਗਣ ਮੈ ਗੁਣੁ	੨੦੬, ੨੧੪, ੩੦੩	ਹਮਰੀ ਗਣਤ	੧੯
ਸਭਿ ਰਸ ਮਿਠੇ ਮੰਨਿਐ	੬੪	ਹਰਣੀ ਹੋਵਾ ਬਨਿ ਬਸਾ	੧੪੨, ੧੯੨
ਸਭੈ ਘਟ ਰਾਮੁ ਬੋਲੈ	੧੨੮	ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਨਿਤ	੧੦੯
ਸਰਨੀ ਆਇਓ ਨਾਥ	੧੨੦	ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ	੮੧
ਸ੍ਰਾਮੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ	੨੪੭	ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਤੇਰੇ ਕੋ ਨ ਸਹਾਈ	੪੯, ੨੬੨
ਸਾਚ ਪਦਾਰਥੁ ਗੁਰਮੁਖਿ	੩੬, ੫੪	ਹਰਿ ਗੁਣ ਜਪਤ	੧੭੫

ਸ਼ਬਦ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਸ਼ਬਦ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਹੇ ਗੋਪਾਲ	੪੮, ੧੩੦, ੨੬੭	ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਆਸ	੧੧
ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ	੨੦੦	ਚਾਤ੍ਰਕ ਮੀਨ ਜਲ ਹੀ	੧੬੨
ਕ		ਚਿੜੀ ਚੁਹਕੀ ਪਹੁ ਫੁਟੀ	੧੪੪
ਕਉਨ ਕੋ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ	੭੪, ੯੬, ੩੧੭	ਜ	
ਕਉਣ ਤਰਾਜੀ ਕਵਣੁ ਤੁਲਾ	੧੦੪	ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਿਵਰ	੧੨੪
ਕਹਾ ਨਰ ਅਪਨੇ ਜਨਮੁ	੪੪	ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ	੩
ਕੰਚਨ ਸਿਉ ਪਾਈਐ ਨਹੀ	੪੩	ਜਗਤ ਮੈ ਝੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ	੨੨੮
ਕਵਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਮਿਲਉ	੧੮੮	ਜਿਸੁ ਤੂ ਰਾਖਹਿ ਤਿਸ	੧੬੬
ਕਵਨ ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਉ	੯੯, ੧੯੬	ਜਿਸੁ ਬੋਲਤ ਮੁਖੁ ਪਵਿਤ	੧੩੩
ਕਾਹੇ ਰੇ ਬਨ ਖੋਜਨ ਜਾਈ	੪੯, ੨੭੨	ਜਿਨ ਘਨ ਪਿਰ ਕਾ ਸਾਦੁ	੨੯੯
ਕਿਨਹੀ ਬਨਜਿਆ ਕਾਂਸੀ ਤਾਂਬਾ	੧੨੧	ਜੀਵਉ ਨਾਮੁ ਸੁਨੀ	੫੫
ਕੀਰਤਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਗਾਉ ਮੇਰੀ	੧੧੫	ਜੈਸੀ ਭੂਖੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਨਾਜ	੩੪
ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਨਿਰਵਾ	੭੯	ਜੋਗੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਗੀਆ	੧੦੫
ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ	੧੫੨	ਠ	
ਖ		ਠਾਕੁਰ ਜੀਉ ਤੁਹਾਰੇ ਪਰਨਾ	੧੮੧
ਖੂਬ ਖੂਬ ਖੂਬ ਖੂਬ ਖੂਬ	੧੩੭	ਠਾਕੁਰ ਤੁਮੁ ਸਰਣਾਈ	੨੬੪
ਗ		ਤ	
ਗਗਨ ਦਮਾਮਾ ਬਾਜਿਓ	੭੨	ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਅਰਪਉ	੯੩, ੩੦੫
ਗੰਗ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂਆਂ	੧੮	ਤਨੁ ਚੈਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨ ਰਪਿ	੮੪
ਗਲੀ ਅਸੀ ਚੰਗੀਆ ਆਚਾਰੀ	੧੪੭	ਤਪਿ ਤਪਿ ਲੁਹਿ ਲੁਹਿ ਹਾਥ	੨੩੨, ੨੮੪
ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਮਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ	੨੨੭	ਤਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ	੫
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਮੇਰੀ ਰਾਖਿ ਲਈ	੨੫੮	ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਵਨੁ ਹਮਾਰਾ	੨੧੧
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੀ ਆਸਕੀ	੨੩੮	ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਠਾਕੁਰ	੧੨੬
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ	੨੭	ਤੂ ਸੁਲਤਾਨੁ ਕਹਾ ਹਉ	੨੮
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ ੧੦੮, ੧੩੯, ੨੫੦		ਤੂ ਚਉ ਸਜਣ ਮੈਡਿਆ	੩੫
ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਮਈ	੯੮	ਤੂ ਠਾਕੁਰੇ ਬੈਰਾਗਰੇ	੨੪੦
ਘ		ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਕਰੀ ਚਨਣਾਠੀਆ	੭੮
ਘਨਹਰ ਬੁੰਦ ਬਸੁਅ ਚ	੧੫੮	ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਰਹਾ ਕਲਿ ਮਾਰਿ	੧੦੩
ਚ			
ਚਤੁਰ ਦਿਸਾ ਕੀਨੋ ਬਲੁ ਅਪਨਾ	੩੧੧		

ਸ਼ਬਦ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਸ਼ਬਦ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
ਦ		ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ	੫੮
ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਜੀਵਾ ਗੁਰ	੨੦੮, ੨੧੮	ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਜੀਉ	੨੦੯
ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਆਰਾਧ	੬੯	ਮੂ ਲਾਲਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨੀ	੩, ੬੮
ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿੰਨ	੩੨੦	ਮੇਰੁ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਤ	੧੪੯
ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ	੭੧	ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਜੈ ਆਇਆ	੩੧੮
ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸਰੇ ਕਹੀਅਉ	੨੩, ੩੧੫	ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲੋਚੈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ	੧੧੩
ਦੇਵਾ ਪਾਹਨ ਤਾਰੀਅਲੇ	੩੯	ਮੇਰੀ ਸੇਜਤੀਐ ਆਡੰਬਰੁ	੨੨੪, ੩੧੩
ਧ		ਮੈ ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਟੇਕ	੨੪੫, ੨੬੮
ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ	੨੭੫	ਮੈ ਬਉਰੀ ਮੇਰਾ ਰਾਮੁ	੨੮੯
ਧਨੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਜਿਤੁ ਦਰਸਨ	੧੮੬	ਮੋਹਨ ਘਰਿ ਆਵਹੁ	੩੮
ਨ		ਮੋ ਕਉ ਤਾਰਿ ਲੇ	੨੦੪
ਨਗਨ ਫਿਰਤ ਜੋ ਪਾਈਅ	੧੧੮	ਮੋਤੀ ਤ ਮੰਦਰ ਊਸਰਹਿ	੩੦੭
ਨਾਸਰੇ ਮਨਸੂਰ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ	੮੫	ਯ	
ਨਾਰਾਇਨ ਨਰਪਤਿ ਨਮਸਕਾਰੈ	੨੫੭	ਯਾਰ ਵੇ ਪ੍ਰਿਅ ਹਭੇ ਸਖੀਆ	੧੯੪, ੨੭੦
ਪ		ਰ	
ਪਿਛਲ ਰਾਤੀ ਜਾਗਣਾ	੪੫	ਰਸਨਾ ਜਪਤੀ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ	੩੩
ਪ੍ਰਿਅ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ	੧੨੩	ਰਹਿਦੇ ਗੁਰੁ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ	੬੬
ਪੂਜਾ ਵਰਤ ਤਿਲਕ	੨੫	ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਹਮ ਤੇ ਬਿਗਰੀ	੯੧
ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ	੭	ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਤਖਤੁ ਦੀਅਨ	੨੪੪
ਬ		ਰਾਜ ਲੀਲਾ ਤੇਰੈ	੨੮੨
ਬਨਸਪਤਿ ਮਉਲੀ ਚੜਿਆ	੧੩੨	ਰਾਮ ਜਪਉ ਜੀਅ ਐਸੇ	੧੭, ੨੧੨
ਬਰਸੁ ਸਰਸੁ ਆਗਿਆ	੨੯੪, ੨੯੭	ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ	੧੫੭, ੧੬੪, ੧੭੯
ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ	੨੩੦	ਰੇ ਨਰ ਇਹ ਸਾਚੀ ਜੀਅ	੧੬੯
ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਤਾਤਿ	੧੩, ੨੮੭	ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ ਪਰਭਾਤਿ ਤੂਹੈ	੧੬, ੧੯੦
ਬੇੜਾ ਬੰਧਿ ਨ ਸਕਿਓ	੧੫੫	ਰੋਗੁ ਗਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ	੯੭
ਮ		ਲ	
ਮਨ ਮਹਿ ਸਿੰਦਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ	੪	ਲਾਲੁ ਚੋਲਨਾ ਤੈ ਤਨਿ	੧੩੮, ੨੧੬
ਮਨੁ ਮੇਰੇ ਗਜੁ ਜਿਹਬਾ	੨੨੫	ਲਾਲਨੁ ਰਾਵਿਆ ਕਵਨ	੧੯੮
ਮਾਈ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ	੧੧੧	ਵ	
ਮਾਨਨ ਨ ਕੀਜੈ ਮਾਨ	੨੫੨	ਵੁਠੇ ਮੇਘ ਸੁਹਾਵਣ	੨੯੩

ਰਾਗ ਸੂਚੀ

ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
੧. ਉੱਤਰੀ ਗੁਣਕਲੀ	੩੨੦	੩੦. ਕਾਲਿੰਗੜਾ	੨੦੯
੨. ਓਢਵ ਬਾਗੋਸ਼ਰੀ	੨੭੫	੩੧. ਕਿਰਵਾਨੀ	੧੫੭
੩. ਅਸ਼ਾਕ	੨੨੪	੩੨. ਕੁਕੁਭ ਬਿਲਾਵਲ	੯੮
੪. ਅਸ਼ਾਕ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੨੯੧	੩੩. ਕੁਲਾਰ ਸਾਰੰਗ	੨੬੬
੫. ਆਸਾ	੮੭	੩੪. ਕੇਦਾਰਾ	੧੨੦
੬. ਆਸਾਵਰੀ	੧੦੮	੩੫. ਕੋਮਲ ਰਿਖਬ ਆਸਾਵਰੀ	੧੧੩
੭. ਅਹੀਰ ਭੈਰਉ	੩੩	੩੬. ਕੌਸ਼ਿਕ ਰੰਜਣੀ	੨੮੨
੮. ਅਹੀਰ ਵਿਭਾਗ	੨੪੦	੩੭. ਕੌਸੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੨੮੬
੯. ਸ਼ੰਕਰਾ	੭੧	੩੮. ਖਮਾਜ	੨੫
੧੦. ਸਰਸਵਤੀ	੩੦੧	੩੯. ਗਉੜੀ	੨੧੧
੧੧. ਸਰਸਵਤੀ ਸਾਰੰਗ	੨੬੨	੪੦. ਗੁਜਰੀ	੭੮
੧੨. ਸਰਸਵਤੀ ਮਲ੍ਹਾਰ	੨੯੯	੪੧. ਗੁਣਕਲੀ	੧੪੯
੧੩. ਸਰਪਰਦਾ ਬਿਲਾਵਲ	੧੦੧	੪੨. ਗੋਂਡ	੨੦੪
੧੪. ਸਾਰੰਗ	੩੮	੪੩. ਗੋਪੀਕਾ ਬਸੰਤ	੨੮੪
੧੫. ਸਿੰਧੜਾ	੧੯੨	੪੪. ਚੰਦਰ ਕੌਸ	੨੭੨
੧੬. ਸਿਰੀਰਾਗ	੩੦੭	੪੫. ਚੰਦਰ ਕੌਸ (ਪੁਰਾਣਾ)	੨੭੫
੧੭. ਸ਼ਿਵਮਤ ਭੈਰਉ	੧੪੬	੪੬. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾ	੨੧੮
੧੮. ਸ਼ਿਵਰੰਜਣੀ	੧੫੪	੪੭. ਚਾਰੂ ਕੇਸੀ	੨੨੦
੧੯. ਸੁੱਧ ਸਾਰੰਗ	੫੨	੪੮. ਜੈਜੈਵੰਤੀ	੧੬੪
੨੦. ਸੁੱਧ ਕਲਿਆਨ	੨੨	੪੯. ਜੈਤ	੩੦੫
੨੧. ਸੁੱਧ ਭੈਰਵੀ	੨੩੦	੫੦. ਜੈਤਸਰੀ	੩੧੫
੨੨. ਸੂਹਾ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੨੮੯	੫੧. ਜੋਗ	੨੬੮
੨੩. ਸੂਹੀ	੨੦੬	੫੨. ਜੋਗਕੌਸ	੨੭੦
੨੪. ਸ਼ੋਭਾਵਰੀ	੨੧੬	੫੩. ਟੋਡੀ	੭੪
੨੫. ਸੂਰਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ	੨੯੬	੫੪. ਤ੍ਰਿਵੇਨੀ	੩੧੭
੨੬. ਸੋਰਠ	੧੬੮	੫੫. ਤਿਲਕ ਕਾਮੋਦ	੧੬੬
੨੭. ਹਮੀਰ	੧੨੪	੫੬. ਤਿਲਕ ਸ਼ਿਆਮ	੨੦੦
੨੮. ਹੇਮੰਤ	੧੦੩	੫੭. ਤਿਲੰਗ	੫੮
੨੯. ਕਲਿਆਨ	੧੬	੫੮. ਤੁਖਾਰੀ	੨੫੪

ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.	ਰਾਗ	ਪੰਨਾ ਨੰ.
੫੯. ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨ੍ਹੜਾ	੧੧੫	੮੮. ਭੀਮ	੧੯੪
੬੦. ਦੁਰਗਾ	੭	੮੯. ਭੀਮਪਲਾਸੀ	੧੭੭
੬੧. ਦੇਸ	੧੭੧	੯੦. ਭੁਪਾਲ ਟੋਡੀ	੨੪੩
੬੨. ਦੇਸਕਾਰ	੯	੯੧. ਭੁਪਾਲੀ	੧੩
੬੩. ਦੇਵਗੰਧਾਰ	੧੧੧	੯੨. ਭੈਰਉ	੩੧
੬੪. ਦੇਵਗਿਰੀ ਬਿਲਾਵਲ	੯੧	੯੩. ਭੈਰਵੀ	੨੨੭
੬੫. ਨਟ	੨੦੨	੯੪. ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ	੪੯
੬੬. ਨਟ ਬਿਲਾਵਲ	੯੬	੯੫. ਮਧੁਵੰਤੀ	੮੪
੬੭. ਨਟ ਭੈਰਉ	੧੪੨	੯੬. ਮਾਰਗ ਬਿਹਾਗ	੧੨੮
੬੮. ਧਾਨੀ	੧੮੮	੯੭. ਮਾਲਕੌਂਸ	੬੭
੬੯. ਪਹਾੜੀ	੫੪	੯੮. ਮਾਲਗੁੰਜੀ	੧੯੮
੭੦. ਪਟਦੀਪ	੧੭੪	੯੯. ਮਿਸ਼ਰ ਸ਼ਿਵਰੰਜਣੀ	੧੫੪
੭੧. ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ	੨੪੭	੧੦੦. ਮੀਆਂ ਕੀ ਸਾਰੰਗ	੨੬੦
੭੨. ਪਲਾਸੀ	੧੯੬	੧੦੧. ਮੁਲਤਾਨੀ	੨੫੨
੭੩. ਪੂਰਬੀ	੮੧	੧੦੨. ਮੇਘ	੨੯੩
੭੪. ਪੂਰੀਆ	੩੦੩	੧੦੩. ਯਮਨੀ ਬਿਲਾਵਲ	੯੩
੭੫. ਪੂਰੀਆ ਕਲਿਆਨ	੧੩੦	੧੦੪. ਰਾਗੇਸ਼ਵਰੀ	੧੮੧
੭੬. ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਰੀ	੩੧੦	੧੦੫. ਰਾਜੇਸ਼੍ਵਰੀ	੧੮੬
੭੭. ਬਸੰਤ	੧੩੨	੧੦੬. ਰਾਮਕਲੀ	੧੫੨
੭੮. ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ	੨੩੨	੧੦੭. ਰੇਵਾ	੩੧੩
੭੯. ਬਹਾਰ	੧੧੮	੧੦੮. ਲੰਕਦਹਨ ਸਾਰੰਗ	੨੬੪
੮੦. ਬਾਗੇਸ਼ਰੀ	੧੮੩	੧੦੯. ਲੀਲਾਵਤੀ	੨੨੨
੮੧. ਬਾਗੇਸ਼ਰੀ ਟੋਡੀ	੨੪੭	੧੧੦. ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ	੨੫੭
੮੨. ਬਾਖਜ਼ਰ	੨੧੪	੧੧੧. ਵਿਭਾਸ ਭੈਰਉ	੨੩੬
੮੩. ਬਿਹਾਗ	੨੭	੧੧੨. ਵਿਭਾਸ ਮਾਰਵਾ	੨੩੮
੮੪. ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਟੋਡੀ	੨੫੦	੧੧੩. ਵੈਰਾਗੀ	੧੩੭
੮੫. ਬਿਲਾਵਲ	੧		
੮੬. ਭਟਿਆਰ	੧੩੫		
੮੭. ਭਟਿਆਰੀ ਭੈਰਉ	੧੪੪		

ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

੧. ਕਰਾਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ, ਭਾਤਖੰਡੇ ਭਾਗ ੧-੬
੨. ਭਾਤਖੰਡੇ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਭਾਤਖੰਡੇ ਭਾਗ ੧-੪
੩. ਅਭਿਨਵ ਗੀਤਾਂਜਲੀ, ਰਾਮ ਅਸ਼ਰਯ ਝਾ “ਰਾਮਰੰਗ” ਭਾਗ ੧-੫
੪. ਰਾਗ ਵਿਗਿਆਨ, ਵਿਨਾਇਕ ਰਾਵ ਪਟਵਰਧਨ ਭਾਗ ੧-੮
੫. ਰਾਗ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਗੀਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਭਾਗ ੧-੨
੬. ਰਾਗ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਰਸ਼ਨ, ਗੀਤਾ ਬੈਨਰਜੀ
੭. ਰਾਗ ਦਰਸ਼ਨ, ਮਾਣਿਕਬੁਆ ਠਾਕੁਰਦਾਸ ਭਾਗ ੧-੨
੮. ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਗੀਤ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਭਾਗ ੧-੨
੯. ਗੁਰਮਤ ਸਾਗਰ, ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਭਾਗ ੪
੧੦. ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼, ਭਾਈ ਕਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ
੧੧. ਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਬਿੱਤ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ
੧੨. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
੧੩. ਪੰਜਾਬ ਕੀ ਸੰਗੀਤ ਪਰੰਪਰਾ, ਗੀਤਾ ਪੇਂਤਲ
੧੪. ਨਵਾਏ ਮੌਸਕੀ, ਬਦਰੁਲਜ਼ਮਾਂ
੧੫. The Ragas of North India, Walter Kaufmann

